

ԳՈՐԳԵՍ ԴՆԵ

ԺԻ

ՈՐՈՒԴ ԿԱԾ

ታክ

© ዓለማየሁ ገላጋይ፣ 2011 ዓ.ም.

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው።

የመጀመሪያ እትም - ኅዳር 2011 ዓ.ም.

ሁለተኛ እትም - ታህሳስ 2011 ዓ.ም.

ትየባ:- ቤተልሄም አመነሽዋ

ሽፋን ስዕል:- ኤፍሬም ባይሳ

አሳታሚ:- መካሻ አሳታሚ ድርጅት

ጥንቅቅ

ለዘመን ሀዲስ ደሳለኝ

ክፍለ ፩
ጤረታ ደክደይ

ምስጋና

ለደራሲና ሐያሲ ዓለማየሁ ገገጋይ ወዳጅነታችንን ሀብት አድርጎ
የሀይወቴን ትርክት ፈር በማስያዝ ላቆነጃጃልኝ ታላቅ ውለታው
ምስጋና ከማበርከት ወዲህ ምን? አመሰግናለሁ አሌክስ።

አልአዛር(ታሰሰው) ብዜን

ሁለት የበአት ነገር

ከፀሐይ በታች ምንም አዲስ ነገር እንደሌለ የምናውቀው እኔና ጠቢቡ ሰለሞን ብቻ ነን። በቀደመው ህይወታችን ከፀሐይ በታች አዲስ ነገር ለማኖር ፍላጎት ነበረን። እኔ ጠቢቱ፣ ሰለሞን በእስራኤል ላይ ነገሥን። ከማከማቸት ብዛት የምትገኝ ሁለት ወደ ሀዘን እንደምትቀየር ሁሉ፣ ከማሰላሰልና ከማገዘብ ብዛት የሚገኝ ዕውቀትም ወደ ተስፋ መቀረጥ እንዲመራ አየሁ።

ለአመታት ቤቱን ዘግቼ እራሴን አልፈላለሁም? በራሴ ላይ ከመዘገበት ውጭ ምን አገኘሁ? እንደ በአት የምትቆጠር ቤቱን ከፍቼ የገባሁት የእስራ ኢንደና ከፍል ትምህርቱን አቋርጬ ነበር። የዘጋሁትን በር ከፍቼ ስወጣ በአንዲት ጀንበር ዕድሜ ሁለት ዓመታት አልፈው ነበር። እነዚህ ሁለት ዓመታት በውስጣቸው ብዙ ቅራቅንቦ እንደያዙ ቅልብጭ ያሉ ሁለት ቀረጫቸው ነበሩ። አንዱ ቀረጫት ብዙ መጻሕፍትን ይዟል። ሌላው ቀረጫት ውስጥ አያሌ ክንውኖች ቁልጭ ብለው ይታዩኛል። ከገውኖቹ የመጻሕፍቱን ያህል ህይወትን ቁልጭ አድርገው የሚያስተምሩ ነበሩ።

ከአንድም ሁለት ሦስቱ አምቸል ተቃጥሎ ተቀይሯል። የተቃጠለው ለልጆች መጫወቻ ይጣላል። ብርሃን የሚታለበው ከፍ-ከፍ ይላል። ከመቃጠሉ በፊት የተዋጋቸው የጨለማ ከፍለ ጊዜዎች ላለመጣሉ ዋስትና አይሆኑም። ጠረተኛው አምቸል በልጆች ግዴታ ለያያዝ ብዙም ሳይቆይ ይፈነዳል። ከፀሐይ በታች ምን አዲስ ነገር አለ?

ከአንድም ሁለት ሦስቱ እናቱ መጥታ መክራኛለች።

«ትምህርት አስትቶ ከቤት የሚዘፈዝፍ ምን እክል ገጠመህ ልጅ?» ብላኛለች። የሚገባና የማይገባ እውነት እንዳለ ለመጀመሪያ ጊዜ አየሁ። «በሻምበል ጠናጋሻው እውቀት ቀናሁ፣ ጫት በሚያመነኸገት ፈላስፎች ፊት አፈርሁ. . .» ብላት ይገባታል? እውነቱ ግን ይህ ነው።

«አይገባኝ አይምሰልህ፣ ያ ሻምበል እዚህ ቤት ከመጣ አንስቶ ልብህ እንዳቆጠቆጠ አውቃለሁ። እሱ ደሞ የጠቀመ ይመስል ይሄን የፈረንጅ ትብትብ ይዞልህ ይመጣል። አይንም ይደክማል፣ ጭንቅላትም ይሰንፋል። እስኪ አረፍ አያልክ. . .»

ከአንድም ሁለት ሦስቱ ሻምበል ጠናጋሻው መጥቶ ስለአለበት አሳዞኝ ኑሮ አሜውቶኛል። ሌላ ጊዜ ጨጥታ የሚጀምረው ባመጣው መጽሐፍ ላይ ተመስርቶ ሲሆን፤ ጨጥታውን የሚያጠቃልለው ባሳመጣው ሌላ መጽሐፍ ላይ ማብራሪያ በመስጠት ነበር። ከእነዚያ ብርታ ሦስት ቀኖች በአንዱ ግን ቀይ ፊቱ ላይ የቅሬታ ማዲያት እየተንከላመሰ ያመጣቸውን መጻሕፍት አልጋ ላይ በትኖ አቀርቅሮ ተቀመጠ።

«ታድለሃል፣ በአንተ እየተካሄደ ነው» አለኝ።

«አንድት?» ያኮረኮረ ሀዘን እንደ መርግ ሊደነባብኝ እንደሆነ እየገባኝ።

«የእኔን የምኞት ዓለም ኑሮ አየኖርክ ነው። ስምረትን ያገባኳት ለእኔ ያንን ያህል የክረረ ፍቅር ስለሌላት ለመጸሐፍት ንባብ ጊዜ ትሰጠኛለች ብዬ ነበር። ግን አልሆንም። ከዕለት-ዕለት መጽሐፎቼን እየጠላቻቸው መጣች. . .» ካቀረቀረበት ቀና ብሉ አምሽ፤ ድቅት ባለ ስሜት ተመልክቶኝ ንግግርን ተጠሰ።

«የሴት ጣውንቷ ሌላ ሴት ከመሰለችህ ተሳስተሃል። ወዳጄ የሴት ጣውንቷ ባሏ የሚወደውና ቀልቡን የሰጠው ነገር ሁሉ ነው። ልብ በል፣ ሌላው ተርቶ ልጅህን እንኳ ከወደድክ የገዛ ልጄን ወደ ጣውንትነት ትቀይራለች።»

የሻምበልን ነገር በተለመደው ዘዬ «ከወሐይ በታች አዲስ ነገር የለም» ብዬ ላልፈው አንዳልቻልኩ ይገባኛል። እሁቱ እንግሊዛ ስምረት ትኩረቷ ሁሉ ከቤተሰቡ ፋይናንስ ጋር የተያያዘ ስለነበር ህይወቷን የሚገጥመው አንቅፋት ከገንዘብ ጋር ብቻ የተያያዘ እንደሚሆን እንምት ነበር። ከአንድም ሁለት ሦስቱ እዚህ እኔ ከፍል ድረስ መጥታ ሻምበልን እያካለበች ስታስወጣው ከእህቷ ከረቲቅ ጋር በገባችው አልህ እንዳይገኝኝ ቀዳዳ ለመድፈን መስሎኝ ነበር።

«አየህ? ህይወት የሰሌት ውጤት አይደለችም። የእኛ ፍቅር ስለንገላታኝ ሳድግ የማገባው የማትወደኝን ነው አል ነበር። እኛ የእኔን ታላቅ ወንድም በወንዝ ተወስዶ ስላጣችው ከንደኛቹ ጋር ጥና ጥናቹ ስመጣ ምን ብጠነቀቅ ታውቅብኝ ነበር። ሳስኪ አይንህ? እስኪ ገላህ. . . ዛሬም ጥና? ብላ እራሷን ትስት ነበር። እኔ ደግሞ ጥና አወዳለሁ። አሁን ደግሞ ስምረት ግቢ አንበቤ ስመጣ እስኪ አይንህ? እስኪ እጅህ? እንዳይብኩ የምታውቅበት ማንፍነሬያ ተሰጥቷታል። ስምረት አፍቅራኝ አይደለም። ምናልባት ከፈቃዷ መውጣት እንደሌለብኝ ንብረቷ ሳታየኝ አትቀርም።»

አንድ ቀን ልጄን ታቅፋ እኔ ቤት ስትመጣ ድምጹን አለሰልሼ ነገርኳት።

«ተይው፣ ያንቡብ!»

ስምረት ፊቷ ተለጥወጠ «ተይው ውሽማውጋ ይሂድ፣ ያልካት መሰለች። መልካ ከእኔ ይልቅ ሻምበልን ይዛመዳል። በወንድምና በእህት መካከል የገባሁ ባዕድ የሆንኩ እንዲመስለኝ አደረገች። ጉንጫ በረረንጅ ስልት ተልቶ እየተንቀጠቀጠ...

«የኛ ጉዳይ የኛ መሰለኝ!» ልጇን ዘጭ አድርጋ አስቀመጠችት። ልጇ ሌላ ለቫሌት ዳንስ የሚሆን የእንግሊዝ ጨዋት አሰማች። «እኔ ምኑን ከምኑ እንደማደርገው ግራ ስጋባ አሱ መጽሀፉን ይህ ጀርባውን ሊሰጠኝን አይደረግም!»

ልጇን አነሳች፣ ተነሳች። እያመናጨቀች ጡቷን አውጥታ ከልሷን አጎረሰች።

«እኔ የሚገርመኝ የእናንተ ለእሱ እንዲህ መቆርቆር!»

«እኛ ማንን?»

እኔና ረቂቅን እንዳለች ገብቶኛል፤

«ታውቃለህ» እናቲ ጨዋት ስምታ ስትመጣ ተመናጭታ ወጣች።

ረቂቅም «ተይው ያንቡብ» ብላት ይሆን? አበደች።

ከእንደም ሁለት ሦስት ጊዜ ረቂቅ እኔጋ መጥታ አልቅሳለች። ያደረባት ስካር እየነዳት እንደመጣች ገብቶኛል።

ስታለቅስ (ለማልቀስ ጊዜ አለው አልሁ)

«እኔ እህትህ አይደለሁ?» (ለመስፋደድም ጊዜ አለው)

«ታዲያ ለምን ለእሷ ብቻ ታግዛለችሁ?»

«ለማን?» አልካት

«ታውቃለህ» አለችኝ እሷም። እህቶቼ ሥም ያለመጠራራት ጥላቻ ላይ እንደደረሱ ገባኝ። (ሥም ለመጥራት ጊዜ አለው)

ረቂቅ እንደተጎዳች የሚገባኝ በስካር ፈረስ ስሜቷን ልቅ ስትጋልብ ላይሆን በተቃራኒው ነው። ፀጥ-አረጭ ባለ ፊት፣ ፀጥ-አረጭ ባለ አቀማመጥ፣ ፀጥ-አረጭ ብላ ቂጠማ እየተነጣጠበች ስትረዝ። ሻምበልን ታረቅረው እንደነበር በተለይ እኔ አውቃለሁ። ስምረትን ለማግባት ወስኖ ሽማግሌ ሲልክ ኤሌክትሪክ ያዛት። ጥዝገዛ. . . ያሚል ድምፅ ከረቂቅ ሰውነት ሲወጣ ስምቻለሁ።

ደረቀች፣ ረዘበች፣ ኤሌክትሪካ ሲለቃት እየበረረች ከጡረታ ድልድይ ጠፋች። አሁኗን አድራ ሰኛ ስትመጣ ቤተሰቡ ለወቀሳ ተሰበሰበ። ሬቷን አይተው ፀጥ! ፊቷ ላይ ምን አነበቡ?

«ሳምንት ሽማግሌ ይመጣል፣ በፍጥነት ማግኘት እረጋጋለሁ» አለች።

ቤተሰቡ ላይ ኤሌክትሪካ ተጋባ። ፀጥ! ስምረት ብቻ ከንገረኛን እንደገጠመች በሽሙጥ ጆሮ ግንዲ ላይ አደረሰች። «አሆሆሆሆይ!»

እውነት የማይመስለው እውነት ሆነ። ጡረታ ድልድይ በአዳዲስ አምስት መኪናዎች ቀልቧ ተገራፈ። ሽማግሌዎቹ አምስት ሰንጋ መስለው እየተጎተቱ ግቢያችን ውስጥ ገበተው ቆሙ። ቤታችን ለሁለቱ ሰንጎች እንኳ አትቦታ።

እናቱ ከጉልት እየተንጠለጠለች መጣች «አጥረደችን? አጥረደችን? አታደርገውም! ሂድ አባትህን ከጠጅ ቤት ጥራ ጉድ! ጉድ! እኔ መች ይሆናል አልኩ...»

እዚያው ግቢ ውስጥ ለአምስቱ ሰንጋ ወንበር ድብዳብ ሳጥን፣ ጻካ. . . ወጥቶ ውጤቱ የሚታወቀው ድርድር ተካሂደ።

አባቱ ጠጅን እያጣጣመ «የሰርጉ ይባስ! ጣ!» አለ።

«ወጪው ላይ አትስጉ» አሉ ሰንጋዎቹ ላባቸውን በእኩል እየጠረጉ።

«ምነው? ነውርም የለ ባገራችሁ? እኛ ለልጃችን የምናገስ ሆነን. . . ጣ!» አባቱ የግንባሩ ላይ ብዩን አቀባብሎ የበረደ ጥይቱን ሊተኩስ ተሰናዳ።

«ሳይሆን! ሳይሆን! . . . ሁለቱም ሰርጉ እንዲሆን የረለጉት በጋራ ሆኑል ውስጥ. . .» ላባቸውን በሰልት እየጠረጉ። የላብ ባንድ

አባቱ ግንፍል ግንፍል አለ። «የናንተን ባላውቅም የእኔ ልጅ ሆኑል አላደገች ከሆኑል ተሞክራ የምትወጣው ጣ!»

እናቱ ጎሽም አድርጋ አባነችው።

ረቂቅ ግን የወንድ ወጥመድ ነበራት እንዴ? በዚህ ፍጥነት ከየት አገኘችው? የእኛ ቤተሰብ የአማጩን፣ የመተላላጩንና የሠርጉን ፍጥነት መቆጣጠር ሳይቻል ቀርቶ ከተመልካችነት ያላለፈ ተሳትፎ አስመዘገበ።

ረቂቅ ኤሌክትሪኪን ለፍጥነት የተጠቀሙት ሆነች። ወዲያው አረዘች፤ በዚያው ፍጥነት መንጃ ፈታድ አወጣች፤ በኤሌክትሮኒክስ ባህሪ ኤሌክትሮኒክስ መሸጫ ሱት ከፈተች፤ በአልህ ብር በተነች፤

«ድርግም ሰጣ ፈንታዬ እሷ ነበረች ጣ» ተባለች። ስምረት ሳትሞሽር ረቂቅ የአልህ ልጅ ወለደች። እነዚህ ላይ የሴት ወገን መሸነፉን እያወቀ አተካራ ገጠመ።

«ጥንትም ሴት ልጅ የበሽር ልጇን ስትወልድ የምትታረሰው በእናቷ ነው ጣ»

የረቂቅ ባል አምስቱን ሰንጋዎች ለአማላጅ ላከ። የላባቸውን ጠረጋ ትርኢት ሳያቋርጡ

«ለልጅም ለእናቷም ሆስፒታል ተወልዶ ቀጥታ ወደቤታቸው ቢሄዱ ነው መልካም። ለምን ያላችሁ አንደሆን. . .»

አባቱ አቋረጠ «ልጅ፣ ማለቱ የልጅ ልጅ ወንድ ነው እንዴ? ጣ» ሊተኩስ የአቆብቆብ መሰለ። እኔ ስወለድ እንዳደረገው. . . ጠመንጃው ከንደኛው ከጋሽ ተገኔ ተነጥቆ ለሞክሼው ለብዙን መሰጠቱን ሳይረሳ የተረ አይመስለኝም።

«አልተረጋገጠም» የላብ ባንድ መለሰ።

መቼም ወንድ ከተወለደ አባቱ ቢያጣ፣ ቢያጣ በአፍንጫው የሳባትን የግንባሩን ጥይት መተኮሱም አይቀር።

«ታዲያ በወገ፣ በደንቡ እናቷ'ጋ ተገላግላ ጣ በእናቷ ብትታረስ አይሻልም?»

የላባሞቹ ባንድ ነገር ሳተ...

«ሠሩ ለአራስ እንደማይሆን ሳትረዱት አትቀሩም...»

«እከደከከ እናቷቱ የት ተወልዳ? ጣ የት አድጋ? ጣ ጡረታ ድልድይን መናቃችሁ ነው? አረዛርጢዎች ናችሁና ጣ» አባቱ ለብስራት የቆጠባትን የግንባሩ ላይ ጥይት ለንዴቱ እንዳይተኩሳት ሰጋሁ።

ሁከት ተፈጠረ። ጡረታ ድልድይ ሠንጋ ተራ መሰለ። አባቱ በግቢ መቀርቀሪያ ሠንጋዎቹን ሳይመታ መሬት መሬቱን እያለ ነዳቸው።

እናቱ ብቻ «ወይ ቅሌት! ወይ ቅሌት!» እያለች ሳትንቀሳቀስ ቀረች።

ሠንጋዎቹ ያስነሱት አባራ ለሰበት ቀን አየር ላይ ሲንገጥሉ ከረሙ።

«አይ ቢዘን፣ አላረጃምኝ። ተባለሰት። ከአካቲ እውትና ውጭ ለተከናወነው ጀግንነት ማታ አባቱ ተመጣጣኝን ሽሽት አከናወነ።

«ትሌቱ የእኛ አይደለም ወይ? ንግግር በንግግር ይመለሳል እንጂ አማላጅ ላይ ዱላ ማንሳት የአዛውንት ወጉ ነው? ደርሶ ጀግና መሆን. . . »

«ተይ እንጂ አንቻቹ፣ ጣ! ለኔ ጀግንነት ምን ታወጧለሁለሽ? የት ቦታ አሳፍራሽ አውቃለሁ ጣ።»

«ዝም በሉ አንቱ መልቲ...»

ክንብንብ፣ አባራ የማያስነሳ ሽሽት። ጡረታ ድልድይ ያልመዘገበው የአባቱ ሽንፈት. . .

. . . አባቱ አኩርፎ ይሁን አፍር ረቂቅ ስትወልድ ለመጠየቅ አልሂደም። ሴት መውለዷን ሲሰማ ለአመሉ ጎፈላ. . .

ረቂቅ አባቷ ለምን እንዳልጠየቃት ስትሰማ እሷም ጎፈላች። ሠንጋዎቹ ላይ አፍጥጣ «ወላጆቹን ሰደባችሁ፣ አፋቱኝ» አለች።

ለመፋታት ጊዜ አለው ተባለች። ልጅቷ ክርስትና ትነሳ በሚል።

ረቂቅ ክርስትና ባነሳች ማግስት ካልሂደኩ አለች። ባሏ እየተነፋረቀ ጡረታ ድልድይ መጥቶ አባቱ እግር ላይ ወደቀ። ባሏን ለመጀመሪያ ጊዜ ማየቱ ነበር - ሌላ ሠንጋ። አባቱ ከሰንጋዎቹ አንዱ መሰሉት አንድ ለምስተኛ አባራ ሊያስነሳ ሲል አካቲ ነገረችው። እግሩ ላይ የወደቀውን ነፍራታ ሠንጋ እያየ ጥቂት ተንጠረበበ።

«ለሰድስት ወር ብቻ ትቆይልኝ ልጅቷ እስከምትጠና» አለ አባቱ እግር ስር ተቆልሎ።

«ይሁን፣ ጣ።»

ማታ ከጠጅ ቤት መልስ «ልጅ ምንም እንኳ ሴት ብትወልድም አኩርታኛለች» አለ «ጣ።»

«ማን ያዋረደህ አለ?» አለች ስምረት፣ ረቂቅ በሽምጥ አጭታ፣ በሽምጥ አግብታ፣ በሽምጥ አርግዛ፣ በሽምጥ ወልዳ፣ በሽምጥ ልፋታ ስትል ስምረት ገና ለሰርግ አንድ ወር ይቀራት ነበር።

«ጣ» ሸሸት።

ስምረትና ሻምበል የሙት አመት በመሰለ ድግስ፣ በተቆራረጠ ዘሊን፣ የገጠር ጎጆ መውጣት አከናወነ። ረቂቅ ከአራስ ቤት ወጥታ፣ ፀጉሯን ተሰርታ መኪና አየንዳች መጣች። የነፍስ ይማር ዝክር የመሰለውን መናኛ ብሬ ለመቋደስ የተሰለፉት አብዮቶች እናቶች የሀዘን ልብሳቸውን አላወለቁም። በሸጎሌ ጥይት ፋብሪካ ፍንዳታ ወደትነትና ብንት የተተየሩ ልጆቻቸው ሁለት አመት ቢሞላቸውም። የእናቶቹ ስሜትና አካል ማቅ እንደለበሰ ነበር። ረቂቅ ከጎላ ተሰለፈች።

አንዳች የበቀል ሰይፍ ስምረት ላይ አረፈ። ረቂቅ እንደግሪክ አማልክቶች በተላ ከሰፍር በላይ ሆኖ ታየች። ነገር የማይገባው አባቱ ነጭ ጋቢውን ትከሻው ላይ ቆልሎ የልጁ ጋባዥ ሆነ። በግድ ጎትቶ መሽሮቹ አጠገብ አስተመጣት። ወደ ብሬው ሄዶ ምግብ በዝርግ ሰህን ሞልቶ አመጣላት።

የእህቶቹ የመጎዳዳት ትርኢቱ አስጠላኝ። የጠቢቡ ጥቅስ መጽናኛ እንደማይሆን ሆኖ ከፊቱ ተንኮታኮተ። ረቂቅ ውስጥ ይሄ ሁሉ ነበር? ሰው ሁሉ በትዝብት እያየኝ ሠርጉን ትቼ አራቅሁ፣ አራቅሁ፣ አራቅሁ. . .

ሦስት

የአጎራባች ነገር

ከአንድም ሁለት ሦስቱ እናቱ ደብተራ አምጥታ ሀበል አስረጭታኛለች። ልጅ እግሩ ደብተራ የእነቸቹን ቤት ከእናቱ ላይ ተከራይቶ ከአባቱ ጋር ይኖራል። ወደነቸቹ ቤት ባየሁ ቁጥር የደብተሮቹ ሁኔታ ከዘመኔ ጋር አልገጥም እያለኝ እችገራለሁ። አባቱ የሩፋኤልን ጉልላት የሚያከል ጥምጥም ከምረው ሳይ የትቶስ ያሬድ ባህላዊ ስዕል ድትን ይልብኛል። መጀመሪያ ሰሞን ከሩት ሲመጡ ሊጥ የገንጠለበት ቡሃታ የተሸከመ ሰው ይመስሉኝ ነበር። ሲተርቡ የጥምጥሙ ደርዘ በስራ ፈት መነኩሴ የተነቀሰና አንከን እንዳይገኝበት የተለፋበት ሆኖ አገኘዋለሁ። የኒህ ደብተራ ግርማ ምገስ ያለው ትከሻቸው ላይ ሳይሆን የጥምጥማቸው ከፍክፋት ላይ ነው። ሁለት ቀን ጥምጥማቸውን አውልቀው ባያቸው ቀለው ከልጃቸው አንሰውብኛል።

ልጅ እግሩ ደብተራ እያልገመገመ ጣሪያውን፣ ግድግዳውን ይረጭና ወደእኔ ያጨነቁራል። አባቱ ጥምጥማቸውን ሲያወልቁ ግርማቸው እንደሚገረጸው ያለ አንከን እሱም ላይ አለ።

«ክርስትና ስምህ?»

«አንጃ!» ሆነ ብዬ አከብርኩት እነሳዋለሁ።

«አታውቀውም?»

«ምን ሊያደርግልኝ እይዘዋለሁ?»

እናቱ በር በር ቆማ «መሪኔታ እሱን ሰው ብለው?»

«አሀደማሪያም፣ ጥፋቱኮ የእናንተም ነው። ክርስትና ስሙን እናንተ ከምትይዙ እሱን ማስጠናት ይበጅ ነበር።» ፊቱና ንግግሩ አይዋሃድልኝም። «ያለክርስትና ስም የመንግሥተ ሰማያትን በር ማ ይከፍትልሃል? በል ያዝ መጥምቀ መለኮት ነህ። የክርስትና ሥም አንድም ወልደ፣ ካልሆነም ገብረ ሊኖረው ይገባ ነበር። ይሄን ክርስትና ሥም ያወጣልህ ቄስ ተሳስቷል። ግን ይሁን። የክርስትና ሥምህ የመጥምቁ ዮሐንስ መንገሳዊ ስም ነው። ይሄ

ቤቱን የምንረጋገጠው ማይ የገድሉና የተለምዶቱ መጽሀፍ የተነበበበት ውሃ ነው። ሰማሽ ወይ አሀደማርያም?

«አቤት መሪገታ»

«ለመጥምቀ መሰባት ቅዱስ ዮሐንስ በጌታ የተሰጠው ቃልዚዳን አጅግ ልዩ ነው። የገድሉና የተለምዶቱ መጽሀፍ የተነበበበት ውሃ ጌታችን ከተጠመቀበት የርዳኛስ አኩል ነው። የተጠመቀበት የሰማኒያ ዓመት ኃጢያቱ እንደምትሰረዳለት ቃል አለ። ጸበሱ የተረጋገጠበት ቤት ረሃብ፣ በሽታና ሐዘን... አይደርስበትም።»

«አስቲ ያድርገዋ» አናቱ።

አባቱ ብቻ «አባይ ቁስ» ይለዋል። «አባቱ አባይ፣ አሱ አባይ። አባይ ቁስ ገና ሲተርበኝ ትከሻዬ ይነግረኛል ጣ!»

«አዩ የበረሃ-ጂኒዎ መልካም ነገር ያሳርርዎታል።» ትላለች ደብተራዋ እንዳይሰማ ድምጿን ዝቅ አድርጋ።

አባቱ ሲሳደብ ደስ ይለኛል። መሪገታ ያለ ከመሰለኝ ወጥቼ ፈገገ አልበታለሁ። አሱም የደብተራ ተንኮል ያለበት ፈገገታ ያሳየኛል። በድግምቱ ተማምኖ ይሆናል። አባቱ መኖር አሰመኖሩን አረጋግጦ መሆን አለበት ድንገት አናቱን በክርስትና ስጧ ይጠራታል።

«አሀደማርያም፣ አለሽ?»

«አለሁ መሪገታ» ትለዋለች

«ቃሪያይቱን፣ ሽንኩርቲቱን፣ ቲማቲሚቱን አንድጋ ጎረድ ጎረድ አድርገሽ ለየንታ ላኪልኝማ» ይላል። አባቱን የንታ አያለ እንደሚጠራ በጋላ ተረዳ።

አናቱ አንዳንዴ ለማንም ከማታቀምሰው ጉልት ተቀምጣ ከምትሰራው የአደባባይ ወጧ ጨምራ ትልክለታለች። የንታውን ቆሞ ያበላል።

አንድ ቀን አናቱ በአጥር ትጣራለች። «መሪገታ፣ መሪገታ»

«ማን መሪገታ አደረሰው?» አለ አንድ ጎርናና ድምፅ፤ «አሜቱ፣ መሪገታ ነኝ አልዎት? አጅብ አጅብ አሱን አዘደ ማን አደረሰው? የማዕረግ ሥሙ ረድ ነው። ረድ ሠርዋ ይበሉት። በፊትም የአቡነ ኤርሚያስ ወጥ ቀቃይ ነበር። አሁንም ያሉ እንደሆነ የእኔ ወጥ ቀቃይ፣ ቆሞ አብዬ ነው። ጃም መሪገታ አይበሉት አመይቱ።»

ደስ አለኝ። አስከገኘው ቸኮልኩ። የማዕረግ ሥሙን ከመደበኛ ስሙ ደባልቄ በመገፍ ጠበኩት። አካሄዱ የራሱ ዜማ አለው። የአካሄዱን ስልት ተከትሎ ትከሻው፣ አንገቱና ጭንቅላቱ የየራሳቸውን ውዝግብ ይተገብራሉ። ከሩቅ ሲታይ ያስታውቃል። ይህንን አንደኛውን የሚቆጠር አካሄድ አባቱ ሳያስለምዱት አልቀሩም።

«ረድ ሠርዌ አንደባለጌ ስተተተተ ብለህ ትሂድ ጀመር? በልናማ ተማር። የው አንዲህ አንገትህን ከአግርህ እኩል ወዝ-ወዝ አድርገው። ከትከሻህ ደግሞ ጎብደድ ትልና ጭንቅላትህ ጥምጥምህን እንዳይከነብልብህ ቀጥ አድርገህ ለእመል ደፋ፣ ደፋ. . .» አባቱ አንዲህ አያሉ አካሄዱን እንደዝገማሚ የቄሰ ስልት ሳያሲዙለት አልቀሩም።

አጠገቤ ሲደርስ ወረቀቱን አንብቤ «ረድ፣ ረድ ሠርዌ» አልኩት። ያጅን የደብተራ ተንኮል ቅልቅሉን ፈገግ ብሎ።

«ምቱረ ከሳድ መጥምቀ መለኮት» አለኝ። በሚያውቀው ተሳድቤ በማላውቀው መሰደቤ ቆጠቆጠኝ። ምን ማለት ይሆን? ታሉንም አልያዝኩት። ማብሻቂያ መሆኑን ግን ከራት ገዕታው አውቄአለሁ።

የማይታወቁ ታላት የማይታወቁ በታዬን ሲኮሰኩሱኝ አደሩ። ማንበብም፣ መተኛትም አልቻልኩ። ምናልባት እንደደግምት ሆኖ በታላት ትብትብ ማንበብና መተኛቱን አጥፍቶት ይሆናል። ወደ ረድ ሠርዌ ማደሪያ ቀልቤን ጥዬ ማልዶ «እምምምም...» የሚል ድግምቱን እስኪጀምር ጠበቅሁ። ድግምቱን አርኩስ ሆነ ቅዱስ መንፈስ ሳይሆን እናቱ እንድትሰማው አድርጎ እንደሚያልገመጉም አውቃለሁ። እናቱ በሰማች ሰዓት እንደ አስተዳሽ አጂን ጭኗ ላይ አድርጋና ተከናንባ በራችን ላይ ትቆማለች። ድጋሙ የሚጠናቀቀው «አቡነ ዘበሰማያት» ተብሎ ነው።

ይህን ጊዜ አባቱ ካደረጠበት ይወጣና «ይሄ አንኳን መልካም ነጠር ጣ! ሐቡነ ዘበሰማያት» ስንደገመው የኖርነው ነው። አሁን ግን ሲጣን ሲያብል የደነጎረው መሰለኝ።

እናቱ በአይኗ ትገሸልጠዋለች።

ዝም!

«አቡነ ዘበሰማያት ይትቀደስ ስምክ. . .» ረድ ሠርዌ እናቱ ሙሉውን እንዳትይዘውና ብቻዋን እንዳትሀልዋው በመፍራት ይመሰላል ፀሎቱን ነፋስ የወሰደው አስመስሎ ያጠፋውና ደግሞ በግ ያደርገዋል።

«ሲሳየን ዘለለዕትነ፤ ሀበነ ዮም ጎድግ...» ጥፍት ደግሞ ዘልሎ ቦግ
«...እግዚአ ውስተ መንሱት አላ አድጎነን ወጣልሐነ...» ጥፍት። ፀሎቱ በዳንስ
ቤት መብራት ስልት ጥፍት ብልጭ አያለ

«...ሰላም ለዚ ቡሩክት አንቲ እምአንስት ወቡሩክ ፍሬ ክርስቲ ተፈሥሒ
ፍሥሕት... ወስከሲ ምስረተ ኅብ ፍቁር ወልድኪ እየሱስ ክርስቶስ ከመ
ይሥረይ ለነ ኅጣውኢነ ... አሚን።»

«አሚን!» እናቱ። ለዚህ የማለዳ ድግምት እናቱ ወድዳ ሂሳብ ታወራርዳለች።
ረድ ሠርጭ አፍታም ሳይቆይ።

«አፀደማሪያም» አላት።

«አቤት መሪጌታ» ትላለች እናቱ።

«የቤት ኪራዩ መቼ ነው? ንገሪኝና የንታ ሲመጡ እንዳስታውሳቸው...»

«አ-ዩ፤ እስከ ዳይት መድገምና ጠበል መርጨት ከጀመሩ ወዲህ
የተስተካከለው ብዙ ነው። እሱ ምን ያውጣና የተቀመጡበትን ልቀበል? ይተዉ
አያስቸግሯቸው...»

ይሄንን አባቱ ከሰማ ያልጎመጉማል።

«በፊትም ጠንቋይ፤ አሁንም አባይ...» እናቱ በአይኗ አፋን ብላዋለች ማለት
ነው። ንግግሩ ይቋረጣል።

የእናቱ ቁጭት እኔም ላይ የተጋባ ይመስለኛል። የደብተራውን ሁኔታ በአንክር
እከታተላለሁ። ብልጠቱ ሲገባኝ ብስጭት እንጂ ሌላ የሚተርፈኝ የለም።

«አፀደማሪያም»

«አቤት መሪጌታ»

«እነሆ ከኢየሩሳሌም፤ ከቦታው የመጣ ትብዓ-ሜሮን። የጌታችን መቃብር ላይ
ሳምንት ተቀምጦ ነው የሚመጣ. . .»

«አ-ይ መሪጌታ፤ ምን አድርጌልዎት. . .»

«በፊትም ጠንቋይ...»

አሁንም አባይ፤

ቤታችንን የሚያደኝይ፤ በእናቱ ግልምጫ የተቋረጠ የአባቱን ግጥም በራሱ አጠናቀቅሁት። የሚገርመው እኔና አባቱ ረድ ሠርዌን ለፀብ ስንፈልገው ያውቃል፤ አይገኝም። አንዳንዴ መንፈሱን እንደንሥር ለቅቶ ቁልቁል እያየን የሚያደባ ይመስለኛል። ስንዘናጋ ከች!!

ረድ ሠርዌን ከማግኘቱ በፊት ሻምበል ጠናጋሻው ቤቱ መጣ። የያዛቸውን ሁለት ዳጎስ ያሉ መጻሕፍት አልጋዬ ላይ ወርውሮ አረፍ አለ። እኔን በዚህ ሁኔታ ሲመለከት የራሱን ተመሳሳይ ዘመን እንደሚናፍቅ አውቃለሁ።

«ምን አዲስ ነገር አለ? ጥሩ!»

«ምንም፣ ሰሞኑን ከልቤ ያነቡበኩበት ጊዜ ጥቂት ነው።»

«ምነው?»

«አንድ ደብተራ፣ እዚህ ቅር፣ የእነቹቹን ቤት የተከራይቶ...»

«እ-ኛ»

እንድንግረው ሲገፋፋኝ ጉዳዩ ለወግ የማይበቃ ያህል ቀልሎ ታየኝ። ያውም ከፍታ ያለው ሀሳብ ከኔ ለሚጠብቅ ሰው ቢቸግረኝ...

«ማርክስ ያለው ትክክል ነው እምነትን በተመለከተ። መብዝበዣ መሳሪያ ነው። ሥራ ጠል የሆኑ የሀብረተሰብ ክፍሎች የሰራተኞቹን ምንዳ አስፈራርተው የሚቀራመቱበት፣ አላማው ከምድርና ከቁሳቁስ እንቅፈንቶ የማያልፍ ተራ ማታለያ...»

«ጥሩ» አለኝ አቋርጦ።

«ምነው?»

«እነ ማርክስ ያላዩት አንድ እውነታ ያለ አይመስልህም? የሰው ልጅ ሰላማዊ ኑሮ ለመምራት ከሚያየው ምድራዊ ሥርዓት ውጭ የማያውቀው፣ ምናልባትም የሌለ ሰማያዊ ሥርዓት እንደሚያስፈልገው?»

«አልገባኝም»

«ጥሩ»

«ምነው?»

«እነ ግርጌሮች የሚመኙት ፍትሕ የሰፈነበት፣ በገበዛ የሌለበት፣ እኩልነት የተረጋገጠበት ዓለም ቢመሰረት የሰው ልጅ ሰላማዊና ደስተኛ ሕይወት የሚመራ ይመስልሃል? በእንደዚያ ያለ ኑሮ የሰው ልጅ ረከቶ የሚቀመጠው ምድራዊና ሥጋዊ ብቻ ቢሆን ነበር። የሰው ልጅ ሰላማዊና መንፈሳዊ አፈጣጠርም አለበት። ባይኖርበት እንኳን የማይጨበጡት ሰላማዊና መንፈሳዊ ትርኩቶች ብቻ መልስ ሆነው የሚያሳርፉት ልዩ ጥያቄ ውስጡ አለ።»

«ጥያቄውም ሆነ የአፈጣጠሩ ግንዛቤ በእነዚያ በዝባዦች ውስጡ ተኩትቶ ከሆነስ? ማራገፍ ነው ያለበት ተሸክሞ መንዝ? በነበረበት እንዲተጥል መበየን የማመቻችት ጊዜያዊ ብድኔ አይሆንም?»

«ጥሩ፣ ጥሩ» ጠናጋሻው ሲረገገው «ጥሩ» ማለቱን ይደጋግጠዋል። «ጥሩ...በዝግመተ-ሰው ላይ ካላቸው የሰው ልጅ ነባር ድርጊያዎች ተፈጥሮው እንደሚሆን ይረጋገጥልሃል። ለምሳሌ ሴቶች ልጆቻቸውን የሚያጠቡት ወተት ከጡታቸው የሚፈለቀው የተፈጥሮ ድጋፍ ስላለበት ብቻ አይደለም። በወለዱ ቁጥር የሚያጠቡት እነሱ ሴቶቹ ስለነበሩ ነው። ያ - ባይሆን፣ ሴቶቹ ሲወለዱ ወንዶች ቢያጠቡ ኖሮ የወንዶቹ ጡት ተንጭሮ አይቀርም ነበር። ካልሆነ ወንዶች ደረት ላይ ጡት ምን ያደርጋል? ድርጊት ተፈጥሮ እንዲሆን እራሷ ተፈጥሮ ከፍተት ሰጥታለች ማለት ነው።»

ለጠይቀው ስል በእጅ አስቁምኝ ቀጠለ።

«የእምነትም ጉዳይ እንደዚያው ነው። የሰው ልጅ እምልኮን ከዛፍ፣ ከመብረቅና ከወንዝ ጅምር በአማልክቱ በኩል እስከ ረቂቅ እምላክ የደረሰበት አረጅም የዘመን ጉዞ እሚታመን እንኳን ባይኖር ማመን ግዴታ የሆነበት ተፈጥሮ ላይ ያደርሰዋል። ስለዚህ እውነት እንኳን ባይሆን በእውነት ሥም ውሸቱንም፣ ተረቱንም፣ አፈታሪኩንም... እያግበሰበሰ ሰላማዊ ኑሮ መምራት የሰው ልጅ የተፈጥሮ ግዴታው ነው። ለዚህ ይመስለኛል ቮልቴር እንዲህ ያለው "If there be no God, he should have been invented." የዚህ ዘመን የሰው ልጅ እዚህ አጣብቂኝ ውስጥ ሆኖ ይሰቃያል። እግዚአብሔር ካለ ማጥፋት፣ ከጠፋም ዳግም እንዲኖር ማድረግ»

ጠናጋሻው ሲያሳርግ ወይም በክርክር ሲረታኝ እንደሚሆነው ሁሉ ከባድ ሀጥቃ ወረደብን። እኔ እትከነክናለሁ። ጭንቅላቱ ጠናጋሻውን በሀላብ እንዲጋተር (በወትቱ) ለእንደ ዓመት ከስድስት ወር ከሁሉም ነገር እርቁ መጸኢነት ውስጥ ተደብቁለሁ። ዛሬም ግን ሀላብ ከማንሳትና እየጠየቁ ከመቆስቆስ ያለፈ በእኔ አሸናፊነት የሚደመደም ክርክር የለም። ከወደጠና ጋሻው አንዲት የከሸፈች ላቅ አፈተሰካች። በጉዳዩ ላይ በጥልቀት እያለበ ነበር ማለት ነው።

«አሁን ቮልቲር ለዚህ ዘመን እንደ የሐንስ መጥምቁ መንገድ ጠራጊ እንደነበር የሚያመለክቱ ብዙ ሀሳቦች አሉት...»

ቮልቲርም እንደእኔ ክርስትና ስሙ መጥምቀ መለኮት ይሆናል። ለዚህ ነው ጥሩ መንገድ ጠራጊ የወጣው። ፈገግ አልኩ። ግር በመሰኘት ሲመለከተኝ «ጥሩ» አልኩት።

«አሁን ለተነጋገርንበት ጉዳይ ቃል በቃል ምን ይላል መሰለህ። ብልህ ለማወቅን መቃወም ወይም ዘላለማዊነት እንዳለ መካድ ከሞላ ጎደል የጅላጅሎች ድርጊት ነው። ይሁንና ዘላለማዊነት ሥፍራው የትኛው? የተወሰነ ቦታ ወይስ ሁሉም ስፍራ ይገኛል? ነው ወይስ የተወሰነ ሥፍራን በመያዝ የሚከናወን ጉዳይ አይደለም? ብላችሁ ብትጠይቁኝ እኔ የማውቀው ነገር የለም እላችኋለሁ። ሁሉን ነገር እንደራሱ ክራሱ አውጥቶ ፈጠረው? አላውቅም! የሚዳሰሱና የሚገናዙበት ነገር ሳይኖረው ግዘፍ ይነሳል? አላውቅም! እኔ የማውቀውና የሚገባኝ በራቱ ስለከብሩ መስገድ እንዳሉብኝና ልክ ለመሆን መጣር እንደሚያስፈልገኝ ነው።

«ጥሩ፣ ይህ ዘመን ብዙ አደናጋሪ ሀሳቦችና ፈጠራዎች የሞሉበት ጊዜ ነው። ጨርሶ ማመንም፣ ጨርሶ አለማመንም ሁለቱም ስህተት የሆኑበት። ይሁንና መስገድ እንኳ ቢያዳግት ከብር አለመንፈግና ለፍርድ ትክክለኛ መሆን ተፈጥሯችን ግድ ይለናል።»

እንደ ጠናጋሻው ማሳመኛ ከሆነ አባይ ቁሶቹን አባይ መሆን አለመሆናቸውን ለማረጋገጥ ሳልሞክር ጠበላቸውን፣ ስብከታቸውንና ከእስራኤል የመጣ ቅብዱ ሚሮናቸውን መቀበል ግዴ ነው ማለት ነው። ይህ ደግሞ የፍልስፍና ጥበብ ግድ የሚለውን ሁሉን የመመርመር ዝንባሌ በስልታዊ ማፈገፈግ ገደል የሚከት ይሆናል። እንደ ተመራማሪ እምነትን ካልፈተሽ የሚመስለውን ከማይመስለው ለይቶ ካልበየነና አታም ካልያዘ ምንን ፈላጎት ሆነ? የፍልስፍና ትምህርትስ ምንን አስፈለገ? ያሉበኩ እየመሰለኝ ለሌለፍኩ ልበል? ጠየኩት ግን በመጨረሻዎ ጥያቄ ቀጥታ ወደጠናጋሻው የተኮሰኩ አስመሰሉብኝ የፍልስፍና መምህር ስለሆኑ...

«ጥሩ» አለ፣ የቅራታ መልክ ሳያሳይ ጥቂት ጊዜ ወሰደ። ፈገግ ብሎ «ጥሩ፣ ጥሩ...» አሁንም ጥቂት ጊዜ፣ አስጨንቁዋለሁ ማለት ነው። መንፈሴ ከፍ ለማለት ታጣው።

«ቮልቲርን ብቻ ሳይሆን ሌሎችንም ፈላጎትን በቁንፅል ለማስተዋወቅ መሞከር ችግሩ ይህ ነው። ያቺ የተቆነሠለችው ብዙ ከፍተኛችን ተፈጥራለች። ከዚህ

በፊት Religion and communism የሚል መጽሐፍ አምጥቼልሁ ስለነበር ሳውራህ ያንቡብከውን ታስታውሳለህ በሚል ግምት ነበርን።

«አንብቤዋሁ፤» ደግሞም እውነቱን ነበር። ግን የጠናጋሻውን ያህል በጥልቀት ላስታውሰው ያዳግተኛል። ይህንን መናዘዝ ይኖርብኝ ይሆን?

«ጥሩ፣ የጠቀሰኩትን የተናገረው ስለኤደን፣ ስለእግዚአብሔር ባህርያትና ክብር በማብራራት ስታወቁት እንደ ሊባሊዝ ላሉ ሀሳባውያን ፈላጎቶች ምላሽ ለመስጠት ነው። ፕላቲኖ በሳይንስና በዕውቀት የአምነት ጉዳይ እንዲመዘን ስለሚሻ ኒውተንና ሎክን ይመረከዝ ነበር።»

ጥቂት ዝም ብሎ ከቆየ በኋላ በለበጣ ስቆ «መምህርነት ሞኝነት ነው። ጊዜና ቦታ አይመርጥም ትምህርት አደረኩት...»

«አሪፍ ነው» አልኩት ጉዝጓዜ ላይ የተገነገዘብኩበት ሁኔታ መጠነኛ ህመም እንዲሰማኝ ስላደረገኝ የአቀማመጥ አቅጣጫዬን እየለወጥኩ...

«አንብቤዋለሁ ያልከው መጽሐፍ ላይ የውይይቶችን መደምደሚያ አለልሁ። የሩሲያ አብዮት ስልጣን ይዞ ከተቸገረበት ነገር ዋነኛው ጉዳይ አምነት ላይ የተካሄደው የባህል አብዮት ግቡን አለመምታቱ ነው። በመጨረሻ ሌኒን ከሞተ በኋላ እነጎርኪ ክርክሩን ለአደባባይ አበቁት። መከራከሪያቸው የሰው ልጅ የሥልጣኔ ታሪክ በአምነት መሰረት ላይ መገንባቱ ነበር። ስለዚህ ይላል ጎርኪ ስለዚህ ለሩሲያ ሁሉን ነገር ጠቅልለው ለእሱ የማይሰጡት ገለልተኛ ፈጣሪ ያስፈልጋል። ለመኖሩ ብቻ ዕውቅና ሰጥተን አምልኮውን በማጥፋት በራስ መተማመናችንን ማበልፀግ ከሥጋው ሃመኛ ነኝ ከመረቁ አውጡልኝ አይነት ነው።»

ውይይቶችን ሲያዳምጥ የቆየ ሰው ያለ ይመስል ድንገት በሩ ብርግድ አለ። ስምረት ነበረች። ልጇን እንደታቀፈች በእንግሊዝ ንዴት ቁናቁና እየተነፈሰች አፈራርቃ አየችን። ለጠናጋሻው እኔ ስቅቅ አልኩ። ስትመናጨር ለአይታ አንካ ወግ ታጣለች።

«ታላ፣ አንተኮነህ የትዳራ ዐር። እንዳንተ መራት ላይ ተጎልቶ መጽሀፍ ሲነዘንዝ እንዲኖር ነው ፍላጎትህ?...»

ታላቅ አህትነቷ እኔን እንዲህ ለመናገር ያበቃት ይሆን? ምን ተፈጠረ? ምን አየች? እኔን በመናገር እሱን ማሳቀቅ ትፈልግ ይሆን? አፈጠጥኩባት፣ ወደ ባሏ ዞረች!

«እንካ፣ ስትረልግ ብላት» ልጄን አንዘጭ አድርጋ አጠገቡ አስቀመጠቻት።
ልጅቷ አራራ... ብላ አሰቀሰች። በመርበትበት ልጅቷን አንስቶ ታቀረ።
አየተመናጨረች ከቤት ስትወጣ ልጅን እንደታቀፈ ተከተለ። ይህ መከታተል
መቆጣሪያው ገዳም ሠራር አይመስልም። ለዝንት አለም የምትቆጥር ሴት
መከታተል የሻምበል ጠናጋሻው ዕጣ-ራንታ የሆነ ይመስላል።

አራት
የበቀል ነገር

«ምንድነው ይህ ሠራር?» ሲል ረድ ሠርዌ መሆኑን አውቁ ተፈናጥረው ተነሳሁ። የማይዘጋ ደጃፌን ከፍቼ ወደጓሮ ዞር አልኩ። ደብተራው በአረንጓዴ ገመድ መሰል ክር የተሰፋ ቡልኮ ተከናንዎ ወደ አገሩ ይጎትታል። ከበረደው ለምን ከቤት ወጣ?

«ምንድነው ይህ ሠራር?»

እኔን የሚጠይቅ መሰለኝና አፈጠጥኩበት።

«ምንድነው ይህ ሰራር ጭር ያለው? የጡረታ ድልድይ ሆኖታና ትዝታዜ አጥንት ሰርሰሮ ይገባል። የምውታን ጠባይ፣ ዝም፣ ትዝታዝዝ መካነ መታብር ውስጥ ያለሁ ይመስለኛል። እንዴት ነው ነገሩ? እሳተመለኮት ታቅጪ ትዝታዝዝ? እንደበተ አጋንንትን ወርሶ ፍዝዝ?...»

«ቤት መከራየት የነበረብህ ገዳም ሠራር ነበር፤ የማይረዝ የማይተዘትዝ እዚያ ነው» ቆቡን የቀደደው ለሙቀትና ለሁከት ሳይሆን ይተራል? ይታወቅኛል ብዬ ሳስብ...

«እኔስ ብዬ ነበር» አለኝ።

«እ»

«እኔ ብያለሁ፣ የንታ እምቢ አሉ። የጠላሁትን መውደድ፣ የወደድኩትን መጥላት አይደል ሥራቸው? መቼም ሲረገጡቸው መናጢ ናቸው።»

«መናጢ?»

«አዎ፣ ምን ክፋት አለው?»

«አባትህን?»

«አኮ፣ ተንኮለኛነታቸውን ለመግለፅ መስሉኝ»

በጥንት-ጥንት ዘመን፣ ከጥንት ጥንት ሰው ጋር የማወራ መሰለኝ። የእነቹቹ ቤት ብቻዎን ተነጥላ እንደስምረት እየተመናጨረኝ ወደ ብዙ ትውልድ ወደጋላ...

«ምን ትሰራሰህ?» አልኩት ድንገት።

«እማራለሁ።»

«አባትህስ?»

«የሩፋኤል አስተዳዳሪ ሆነው ነው እዚህ የመጣው።»

«ታዲያ ለምን...» አውቁ ዝም አልኩ።

«ታዲያ ምን ሆነ?» ሐሳቤን ለመስማት ጆሮውን ሲያጋድል ቤቷም ከሸራተችበት የወደጋላ ዘመን ተረብ ያለች መሰለኝ።

«ታዲያማ...»

«እኮ ታዲያማ?»

«ታዲያማ ለምን ትለምናላችሁ?»

«መች ለመንገ፣ የት እየኸን?»

«አይ፣ ቤት ኪራይ እከፍላለሁ ብሎ ካልከራሉ ያው ስለማሪያም ባይባልም...»

ከት ብሎ ብሉኮው እስኪወድቅ ሳቱ። ግራ ተጋባሁ። ቀርባ የነበረችው ቤት ወደ ጥንት ዘመኗ የተመለሰች መሰለኝ።

«እነሆኝ፣ ምቱረ ክሳድ መጥምቀ መለኮት» አለኝ። ባለፈው በዚህ ስያሜ ነበር የጠራኝ፤ የክርስትና ስሜን ትቼ የጋለኛውን ሁለት ቃላት ለመያዝ ደጋገምኩ።

«ምቱረ ክሳድ... ምቱረክሳድ...»

«ቢገባህ ልመና አልነበረም» የተንሸራተተ ብሉኮውን መልሶ እየተከናነበ። «እኛ በዘላለሚቱ ነፍስ፣ እናንተ በእመት ልብስ በእለት ጉርስ እንድንቻቻል መሰለኝ ኃጥእ እና ሃድቅ አድርጎ ያጣመረን።»

ለጊዜው የምለው ጠፍቶኝ ዝም አልኩ። ረድ ሰርዌ ፊት ተረትቶ ዝም ማለት እንደ ጠናጋሻው ያለ አይደለም። እሳት እንደመታታቶ ነው። ዝም ማለቴን ተጠቀመበት።

«ይዘግቡ ወኢየአምሩ ለዘያስተጋብኩ» አለ።

«ምን ማለት ነው?»

«ቆይ ልተርጉምልህ እንጂ፤ እንደማይዘልቅህም አውቀዋለሁ። ይዘገቡ ወኢያላምሩ ለዘያስተጋብሉ ማለት «የሚያከማቹለትን ሳያቁ ይሰበሰባሉ።» ማለት ነው። ስለአጋበስከ ያንተ አይሆንም።» የደብተራ ፈገገታውን አንጠባራቀብኝ።

«ይሄንን አባትህ ያውቃለሉ?»

«የንታ? ግዕዙን? ያስተማረኝ ማ ሆኖ?»

«አይደለም» አልኩት በአንድ ጊዜ ወደመርበትበት መግባቱ እያበረታታኝ።

«ታ-ዲ-ያ?»

«እየለመንክ እንደምታበላቸው፣ ቤት ኪራይ ሳትከፍል እንደምታኖራቸው...»

«አ?» መብረቅ ብልኩውን ገፈፈው።

«ለመመለስ አትጨነቅ፤ ካወቁ ስጠይቃቸው ይመልሱኛል። እንዳንተ በግዕዝ እስውበው»

ሮጦ የሰንሰል አጥራችን ላይ ተደፋ። «መኖሪያ መለኮት» የቆረጣት ተቀላቀለ ስድብ መሆኗን አወቅሁ። «መኖሪያ መለኮት፣ በእቡን ዘርአቡሩክ ይገኛልሁ ከየንታ እንዳታጣላኝ። በእቡን አሮን፣ በእቡን ገብረመንፈስ ቅዱስ፣ በእቡን ሕዝቅያስ፣ በእቡን ሳሙኤል ዘደብረ-ቆልሞን፣ በእቡን...»

በብዙ አቡን ተኩበቤ በኩራት ወደ ከፍሌ ገባሁ። ኩራቱን ጠናጋሻው ቢያይብኝ አልሸማቀቅም? እንደዚህ ጥቃትን ነገሮችን ተከታትሎ ለማስተካከል ወይም ለመበተል መኖሪያ የተልቅ ሰው ተግባር ነው?... ግን ረድ ሠርዌ እንደዚያ የተርበተበተው አባቱ ምን ቢያደርጉት ነው። በደብተራ ሽሙጥ ስለሚበልጡት (መናጢ ስለሆነ) እያሸጧቸው ቁም ስቅለት ያበሉት ይሆን? ወይስ የቅኔ መምህሩ ስለሆነ በቅኔ ሁለት መልክ ያለው፣ ተፈልጎ ለመገኘት የሚከብድ ስድብ ያከናወኑት ይሆን? ወይም በድግምት በአውታረ-ነፋስ ተሰፈው በማንጠልጠል እንደ ለምጉል ጣሪያ አሳስመው ያሳድሩት ይሆን ይሆናል፤ ድግምት ከበለጡትም የሚያዋርደውን መርጠው ይበይኑበታል እንጂ

«ረድ ሠርዌ፣ ተው ስንልህ አልሰማ በማለትህ፣ የተከበርኩትን የሩፋኤል አስተዳዳሪ እየለመንክ በማብላትህ፣ በነፃ በማሳደርህ አንድ ሳምንት የሚቆይ ፈስ እንዲቆራኝህ ስንል ፈርደንብሃል። ፍርዱ ተፈፃሚ ይሁን፣ አጋንንታዊ መዝገቡን ዘግተን ወደ እንጦሮጦስ መዝገብ ቤት...»

ከዚህ በኋላ ረድ ሠርዌ በተቆራኘው ፊስ እየታደበ «ምንድነው ይህ ሠራር ሙቀትና ጨክት የበዛው?» ማለት ይጀምራል።

በገዛ ቀልዱ ሳቅሁ።

ይሁንና እናቱ ስትመጣ አፍታም አልቆየች «ታሰ? አንተ? ምንድነው? መሪጌታን ምን አልካቸው?...»

«ምን አልኩ?» ከኋላዋ ረድ ሠርዌ ብቅ አለ።

«በጡቱ ይገጭላሁ...»

«ምን አልኩ?» ነገሯት እንደሆን ለማረጋገጥ።

«ምንም ይሁን ካባታቸው ጋር እንዳታጋጫቸው። እንደአንተና አባትህ የሥጋ ዝምድና መሰለህ? አይደለም! በጡቱ፣ በጡቱ ይገጭላሁ...»

አባቱ በጡቱ እንዳይማፀነኝ ተፈጥሮ ሳይሆን ድርጊት ያለማከናወኑ አግዶታልና የእናቱ ብቻ ማስማያ ሆኖ መቅረቱ ነው።

«ታሰ? አንተ?...» መማፀኗን እንደአዲስ ክጀመረችበት ልትቀጥል እንደሆን ተሰማኝና አይኔን ጨፍኜ «ምንድነው? መሪጌታን ምናልካቸው?» የሚል ጠበኩ።

«በጡቱ ስለህ? ሸረ ተው አንተ ልጅ» እናቱ ጎርምሼባት ከመቆጣት ወደ በልመና ማግባባት እንደተዛወረች ገባኝ።

«እሺ።»

«ሙች በለኝ።»

«አባቱ አያውቁም ስላለኝ እጠይቃቸዋለሁ አልኩ እንጂ ሰብቅ አልነበረም።»

«ሙች በለኛ።»

«ሙች።»

«እሰይ» ረድ ሠርዌ በነባሩ በአባቶቻችን ስልት እየተራመደ መጥቶ ፊቱ ተገተረ። በርክክ ብለውም የእርቅ መተቃቀፉን አከናወነ። ሁኔታው የደብተራ ብልጠት የለበትም። እውነተኛ ፍርሃት ያስከተለው እውነተኛ መደንገፅ ይታይበታል። አባቱ ሸፍጡን ሲሰሙ ምን አይነት ትጣት ቢወስኑበት ይሆን?

ማወቅ አጓጓኝ። ረድ ሠርዌ ምንም ሳይናገር ተነስቶ በነባር ስልቱ ወደ እናቱ ተመልሶ ተያይዘው ወጡ።

ረድ ሠርዌ አደነጋገጡን አይቺ እናቱን በጥቃትን የጥቅም ጉዳይ ወጥሮ መያዙን ያቆማል ብዬ ገምቼ ነበር። ግን እንደ ቀንም ሳያድር ቀጠለ።

«ምንድነው ይሄ ሠፈር? ጭር ከማለቱ መቀዝቀዙ፣ እትትትት... ፀጥታውና ቅዝቃዜው እጥንት ሠርስሮ ይገባል። አፀደማሪያም፣ አፀደማሪያም...»

«አቤት መሪታ።»

«በዚህ ብርድ የንታ ሰውም አይሆን። እስቲ ተልባ ስፈረልኝና አመስ፣ አመስ አድርገሽ እቱቱ ትውተጥልኝ። እሱ ነው ለብርድ መዳኒቱ። ታዲያ ተልባን አጋንንት ይወደዋል፣ ምች መስሎ እንዳያጣፋሽ ጥሪኝና እኔ አማትቤ እወስደዋለሁ። አቤት! አቤት ከቅዝቃዜው ጭር ማለቱ...»

ስለምን እቱቱን በክርስትና ሥሚ እንዳልጠራት ገረመኝ። ነው እቱቱ ክርስትና ስም የላት ይሆን?... ያም ሆነ ይህ የረድ ሠርዌ ድርጊት ብቻ ሳይሆን በእኛ ላይ ያለው ንቀትና ሥድብ ተጥሏል ማለት ነው። አንዳች ግሳዝ ተናገሮ ሲተረጎም ምን ነበር ያለው?

«ለማን እንደሆነ ሳያውቁ አጋብሰው ጎተራቸውን ይሞላሉ» በሱ ቤት እናቱ ጉልት ጎልታ የምትውለው ለማጋበስ ነው። ግንኮ ከሳምንት ሦስት ቀን በትሰራ አይበቃት ይሆን? አራቱ ቀን ማጋበስ ይሆን?... እናቱ የጉልት ንግዷን የምትፈልገው ሀብት ለማጋበስ ሳይሆን ለሥራው ፍቅር ያስመሰለባት እንደ ታሪክ አላት። ረቂቅ ጉልት አትስራ ስትፈልገህ ዘመናዊ ሱቅ ልክፈትልሽ እያለች ስትለምናት እንቢ ብላለች። ያም ሆነ ይህ ረድ ሠርዌ ሌላም ብሏል። እኛ ኃጢአተኞች እሱና አባቱ ሃድቆች። ከማልኩበት ውጭ ከአባቱ ጋር የሚያጋጭ ሌላ ሰበብ ማራላለግ ያዝኩ። አገኘሁ።

ትዝ ይለኛል አባቱ በቅርሳዊው የአባቶቻችን አካሄድ የጡረታ ድልድይን ተጭን አቧራማ መንገድ ሲያቆራርጡ የዘመንን ድልድይ ፉት ብዬ ፊታቸው ተገተርኩ። አግራቸው ያስነሳቸውን ስስ አቧራ በእጃቸው እያባረሩ አጨነቆሩብኝ። ፊታቸው ስገተር የጥምጥማቸው ግርማ ሞገስ ተጫነኝና አቀረቀርኩ። አግራቸው በኪሎ ሜትር ሳይሆን በዘመናት የሚቆጠር አቧራማ መንገድ በማቆራረጡ የሞተ ዛፍ ግንድ መስሎ ህይወት አይነበብበትም። እንግዲህ ረድ ሠርዌ ማታ ማታ አጥቦ የሚሰመው ይሄንን ነው።

«ምነው? ምን ሆነ? የእመይቱ ልጅ አይደሉም እንዴ? እመይቱ ምን ሆነ?...» ጥያቄዎች አከታተሉብኝ።

«አይ ደህና ናት። አንድ ግለዝ ልጠይቆት ነበር።»

«ጥሩ፣ ጥሩ ይበሉዋ፣ ይዝለቁ...» ብለው የቤታቸውን መንገድ መዝለቅ ጀመሩ። ከቅድመ አያቶቻችን ጋር በተለምዶ ተገናኝቼ በተለምዶ ከጎናቸው የምራመድ መሰለኝ።

«ምቱረ ከሳድ ምን ማለት ነው?»

«ማነው እንዲህ ያለው? ማነው እንዲህ የተባለው?» ንግግራቸው እንደአተያያቸው ማጨንቆር አለበት።

«አይ ክርስትና ስሜን ተከትሉ ነው።»

«ክርስትና ስምዎ ማነው?» ረድ ሠርዌ ያላከበረኝን አባቱ በአንቱታ ያስተናግዱኝ ጀመር።

«አይ ክርስትና ስሜ መጥምቶ መለኮት ነው። እኔ ግን የራላኩት የተከታዩን ትርጉም ነው።»

«ይሰሙኛል? ይያያዛል፣ ማነው ይኼን ያለ? ክቶ እያወቅሁት መጠየቁ እኔውም... ረድ ሠርዌ፣ ረድ ሠርዌ፣ ረድ... ይሄማ የሥራ ቤት ተንኮል ነው። የተስተማረ ይሄን አያደርግም፣ ረድ ሠርዌ...»

«የንታ እነሆኝ» እያለ ከቤት ሲወጣ፣ አባቱ ኋላ እኔን አየኝ። ድንጋጤ መብረቅ ሆኖ እኩሉታ ሰነጠቀው።

«ይምጡ» አሉኝ ዘወር ብለው። ገባን። ቤቱ በተልባ ብጥብጥ መልዛ እና በቱርበት ሽታ ታውዷል። ረድ ሠርዌ ከድንጋጤ መብረቁ ገና አልተላቀቀም።

«የሥራ ቤት ባለሟልነቱ፣ ምግብ ቀቃይነቱ፣ ቆሞ አብይነቱ አልለቅ ብሎህ እንጂ የተማረ ሰው እንዲህ ያለ የክርስትና ስም ያወጣል? እንዲህ ያለ ሟርትስ ከክርስትና ስም ጋር ያዳብላል? ምቱረ ከሳድ... ናና ወዲሁ» በርጩማ ላይ ቁጭ ሲሉ ረድ ሠርዌ በተከላተሉ ቤተክህነታዊ አረማመድ ተጠገቶ በመንበርከክ ጭናቸው ላይ በደረቱ ተኝ፣ ያልጠበኩት ነበር። ረድ ሠርዌ በአባቱ እንደአሜሪካውያን የልጆች ቅጣት ዘዬ ጭን ላይ ተኝቶ ቂጡን ሲጠበብ?

የረድ ሠርዌ አባት ልጃቸው ጭናቸው ላይ በአግባቡ መደላደሉን ካዩ በጋላ ጋቢያቸውን ሰቅስቀው አወለቱና ለእኔ ሰጡኝ። በሽቱ ተጠምዷል። ካኪ ሸሚዛቸውን እጅታ ሰብስበው ክርናቸውን ወደልጃቸው ጅርባ ደገኑ። የክርናቸውን ጉጥ ከላይ ለቅቀው ሀይበል ቢሉት ከሠርዌ ሆድ የተጠራቀመ አየር አራተሰከ። በክርን ሲደገሙት

«ሀ-አ» አለ

አባቱም እንደ ገሾ ወቃጭ ያቃስታሉ እሱም ያቃስታል።

«ሀ-አ»

«ሀ-አ»

«ሀ-አ»

«ሀ-አ»

ሲበቃቸው ጋቢውን ከእኔ እየተቀበሉ። «በል ተነስ፣ እንዲህ ያለ የሥራ ቤት ተንኮል ዳግም እንዳልሰማ፣ ተነስ እንጂ!» ተቆጡ።

ረድ ሠርዌ እየተወለጋገደ ተነሣ።

«አገቢሃር ይባርከህ» ሲሉ መረቁት።

«አሜን» አለ በተወለጋገደና ትንፋሽ በበዛው አኳኋጋ... «አ-ሁ-ሁ-ሁ...»

«ገላ፣ አሁን ለሳቸው ተስረ መሰረቱ አንስተህ ሚርቱን ንገራቸውና ይቅርታ ጠይቃቸው። እኔ ነገ አረጋግጣለሁ።»

«ኡ-ሺ» አጎንብሶ ያንን የሞተ ግንድ እግራቸውን ሳመ። ከግንዱ ላይ ወደ ከንፈሩ የተጋባ ጥቂት አልጌ አፋ ላይ ያየሁ መሰለኝ።

«የንታ፣ ተልባ በጥብጫለሁ ልስጦትና ልሂድ?»

«ይሁን፣ ስትመለስ ይደርሳል።»

ወጣን። እየተሸመደመደ ወደ እኔ ቤት መራኝ። ይወቅሰኛል ብዬ ስጠብቅ አባቱ ፊት ያሳየውን አክብሮት ሳያንድል ማብራሪያውን ቀጠለ።

«እንግዲህ ምቱረ ከሳድ መጥምቀ መለኮት ማለቴ ትልቅ ስህተት ነበር። የንታ እንዳሉት የሥራ ቤቶች ተንኮል አለበት። እንጂማ እንደኔ መስተማር እንዲህ ያለ ሚርት ከክርስትና ሥምህ ጋር ማጣበቅ አልነበረብኝም።»

«ምንድነው ሚርቱ?»

«ልመጣ ነኝ፤ እንዳልኩት መኖሪያው መለኮት ቅዱስ ዮሐንስ የሚታወቅበት ተቀናቃኝ ስሙ ነው። እኔ መናጢ ነኝና የጠማቂውን ክብር፣ የተገባለትን ቃልኪዳን እውነቱ ከክርስቲና ሥምህ ጋር ማገናኘት ሲገባኝ መኖሩ ዕድሉን ወደአንተ ለማምጣት ምቹረ ከላይ ብያለሁ።»

«ምን ማለት ነው?»

«ልመጣ ነኝ» በአባቱ ክርን የደቀቀ ወገቡ ስላልቻለ አልጋው ጫፍ አረፍ ብሎ በረጅሙ ተነገረውና ተጠለ።

«እንግዲህ የመኖሪያው መለኮት ቅዱስ ዮሐንስ ታሪክ እንደሚያስረዳው...» ተሰላቸሁ።

«ታሪኩን አውቃለሁ የቃሉን ፍቺና እንዴት ሚርት እንደሚሆን ንገረኝ» እኔም ጆርገዬን በክርን እንደተደቀስኩ ሁሉ መኖሪያውን ተሰማኝ።

«ልመጣ ነኝ»

«ና»

«እኮ ልመጣ ነኝ»

«በቃ ትርጉሙን ብቻ ንገረኝ»

«ትርጉሙም አንገቱ የተቆረጠ፣ የተቆረጠ አንገት ያለው እንደ ማለት ነው። ቅዱስ ዮሐንስ እንደምታውቀው የሞተው አንገቱን በሄሮዳድያ ልመና፣ በሄሮድስ ትዕዛዝ ተቆርጦ ነው። ነገር ግን የዮሐንስ ራስ ቢቆረጥም ከንፍ አውጥቶ ከሄሮዳድያ እጅ በማምለጥ እንደበረረና አስራ አምስት ዓመት እንዳስተማረ ገድሎ ይነገረናል።»

«እኛ? ሚርቱ የእኔም ጭንቅላት እንዲቆረጥና ከንፍ አውጥቶ አስራ አምስት አመታት እየበረረ እንዲያስተምር ነው?»

«ከንፍ ማውጣቱ፣ መብረሩና ማስተማሩ ቢቀርም እንዲቆረጥ በስያሜ ምሪት ሲደጋገም እውነት ይሆናል ነው የየንታ ስጋት።»

ዝም አልኩ። በማይገባኝ በጥንት አስተምህሮት፣ ከጥንት መምህራን ጋር የምዳረቅ መሰለኝ። ስንትና ስንት ዘመን ወደጋላ?...

«ይቅርታ አደረክልኝ? እባክህ? በፊትም ሰምህን ያቆራኝሁት «እሰጠ ግብሩ ይመርሱ ጎበ ስሙ» እንዲል ቤትህን ዘግተህ በእርምጥ መቀመጥህን አይቺ «በእርምጥ» ከሚለው ጋር ነበር»

«ይሄም ማርት ነው?»

«አይደለም። በጥንት ዘመን አቡነ ሳሙኤል የተባሉ ጻድቅ ነበሩ። በአታቸውን ዘግተው ለረጅም ዘመን በእርምጥ አጋንንትን ስለቀጠቀጡ የሚታወቁት አቡነ ሳሙኤል በእርምጥ በሚለው ነው። ታዲያ አንተም ትምህርትህን አቋርጠህ ቤትህን ዘግተህ...»

«ይሄንንም ከአባትህ አረጋግጣለሁ...»

«በዚያ ደረቅ ክርናቸው ከደገሙኝስ ቁርሱነ ሽባ መሆኔ ነው። ከእንግዲህ ወደሳቸው አትሂድብኝ። በእርምጥ በማለቱ አሚርቺ እንደሆን በእኔ ላይ ሱሉሱ ይዘር፤ በአቡነ ዘርአቡሩክ ይገጮሃለሁ፤ በአቡነ አሮን፤ በአቡነ...»

«እሺ...እሺ...»

«ይቅርታ አደረክልኝ?»

«አዎ፤»

«በል ሻይ ግዛልኝ፤ ወደ ሩፋኤል ማርገጃ ሄደን ሻይ ግዛልኝ።»

አመል እንጂ ክፋት እንደሌለበት ገባኝ።

እምስት

የሀልም ነገር

በሀልሜ ጭንቅላቱ ከአንገቱ ተለያይተና ከንፍ አውጥቶ በጡረታ ድልድይ እናት ላይ እንደደመና ሲያንገብብብ እየሁ። የጡረታ ድልድይ እናቶች በመገረም አንጋጠው ሲያስተውሉ በምዕዕት ቀን የተኮነኑ ነፍሳት ይመስሉ ነበር።

በእንቅልፍ ልብ እራሴን አዕናናለሁ...

«...ማየቱም፣ መናገሩም፣ መስማቱም ያለው ጭንቅላት ላይ ነው። የሰው ልጅ ምን ሲሆን ከአንገት በታች ተንዘላዝሎ ተፈጠረ? ቢቀር እጅና እግር ነው፣ ለእሱም ቢሆን ከንፍ አለ፣ አረዲያ መኖርስ ከአንገት በላይ...»

ሀልም ሥር የሰደደ ድብቅ ፍርሃት እንደሆነ በራሱ አረጋገጥኩ። ረድ ሠርዌና አባቱ በእኔ ሚርት ሲወራከቡ፣ ነገሩን ቸላ ያልኩት መሰልኩ እንጂ ፍርሃትስ ነበር ማለት ነው፣ ካልሆነ...

የጭንቅላቱ አካላት ደከመው እየሩን አልቀገገፍ ሲሉብኝና መውደቄ እርግጥ ሲሆን የጡረታ ድልድይ እናቶች «ተዘጋጅ» እንደተባለ ሰልፈኛ ንቃት ታየባቸው። ምን ሊያደርጉኝ እንደሆነ ባላውቅም ፍርሃት አደረብኝ። መቅዘፊያ እንደሌላት ጅልባ ጭንቅላቱ በንፋስ እየተገፋ ሲሄድ ያሰራለፋት እናቶች ይንቀሳቀሱ ጀመር። አቅጣጫውን እያማተሩ ሲደርሱ ጭንቅላቱ ሲወድቅ እኩል ሆነ። ለመያዝ ሲሻመ ብርድ ልብሴን እንደመቃብር ድንጋይ በርቅሼ ተነሳሁ። ፍርሃቱ አለቀቀኝም። ቀን ከጎዘጎዘኩበት፣ ማታ ካሸሉበኩበት ምንጣፍ ላይ ተነስቼ በሩን ዘጋሁት። ሰውነቱ በፍርሃት ይንቀጠቀጣል።

«የሀልም ዓለም ፍርሃት ስለምን ወደ እውን ዓለም ፍርሃትነት ይሸጋገራል?» ስል እራሴን ጠየኩ። መንፈሳችን የታባብን የሞት ፍርሃት ልኩ የሚታወቀው በእውን ዓለም ማገናዘብ ሳይሆን በሀልም ዓለም ደመ ነፍሳዊ ድንጋጤ ውስጥ ነው። የእኔ መኖር ለእኔ ሆነ ለተቀረው አለም አስፈላጊነቱ እምን ላይ ነው? እስከመቼስ ከሀልም ዓለም ወደ እውን ዓለም ፍርሃት ሳመላልስ እኖራለሁ?...

...አንጻች የሚሰቅብኝ ህቡዕ ልቡና መርማሪ አካል እንዳለ ተሰማኝ። ስለሰንፍናዬ በፊቱ ሊያላፍረኝ እየሞከረ እንደሆነ የገባኝ መሰለኝ። ያ ልቡናዬን

የሚበረብር ኃያል ህብ-ዕ እካል እርሱ ማነው? ልቡናን የመፈተሽ ስልጣን ማን ስጠው? እራሱ የሥልጣኑ ሰጪና ተቀባይ ይሆን? ሰጪና ተቀባይ ለንድ የሆነበት እካባቢ እንዴት ያለ ፍትህ፣ ንዕህናና ቅድስና ይኖራል?... ይህ የሰው ልጅ የአረጋግጠር ትብታብ ነው። ሰጪና ተቀባይን፣ አልፋና አሜጋን፣ ግዝፈትና ረቂቅነትን በአንድ የሚያዳብል የሰው ልጅ ተንኮል ብቻ ነው። ግዴታችሁም፣ «ኑ በእካላችን በእምሳላችን እንፍጠር» ያለው ፈጣሪ ሳይሆን እራሱ ሰው ነው። «ኑ እግዚአብሔርን በእካላችንና በእምሳላችን እንፍጠር»

ከየት ተነስቼ እምንጋ እንደደረሰኩ ጠፋኝ። ይሁንና ፍርሃቱ ጠፍቶ በሬጋ ተንደርድራ በመዝጋቱ በራሴ ላይ ሳትሁ። መንፈሴ ተዛና... ለማንበብ አኮቡብኩ። ወረፋ የሚጠብቁ ብዙ መጻሕፍት አሉብኝ። አንዳንዶቹ ጀምረዎት መንፈሴን ስላጨረጡብኝ የተውካቸው ናቸው። ለምሳሌ የአልበርት ካሙ "The Plague" ገና ስጀምረው በአይጦች ትርምስ ሲሆን አቆምኩት። ለሌላው ስሙ የማይያዝልኝ ፍሊያዊ ደራሲ፣ እንግሊዝኛ ተናጋሪዎች በጽንፈቸው ስሙን ሲዕፉ ሳያበላሹበት አይተርም። SOLZHENITSYN (ሶልዘኒትሳይን) ይባላል። "Cancer ward" ይህም መጽሐፍ ያው ነው። ተስፋ የሌለው የነተርሳ ታማሚ፣ መጨነት በመፍራት ተውከት። ሦስተኛው የብርሃኑ ዘራሁን ሦስቱ ማዕበሎች ናቸው። ረሃብ? ወደኅን። አንዳንዶቹን መጻሕፍት ተራ የማስጠብቃቸው የአንድ ደራሲ ሥራዎችን አከታትዬ ላለማንበብ ነው። አንዳንድ ደራሲዎች ደግሞ አንቀፅ የሌለው ሃምሳ ስድስት ገዕ ይዕፋሉ። ለምሳሌ ፈረንሳዊው ፈላስፋ ሳርት እና አየርላንዳዊው ቻምስ ጆይስ። ተራራ ወጪ አይደለሁም፣ ገና ዳገት እንዳየሁ ሃሞቱ ፍስስ ይላል። አንቀፅ ያልገባበት ዕሁፍ ደረቱን የሰጠ አቀበት ነው። አዲሶብ!

ያልተነበቡ መጻሕፍት የሚተመጡበት ጠረጴዛ የዕዳ መዝገቤ ሆኖ ይወቅሰኛል። እንደ የንታ ጥምጥም ከርከም ያለ አመል ያላት የሳጠራ ሹልፍ የድል መዝገቤ ሆኖ ብሥራቲን ትለፍፋለች። አንብቤ ባልገቡኝ እንደ ጉርጂፍ እና በርትራንድ ራስል ያሉት ፀሐፍያን ላይም ሥራዎቻቸውን አንብቤ በመጨረሱ ብቻ እኩራራለሁ።

«አቤት ይህ ሠፈር፣ አቤት ይህ ሠፈር ጭርታውና ቆረቆረ ጆሮ ይበጥሳል...» በሰፈሩ ላይ እንዲህ የሚተናጣው አባቱ ተደመው ወደ ፍፋኤል ሲሄዱለት እንደሆነ ገብተኛል። «ህልው የሚኖርበት አይመስል? የምውታን ጠባይ፣ የምውታን መንደር...»

ድምፁን እጥፍቶ ከፀለየ በኋላ መወትወቱን ተጠለ። «ቢ-የእንግሊዝኛ ሁለተኛ ፊደል

ቢሌ- የመጀመሪያ ዲግሪ/ጉበረተሰብ ሳይንስ ትምህርቶች

ባብል- «ጫጫታ፣ ፍልቅልቅታ/ለወራጅ ውሃ መንተባተብ መዘላበድ መወሻከት...»

በቆሎ ተማሪ ስልት ዘመናዊው ዕውቀት ላይ ለመድረስ በመምክር ላይ ነው። ከትናንት በስተቀር እኔ ቤት መጥቶ፤

«ሠላም ለገርጌሴኖን፣ ሠላም ለአልላዛር ዘአርምጥ» ሳፈጥበት ተጠለ።

«እሱን የንታጋ ሄጄ አጣራለሁ» ስለው ቀልድ እንደሆነ ገብቶት

«እሳቸውጋም አያደርስ፣ አዲስ ኪዳንህን መግለጥ ነው። አልላዛር ዘአርምጥ በአቱን የተከላት ገርጌሴኖን ውስጥ መሆኑ ያስከፋል?»

ከአያት ቅድም አያቶቹ ጋር በመንፈስ ተገናኝቼ የማወራ ያክል ይሰማኛል።

«አማርኛውስ ይሁን የእንግሊዙ አፍ ገብቶህን ነው የምታነበው?»

«ተላል ነው።»

«እንዴት? ለስሙ አስረኛ ደርሻለሁ ግን አይሆንልኝም።»

«ቃላት ከጠፉ መዘገበ ቃላት ላይ መፈለግ ነው።»

መዘገበ ቃላቱን ተተብሎ በእጁ ሲመዘገብ አላቶኝ። «አሁን ይቺን ሽምድጅ ብይዛት እንግሊዝ አፍን ዝም ብዬ ማንበብ ይሆንልኛል?»

«ይሄን ሁሉ ቃላት መሸምደድ አይከብድም?»

«ይሄን?»

«አ»

«ሳምንትም አይፈጅብኝ» ብሎ ተዋሰኝ።

ትናንት የ«ሌ» ክፍል ቃላትን ጨርሶ ዛሬ «ቢ» መግባቱ ነው። እንዴት እንደሚያጠና ለማየት የቀረቀርኩትን በር ከፍቼ ወጣሁ። ባለአረንጓዴ ክር ንቅሳታማ ብሉኩውን አጣፍቶ ቀጥ ብሎ ቆሞ መዘገበ ቃላቷን እንደጻፈት ይዘ ያነበንብና አይኑን ጨፍኖ ይደግመዋል። ብርዱ አያስቆምም። ለመግባት መለስ ስል እናቲ ነጠላዋን መስቀለኛ አጣፍታ በሯ ላይ ቆማለች። የእንግሊዝ አፍ ቃርሚያው ፀሎት ስለመሰላት አይኖቿን ጨፍና እጆቿን በትህትና ትወዘውዛለች። ሀዘንና ላቅ ስለተቀላቀሱበኝ ቶሎ ወደ ውስጥ ገባሁ።

እኛም ሳይቆይ ሀዘኔታዬና ሳቂ የራሴ ወቀሳ ሆኑ። ሁሉን ለማወቅ መጠየቅና በሰው ልጅ የታሰበውን ሁሉ ለመሰብሰብ መፍጨርጨር ትርፋ ምንድነው? በቀላሉ አለመርካትና ሁሉን መጠራጠር አይደለምን? የታሰ ደስታዬ? የታሰ ከእምነት የሚገኝ አረፍቱ? ከእኔ ይልቅ እናቱ ደስታና አረፍት አላት አይደለምን? ስባዝንና ስባትል ማደሬ ትርፋ ምንድነው? የክንቱ ከንቱ፣ ከንቱ ንፋስንም እንደመከተል አይደለምን? ታዲያ ማነው በማን መሳቅ ያለበት? ማነውስ ለማን ማዘን የሚገባው? የኑሮ ሽክመታ ቢከብደኝም የሚያሳርፉ አማልክት የሌሉኝ፣ የሚጠቅሙኝና የማይጠቅሙኝን የኑሮ ቅሬትን ተሸክሜ የምባትል ከንቱ፣ የክንቱ ከንቱ እኔ አይደለሁምን?...

...ረድ ሠርዌ የእንግሊዝ እፍ ቃርሚያውን ጨርሶ የማሳረጊያ አቡነ ዘበሰማያትን መድገም ጀመረ። ፀሎት የመሰላት እናቱ ግር እንዳይላት ይመስላል። በየመካከሉ ንፋስ የሚወስደውን ቁርጥራጭ ፀሎት እንደጨረሰ እናቱን የማሰናበት ሥነ-ሥርዓት አከናወነ። ምናልባትም ይህን በአጥር ላይ መዝገበ ቃላቱን ያሳልማት ይሆናል። ለእርሷ ምን ለውጥ አለው? ልቧን ጥርጣሬ እስካልገበኘው ድረስ በእምነት አረፍት ልቧ ምላሽ ማግኘቱ ይቀራል?

ይብላኝ ለእኔና ለጠቢቡ ሰሎሞን፣ እምነትና አረፍትን ላጣን፣ ህይወት የክንቱ ከንቱ ከንቱ ለሆነችበን፣ ኑሮ መልሶ መላልሶ የማመንገርክ ዑደት ለሆነበን፣ ደስታና ረፍትን ላጣን... በመጨረሻ በእኔና በጠቢቡ ሰሎሞን ላቅሁ፣ ለእኔና ለጠቢቡ ሰሎሞን እዘንሁ... ለተፈጠርንበት ያልኖርን የክንቱ፣ ከንቱ፣ ከንቱ፣ ከንቱ... ንፋስ ተከታዮች።

ሰድስት የጉዳት ነገር

... ከእኔና ከጠቢቡ ሰለጥን ይልቅ እናቱና አባቱ እንዲሻሉ አወቅሁ። በህይወት ለመርከት ከረገጧት ምድር ስር ተድላን ቆፍረው ለማውጣት አልተቸገሩምና። ከእኔና ከጠቢቡ ሰለጥን ይልቅ እናቱና አባቱ እንዲሻሉ አወቅሁ። የፈጣሪን ነገር ለፈጣሪ ሰጥተው እረፍታቸውን አግኝተዋልና። ከእኔና ከጠቢቡ ይልቅ እናቱና አባቱ እንዲሻሉ አወቅሁ። ካላቸው እንጂ ከሌላቸው ነገር ጋር ደስታቸውን አላቆራኝምና...

...ያቺን ቀን የህይወቱ ከላ አደረካት። ከድብቅ አለጫ ወጥቼ ግዘፍ የነሳውን ውጫዊውን አለም ለመፈተሽ ቆረጥኩ። የተቋረጠ ትምህርቴን ለመቀጠል ቃልገባሁ።

እመሻሽ ላይ ሻምበል ጠናጋሻው በራን ገፋ አድርጎ ገባ። ያለወትሮዬ ውሳኔዬን ያማከለ እተባበል እደረኩለት። ከጉዝጊዜ ላይ ተፈናጥሬ በመነሳት «ሻምበል» አልኩት።

«ዛሬም ሻምበል?» ሳቀ፣ አሳሳቁ ውዴታውን መሰፈፊያ መንገድ ይመስላል። አለወትሮው ነጭ ቀብ ደፍቷል። እንደወትሮው በእጁ መጻፍት ይዟል።

«የሻምበል ማዕረግ ከተሰጠኝ ዛሬ ልክ አራት አመት። ይህን የጀብዱ ቢቀር በደረጃ ሽለቃ መሆኛዬ ነበር» እንደተከዘ አልጋዬ ጫፍ ቁጭ ብሎ የያዘቸውን መጽሐፍት አቀበለኝ። እያገለበጥኩ ማየት ጀመርኩ። ሦስቱም ደም ነካክቷቸዋል። ቀና ብዬ ሳየው በጭንቅላቱ «አዎ» አለኝና ቆቡን ከራሱ ላይ አነሳት። የእናቱ ለካፋይ ለአመል ወደግራው አዘንብሎ ፕላስቲክ ተለጥፎ ነበር።

«ጦር ሚዳን ሳይሆን ህይወትን ያማከለ ጀብድ ላይ ነኝ። የጀኔራልነት ማዕረግ የሚገባው ጀብድ።» ለመቀለድ ጥከረ። ውስጡ ግን እንዳች መሰልቸት እንዳለበት ያስታውቃል።

የምለው ጠፍተኝ ያመጣልኝን መጽሐፍት ማገለበጥ ጀመርኩ። A Happy Death የምትል የአልበርት ካሚዩ እነስተኛ መጽሐፍ። ወደ ሁለተኛው አተናሁ።

ካህሊል ጅብራን ነው። A TEAR AND A SMILE ትላለች። ሦስተኛው የኸርማን ኸስ DEMIAN - ሁሉም ደም ነካክቶታል።

«ከአንድ መጽሐፍ ውጪ ሁሉንም ቀዳዳ ጨርሳለች። ያ ያልነካችው መጽሐፍ ምን ይመስልሃል?»

የገዴን ገመትኩ «መጽሐፍ ቅዱስ?»

«አይደለም። ፍልስፍና የማስተምርበት Questions That Matter የሚለው የሚለር መጽሐፍ። ታውቃለች፣ አየህ፣ እያወቀች ነው የምታጠፋው።»

«ጂኔራል» አልኩት።

የቅሬታ ፈገገታ አሳየኝ። ምንም እንኳን መርጦ የገባበት ህይወቱ ቢሆንም አንዳች አልፎ ሂደት ወቀሳ ሳይነካካኝ አያልፍም። ስምረት እንዴት አደገች? እንዴት ያለችውን አረም ምርት አስመስለን ገበያ አወጣን?...

«ተከትላኝ ሳትመጣ ልውጣ» አለኝና ተነሳ። «መጻሕፍቱ ሲናፍቁኝ እንተጋ መጥፎ አያቸዋለሁ» ብሎኝ ወደበሩ ሲያመራ

«ጂኔራል፣ ቆቡ ተረሳ» በገድ ለመቀለድ እየሞከርኩ ይሆን? የቅሬታ ፈገገታው ፊቱ ላይ እያንገጠበ

«የሆነን መሸፈን በሱሪ ይብቃን» አለ። ምን ማለቱ ይሆን? ሂደት። በጎላ ግን የገባኝ ክብሩን መጠበቅ እንደሰለቸውና ገመናውን መግለጥ እንደጀመረ ነው። ገመናው የማነው? የእሱ? የስምረት? የወላጆቿ? ወይስ የአብሮአዳጊዎቿና የአብሮ ተወላጆቿ?...

እቅጩን ሰዓት ባላውቅም ብቻ መሸቷል። ሰዓት አይደለም ቀንና ወሩን የማወቅ ፍላጎቱ ከጠፋ ስነባብቷል። የቤቱ መብራት ስለማይጠፋ የመሸበትን ባበራሁበት ጊዜ ለማስታወስም አልችልም። ብቻ ረቂቅ በሬን ክፍታ በጨለማ የተከበበች ጨረቃ መስላና ተንግግቦጋ ብቅ አለች። ለወትሮው ስትሰነር ስለምትመጣ እሁንም አልተጠራጠርኩም። እልፍ ከንፍ ያለው ቀሚስ ለብላ ቅረምት-አገቢ መስላለች። አለባበሱንና አቀነጃጅቱን ከየት እንደተማረችው አልገባህ ይለኛል። ትለፋደዳለች ብዬ ስጠብቅ ደረቷን በሚያምሩ ጣቶቿ ደገፍ አድርጋ...

«ታለ? ምንድነው? ልቤ የሚፈራው? ጭንቅ፣ ጭንቅ የሚለኝ? ታለ? እባዬ ደህና አይደለም? እማዩስ?...»

ከረምት ለግቢዩን ቀና ብዬ አየኋት ከአባቷና ከእናቷ በፊት ልጄን መጠየቅ አይገባትም ነበር? እሷ ግን ልጄን ለታላቅ እህታችን ካስተላለፈች በገላ ሙሉ ትኩረቷን ጠናጋሻውና ስምረት ላይ አድርጋለች። አሁንም እናትና አባቷ ያሳሰቧት የምትመስለው ተሽከርካሪ የጠናጋሻውን ሁኔታ ለመስማት እንደሆነ ገብቶኛል። ለመጀመሪያ ጊዜ ሳትንገዳገድና ሳትለፋደድ መጥታ አልጋዩ ላይ ቁጭ አለች።

የሚገርም ነገር ሆኖብኛል። አጋጣሚ ወይስ ምን? የጠናጋሻውን መራንከት ደመነፍሷ ነግሯት ይሆን ጭንቅ ጭንቅ ያላት? ከዚህ በፊት እንዲህ ያለ ነገር አድርጋ አታውቅም፤ ታዲያ አሁን ምን ከጠናጋሻው ጋር አስተሳሰራት መንፈስ ቅዱስ ወይም እርኩስ? ያልተፈቀደ ቁርኝት ከሆነ እህቷ ስታገባው መቆም አልነበረበትም?

በርሳዋን ወርውራ አልጋ ላይ ስትተመጥ እግርቿ እኩዮቹ ሆነ። አየኋቸው። የኢየሱስ ዘመንን የሚያስታውስ ጥልፍልፍ ጫማ አድርጋለች። ጣቶቿ እንደአፋራም ልጃገረዶች ገርቡብ ባለ ቀዳዳ በኩል ተደርድረው ያራጁልታሉ። ከቀሚሷ ጋር የሚናበብ ጥፍር ቀለም ተቀብተዋል።

«ምነው ገዘም አልከ? እንዴት እንደጨነቀኝ ባየህ? ከምላ ለዓት አንስቶ መተመጥ፣ መሃድ፣ መተኛት አስጠልቶኝ...»

ቀና ብዬ አየኋት። ከፊቱ ላይ አንዳች ነገር ለማንበብ ትጣጣራለች። ምንም ያገኘች አይመስልም፤ የሩቁን የጠናጋሻውን መንፈስ የጠቆማት ደመነፍስ አጠገቧ ያለሁትን ወንድሚን ጋር ይባታል።

ከተተመጠችበት ነቅነቅ ብላ ከሰሯ ቆቡን መገዛ አወጣችው። አየችው፤ መልሳ ቆቡን ትከ ብላ አይታ በመጠራጠር ወደ አፍንጫዋ አቀረበችው። እርግጠኛ ነኝ ጠረኑ እዚያ አለ። እንኳን ከለበሰው ከነካካው መጻሕፍቱ ውስጥ ጠረኑን አፈላልጋ ማግኘት ተከናለች። እንባዋ ዝርግፍ ዝርግፍ አለ።

ጨነቀኝ። ምን ብለው ያዕናኗል?

«ደም ነክቶታል» ቆቡን ደረቷ ላይ እንት አድርጋ ያዘችው። «ይሄክ ለእሱ አይገባም፤ ወይኔ፤ ታለ? ታውቀው የለ? ይሄ ለሱ ይገባል? አውቲዋለሁ! አውቲዋለሁ! ኡኡኡ...» እየራሸች ካልጋው ላይ ወደመሬት ወረደች። አፏን ለመያዝ ስታገል እናቱ በሩን በርግዳ ገባች...

«ምንድነው? ምንድነው ጉዳ...»

ረቂቅ ከተደፋችበት ቀና ብላ በገነተረ ፊት አየችት። አልፈራችም፤ በአንጻሩ እናቱ የፈራች መሰለች።

«ውጪ! ውጪ! ውጪ!» ብላ የሚወረወር ሶታ ፈለገች። የእኔ ነጠላ ጫማ ብቻ ነበር። እሱን አንስታ እናቷ ላይ ወረወረች። ከእናቱ ጀርባ እቴቱና አበባ ፈታቸውን እያፈራረቁ ያዩ ነበር። እናቱ በረቂቅ ቁጣና ቅጥ ያጣ ጥላቻ ተገፍትራ ልጅቿን ወራርጋ ሄደች።

«ምንድው? ጣ! ምንድነው? ጣ!» አባቱ ድምፁ ይሰማኛል።

«ምንም አይደል ግባ»

ሆየ!!

ረቂቅ እየተንጅቀቀች ጭኔ ላይ ተኝታ ማልተስ ጀመረች። የተተኮሰው ሀገሯ በላቧ እንደአገሪቱ ቆሞና ሻከሮ ነበር።

ሰዓት

የሌላው ዓለም ነገር

ረቂቅን ፍራሽ ላይ አስተኝቼ እኔ አልጋው ላይ ወጣሁ። ቦታ ስቀይር ማንቡብም ማሰብም ተስኖኝ አደርኩ። ጠዋት ስነታ ረቂቅ ሀገሯ ተንጨፍሮ ከፊል በተረጋጋ ፊት ፍራሽ ላይ እንደተተመጠች አገኝጋት። የቤቱ ጠረን ተለውጦ ሲጋራ፣ ሲጋራ ሸተተኝ።

«እማዬ ለሊት መጥታ ትኩሳቱን ለመለካት እጁን ግንባራ ላይ አድርጋ ነበር። ትንሽ ቆይታ ተዘቃባ ውግ ደረቱ ላይ አደረገችልኝ። አሁን እኛ ከእሷ ተፈጠርን? የሷ ልጅ ከሆነኩ ለምን ልጅን እንደሷ አልወደድኳትም? ያቺስ ብትሆን እኔን ለመገዳት ብላ ያንን ሁሉ ጭካኔ እሱ ላይ መፈፀም ነበረዋት? ሁለታችንም የእማዬ ልጆች አይደለንም።»

የእንቅልፍ ልብ ነግሜ ይመስላል። የብዙን ፉርኅ ተበግጥሶ በየፊናው ከተፈነቃቸረ ቆየ ስል አሰብኩ። ያኔ እንደነበሩት፣ ሰልፋቸውና መከባበራቸው ሳይዘገቡ በእይነ ህሊናዬ ላይ አለፉ። የጋራ በተሰጣዊ ሀላፊነታቸው እህታማቸው የጉንዳንን ስልት እንዲከተሉ አስገድዷቸው ነበር።

«ጥፋቱ የኔ ነው። አርፋ በተተመጠችበት ሃጂ ፍቅራን እነገራት ነበር። እሱን ከፍ-ከፍ አድርገና ከሰውነት ተራ አውጥቼ፣ መልእክ አድርጌ አተርክላት ነበር። እሱ የጭንቀት ለሊት ሲያሳልፍ እኔ ምን ያህል እንደምሰቃይ እናዘገዛለት ነበር። እሱን እንቅልፍ በመንሳት እኔን ማሰቃየት እንደምትችል ገብቷታል።»

ለመጀመሪያ ጊዜ ረቂቅ ከራሱ እውነት ጋር ኮጋፈጠችኝ። ሲፈንስ? ሲፈንስ?... እኔ እንቅልፍ ሳጣ እሷ ስቃይ የበዛበት ለሊት ታሳልፍ ይሆን? የት ናት?... ሲፈንን ማሰብ ሽንፈት ሆኖብኝ ስሸሸው ኖራለሁ። ገርገሴኛን ውስጥ ዘከርም ጥ ተበዩ ለሁለት ዓመታት መቆየቱ በእርግጥ አውቀት ፍለጋ ነበር? ነው ሲፈንን የመሸሽ ውጤት?...

ረቂቅ ተነስታ ለኔ በተተመጠው የጠርመሽ ውሀ ፊቷን ታጠበች። ወደ ትልቁ ቤት ደርሳ ተመለስኩ። ሀገሯን በእርጋታ ወደጋላ አስተኝታ ጫፉን ቋጠረች። አለባበሷ ያው ቢሆንም በሀገሯ ብቻ ፍፁም ከማታው መልካ ጋር አልገጣጠም አለችኝ። መከራ ቆይታ ተፈልቅቶ አዲስና ውብ ፊት ብት አለ።

በርሳዋን ከፍታ ያልቆጠረችውን ብር በግምት እኩሉታ ላይ እየከረሰች። «እንካ ላንተ፤ ይሄ ደግሞ ለሱ...» አለች።

በረቂቅ ዘንድ «እሱ» እና «እሷ» ለአንድ አንድ ሰዎች ብቻ የተሰጠ መጠሪያ ከሆነ ቆይቷል።

«ከብሩ ይልቅ ዛሬ ይዘሽኝ ብትወጪ ደስ ይለኝ ነበር»

ተአምር የሰማች መሰለች።

«እሺ፤ ደስ ይለኛል። ብሩንም ያዘው፤ ምሳ ሰዓት ላይ እመጣለሁ» ብላ ክረምት አግቢቶ ሄደች።

አግሯን ተከትሎ ረድ ሠርዌ ገባ።

«እሰይ፤ እሰይ፤ እሰይ...» አለ ከአባቱ በወረሰው የአረማመድ ቅርስ ወደ ውስጥ እየዘለቀ።

«ምንድነው? ምንተገኘ?»

«ጩኸትና መቀት ለዚህ ሀዘብ አቃመስከው። አቤት ጭር ማለት፤ እቤት ቅዝቅዝ ማለት፤ እኔስ እዚያ ጩኸት ውስጥ ለዝንታዓለም ብኖር መረጥኩ። ጫሂት ስትወጣ አይቻታለሁ ሽጋ ናት።»

«እህቴ ናት፤ አንተኮ መኖር ያለብህ ውቤ በረሃ ነበር። ጩኸቱም መቀቱም የማይበርድበት።»

«የንታ ናቸው። እኔ ደስ ሲለኝ አይወዱ፤ መናጢ ናቸው» አለና አፍንጫውን እያነፈነፈ «የበላትህ ጠረን እንኳን እንዴት እንደተለወጠ አየህ?» አለ።

«ረድ፤ እህቴ ናት አልኩኩ»

«እኔስ ይሄንን ረድ ብትተወኝ በወደድኩ»

ሆን ብሎ እህቴ ናት ማለቱን እንደሚሸሽ ገባች። አልተዋጠለትም ማለት ነው።

«ቁጭ በሉ ረድ» ደገምኩት

«መጁም የንታ መናጢ ጠባይ አለባቸውና አመሌን ለማጎሸት ሆን ብለው ስድብ የሆነ ግብር ለጠፉብኝ እንጂ እኔስ ረድ አይደለሁም።»

«ረድ መኖር ነው?»

«እ-ህ ምን ትላለህ? በጉልበቱ ዕድቅ የሚሻ የወጥ ቤት ርምጥምጥ እኮ ነው። ዕውቀት የሌለው ጨዋ፣ ውርደት የሚሸከም። ፍቺው የሚገባው ቢሰማ ሰውም አያደርገኝ። የንታም እንጂ፣ እኔን የጎዱ መስጊቸው የራሳቸውንም ልፋት ገደል ይከታሉ?»

«እንዴት?» ስንተኛው ክፍለ ዘመን ወደጎላ ሸሽቼ ከየትኛው ምንሻላቱ ጋር እያወራሁ እንደሆነ አሰላስላለሁ።

«እ-ህ፣ ምን ማለትህ ነው? ከተወለድኩ ዐራት ዓመት፣ ከዐራት ወር፣ ከዐራት ቀን ሲሆንኝ በዐራተኛው ሰዓት፣ በዐርባ ዐራተኛው ደቂቃ ላይ ፊደል መቁጠር ያስጀመሩኝ የንታ ነበሩ። የዜማ ሊቅ ስለነበሩ ለዜማ ትምህርት ሌላ ሊትጋ አልሰደዱኝም። ያን ሁሉ ለፍተው በቅቶታል ብለው ሲያሰቡ ወደ ዋሽራ ሰደውኝ ቅኔ ተማሪ ሆንኩ። ግሱንና ዘይቤውን በቶሎ አጠናቅቄ ከጉባኤ ሦና እስከ ሥላሤ አስለቅቄአለሁ።»

«ምንድነው ያስለቀከው?» ግራ ተጋባሁ።

«ማስለቀቅ የጀመርከውን ማጠናቀቅ ነው። የኔ ነገር ከኩታራ ጋር እንደማወራ ዘንገቼው...» ብሎ ፍራሹ ላይ ተዘረፈጠ። ለካ መቀመጥ የለመደው አልጋው ላይ ሆኖ ግራ ተጋብቶ ኖሯል ቆሞ የቆየው።

«ዘይእዚና መወድስ ጥቂት እንደቀፀልኩ ተው ተው፣ ተው የሚል ሀሳብ ተጠናወተኝ። ብፀልይ፣ ብዎም አልሆነም። ሱባኤ ገባሁ፣ መልሱን አገኘሁ። «የሚሆንህ ዘመናዊ ትምህርት ነው።» አይ እንግዲህ ብዬ የንታጋ ተመለስኩ። ቢሉኝ፣ ቢሠሩኝ እምቢ አልኩ።»

ቢሉኝ ቢሰሩኝ ውስጥ ያ ዘርን እንደነበር ጠረጠርኩ። አይኑ ተጎልጉሎ ውጭ እስኪያድር ድረስ «እ-ህ» እያሉ ጀርባውን ደቅድቀውት ይሆናል። «እህ» እያለ ተቀብሎ ይሆናል...

«በጎላ የንታ እንዳልሆነላቸው ሲያውቁ በኑሮ ያዋርዱኝ ጀመር። ወጥ ቀቃያቸውና ፋና ወጊያቸው አደረጉኝ።»

«ፋና ወጊ?»

«አዎ፣ ሲበሉ ጧፍ ይዘ መቆም።»

«መብራት አያለ?»

«የጠፋታል፤ ሲፈጥራቸው መናጢ አይደሉ? ይሁን ብዬ ከአስኳላ ትምህርት ገባሁ።»

ሃገራዊ ወደፊት ዘመን የመውሰድ ምናባዊ ኃይሉ እየጨመረ መጣ። የምናወራው ከብት እያንድን ወይም የእኔ ሱሱኒዮስ ጦር ሲያልፍ እያየን ወይም እኔ የሐንስ የቦሩ ሜዳ ሊያከራከሩ ሲሉ ታድመን... ደመስለኝ ጀመር። ወደድኩት፤ ከዚህ ውጥንቅጡ ከወጣ እውናዊ ዓለም ይለቅ የትርክቲ ምናባዊ ዓለም የጠራና የነፃ ሆኖ ይሰማል።

«አንደው የጨካኝ ሰው (ደብተራ) ይለኝ እንደሆን እንጂ ለጅብ አይደለሁም።» ለእኔ ሳይሆን ለመላው የኢትዮጵያ ህዝብ እያወጀ ሳይመስለው አልተረፈም።

. . .

አራሴን ፍርግርግ ጎጆ ውስጥ ተዘግቶባት እንደኖረች ወፍ ቆጠርኩት። ለሁለት ዓመታት አልፎ አልፎ የጡረታ ድልድይን መንደር ገርመም ከማድረግ ውጪ ራቅ ብዬ የሂድኩበት ቀን ትዝ አይለኝም። ከረቂቅ ጋር መውጣቱ እርግጥ ሲሆን ልቤን ፍርሃት ፍርሃት አለው።

«ልማድ ሁለተኛ ተፈጥሮ ነው» ያለው ማን ነበር? አዎ ፈረንሳዊው ፊላስፋ ፓስካል ነው። «ልማድ ተቀዳሚውን ተፈጥሮ የሚያጠፋ ሁለተኛ ተፈጥሮ ነው» የመጀመሪያ ተፈጥሮዬ መንዝ እንድችል ተደርጎ መፈጠሩ ነበር። ይሁንና በልማድ መበርታት ያንን ተፈጥሮዬን የምፈራ ሆኜ ተገኝቻለሁ። እንደምንም ራሴን አበረታትቼ እቴጌን ልብስ ጠየካት። ግር በመሰኘት አየችኝ። እሷም ባለመውጣቱ ልማድ ውስጥ ከትቻት ልሂድ ነው ማለቱን ጆሮዋ እንዲጠራጠር ሆነ። የሁለት ቅንድቦቿ እካፋይ ላይ ያለው ጠባሳ መልኩ-መልካምነቷን ለመሸፈን እንደባለጌ ልጅ ተደም ተደም ይላል።

«ምነው? ምን ሆነ? የት?...» ተርበተበተች? ምን ያርበተበታል? ልማዳ ተፈጥሯዊ ጠባይዋን አጥፍቶባት...

«ከረቂቅ ጋር አንድ ቦታ ደርሰን ለመመለስ...»

«ከዚች ወፊፊ ጋር ቢቀርብህስ?...» ዝም ብዬ ሳያት ስህተትዋ የገባት መሰለች። ሀፍቷን ለማድበስበድ ጎንበስ ቀና እያለች ሳጥን ስትከፋፍት እኔ ወደ ራሴ ቤት ሄድኩ።

የመጣልኝ ልብስ እንዲም አልሆነኝ። ሱሪዎቹ አጥረዋል፤ ካናቲራዎቹ ጠበዋል፤ ሸሚዞቹ ነትበዋል፤ ሹራቦቹ ታጥፈው ከመቀመጣቸው ብዛት

የታጠፉበት ቦታ ላይ ተበዝተዋል። ግራ ገባኝ። እኛ ቤት እንደሚመጡት የታረዙ ሰዎች የአባቱን ልብስ ለብሹ አባቱን አባቱን እየሸተትኩ ልሂድ?

የተረኘ አማራጭ ቀጠሮውን መሰረዝ ነው። ወደ ፍራሼ ተመለስኩ። «ደም ለሱሪ፣ የሆነን ነገር ለመሸፈን፣ የታወቀን ነገር ለመከላከል፣ ሁለት እገር ያለው መጋረጃ» ከትራሱ ስር ረቂቅ ለእኔና ለጠናጋሻው የሰጠችን ብር አለ። ስምረት ለወትሮም ለእንግሊዝ ስለሆነች ጠናጋሻውን በጭቅጭቅ ብቻ ሳይሆን በገንዘብም እንደምታስጨንቀው ረቂቅ ጠርጥራለች። ብሩን ለጠናጋሻው ማድረስ ሌላ ጭንቀት ነው። እንዴት ይሰጠዋል? ለምን? በማን?...

ጠናጋሻውን ሳስብ ረቂቅ መጣች። ጠዋት ስትሄድ የተንጨፈረረ ፀጉሯ በወጉ ተፈሸኗል። ደማቅ ባለብዙ ከንፍ ቀሚስ አድርጋለች። ከረምት-አገቢ ደማቅ ቀለም የላትምና ወደ ቢራቢሮነት አደላችበኝ። ኩርፊያ እንደጥላ ወጥቶ ፊቷን ሲጋርደው ታወቀኝ።

«ታለ? ልትቀር?» በእገሯ ጭምር አኮረፈች። ቀኝ እገሯን ከነጠላ ጫማዋ አውጥታ ግራ እገሯ ላይ ደረበች። የእገር ኩርፊያ።

«አዎ» አልኳት እገር እገሯን እያየሁ።

«ለምን? ታለ? አጓጉተኸኝ? ለጓደኞቼ ነገሬ?..እ? ታለ?...» የቢራቢሮዋ ቀለም የእገሯ ጥፍሮች ላይ ረገፈዋል።

«ሉካ ሱሪ የለኝም፣ ለካ ሸሚዝ የለኝም...» ከጠበቀችው በታች የሆነ ምክንያት እንደሰጠኋት ገብቶኛል።

መለስ ብላ ስትሄድ የአባቱን ልብስ ልታመጣልኝ መስሉኝ ነበር። በአባቱ ጠረን አካባቢውን አያወድኩ፣ በአባቱ ኩራት ምላሴን ከላንቃዬ ጋር እያጣበኩ ጣ!....

...ስለልብስ እንዲህ አስባለሁ ብዬ ገምቼ አላውቅም። ያምንጨነቅባቸውን ነገሮች የሚያመጣቸው ጊዜ ብቻ እንደሆነ አስቤ ተገረምኩ። ረቂቅን ትንሽ አስቤ ተውኳት፣ አቱቱን ተካጋት-ምሳ አምጥታልኝ እየቃምኩ ወይም እያልቃምኩ ለማንበብ ተዘጋጀሁ። ምንም እንኳን ከፀሀይ በታች አዲስ ነገር ባይኖርም፣ ምንም እንኳን ጥሬ፣ ግራ እናቱ ያገኘችውን እምነትና አረፍት ላገኝ ባልችልም...

በሩ ተከፍቶ አቱቱ የፊቷን ጠባሳ አስቀድማ ብቅ አለች። የረቂቅን አቅፋለች። አንድ ጡቷ ከአንገትጌዋ ብቅ ያለ መሰለኝ። የአሁኑን ልጅ ጡት ታጠባት

ይህን እንዴት ያልወለደች ሴት ጡቷ ወተት ይኖረዋል? ወይስ እንደ እንጅራ እናት ጡጦ ደረቅ ጡቷን ታጎርሳታለች?...

«ወራሪዎ ሂደች እንዴት የእሷ ነገር...» ብላ ያሰገገችውን እንገቷን ሰበሰበች። እውነቱ ተቀባዢነቷን። ማጥባት የምትችለው እናት ልጇን ስትገፋ፣ ማጥባት የማትችለው ተቀብላ በእንጅራ እናት ጡት ታሳድጋለች። በእውነት ሥም እየኖርን ያለነው ህልምና ተረትን ይህንን? ግራ ያጋባል፤ እንገቱ ተቆርጦ፣ ጭንቅላቱ ከንፍ አውጥቶ ስበር ሰው ሆኜ አሰብኩ? ወይስ ሰው ሆኜ ሳልም እንገቱ ተቆርጦ ጭንቅላቱ ሲበር አየሁ?... ከንባብ ጋር ግንኙነት ላላቸው ሰዎች ህልምና እውን ሁልጊዜም ይጣረሳሉ። የእንዱ እግር ያለው ሌላኛው ድንበር ውስጥ ነው። ፓስካል ግን ህልምና እውን የሚደበላለቅበት በልቡ ምናምንኒት ኃይማኖታዊ እምነት የሌለው ነው ይላል። እኔ ስላንብብኩ ነው ወይስ እምነት ስለሌለኝ ህልምና እውን የሚጣረሱብኝ?... እንደምንጊዜውም ከየት ተነስቼ የት እንደደረሰኩ ጠፋኝ።

በር ተከፍቶ የእቴቱን ምሳ ስጦብቅ የረቂቅ ረገገታ ተረባላች። ቢሚዎ ከረምት አግቢ በእጃቿ የተደራረቡ ፊትታሎችን አንጠልጥላለች። በተራ በተራ አልጋው ላይ እየጣለች።

«ይኸው፣ ይኸው፣ ይኸው...» አለች፤ ቀጥላ እየዘረገፈች እያንዳንዱን ልብስ ታንዘፈገፈው ጀመር።

«ይኸን ከዚህ ስንወጣ ትለብሳለህ፣ ይሄን ምሳ ስንበላ ትለብሳለህ፣ ይሄን ስንቅም ትለብሳለህ፣ ይሄን ለማምሻ ትለብሳለህ፣ ይሄን ናይት ከለብ ስንሄድ ትለብሳለህ...» አልጋዩ ላይ ተከመረ።

እኔ በመገረም ላይ የነበርኩት በልብሱ ሳይሆን በረቂቅ ሁኔታ ሆነ። እንገታችን ጠዘን ልጃቸውን ያልወለዱት ያህል፣ ያላሳደጓት ያህል፣ በፉርጎው ስልት ያላጣመሯት ያህል ጊዜ ባመጣው ግድ ውስጥ ፈፅሞ ሌላ ሰው ሆናለች።

«ደስ አይልም?»

ስሜቷ ደስታንና ሀዘንን የማይቋቋም በተላሉ ተረቶችን ያለው ሆኖ ታየች። እንደከረምት አግቢ ይሄንን ትቋቋማለች የማትባል የተፈጥሮ ለጋነት አለባት።

«ልብሳ፣ ይሄን ልብስ፣ ከውስጥ ይሄን አድርገው። ከዚህ ጋር የሚሄደው ሱሪ የጨርቅ ነው-እገካ»

እንዲህ በሌላኛው ላይ ስትደራርብብኝ ዝም ብዬ አየኳት። አሰብ አድርጋ...

«እህትህ አይደለሁ? እኔ ፊት ልብስህን ማውለት ትፈራለህ? ከዚህ ቤት ውጭ እንዳትለኝ ብቻ፤ ይኸው ፊቴን አዞርልሃለሁ።»

ፊቷን አዞረች...

...ለበስኩ። የልብስ ምርጫዋ ላይ ትንሽ ጥርጣሬ ነገር ገበኝነት። ዲዛይን ያለው ሰማያዊ ሹራብ ከሰማያዊ ሱራ ጋር። ከውስጥ ከሹራቡ ዲዛይን ጋር በቀለም የሚናበብ ቡኒ ሸሚገዝ እንዲህ ያለ አለባበስ የሻምበል ጠናጋሻው ነው።

«ውይ ሲያምርብህ» አለች ወደኔ ሰራ።

የልብስ ምርጫዋ ላይ ናፍቆት ማስታገሻ ዘዴ ወይም ድንገት ሲረዳት ብትመለከት መልእክት ማስተላለፊያ ብልጠት አለበት።

ሌሎቹን ልብሶች በወጉ ወደ ፌስታሎቹ ውስጥ ስትከት ተከላከልኳት።

«እኔ ከዚህ ሌላ ልብስ አልቀይርም።»

ኩርፊያዋ በነፋስ እንደሚንገላታ ጉም ፊቷ ላይ ተንከላወሰ። የሴት የመሰለ ልጥፍ ቶዳ ጫማ ወደ እግሬ ገፋች።

«እውነቱን ነው እንኳን በቀን በሳምንትም ልብስ እንደማልቀይር ታውቂ የለ?» የእሷንም የተዘነጋ የአልባሳት ችግር እየነገርኳት ይመስላት ይሆን? ትንሽ ተከዛ...

«እሺ ይሄኛውን እንያዘው፤ ስንቅም ሺሻ የሚያጨሱ ካሉ ልብስህ ላይ ተላክኩ... እንደቢጃማ እኮ ነው...አ?»

«ጥሩ» መጽሐፍ ሳነሳ፤

«ዛሬማ አታነብም።» ነጥቃ አልጋው ላይ ጣለችው።

ስንወጣ ከቦርሳዋ ጋር አዳበላ የያዘችውን ፌስታል ተቀበልኳት።

«ታለ? ታለ? ታለ?....» አቴቱ

«እንዳትዞር፤ ዝም በላት?....»

ልጇን ላለማየት ይሆን? ልጇ እንደሆነ የእንጀራ እናት ጡት ለምዳ፤ ከጡት ወተት መገኘቱን ዘንግታ፤ ጡት የአፍ ማጫወቻ እንሆነ ደምድማ... እየገፋችኝ የቀኝ መንገዳችንን ስታሲዘኝ እናታችን ጉልት ተቀምጣ እንዳታያት

እንደሌለንት ገባን። ስታከታልረኝ እካሄዴ ተወላካከረብኝ። እዘውትራ እግሬን
አጣጥፌ የመቀመጤ ውጤት እንደሆነ አላጣሁትም።

መኪናዎ ውስጥ አንድ ሰው እንዳለ አየሁ። የሳት ላንቃ በመሰለው የሀገር
ቀለሚ ላይ፣ የእሳት ላንቃ የመሰለ ከንፍ ያለው ቀሚስ የለበሰች። በአለባባሷ
የረቂቅ የመንፈስ አህት እንደሆነች ገባን። ሬቅ ለሬት ያለውን መስቃወት
እዙሪ እራሷን ትሞሽራለች። እኔ ከጊላ ገባሁ።

«አልአዛር» አልካት እጅን ዘርገኹ።

«አውቅሃለሁ፣ ራኪ ሰላንተ እንደወተወተች አይደለም እንደ?»

«ጠናጋሻው አይደለሁምኑ» ልላት ከጀለኝ። የእጄ ቅዝቃዜ፣ ሀገሯ እሳት፣
ቀሚሷ እሳት እነዚህ መካከል ያለ እጄ...

በቢጫና በቀይ ክረምት አግቢ ታጅቤ ወደከተማ።

ስምንት የከተማ ነገር

ከተማ ሙቀትና ጩኸት ነው። እውነትም ጡረታ ድልድይ የገዳም ትካዜ እንዳላት የተረዳሁት የከተማው ሙቀትና ጩኸት ውስጥ ስገባ ነው። ሰው ይጮኻል፣ መስታወቱ ይጮኻል፣ ቀለሞች ይጮኻሉ፣ መኪናው ይጮሃል፣ ውሾች ይጮኻሉ፣ ዝንቦች እንኳን ጩኸት ያዋጣሉ...

...ህይወት በከተማ ቅጥ አጥታለች፣ ተፈጥሮ ህብረ ዝምሬዎቿን ይዛ ተሰድዳለች። ወፎች አይዘምሩም፣ ውሆች ፀናፀናቸውን አያንሷሹም፣ ዛፎች ከነፋሳት ጋር አይላፉም። ድርቅርቅ ያለ የሰው ልጅ ጣልቃ ገብነት በጉልህ ይታያል።

ሁለተኛው ተፈጥሮ፣ ልማድ ቀዳማዊውን ተፈጥሮ አጥፍቶ የገነነበት ቤት ውስጥ ምሳ በላን። ልብሳቸው ሳይሆን እራሳቸው በካውያ የተተከሱ የሚመስሉ ሰዎች በሹክሹክታ እያወሩ አስተናገዱን። ከፀጥታ ያልተሻለ ፒያኖ እወዲያ ጥግ በሚወዘወዝ ሰው ይጠቀጠቃል። የት ነው? ብላችሁ ብትጠይቁኝ እኔም አላውቀውም። ብቻ በፒያሳ መሀል ለመሀል ሰንጥቀን ስናልፍ አንዳች ትዝታ ልቤን እንዲዳስሰው ሆነ።

ሲፈን፣ ሲፈን፣ ሲፈን...

የሠራተኛ ሰፈርን ወደቀኝ ትተን ስንጓዝ አሁንም ሌላ ትዝታ

ሲ-ፈ-ን! የት ትሆን? እሷን ማሰብ ቀርቶ ማስታወስ ለኔ ሽንፈት እንደሆነ አውቃለሁ። በረጅሙ ተነፈስኩ...

ረቂቅ የመኪናውን መስታወት አስተካክላ አየችኝ። ዓይኖቻችን ተናበቡ። መተያያችንን ወደነበረበት መለሰች።

ምሳ ሳይ ድምፃቸውን ቀንሰው ሲያወሩ የነበሩት ሁለቱ የመንፈስ አህታማቸው ብቻ ናቸው። በቢጫ እና በቀይ ክረምት አገቢ ወገ...

-ሃይ?

-አትይኝም?

-ወይኔ ጉዲ፣ ምን ነካት?

...ሲባባሉ ይሰማኛል። ያኔ ረቂቅ ጠናጋሻውን ስታፈቅር አህቶቿ እነዚህን አጋኖዎች የተቃውሞ ድንጋይ አድርገው ወርውረውባታል። ምን ያህል አቁስለዎት እንደነበርም ትዝ ይለኛል። ሰው ሰራሽ ፀጥታን አቀናብሮ፣ ሰው ሰራሽ ዜማ ያደረገው ፒያኖ ተጫዋች ሲጨርስ ልብ ያለው አልነበረም።

ግብረመልስ ማጣት የማያቆስለው የጥበብ ሰው አለ? ወይስ በሰው እምሳል የተፈጠረ የከተማ አሻንጉሊት ነው?...

ከምሳ በኋላ ቀዩዋን ክረምት አግቢ አንድ ቦታ ጥለን፣ እኔ ወደጋቢና ተጋባሁና ጉዟችን ቀጠለ። መስቀል አደባባይን አድረጥን እንጂ የረቂቅ ቤት የት እንደሆነ አላወቅም። ግቢው በጠባቂ ተከፍቶልን ገባን። የቤቱ ግርማ ረቂቅን የሚያሳጣና በባለቤትነት የማይቀበል አይነት ነው። ከልጁ አባት ጋር ስትለያይ ወላጆቹ በሞት ሲለዩ ያወረሱትን አወረሳት። በተጨማሪ የኤሌክትሪክ ዕቃዎች እና የመዋቢያ ዕቃ መሸጫ ሁለት ሱቆች ደርሷታል።

ቤቱ ከሰባት በላይ ክፍሎች አሉት። መቀጠብ እና ፀጥ ማለቱ የጡረታ ድልድይ እምሳል አድርጎታል። ከጠባቂ ውጭ የቤት ውስጥ ሰራተኛ አለመኖሩ ከረቂቅ እንፃር ቤቱ ተገቢውን የመኖሪያነት ትኩረት እንዳልተሰጠው ያሳያል።

«እዚያ ሽንጣም የወላጆቻችን ቤት ውስጥ እንደአውቶቡሱ ተሳፋሪ ማገሩን ይዛ እንዳላደረች...»

ስስቅ አየችኝ...

«ምን እንዳሰብክ ገብቶኛል።» ሳቀችና «እዚያጋ መታጠቢያ ቤት አለ፤ ይሄኛው ያንተ ክፍል ነው። ክፍልህ ውስጥ ፎጣ አለ። ታጥቦህ ስትወጣ የመቃሚያ ልብስህን እንደቢጃማ ተጠቅመህ ናፕ ማድረግ ትችላለህ።»

(ወይ ናፕ!)

የሚጨንቅ ነገር አለው። የኛ ቤተሰብ መታጠቢያ ቤት ሽንት ቤቱ ወዳለበት ጓሮ ዞር ብሎ ጆንያ በመጋረድ የተዋቀረ ነው። ገላ ለመታጠብ የፈለገ ባለ፣ ብረት ምጣድና መጥለቂያ ጣሳ ከሞራ ሳሙና ጋር ይዞ ወደመታጠቢያዋ ከልል፤ የራሷ መተዳደሪያ ደንብና ሱላላዊነት አላት። የብዜን ፉርጎ ከአድካሚ ሥራ በኋላ ሁለት ሁለት ሆኖ እየተቀላለጹ መተግጠብ...

«ታላ ይሙት፣ አረፊ»

«ፀጉራ ላይ? ትናንት ተተኩሼ? ታላ ይሙት መተኮሻዬን ታመጫታለሽ...»

«ኸረ ሳሙናው አቃጠለኝ፣ የትሄድሽ?»

ሲያበዙት አባቴ የመታጠቢያ ክልሉን ህገ-ደንብ ሳይጥስ ራቅ ብሎ...

«ሜሜታ ብቻ፣ ጣ!» ይላል።

ረቂቅን ይሄ አይናፍቃት ይሆን?

ከዚህ በኋላ የተከናወነው ድርጊት ያለምንም መነጋገር ከመደጋገም በተገኘ ሥነ-ሥርዓትና ሥነ-ምግባር ነበር። ባይባደም ይህንን አንብቤአለሁ።

› ከ8 እስከ 8:10 እንግዶች መንገድ ዳር ይወጣሉ።

› በ8:15 ረቂቅ መኪና ላይ ይሳፈራሉ።

› በ8:30 እንግዶች መቃሚያ ቤት ይደርሳሉ።

› 8:31 እንግዶች ቦታ ቦታቸውን ይይዛሉ።

› 8:32 የሚፈልጉትን ያዛሉ።

› 8:40 መቃም ይጀምራሉ።

› 10:00 ሺሻ መቅረብ ይጀምራል።

› 12:40 የመቃም ሥነ-ሥርዓቱ ፍጻሜ ይሆናል።

› 1:00 ጥርስ የማዕዳት ተግባር ያበቃል።

› 1:15 ቀለል ባሉ መጠጦች ጨብሲ ይጀመራል።

መቃሚያ ቤቱ «ጊዜ ተዋርዶ»ን የሚቀኝ ኩሩ የመኪንንቶች መኖሪያ የነበረ ነው። ውርጋጥ እንግዶቹን ለማስተናገድ አንድ ክፍል አዘጋጅቷል። በአለባበሳችን የሱዳን ልዑክ መስለን ስንገባ ጫቱ የጢያ ሀውልት በከባ ተጠቅልሎ እንደመሰለ መካከል ላይ ተጋድሟል። ዛሬ «ታሪክና ቅርስ» ተቀንጣጥቦ ሊቃም ነው ስል አሰብኩ። «አረቢያን ናይት» ላይ ያለው የአሰማት ገንቦ ውሃ ተሞልቶ እየጠበቀን ነበር። እንደሌቶቹ የቻሉትን ያህል የተኳኳሉ የመዳብ ኩባያዎች በትሪይ ላይ በአፋቸው ተደፍተው ተደርድረዋል።

የቃሚው ቡድን ተለምዶ ባፀናው ሥነ-ሥርዓት ቦታ-ቦታውን ያዘ። እኔ አጠገብ ተቀመጠችው የረቂቅ መንትያዋ አሸን ነበረች። በሃሳብ ወደየትም እንዳልፈረገጥጥ አድርጋ በአይኖቿ ትጠባብቀኛለች።

«ተጫወት»

«እሺ»

«ሁሴ ገም ነው የምትለው?» አይኖቿ ከብበው መፈናፈኛ ያሳጡኛል።

በሽቶና በቅባት ሰው-ሰራሽ ሽታ ውስጥ እየዋኘን ጫት ጀመርን።

ጫቱ ላይ የሚቀርበው ወሬ ፍልስፍና፣ የእግዚርን አይን መደንቆል ወይም ፖለቲካ አይደለም። ሰው ነው። ረቂቅና መንትያዎ ከረምት አግቢ የጀመሩትን በጋራ ቀጠሉ።

-ሂኛ?

-አትይኝም?

-እሱ ግን ምን ነው?

-ጓደኞቿን ሁሉ በነካ አዳረሰኩ...

በነሮ ከፍ የሚሉት በእስተሳሰብ እዘቅት የወረዱት እንደሆኑ የገባኝ መሰለኝ። በነሮ እዘቅቱን የተላመዱት ደግሞ በእስተሳሰብ እንደባሉሉናውያን ግንብ ወደሰማይ የተመነጠቁት ለመሆናቸው ዋቢዎቹ የናዝሬት ራስ ገዢዎች ናቸው። እነሱጋ ከሂደኩ ድፍን ሁለት ዓመት መሆኑ ነው።

አልፎ አልፎ የረቂቅ መንትያ «ተጫወት» ትለኛለች። ረቂቅ ግን ዘራ የምትመለከተኝ ፈር የለቀቀ ነገር ከጓደኞቿ ሲነገር ነው። ከአራቱ በቀለምም፣ በድምጽም፣ በሽታም ጩኸት ከበዛባቸው ሴቶች አንዷ ደዘደዝ ለቡድኑ ወሬ የመቃረም ልዩ ተልዕኮ ያለባት ትመስላለች። የሴትና የወንድ ታሪክ አጣፍጣ ካወራች በኋላ ወጣ ስትል። ሀሜቱ ከአይን ወደ አፍ ይተላለፋል።

«ቅናት እኮ ነው»

«እንግዲህ ምን እናድርጋት»

«ለዚህ መልክ የሚሆን ወንድ የት ይገኛል?»

«ያውም ገንዘብ ያለው»

«ካ-ካ-ካ-ካ-ካ...»

ደዘደዟ ብቅ ብላ «አማችሁኝ? ሙዳ ስጋ ከላዬ ላይ ሲነሳ ታወቀኝ...»

«ምንባጣሽ?»

«ምን የሚታማ አለሽ?»

«አኛ አቲ»

ቀይዋ ከረምት አግቢ ቀይ የበዛበት ድረያ ለብሳ በተንቀሳቀሰች ቁጥር ብብቷ አስከ ጡቷ መጋጠሚያ ይታየኛል። የጡቷ አበቃቀል «የእንጅራ ጡት» እንደሆነ ያሳብቃል። አልፎ አልፎ ጫት ቀንጥሳ ትሰጠኛለች። ስጎርሰው ሹቶ ሹቶ ይላል። ሹቶ የሚወድ አዶከበሬ ካለብኝ እንዳይቀሰቀስ ስጋሁ። ሲፈን በቡና ማፍላት መቀስቀስ ያቃቃትን የአዶከበሬ ሞተር ቀይዋ ከረምት አግቢ በሹቶ «ተረክ» እንዳታደርገውና የጫቱን ሥነ-ሥርዓት የአውሲያ መለማመኛ እንዳላደርገው ብቻ... ሳትሁ። አሁንም ስስቅ ከረቂቅ ጋር ተገጣጠምኩ።

«ተጫወት»

«አሺ»

«ሁሉ ዝም ነው የምትለው?» በሽቲዋ ስር ብብቷንና የጡቷን መብቀያ አያየሁ ዝም። ግን ለምን ጡት መያገጥ አላደረገችም?

ድብዳቤ ፊቷ የዩጋንዳ ቃሚዎች ልዑክ ወሬዋን እንዳባቲ እያጣጣመች ቀጠለች።

«ሳልነግራችሁ...» የጓጓም ሰው አልተገኘ! የለላቸች ወሬኛ ሳትሆን አትቀርም።

«ያቺ ባለፈው ሳምንት የነገርኳችሁ! ምነው እንኳን ካናዳ ብዙ አመት የቆየ ሁብታም ተቀላጥፋ፣ ኑሮዋን ቀይራ... ምነው እንኳን ቤተሰቦቿ ድሆች ነበሩ ያልኳችሁ... ምነው እንኳን እናቷ ጉልተ...»

«አውቀናታል!» አጠገቤ የተቀመጠችው ከረምት አግቢ ዝም የማለኝት ድምፀት ባለው አኳኋን መለሰች። «ባለሀብቱ ግንባሯን በጥይት ያለው አይደል? እ?...»

«ማነገረሽ?»

«አንቺ ከዚህ ውጪ ታወራያለሽ እንዴ?»

ረቂቅን ሳያት እንዳቀረቀረች ነው። የጫት ቃሚው ልዑክ ትርምስምሱ በወጣ ስሜት ውስጥ ነው። «ያለ ስምምነት ተበተነ» እየተባለ ዜና የሚሰራው እንዲህ ያለው የጫት ሊግ ውስጥ እንዲች ያሉ....

...እኔም ልናደድ ይሆን? ረቂቅ እናቱ የጉልተ ንግዱን እንድትተው ደጋግማ የለመነቻት ለዚህ ይሆን? ...ጡረታ ድልድይ ሳይ ብዙ ሴቶች ተመኝተውትና

ጥክረውት ያልተሳካላቸው የጉልት ሥራ ያለባቸው ሲገኝ ማሸማቀቂያና ማጥቂያ ይሆናል።

«ሁሉም ጊዜ ሳይሆን ቦታ አለው። ለመከራት ቦታ አለው፤ ለመሸማቀቅም ቦታ አለው፤ መልስ ለመስጠት ቦታ አለው፤ መልስ ላለመስጠትም ቦታ አለው...»

ረቂቅ የሰማቻት አይመስልም። እንደ አደጋ መከላከያ ጠናጋሻውን ለብሳ ይሆናል ያልሰማቸው። ባሲያን መልካ ቢካካልም በትዝታ ደብዝህ ከወደውስጥ ያለውን ብሩህ ህይወት ወደውጭ አያንፀባርቅም።

«ተጫወት»

«አሺ»

«ሁሉ ዝም ነው የምትለው?» የሽቶ ጫት።

ሁሉም ነገር ይሰለቻል። መቼም ሰው ሁሉ በቀዳማይ ተራጥሮ አንድ አይነት የነበረ መሆን አለበት። ጉዳ በሁለተኛው ተራጥሮ ልማድ ባህሪን ሲገሰስ ሳይሆን አይቀርም። ይሄ ቦታና፣ የቢህ እካባቢ ተሳታፊዎች ያልተሰማሙኝ ስለምን ይሆን?

በተካካለው ኩባያ ውኃ ስጎንጭ አጋሳኝ። ሽቶ ሽቶ የሚል አየር ያስወጣሁ መሰለኝ። ለሽቶዬ የምታደን ጥርኝ ልሆን ነው። ሀገራም ብርቅየው የሰው ጥርኝ መገኛ ልትሆን?

ሺሻ መቀራረብ ጀመረ። ያለንበት እንደሌቶች ክፍል ተቆጥሮ ይሆናል ወንድ «አፈንጂ» (ሺሻ ጀማሪ) ተመድቧል። ጭንቅላቱ ብቻ የቀረ ከአንገት በታች ዓይን የማይሞላ፤ መዋሰሉን በሚጠጠ መቀስ ከታትፎ ካደቀቀ በኋላ ቡሬውን ሞላው። በገስተር የቡሬውን አፍ ከድኖ እንደልብስ ስፊት መኪና በፍጥነት በመርፌ ሲወጋጋው የሚዋልል ልብሱ አውሎ ነፋስ እንዳገኘው ጨርቅ ሰውነቱ ላይ ተወለበለበ። የሺሻ ዕቃውን አቀባብሎ ጨረሰ። እንደ አቀበት የሚቆጠረውን የመጀመሪያ ሺሻ መማግ ሲጀምር ለመጮህ አይነን የጨፈነ አውራዶሮ መሰለ። ከአፋ የሚወጣው ጭስ እየጨመረ ሲመጣ፤ እጅ፣ እግ፣ ሆዱ፣ ጭኑ... በጭስ ተከልሎ ከልብሱ ውስጥ ተኖ እንዳያልቅ ያሰጋል። ጭንቅላቱ ጆሮውን እንደክንፋ ተጠቅሞ ወደላይ...

...ህልጫ ትዝ አለኝ። ምቱረ ከሳድ መጥምቀ መለኮት ሚርቱ ቆሚል? ከሽፏል? ወይስ ቀጥሏል?... ጭንቅላቱ ከንፍ አውጥታና ደቡልቡል ቁራ መሰላ ጡረታ ድልድይ ላይ ስታንገብብ ስለምን እናቴን አላየኋትም? የተዘገነ

ቆሎ ለመቀበል እንዳሰበች ሁሉ ቀሚሷን በሁለት እጇ ወጥራ ጭንቅላቱን ለመቅለብ ሥር ሥር ስትል ስለምን አላየኋትም?...

...ደባደቦ ፊቷ የሺሻውን መሳቢያ ገመድ ተቀብላ ጭስ ማቡንን ጀመረች። በምርቃና ፊቷ በላብ ተነክሮ ከደባደቦነት ወደ ድብዳብነት የተቀየረች መሰለች። በፊትም ፊቷ እንደለምድ ፀጉር ነበረው እንዴ?

«ተጫወት»

«እሺ»

«ሁሉም ገዘም ነው የምትለው?» ሹቶ የተንጨፈጨፈበት ጫት አተበለችች። በሽቶ የራሱ የጫት ክትፎ... ውኃ፣ ግሣት፣ ሹቶ፣ ጥርኝ... ቤቱ ናፈቀችች። በግልብ ሰው ተከቦ መቀመጥ ትርፉ ምንድነው? ከማትጣጣመው ጋር እንድ ጣሪያ ስር መዋል መኮነን እይደለም? የማይጣጣሙ ሰዎች ስለምን እንድ ቤት ቀርቶ እንድ አገር ውስጥ ይኖራሉ? የብዙዎቹ አገራት ችግር የማይጣጣሙ ሰዎች በእንድ ላይ መተዳደራቸው ሳይሆን ይተራል? ለምሳሌ እኔና ጠናጋሻው ሁለት ዜጎች ያለው ሀገር ብንመሰርት። ወይም የናዝሬቱን ራስ ገዝ ብንደባልቅና...

...ሳቅሁ፣ ስስቅ አሁንም ረቂቅ አየችች። ደባደቦ ፊቷ የሺሻ መማጊያውን በላባም መዳፏ ጠራርጋ ስትሰጣት ወደኔ ገፋቸው። በማጨስና ባለማጨስ መካከል ዋለልኩ። ረቂቅ እኔ ፊት ነፃ ሆና የምታጨሰው ሳጨስ ብትመለከት ነበርና፣ ግን አልሆነልኝም።

«ትንሽ ቆይቼ እስባለሁ» አልኩ ድምጹን ጎላ አድርጌ። ቀይዋ ከረምት አግቢ ተቀብላ ለቢጫዋ ከረምት አግቢ አስተላለፈች።

ከፍሉ የሸጎሌ ጥይት ፋብሪካ ሲፈነዳ የነበረውን ድባብ ይዟል። ጭንቅሉ የሸሽ ፍም ያራግባል። ስንት አመት ሙሉ አርጉበግቦ ይሆን? ስንትስ አመት ወደፊት ያርገበግባል?...

...ከፍላችን ውስጥ ወንዶች ተቀላቀሉ። እንዱ አባዬ እንደሆንጋ የነዳው የረቂቅ ሽማግሌ ነው። ነጭ ቀሚስ ለብሶ የጭስ እርጎ ውስጥ ጥቂት ተንሳፎ ተቀመጠ። የተለምዶ ደንብ ስለደነገገው መምጣታቸው በሴቶቹ ልብ አልተባለም። እንዱ እንደሺሻ አፈገጃው ጭንቅላቱ ብቻ የቀረ ነው። ሌሎቹ ተነጥሎ የሚታይ ነገር የለባቸውም። እንዴት? አተኮርኩባቸው፣ ተለምዷዊ ፊትና ተለምዷዊ ቁመና፣ አለመጥቆር አለመቅላት፣ አለመወፈር አለመከላከል፣ አለመመለጥ አለማጎፈር፣ ጢም አለማጎፈር፣ ጢም ሙልጭ አድርጎ

አለመላጩት፣ አለመርዘም፣ አለማጠር... በምንም ነገር ተነጥሎ አለመታየት የመኖር ህልውናን አይፈታተንም? ተደባልቆ ኖሮ ተደባልቆ ከመምት እንደእኔ መፍጨርጨር አይሻልም?... ምን ተፍጨረጨርኩ? ለዚህ ለዚህ የአባይ ሠንጋዎች ይሻላሉ። ቀና ብዬ በሚንገዋለሁ ጭስ ውስጥ አየሁ። ሠንጋው የበሬ ሰላምታ በጭንቅላቱ ሰጠኝ።

እስታውሶኝ ይሆን? እኔም ለበሬው ሠላምታ አፀፋዬን የከብት ሠላምታ ሰጠሁ። ፊቱን ትር ሲለው አየሁ።

«አረሳኸኝ?» ሠንጋው።

«አባቱ ያሯሯጠህ አይደለህ? እንዴት አረሳኸላሁ?» ልበለው?

«እኔ እንጃ»

«እንዴ? ሽረ በደንብ ነው የምንተዋወቀው» ተቀነጠነጠ፣ ጭንቅሎ የሺሻ እቃ ያተራርብላቸው ጀመር፣ በገዛ እጁ የአባቱን ጅብዳ ሊያወራው ይሆን?

«እኔንጃ»

እጠገቡ ካለው ደብዛዛ ጋር ጥቂት አወራ። ረቂቅ ፊቷ ተብለጭልጮና የፈነዳ የጭስ ቧንቧ መስላ ጆሮዋን እኛ ላይ ጥላለች።

«ተቀባ አይደለህም? እሱም ያውቅሃል»

«አይደለሁም» ፈገገ አልኩ።

«እንዴ? ምንድነው? የምትደብተው ካለ አታጋልጠኝ በሰኝ እንጂ አንተ ተቀባ መሆንህን ይቺን ያህል አልጠራጠርም...» የተደበቀ በማገኘቱ የሴቶቹን አድናቆት በአፀፋ እንደሚፈልግ አያስታወቀበት ድምጹን ከፍ አደረገ።

«አዎ፣ ተቀባ ነው» አለ ደብዛዛው በደበዘዘ ድምፅ።

ሴቶቹ ጣልቃ ገቡ...

«ተቀባህን ሌላ ቦታ ፈልገ፣ እሱ የረቂቅ ወንድም ነው»

«ረቂቅ ወንድም አላት እንዴ?» ሠንጋው።

«በላለች» ደባደቦ ፊቷ።

«ያኔ፣ አላየሁትም» ሠንጋው፤

ምናልባትም የአባቱን የማጥቃት እርምጃ በመልሶ ማጥቃት ለመመለስ ለደባደቦቹ የአካባቢውን ጉልት መቀመጥ የነገረው እሱ ይሆናል።

«ቤት ቆጠራ ነበር የሄድከው?» ረቂቅ በማያዳግም ከባድ ድምፀት ጣልቃ ገባች።

ሠንጋው እየተልመጠመጠ፤ «አቤት የሰው መመሳሰል? አቤት! አቤት!...» አለ።

«አንተ ሁሉንም እንዲህ ነው የምትለው። አይንህ የማያጣራ ከሆነ ተመርመር»

«እኔ ብቻ አይደለሁም፤ እሱም...» ወደ ደብዳቤ ጠቆመ። ደብዳቤው ፀብ ውስጥ ጉብቶ ደብዳቤነቱ እንዳይጠፋ የፈራ መሰለ።

«የው» አለች ረቂቅ፤ ሁሉም ነገር ሆኖ ያለ መሰለ። ምን የሚሮህ ነገር ነበር? እንጂ!

«የው፤ ይሄ ሰውዬ አንተን ተከትሎ እዚህ ክፍል ቢመጣ ድብልቅልቅ ያለ ፀብ ይነሳል።»

የልጇን አባት እንደሆነ ወዲያው ገባች። ድብልቅልቅ ባለው ፀብ ውስጥ እኔ ምን አደርጋለሁ? የአባቱን ፈለግ ተከትቶ ሠንጋዎቹን እየነጻሁ አባራ አስነሳለሁ? ወይስ ምን?

«አ-አ-አ... በል ሺሻውን እዛኛው ክፍል ትሠራልናለሁ።» ሠንጋው የፈራ መሰለ። ፍርሃቱን ተከትሎ የሺሻ አፈንጂው መንታ ቀልጠፍ ብሎ በመነሳት የሠንጋውን እጅ ይዞ ጎተተ። ሠንጋው ከተዘረፈጠበት ተነስቶ ልዑኮቹን እየመራ ክፍላችንን ሰቀቀ።

ዘጠኝ
የመቀመጫ ነገር

እንደ ሳፕራኒል እንደ ሺህ መጠጥና እንደ ሺህ ሌሊት ወደ መቀመጫ የወረደኩ ያህል ተሰማኝ። ለእንዲት ቅጽበት እንኳ፤ ድምፁ የማያንቀሳቀሱት፤ መቀቱ የማይጠፋበት ጨረራ የማይጠገንበት፤ ዝንጋሌ የሌለበት የጋጥእን ዓለም። እንዲህ የምለው ላይቅነት ተሰምቶኝ እንዳልሆነ ግልፅ ማድረግ አሰብኝ። እኔም ከጋጥእኛ ወገን ነኝ። የእኔ መቀመጫ ግን ዘይቤው ለየቅል ነው። ፀጥታው የማያንቀሳቀሱት፤ ውርጫ የማይጠፋበት፤ ጨለማው የማይዘናጋበት. . . የተኮነንኛ ነፍስ የደጋና የቆላ ትባላለች? ከተባለች እኔ ደገኛ የተኮነንኩ ነፍስ በመሆኔ የቆላው ኩነት አልተሰማማኝም ነበር ማለት ነው. . .

. . . ረድ ሠርዋ የቆላ ጋጥእ በመሆኑ ይህን የደጋው ኩነት ያንዘረዘረው? ረድ ከአያት ቅድማያቱ የወረሰውን ለሽብሽባ የተረበ አረማመድ እኔ ያመሸሁበት ቦታ ሲተገብረው በዓይነገሊናዩ አይኛ ፈገግ አልኩ። ምናልባትም በዚያ በአረማመዱ ይደገስበት ይሆናል። ፈገግታዬ ወደ ላቅ ተቀየረ።

ቆላው የጋጥእን መናኸሪያ እየጋመ የሚሄደው ቀስ በቀስ ነው። የጫቱ ሥነ-ሥርዓት እንዳሰቀ ወደቤታችን ሄድን። ረቂቅ እንደምግ ሠዓቱ ሁሉ ተረጋግታ የምታጠብበትን ክፍል አሳየኝ። በመቅ ውሃ ተሰቃልቄ የቀኑን ልብሴን በመልበስ፤ ጠናጋሻውን መስዩ ብቅ አልኩ።

ረቂቅ ተጠጥባና ተኳኩላ ሌላ ክንፋም ቀሚስ ለብሳ ነበር። ምንድነው ጉዳዩ፤ ጠዋት ቢጫ፤ ማታ ሰማያዊ ክረምት አግቢ መሆን በተፈጥሮ ህግ ይቻላል? የተፈጥሮን ሥነ-ሥርዓት ሁለተኛው ተፈጥሮ፤ ልማድ ይሸረዋልና ሆነ። ያቸኛዋ ቀይ አሸን ምን አይነት ሆና ይሆን?

በመኪና ወጥተን ቀይዋን አሸን ጫንን።

«ታለ?» አለችኝ እንደቤተሰብ መሆኗ ይሆን? ሰማያዊ ክረምት አግቢ እህቱ ስለሆነች ያው የክረምት አግቢ ቤተሰብ ነው ብላ ይሆን?

«ታለ፤ እንኳን አብረኸን ለማምሸት መጣህ። እኔ በበኩሌ በጣም ነው ደስ ያለኝ»

«ማን የከፋው አለ?» ረቂቅ።

«ራኪ ደሞ፣ ነገር አታጣጣጢ»

ረቂቅ በምን ሂሳብ ሲያጥር «ራኪ» ሆነ? በቆላኞቹ ዘንድ ይቻል ይሆናል። በደገኞቹ ዘንድ ግን -

«ሰምተኸኛል?» አላች ቀይዋ ከረምት አገቢ። ፈረንጅ ይመስል የተሰማትን ሁሉ ስትገልፅ፣ እኔም «ታንክዬ» ስል ላመኸ ይሆን?

«አመሰግናለሁ»

«እኔ ነኝ የማመሰግነው» ከከረምት አገቢዎች ጋር የሀገናት ቴክትር የምሰራ መሰለኝ። ስለከረምት አገቢዎች ምን መተረክ ይቻላል? ምናልባት ለረጅም ጊዜ ሲጠብቁት የኖሩትን ከንፋቸውን ካገኙት በኋላ አስራ ሁለት ሰዓት ብቻ እንደሚጠቀሙበት። ይህ ታዲያ እንዴት አሳዩኝ እንጂ አስቂኝ የልጆች ቴክትር ይወጣዋል? ተፈጥሮ ካላጣችው ሀብት ምን አሰበኛት ከንፍና ነፃነትን ለፍጡሮቿ ትቆነጥራለች? በትልና በትልነት መካከል የተሰነቀረች ቀጭን ከንፋምነት. . .

«ተጫወት»

«እሺ»

«ሁሌም ዝም ነው የምትለው?»

ምን እንደላት ነው የምትረዳው? «ይገርምሻል፣ ስወለድም አላለቀስኩም ነበር...» እያልኩ ዝም የማለት ጣጣዬን እንደተርከላት? ቀኑን የዋልጋበት ተጫወት ሌሊቱን ልናነጋበት።

«ተጫወቼ» አልካት አንገቱን በግማሽ ወደጎላ መልሼ

«እሺ» አላችኝ

«ሁሌም ዝም ነው የምትይው?»

ቀድሞ ረቂቅ ከት ብላ ሳቀች። ቀይዋ ከረምት አገቢ ተደናገራ በመቆየት ቆይታ ሲገባት. . .

«አንቺ፣ ይህ ወንድምሽ ተጫዋች ነው»

መጀመሪያ ጨለምለም ያለ ሰፊ ቤት ውስጥ ገባን። ግድብ የመሰለ ረጅም ጥምዝ ባልኮኒ አለው። ባልኮኒው ላይ ለመድረስ የተገነባሉ የሚመሰሉ ሎጋ፣ ሎጋ መቀመጫዎች ግድቡን ተጠግተው ተደርጎረዋል። መብረቃው ተቀንሶ ጆሮን አባብሎ ይደፍራል። ገለጻዬ ግራ አጋቢ ይመስላል - ግን እንደዚያ ነው። ጆሮ በርግዶ የሚገባ መብረቃ አለ፤ መብረቃውን ፈልጎ - አስፈልጎ የሚያገኝ ጆሮ አለ።

ሁለት ክረምት አግቢዎቼን ይገፍ ባልኮኒውን አጀብኩ። ቢራ አዘዘን። እንደኛ በጋራ የሚጠጡ አሉ። በነጠላ የቆዘሙም አሉ። መብረቃው የመረጋጋት ግሬት አለው። መጠጥ ቀጂ ጎረምሶቹ ጥቁር ሱሪ፣ ጥቁር ሰደርያና ጥቁር ቢራቢሮ ክረቫት በነጭ ሸሚዝ ለብሰዋል። ክረቫቱ ቢራቢሮ ነው አሸንፎ?

ሁለቱ አሸኖች እኔን መካከል አድርገው በአፍና በአይን ያወራሉ። የወሬ መሸጋገሪያ መሆኑን አልወደድኩትም ነበርና ወደዳር መውጣት አለኝ። አንዳንዴ ቀይዋ አሸን እኔን በጣም ተጠግታ፣ ክርኔን በሚጥቅ እጅዋ ትይዘኝና ረቂቅን ታናግራታለች። መልእክቱ የሚደርሰው ግን ለእኔ እንጂ ለሰማያዊዋ ክረምት አግቢ አይደለም። ይህን ሴት አመጣሽ መቀት ካጣጣምኩ ስንት ጊዜ ሆነኝ? ረቂቅ ወደ መዐዳጃ ቤት የተሚሷን ክንፍ እያውለበለበች ስትሄድ

«ተጫወት» ተባልኩ። መሰሰ ብዬ ተመሰከትኳት። ዓይኖቿ በደማቅ ጥቁርና ነጭ መፈራረቅ ውበትን ለማረጋገጥ የሚጥሩ ነበሩ። ከውበታቸው መልእክታቸው። ለካ አሰካሁን «ተጫወት»ን በጆሮዬ እያደመጥኩ ነው የተሰላችሁት። በአይኖቼ «እሺ» አልኳት። ለእሷም ከአፈ ይልቅ ለአይኔ እሺታ ስሜት ሳይሰጣት የቀረ አይመስለኝም። እጁን ከክርኔ ከፍ አድርጋ በማሸለክ በጉንጭቿ ጡንቻዬን ለአፍታ ተንተራሰች።

አንዳንድ ቅፅበታዊ ክንውኖች ከዕድሜያቸው እጅግ በብዙ እጥፍ ለሚሆን ጊዜ የሚቆይ መልእክት አላቸው። ምናልባትም የአሸን ቅፅበታዊ ክንፋምነት እንደዚያ ሊሆን ይችላል። እጁን ከእጅ ቀለበት ውስጥ ወዲያው ያወጣቸው ቢሆንም፣ ለረጅም ጊዜ ያለ አየመሰለኝ ቆየሁ።

ቀይዋ አሸን በተራዋ ወደመጸዳጃ ቤት ሄደች። ረቂቅ፣ የቢራ ብርጭቆዋን በተቀመጠችበት እያሸከረከረች በመብረቃው የምትተክዝ መሰለች። ይህን ነበር «ተጫወች» የሚለው መቀስቀሻ የሚያስፈልገው።

«አልደበረሀም አይደል?» አለችኝ

«አሪፍ ነው» ከትካዜዋ ስትወጣ ማውራቷ እንዳልተለመደ ነገር እየታየኝ።

«ቤት እንቀይር እንዴ?»

ሙቀትና ጩኸት የፈለኩ ሳይመስላት አልቀረም። ሂዳ ቆለኛዋን አትፈልግም! ፈገገ አልኩ።

«ከተገናኘን ጅምር እንዳች ምስጢራዊ ሳቅ እየሳቅክ ነበር።» ፊቷን ሳትመልስ እንዴት አየችኝ።

«ሳቅኹ? እኔንጃ»

«ታለ? ታዝበኸኛል?»

«ዎ! እንደውም ሳልጠይቃት ለምን ቀድማ ይህን አልመጣችም ነበር ነው ያልኩት?» ዋሽሁ? ከእሷ በተቃራኒ ያለ ትኩረት ይዞ ሙሉ አካላቱን አስጠጋችኝ። ጆርባዬን ቸብቸብ ብታደርገኝ የፈረንጅ መዕናኛ ይሆን ነበር።

ቀይዋ አሸን ብዙ አይኖች ሰብስባ መጣች። ቀላ ላይ የተጣበቁትን ዓይኖች ብቻ በእጇ ካራገፈች በኋላ ተንጠራርታ ባለጌ ወንበሩ ላይ ተቀመጠች። አቀርቅሬ የሁለቱን እግሮች እያፈራረቅሁ እየሁ። የረቂቅ ጫማ የጣቶቿን መብቀያ በመጠኑ የሚያሳይ ድፍን አብረቅራቂ ነው። ከየት እንዳገኘው የማይታወቀውን አፋራም ብርሃን እላዩ ላይ እያጫወተ ያገነዋል። የቀይዋ አሸን ጫማ እንደ ረቂቅ ረዘም ያለ ሆኖ ጥልፍልፍ ነው። የእግሯ ጣቶች እንደመጠናቸው ቀያይ ባርኒጣ የደፉ አጫዋቾች መስለዋል። (ምን ማለቱ ነው ግን?)

«ተጫወት»

ቶሎ ብዬ ወደ አይኖቿ። ያቺን ቅፅበታዊ ደስታ ሳትበር ደረስኩባት። በአይኖቼ እሺ አልኳት።

ባዶ የቢራ ጠርመሶች እየበዙ የምሽቱ አቆጣጠር ጠርመሰኛ እየሆነ ሲሄድ ድንገት የቤቱ ሁኔታም ተለወጠ። ሙዚቃ አጫዋቹ በግልፅ ሥራ ጀመረ። ጠጪዎቹ በለስላሳ ሙዚቃ እንዲያምቁት የተገደዱትን ስሜት በጩኸት ፈትቶ ለመልቀቅ ተጋ። የቤቱ መብራት አፋራምነቱን ትቶ የቆለኛች መሆኑን በግልፅ መሰከረ። ብዙ የመብራት ጢንዚዛዎች በላያችን ላይ በረሩ፣ አላያችን ላይ ተንሸራሸሩ። ቀይዋ ከረምት አግቢ እንደ አዲስ ነገር ወደ ጆሮዬ ተጠግታ «ተጫወት» ትለኛለች ከአፏ አምልጬ አይኖቿን አቀልባለሁ።

ተነስተው እንደእብድ የሚያደርጋቸው ደናሾች በየመካከሉ «ኩኩ...» የሚሉ የሙዚቃ ወፊፊዎች... ቀጠሉ።

ረቂቅ ቤቱ ስትመጣ የምትሆነውን ለመሆን ጥቂት ሲቀራት ለብቻዋ መወዛወዝ ጀመረች። ወንዶች አብረዋት ለመደነስ ሲሞክሩ ጀርባዋን፣ ወይም ጎኗን ትሰጣቸዋለች። ፊቱን ከባንኮኒው ወደ ተወዛዋዣቸው መለስኩ። የኔዋ እሽን እንደእኔ ፊቷን ሳትመልስ ትከሻዬን በጭንቅላቷ ተደገፈች።

«ምናባቷ!» የሚል ስድብ ከልቤ ፈለቀ። ደስ የሚል ስድብ።

«ምናባሽ፣» አልኳት።

«እኔ እንጃ!» ብቻ አለችኝና ተባራሪ አይኖች ተለጣጥፋ ልትመጣ ወደ መፀዳጃ ቤት. . .

. . . ረቂቅ እየደነሰች ወደኔ መጣች።

«እነዚህ ቤት ለመጀመሪያ ጊዜ ይዘኝ የመጣው ማን ይመስልሃል?»

ብንምትም አልተናገርኩም።

«ጠኔ» አቤት አንዳንድ ሥም። ሲያጥር ሲቆላመጥ...

«ጠናጋሻው?»

«አ» ቢራዋን አነሳች።

«ቅድም የቃምንበት ሲቅም፣ እነዚህ ሲጠጣ ዝም ብዬ አየሁት። መብቃው መድመቅ ሲጀመር ይዘኝ ወጣ። አ-ና፣ እስካሁን እሱ ያለ ይመስለኝና መብቃው ሲጀመር የወጣ ይመስለኝና. . .»

ወደ ዳንሷ...

...ከዳንሷ ተመልሳ...

«...ከዚህ ስሄድ ምን ቢሆን ጥሩ ነው?»

«ምን ሆነ?»

«ስላመሽሁ ደበደባችሁኛ...»

«ማን፣ ማን...»

«አንተ፣ እቲቱ፣ እማዬ፣ በዛብሽ... የሁላችሁም አላመመኝም። ያኛ ግን...»

«እኔ መትቼሽ?» ስምረት ላይ ቆይታ ስሜቷ እንዳይጎሽ

«እኔ እንጂ ሳስበው ግን ይመስለኛል። የሚገርመው አንዳንድ አባባጥ ያለችበት ይመስለኛል። እሷ ግን አትማታም፤ እንዴት መሰለኝ ታዲያ...»

ወደ ዳንሷ...

ጫት ትሜ አነባለሁ እንጂ ጠጥቼ አላውቅም። በሁለት ሴቶች መካከል መሰንቀሬ ሀላፊነት እንዲሰማኝ አድርጎኝ ይሆናል አልሰከርኩም። ቀይዋ ከሄደችበት ስትመጣ ደባደቦ ፊቷን ይዞ ነበር። ረቂቅ ስላልተደነቀች ሁኔታው በተለምዶ የተከናወነ እንደሆነ አወኩ። ትንሽ ቆይታ እስካሁን በሙሉ አይኔ ያላየኳት አብራን የቃመችው ልጅ መጣች።

«የሴት ደብዛቤ» ያልተሰመደ ሆነብኝ። ተቀባብታም ኅልቶ የሚታይ ነገር የለባትም። ለሴት ልጅ ትኩረት ካለመሰጠት የበሰጠ ክፉ ነገር ያለ አይመስለኝም። ወደመፀዳጃ ቤት ሂዶ ጥቂት እንኳን የወንዶች ዓይን ሳይለጥፉ መምጣት?...

...አንዳች መጥፎ ነገር ተፈጠረ። ረቂቅ ይዞ ስትደንስ የነበረውን ቢራ ደባደቦ ፊት ላይ ደፋችው። ያ-ድብዳብ ፊት ለጥቂት ጊዜ በቢራ አረፋ ተሞላ። ብልጭልጭና ተባራሪ መብራቶች አረፋው ላይ ሲያርፉ ድንገት ኩፍ ያለ ፊት ሆነች። እኔ ላይ የተፈናጠተውን ሹራቤ እንደተጠማ ሁሉ ዋጠው።

ሁኔታውን የተከታተሉ ሰዎች መካከላቸው ቢገቡም ድብዳብ ፊቷ ለወጉ እንኳን አልተፍጨረጨረችም። ረቂቅ የሰማቻት አልመሰለኝም ነበር። ለካ ጠኔዋ ስለነበር እሱ ፊት ላለመጣላት ነበር።

ድብዳቧን የእኔዋ ቀይ አሸን ይዛት ወደመፀዳጃ ቤት ሂደች። ለደቂቃዎች ፀጥ ያለው መብረቃ ወደነበረበት ተመለሰ። ረቂቅ ከቀሚሷ ወገብ ላይ የተጣጠፈ ብዙ ብር አውጥታ ለኔ ሰጠችኝ። ጉርድ ቀሚስ? የተጣጠፉ ብሮች?... ሲፈን፣ ሲፈን... የሚያስተጋባ ድምፅ የውስጤን ገመገም እያተረማመሰ፤ ሂሳብ ከፍለን ወጣን። መኪና ውስጥ እንደገባን ሦስቱ ሴቶች መጥተው ከጎላ ተሳፈሩ። ሥጋት ደባደቦ ብድር ልመልሰሰ ብትልሰሰ?... ስካሬ በመጠኑ በሥጋት ተቀነሰልኝ።

ከየት ወጥተን ወዴት እንደምንሄድ አላወኩም። የቆላው መቀመጫ አቅጣጫው ገራ አጋቢ ነው። ብቻ መቀትና ጨኸት የበዛበት አንድ ጊቢ ውስጥ መኪናችን ቆመ። ሞቅ ደመቅ ያለ ዘፈን ይሰማል። ስንገባ አንድ አርጋን፣ አንድ ጊታርና አንድ ድራም የያዘ ባንድ መድረኩ ላይ ይታያል። ድምፃዊው ከኛ እኩል ብቅ ብሎ «አንቺ ልቤ እኮ ነው» ማለት ሲጀምር ምድረ ቆለኛ በተለመደ ማዳመቂያ «ኩኩኩ...» እያሉ ፋጨት አከሉበት። ቦታ ለማግኘት

በተቸመቸመው የሰው አጥር መካከል አይኖችንን አሹለከለከን። ያውም ይቺ ደባደቦ ፊት የከመረችውን ሥጋ ይዘን ቦታ ማግኘት የማይታሰብ ሆነን።

አንድ አስተናጋጅ መጥቶ በሴት ማዳመት «ራኪ» ብሎ ተጣራና ጉንጭ ለጉንጭ ተሳሳመ። ወደ ቀይዋ ክረምት አገቢ ዞር።

«ለጊ! እኔ አላምንም» አሏምን ሳማት። የተቀረነውን እጁን አያሞላተቀ ጨበጠን።

ግራ ተጋባሁ የቀይ አሸኒን ስም እስካሁን አልሰማሁም ነበር፤ ስንተዋወቅም እኔ ነገርኳት እንጂ እሷ አልነገረችኝም። «ለጊ» ምን አይነት ስም ነው። በእነዚህ ሁለት ፊደላት የሚያቆላምጡት የትኛውን ሥም ይሆን።

«ለጊ፣ ለጊ፣ ለጊ... ለገዳዲ ነው? ወይስ ለገሀር ይሆን እንዴ? ሳኩኝ። የእሷ ስም ለገሀር ከሆነ የአባቷ ባቡር፣ የአያቷ ደግሞ ጣቢያ መሆን አለበት። ለገሀር ባቡር ጣቢያ። ሳኩ።

አስተናጋጅ እየተሹለከለከ መራን፣ ተሹለከለከን ተከተልነው። አንድ ባለጌ ጠረጴዛ (ይባላል) የከበቡ ጎረምሶች ጋ ስንደርስ «እስኪ ልቀቁላቸው» አላቸው። መጠጣቸውን ይዘው ዘወር አሉ። አራት ሴት ይገዛ፤ ወይም በአራት ሴት ተይገዜ መምጣቱ የሴት አጥረት ያለባቸውን ወንዶች ዓይን እንደጦር ተከለቡኝ።

ረቂቅ ወደ ጆሮዬ ተጠግታ

«እነዚህም ይዞኝ መጥቷል ደም» አለችኝ። የሚያሳዝን መልካን ለአንዴም ማየት አልቻልኩም። «አንዳንተ ለብሶ፣ ልክ እንዳንተ» የትዝታ መጫኛ ወይም የትዝታ አጋሰስ መሆኔ ከነክነኝ። ለገሀር ባቡር ጣቢያ ወዲያው ተተክታ።

«ተጫወት» አለችኝ

«እሺ የእኔ ጣፋጭ ዓይን» አልኳት በአይኔ

«አንደሱ አትየኝ» አለች። ሳኩላት።

ደባደቦና ደብዛቤ በክፉ ዓይኖቻቸው ያዩኛል። ድብዳቤ ፊቷ ለነገ አንድ የቢራ አረፋ የሚያሸልም ታሪክ እያውጠነጠነች ይሆናል።

«ይኸውላችሁ፣ ወንዱ እናቱ ምስኪን የጉልት ቸርቻራ . . .» ስትል። እንደ አሁኑ እንደ አበባ ዝም በይ! ዝም በይ! ይሏታል።

ያዘገነው፣ መጠጥ መጣ፣ ብዙ አይነት ቀለም ያለው ነው። የኔ ሮዝ፣ የረቂቅ ሰማያዊ፣ የሰገር ቀይ፣ የደባደቦ ወይንጠጅ፣ የደብዛዜ እንደሷ ደብዛዜ ቤኸ። ባርቱንደሮቹ ሲሳደቡ ይሆን? እኔን ሲታሉት፣ ረቂቅን ሰማያዊ ክረምት አግቢ፣ ሰገርን ቀይ ክረምት አግቢ...

ሰገር መጥታ «ና እንሂድ» አለችኝ።

«የት?»

«መፀዳጃ ቤት፣ ያንን ሁሉ ቢራ ስንጠጣ እንዴም አልሂድክም»

«አልመጣብኝም።»

«እኔን እየጨነቀኝ ነዋ! ባትሸናም እንሂድ» እንዴት ያለ ግብዣ ነው? ተከተልካት።

«እንቺ ልቤ ነው» ሲያልቅ «አምጪ ልቤ እኮነው» የሚከተል መስሎኝ ጠበኩ። ወደ መፀዳጃው ዞር እንዳልን መሪዬ ዞር ብላ ከንፈራ ላይ ሳመችኝ። ልብ ሳልል ወገቧ ላይ ተጠመጠምኩ። ከከንፈሯ ይልቅ የተከፈተ ጥርሷ ሲነካኝ ደስ አለኝ። በከንፈራ ገበር ከንፈሯን በዙር አዳረስኩት።

«እንዴ?» አለች በግድ ተላታ «እናትን!»

«ምነው?» ደንገጩ።

«እንዴት የሚያም አሳሳም ነው? እንዴት ነው የሳምከኝ?»

«እንደ ሲፈን?» ልበላት?

«ሁለተኛ እንዲህ እንዳትስመኝ»

«እስኪ?»

መልሼ ሳምካት።

«እንዴት ነው ያደረከኝ? እናትን!» አካባቢውን ቃኘሁ። መሚሚቂያ ሳይሆን አይቀርም ብዙ ወንድና ሴቶች በKiss ተመሳስጠው ይታያሉ።

ከዚህ በጎላ ጥቂት ነገሮች ትዝ ይሉኛል። ለሰላሳ ዘፈን ሲጀምር ረቂቅ ወደ ህዝቡ አራሷን ቫልስ እያስደነሰች ትሂዳለች። ለጊ፣ ሰገር ደግሞ እንደሀፃን ልጅ እጇን አንከርፍፋ ወደኔ... እንደሀልም ሆኖ ደባደቦ ያንን ሺሻ አፈንጂ

አቅፋ ተመስጣ አየኋት። ከአንገቱ በታች የሚውለበለብ ልብስ ሆኖ ደባደቦ ላይ ይለጠፋል።

ወደ ቤት ልንሄድ ስንል ድብዳብ ፊቷ ያንን በጆሮው የሚበር ጭንቅላት ይዘው መጣች።

«የት ታስገቢው?» አሏት።

«እዚህ፣ በናታችሁ...» ልታለቅስ፣

«ከኋላ ሞልቷል እኮ»

«በእናታችሁ እኔ እቀራለሁ እንጂ እሱን እዚህ ትቼ አልሄድም...» የሰካር ለቅሶ።

«የራስሽ ጉዳይ» ለገሃር ተቆጣች።

«የመኪናውን ማርሽ ነቅላችሁ ጭንቅሎን ትከሉና እየነዳንበት እንሂድ» ያልኩ ይመስለኛል። ረቂቅና ለገሃር ከት ብለው ሳቁ። ለገሃር ለተልዴ ከኋላ እንቅ አድርጋ ሳመችኝ።

«በሩን ልቀቂው» ብለን ትተናቸው ሄድን። ደባደቦን፣ ማርሹንና ደብዛዜን።

ጠዋት ለገሃር አንድ እግሯን እኔ ላይ ጭና ተኝተን ነበር። ከእነ ልብሳችን ነን እራሴን የማታ መጠጥ ወቀረኝ። ረቂቅ ቤት። ቤቴ ናፈቀኝ። ፍራጂ፣ መጸሀፍቷ፣ ጠርሙስ ውሃዋ፣ የረድ ሠርጭ የጠዋት ፀሎት።

ለጌ፣ ለገሃር ጠዋት ሳያት ትንሽ ሆና ታየችኝ። ማታ ትልቅ መስላኝ ነበር? የታላቅ እህቴ ጓደኛ ስለሆነች ይሆን? ፀጉሯን ከፊቷ ላይ ገፍፌ አየኋት። አይኗን እንደጨፈነች ፈገግ አለች።

«አትሳቂብኝና አንድ ነገር ልጠይቅሽ?»

«ምን?»

«ምንም አላደረግሽኝም?» ራሴን ያገዘኩ።

«እናትን! አስቸግረህ ነበር፣ እምቢ ብዬ ነው። ደግሞ ባንተ ብሶ...» ደስ የሚል ሳቅ።

«ሌላ...»

«ሌላ ምን?»

«ጥያቄ»

«እሺ»

«ስምሽ ማነው?» ከላዬ ላይ ተነሳች። እየችኝ፣ ተገረመችብኝ፣ ልትነክሰኝ የረገገች መሰለች። ከረምት አገቢ ይናከሳል?

«አልነገርህም!!»

«ለጊ ነው፣ አውቀዋለሁ»

«እያወከ ለምን ጠየክ» ተመልሳ ደረቱ ላይ ተኛች።

«ሙሉውን አላውቀውም። ሁሉም ለጊ ይሉሻል። ለገሃር ነው ስምሽ?»

ሌላ የሳቅ ካካታ።

«አዎ ለገሃር ነኝ። አንተ ልጅ ግን...» ዝም፣ ዝም፣ ዝም ሦስት ዝም። ዝም ይቆጠራል?

«ሰራኪ እንዲህ ብትላት የዘላለም ማብሻቂያ ታገኛለች። ሥሜ ለገሃር ሳይሆን ለገነት ነው። ለገነት ሺፈራሁ እባላለሁ። ምን አይነት ትውውቅ ነው ግን? አብሮ አድሮ? . እኔ ግን ራኪን ካወኩ አንስቶ አውቅሃለሁ። ታሳዘነኝም ነበር...»

«ለምን?»

«በፍቅር መጎዳትህን አውቃለሁ። ሁለት ዓመት ሙሉ በር መዘጋትህን፣ ትምህርት ማቆምህን፣ እራስህን መጎዳትህን... ራኪን ውሰጂኝ ብያት ነበር»

ያልታወቀ የፍቅር ገድል ፅፈውልኝ ኖሯል። አንፅተው፣ አቆንጅተው... እራሴ በማባረሬ መጠለፊን አያውቁትም፣ አረገዘኩ ስትለኝ መካዴን፣ ጭንቅላቴ ላይ ውጥረቱ እየጨመረ ሄደ...

«ሰሚ ሲፈን ነው? አይደል?»

ተነሣሁ «ልሂድ» አልካት።

«ቆይ ራኪ ትነሣ፣ ቁርሳችንን እንበላ። አለበለዚያ ራስህን በጣም ያምሃል።»

«አንቺ አድርሺኝ፣ ለገሃር» አመለጠኝ

«ለገነት፣ የምን ለገሃር ነው? እናትን» ልፊያ ጀማመረችኝ። ልፊያ...

..ገድል ለምን ሁልጊዜም የጠራ እና የበራ ይሆናል? «ገድለ ምቱረ ከሳድ መጥምቀ መሰከት» ሲፈንን የቅዱሱ ተገራሪ፣ አጋንንት፣ ከሀዲ... ያደርጋል።

«ልሂድ፣ ሸኚኝ፣ ታክሲ እይዛለሁ...»

«በእናትህ» ሳመችኝ።

ለካ ገንዘብ አልያዝኩም። ረቂቅ የሰጠችኝን እዚያው ቤት ውስጥ ጥዩው ነበር የመጣሁት።

በተስፋ መቁረጥ ለገሃርን ታዘዝኩ። ይቅርታ ለገነትን። እሷ ለገነት የተዘጋጀች እኔ ከገነት ለመባረር የተዘጋጀሁ። ለገነት እየተለመደሁት ነው ወይስ እየተለመደሁት?

«እንደማታው ሳመኝ?»

ትክ ብዬ ሳያት አንገቴ ውስጥ ተወሸቀች። ወደየት እየወሰደችኝ ነው? ለምንድነው የመጀመሪያ ግንኙነት እንዲህ የሚጥመው? ለያቻ ግንኙነት መስፈርቱ በደንብ አለመተዋወቅ ይሆን? ውስጤ እንዳች የሚቀነጠነጥ ነገር የሚሰማኝ ዛሬ ከየት መጥቶ ነው?

«በእናትህ እንደማታው...»

«እምቢ!!» ሰውነቷ ሽምቅቅ ሲል ታወቀች።

«እኔም ማታ አስለምኝሃለሁ»

«ወንድ ለመለመን ነው የተፈጠረው?»

«ሴትስ?»

«ለማስለመን»

«እኔ ግን ሴት ሆኜ ለመንከሁ-አ?» ልፊያ! ልፊያውን የማያም መግጠጥና መንከስ አጅቦታል።

«ሌላ ነገር ብትሰማ እንዴት ትኮራ እንደነበር?»

«ምን?»

«ራኪ አንተን አገናኝሻለሁ ብላ በመኪና አምጥታኝ አንተጋ ገብታ ቀረች። መኪና ውስጥ አደርኩ።»

ወዴት፣ ወዴት ሰርስራ አየገባች ነው?

«ብቻዬን»

ዝም!

«አልፈራሁም» እንባ ቅልቅል

ዝም!

«ሰው የማያውቀውን እንዲህ ይወዳል?»

ዝም፤ ምኔን እየታኘኘው ነው? የተወለጋገደ፤ ሠልፍ ያዛነረው ዜማዩ እየተቃኘ፤ እየተገራ ራሮት የሚለቅ ከባድ የህዘን ዜማ ወጣው። ምንድነው? ሆን ብዬ ቅኝቱንና ሠልፉን ማዛነፍ አሰኘኝ። የምችል አልመስልህ አለኝ። ጀርባዋን አሻሽሁላት። ሊረገገኝ ጥሩ ዘይደዋል፤ እንባ ለጀርባ ቅርብ ሳይሆን አልቀረም፤ እስኪወጣለት እንባች።

እሷ ብቻ ሳትሆን እኔም ቀለለኝ። ዝግ ባለ ሁኔታ ተነሳች፤ ተነሳሁ። ገላዋን ታጠባች፤ ገላዩን ለመታጠብ ገባሁ። ቀዝቃዛ ውሃ ብራልገም ለገነት ስላሞቀችው እየከበደኝ መታጠብ ጀመርኩ። ነፍሴ ቅዝቃዜንና ጭርታን ታጠባች። እራሴን ሳሙና ስመታ በሁለት ቡቡቱ ውስጥ ሁለት እጆች አለፉ። ዓይኔን ገልጬ ማየት ተሳነኝ። ድንጋጤዬ ውክክ ቢያደርገኝም ድርጊቱ የለገነት ብቻ እንደሆነ አሰቤ ተረጋጋሁ።

«ለምን እኔ ስታጠብ አልመጣህም?»

«ልታስለምኒኝ?»

«ሴትን መለመን የወንድ ወግ ነው አላልከኝም? ወደፊት ዜራ ሁለት እጆቿን ትከሻዩ ላይ ሰቀለች። እበቃቀለ መልካሞቼ ጡቶቿን ለመሸራን ያህል ፎጣ ከፍ አድርጋ አገልጽማለች። ወደ ደረቱ አስጠግቼ አቀፍኳት። ምን እየፈጠረች፤ ምን ድግምት እየሰራች፤ ምን እየፈተለች እንደሆነ አልገባኝ አለ። ከመተዋወቅ በፊት ያለ ስሜት ጉጉት ተከናንቦ ወረረኝ።

«ታለ?» በውሀ ጫጫታ ተከባ

«አ?»

«ሰውድህ»

አሳዘነችኝ መሰለኝ። እናቱ እኔ ላይ የነበራት ፍርሃት ሲፈንን አሰሮ ለኔ ሰጠኝ። የረቲቅ መውደድ ደግሞ ለገነትን አጥምዶ ከንዴ ላይ ጣላት። እኔ፤ እኔን ሆኜ፤ እኔነቴን ገልጬ የምወደደውና የምጠላው መቼ ነው?... መቀዝቀዝ ጀመርኩ።

...ሳሙና ለመምታት የራቅሁት ውኃ ውስጥ ይገጥ ባሁ። ፀጉራ ላይ መድረቅ የጀመረው የሳሙና አረፋ ታጥቦ ሲወርድልኝ ዓይኖቼን ገልጬ አየኳት። በእንፋሎቱ ውስጥ ተንሳፋፊ፤ ጉም ጋላቢ መተተኛ መስላ ታየችኝ። የትንሽ ልጅ መልክ አላት። ዓይኖቿ የፊቷ ገዢ ሆኖ በየዋህነት ቀደም-ቀደም ይላል። መልካን አይቶ ዳግም ለማስታወስ ይከብዳል። ተቀርፆ የሚቀር ልዩ ነገር የለውም። ደብዛ መልካን በባህሪ አግዛው ጨርሶ ከመረሳት ተርፋለች።

አይኔን ጨፍኜ መልካን ለማምጣት ሞከርኩ - አልቻልኩም። ተውኩት...
ሆን ብዬ ስሜቱን እየሸሸሁት ይሆን?

እጅን ሰድጄ ከጀርባዋ ላይ ፎጣዋን አላላሁት። እቅፌን ሳላላው ፎጣው እግሯ
ላይ ወደቀ።

«ይቅር፣ እሺ? ሳትፈልግ መጥቼ ገፋፋሁህ አ?...»

ዝም ብዬ እጅን ጀርባዋ ላይ ሳንሸራሸር አፌ ላይ ሳም አድርጋኝ

«ሳንሳቀቅ እኔ ቤት፣ እሺ? ራኪ ሰው አታደርገኝም፣ እሺ?... ስማኛ እሺ?...»

«አነሳስቶ ላስጨረሰኝ» የሚለው ምስጋና ሀይለቃሉ አሁን ገባኝ። አነሳስታ
የማታስጨርስ አንጋዳ ልኩብኝ። በቻልኩት ሁሉ እራሴን አረጋግቼ ለገነትን
ወደ መኝታ ክፍል ልኬ ተጣጠብኩ።

እስር
የጊዜ ነገር

ለጥቂት ጊዜ አዳዲሶቹ ልብሶቹ ቀልቤን ገዝተውት ቆዩ። ክራሳችን ጋር የምንተዋወቀው በእንዲህ ያለ ተሀዘቦ ብቻ ይመስለኛል። የሰው ልጅ ፀጋው ተገፎ ከገነት ከተባረረ በኋላ ለራሱ ሌላ ጣዖት ሰራ። ጣዖቱ ግብንን መሸፈኛው ቅጠል ነው። በድርድር፣ በትልትል፣ በሽብሽብ... አያደረገ ጥቡብ በመጨመር ሌላኛ መሸነፊያውን በገዛ እጁ አበጀ። አዲስ ልብስ ሲለበስ ስለምን መንፈስ የታደሰ ይመስለናል? የጣዖቱ መግቢያ በር ይህ ነው...

...እየሰበኩ አይደለም። የሰው ልጅ ሊሸፍነው የማይችል፣ ጊዜ ጠባቂ የተፈጥሮ ድክመት እንዳለበት ለመሰረፍ ነው። ዓይኔን ከልብሶቹ ላይ ለመንቀል አቅም ሳጣ ታወቀኝ። እጆቼን ማዘዝ ሲሳኝ እየሁ። ለብሼ መስታወት ወዳለበት ከመሄድ እንዲታቀቡ ብራልግም አገሮቹ አሻረረኝ አሉ... መንፈሴ ሲደክም ሥጋዬ ሲበረታ በግልፅ እየሁ። ድክመቱ የሰው ልጅ ብቻ የመሰለኝ ምስጢረ ለማያትን ስለማላውቅ ይሆናል። ምናልባት ቅዱሳን መናፍስት ወደስራ ሲሰማሩ በልካቸው የተሰፋውን «ፀጋ» መለስ-መለስ እያሉ ያዩ ይሆናል። ርኩሳንም ቀንዳቸውን እንደፀጉር ነካ-ነካ ካደረጉ በኋላ የብርሃን ፀጋቸውን ተገፍፎ የተቀበሉት ከቁራ ሰባት ጊዜ የጠቆረ መልካቸው ምን ያህል አስፈሪ እንደሆነ ለመሰለል መስታወት ፊት ይቆሙ ይሆናል።

እንዲህ ሳስብ ብዙ ጊዜ ረድ ሠርዌ ይገባል፡-

«ሠላም ለጌርጌሴኖን፣ ሠላም ለአልላዛር ዘአርምም...» በተጠናው ቅርሳዌ አረማመድ ይገባል።

«ምን እያሰብክ ነው?»

«ስለ መላእክት» አለዋለሁ ሳልደብቅ...

«ምሥጢራተ ምድርን ጨርሰህ ወደ ምስጢረ ሰማያት ዘለቅህ?» ይልና ሲደጋገመው የያዘኩትን ግዕዝ ያነበንባል...

«ስምዕ ኮነ መልእክ ለዮሴፍ እንዘ ይብል ኢትፍራህ አስመ ዘተወልደ እምድንገል ውለቱ አማኑኤል ይልብሃል።»

ከጥንት ጥንት፣ ጥንት ዘመዶቹ ጋር የማወራ መስሎኝ አደመማለሁ።

ወይም...

..ረቂቅ ድንገት ትመጣና ፊቷ ላይ ሰካር ስፈልግ መገረም አገኛለሁ።

«ምን አደረግካት ይቺን ልጅ? ጨርሶክ አቅሏን ላተች» ትላለች።

«አቅሴን ስላልላትኩላት ነው» አላለሁ።

«አትጨክን፣ መጨክን ያንተ አይደለም። የውሸት ቢሆንም የጨክንክ አትምሰል፤ ሂድና መኪናው ውስጥ አናገረሃት ና»

«እህት ክረምት አግቢ፤ እንኳን አንቺ እኔም አራሴን አላውቀው» ልላት አየክጀለኝ ወደ ለገነት እሄዳለሁ።

አንድ ቀን ከትምህርት ቤት ስመለስ እናቴ ጉልት ላይ ተቀምጣ አየኋት። ደረቷ ላይ ያለችውን የሳንቲም ግጠራተሚያ ኮርጆ እየነካካች ታወራታለች። አንዳች የሀይወት አዙሪት ውስጥ የድግግሞሽ ነጭ የተፈረደብኝ መሰለኝ።

ይሄኔ «አንጓች» እያለች ትጠራት ይሆናል፤ ለገነት ሀይወቱ ውስጥ ለመግባት የምታከናውናቸው ነገሮች በሙሉ እርሷን እያደበዘዙ ሲፈንን የሚያጎሉ ይሆናሉ።

ወይም...

...ጠናጋሻው ድንገት ይመጣና አልጋ ላይ ይቀመጣል። ረቂቅ፣ ያስቀመጠችለትን ብር እንደተጠቀለለ አስጠዋለሁ።

«ሀ» ብቻ ይላል። ጥቅሉን ብር አስጠግቶ ያሸተዋል። የብር ሽታና የዘሚች ጠረን የአንድ ሰው እንደማይሆን እንዴት ሳይገባው ቀረ ስል አስባለሁ።

«ሶቅራጠስ ብርን የማስበው ብር ሳይኖረኝ ሲቀር ነው ይል ነበር አሉ። ስታገኘው ትርፍና አንቀራባጭ የሚሆነውን ያህል፤ ስታጣውና ለምትገዛው ነገር ሲያስፈልግህ ሰማይ ላይ የተሰተሰ፣ የማይደረስበት ጌትነት ይጎናፀፋል።»

እንደእኔ ልብሶች። የልብሶች ባህርይ ግን ሲገኙ ሥራ ማስፈታት ነው።

«ገንዘብ ኪሴ ሲገኝ ሌላ ጭቅጭቅ ነው። አንድ ቀን ወደ ሥራ ስሄድ አቀባለሁና እዚያ አስቀምጫ ለአንዳንድ ነገር እጠቀምበታለሁ።» ወደኔ መለሰው። ከፍንክቱ ላይ ፕላስቲክ ተነስቶ በክቡ የተላጨው አቀምቅሟል። መታከት በሁለንተናው እንደተሰራጨ በግልፅ ያስታውቃል።

ወይም...

...ስምረት ድንገት ትመጣለች። ጠናጋሻውን ስታጣ ልጁን እኔ ላይ መመርመር ይቃጣታል። አልጋ ሥሩን በዘዴ ታያለች፤ ፍራሹን ገልጣ መፈተሽ ይቃጣታል።

ጠናጋሻው አልጋ ሥር መደበት ጅምሯል ማለት ነው? የማያደርገው ከሆነ ቁንቅላቷም ላይ ጉዳዩ ሊከሰት አይችልም። ከመሳቅ ይልቅ ሀዘኔ ይበረታል። ይሄ ሁሉ ለምን?

አመናጭቁ አያታሰሁ፤ ቀልቧ ሲያፈገፍግ ይታወቀኛል። «ግቢ፣ ቁጭ በይ» ያለችበትን ሁኔታ አስከታገናገብ ትታዘዘኛለች።

«ለምንድነው እንደዚህ የምትሆኗለሁ?»

አልጋ ላይ ቁጭ እንዳለች ቁልቁል ታየኛለች። የምትለው ይጠፋታል። ለተንዘላዘለች ልጁ ጡቷን ታጎርሳለች፤ ትነጥታለች፤ ትከታለች...

«እስኪ መለስ በለሽ በፊት የነበረሽን ግርማ ጥገስ፣ መፈራት፣ መከበር... አስቢው። እንዲህ ከመሆን ምን ይገኛል?»

«እኔ እንጂ...» አይኖቿ እንባ ያቁራሉ። «የሚሰማኝ አጥቼ ነው እንጂ አሞኛልኮ፤ ሌሊት አልተኛ፣ ስፈራ ነው የማድረው...»

አሳዘነችኝ። «እንደዚህ ሆነሽ የምትቀይሪው አይኖርም።» ድምፀቷ ተቀየረብኝ። ድርቅርቅ ብላ ፍጥጥ አደረጋት...

«እሱማ ልክ ነህ፤ የምትቀይሪው አይኖርም አንድ ቀን ልብሱንና ልጁን ጥሎልኝ እሷን ይገባል። ይሄን ልትነግረኝ ነው ቁጭ በይ ያልከኝ። ሰርጎብ ነው ታለ፤ እኔም እህትህ ነበርኩ። ከማንም አስበልጬ የምወድህ። እሷ ዛሬ ሀብት አገኘችና ልብስ ገዢችላለችና የምትቀይሪው የለም ትለኝ?...» ልጁን እያንዘላዘለች ትወጣለች።

«አማዬ የልጅሽን ጉድ ሰሚ...» ጉልት ድረስ አየቀባጠረች ትሄዳለች።

ወይም...

...ረቂቅ ከረምት እግቢ መስላ የቡቱን በር ትበረገዳለች።

«እህትህ ደህና ናት?» ብዙ ፈርጥ ያለበትን ቦርሳ ወደ አልጋው ታሽቀንጥራለች።

«እኔም እህትህኮ ነኝ» ወገወገ።

«ደግሞ በደለኞች እንጂ አልበደልኳት። ህይወቴን ደስታ የራቃት ያደረገችው እሷ ናት። አንተን ግን እንዴት እንደምወድህ? ጌታየነህ! ጌታዋ... አንድ ቀን ሳልነገርህ የሆዴን አውቀህ ብር ሰጠሽኝ። ሂጂ አልከኝ። ፈጣሪህ እንኳን የሆድህን በማያውቅበት ዘመን። እንዴት ያንን ውለታህን ልረሳ እችላለሁ?»

መውቀስ ይሻላል ከመወደስ።

«ተኝ»

«መኪናዬስ?»

«ምንም አይሆን»

ዝርር ትላለች። ጫማዋን አውልቷ እገሯን ወደ አልጋው አለዋለሁ። ትተኛለች፣ ልቤ ግን አያርፍም። እዚያ መኪና ውስጥ ለሌላ ጊዜ ወቀሳ፣ በደል የምታጠራቅም ሴት ትታየኛለች። እሄዳለሁ። አጣታለሁ፣ ወይም አገኛታለሁ።

«መጣህ ጌታየነህ?» ትላለች። ተመካክረውበኛል እንዴ። በድብቅ ወደኔ ቤት ይገኙት እገባለሁ። ያለወትሮው በሩን ከውስጥ እቀረቅራለሁ። እስኪነጋጋ እናወራለን፣ ምን? እንጃ።

ጠዋት ረቂቅ አልጋው ላይ ቁጭ ብላ ስታፈጥብን እናገኛታለን።

«እናንተ ባለጌዎች፣ እማዬን ልጥራ!»

እኔ እስታለሁ፣ ለገነት ትፈራለች።

ወይም፣ ወይም፣ ወይም...

...እዚህ መካከል ሳይታወቅ የሚሙሰጩለጭ ጊዜ አለ። ሁነቶችን ዳካ አድርገው ካልነቁበት ጊዜ መቼም ድምፅ የማያለማ አድቢ ነው። በሁለት ዓመት ሁለቱን መደበኛ የትምህርት እርከኖች አልፎ ነጥብ ሳመጣ ከእኔ በላይ እናቴና አንዳንድ እህቶቼ ተደለቁ።

አስራ አንድ

የፀፀት ነገር

ቃል ሥጋ ሲሆን እየ...

«...እቤት ይህ ሠፈር፣ ጭርታው ቆፈኑ፣ ነፍስ ያለው የሚኖርበት አይመስል እሳተመለኮት ተሰጥቶት ቁሩን ከየት አመጣው?...»

ቃል ሥጋ ሆኖ እኔ ውስጥ ነፍስ ሲዘራ ይታወቀኛል። አንዳንዴ «ዝምበል!» እላለሁ ሳላሰበው። ጭርታ፣ ቆፈን... ድግምት ይህ ይሆን? አንዱን ቃል እየደጋገሙ ካለመኖር ወደ መኖር ማምጣት? ነው እንጂ። ጡረታ ድልድይ ያለ አፈጣጠሯ ጠል ሲወርድባት አይ ጀመር፣ በድን ሊነገሰባት...

...አይብዛ እንጂ አንዳንዴ የአባቴ ሞክሼ ሰክሮ ይፎክርባት የለም?

«የደርግ ሠራዊት መሸጋል፣ ሠላምና መረጋጋቱን ለማደፍረስ ከደርግ አሠጋጋር ተማምሏል።»

«ዝም በል!» እሱንም።

እና ይህ ጫጫታ አይደለም? ውበቶኝ ብርድ የሚመስለኝ ታዲያ ለምንድነው? የረድ ሠርዌ የማለዳ ድግምት አይደለም?

የአባቴ ሞክሼ ሠክሮ በተለፋደደ ቁጥር እኔን ትካዜ ውርጭ ሆኖ ይመታኛል።

...አባቴ በእግሩ፣ እኔ በሀሳቤ ለሀሠሣ ከቤታችን ወጣን። አባቴ አሁን የት ነው? የወጣበት ቤቱ ውስጥ አይደለምን? ለዚች ሀገር የለፋበት መታሰቢያው ምንድነው? ምንም። ድካሙ፣ ዕድሜው፣ ውጣውረዱ የትጋ፣ እምን ሥፍራ ምን አፈራ? ምንም። እንደ ጠማማ ቀስት አብዝቶ መወንጨፋ መነሻውን መድረሻው አላደረገበትም?

እግርና ሀሳብ ምን ቢጓዙ መድረስ ከሚገባቸው አንድ ጋት ፈቅ እንደማይሉ አወቅሁ፣ አባቴ ቆኔ ከቤት ባይወጣ አሁን እቤት መገኘቱ ይቀር ነበር? ምን አባቴ ብቻ እኔስ? ምን እኔ ብቻ-ጠቢቡስ???

??? በቀደም ህይወታችን እኔና ጠቢቡ ከሀሐይ በታች አዲስ ነገር ለማኖር ፍላጎት አድሮብን አልነበረምን? በሰዎች መካከል የማይገሰስ ሞገስ ለማግኘት

እኔ በጊርጊሌኖን፣ ሰሎሞን በአስራኤል ላይ አልነገሥንምን? ታዲያስ? ምን አገኘን? ከመከማቸት ብዛት የምትገኝ ሀብት ሀዘን እንደምትቀፈቅፍ ሁሉ ከመሻት ብዛት የምትገኝ እውቀትም ወደተስፋ መቀረጥ እንድትመራ አላወቅንምን???

??? ሁሉም ነገር የከንቱ፣ ከንቱ፣ ከንቱ... ነፋስንም እንደመከተል አይደለምን? ከፀሐይ በታች ምን አዲስ ነገር አለ?...አባቴ ከብዙ የእግር ቅዠት በኋላ መነሻው ላይ መገኘቱ ለመጓዝ-ጓዝ የሸከረውን ሌላ ሰው አያስተምረውም፤ ግንባሩ ላይ ፊጥ ካለችው ጥይት ውጭ አባቴ መታሰቢያው ምንድነው? ምንም!!

በእኔና በአባቴ መካከል ያለው ዋናኛ ልዩነት እሱ፣ እራሱን እንደባዘነ ሰው አሰማየቱ ነው። መታደል!! ረቂቅ እንኳን ጠናጋሻውን አጣሁ ብላ ብዙ ተስፋ መቀረጫችን አስተናግዳለች-እሱ ግን እሱ'ቱ!! እንደውም ለሌሎች ዕጣ-ፈንታ ይቀረቅራል።

«አሁን ተገኔ፣ እንደዚያ ከወገቡ በታች የማይላወስ ሆኖ ወንበር ላይ መዋል ነበረበት? እንኳን ለራሱ ለሰው የሚተርፍ፣ የጥጋበኛ መዳኒት...» በፊት አባቴ ሲያወራ አፋን እንዳላጣጣመ፣ አሁን የሚያጓጓው ጠጅ እንደሌለ ሁሉ... ለነገሩ ረቂቅ እንደልቡ ገንዘብ ተሰጠዋለች።

ጋሽ ተገኔ በቀይ ሽብር ከስ ተመስርቶባቸው እስኪጣራ ሦስት ዓመታት የተኝበት ሲሚንቱ አግራቸውን በድን አደረገው። ብጣቂ ብርድል-ብስ አግራቸውን ሸፍነው በዘላለማዊ ጭርታ ውስጥ በራቸው ላይ ተቀምጠው ስመለከት አንዳች ያልተገለፀልኝ ወተሳ ለበቅ ሆኖ ልቤን ይሸነቁጠኛል። ይሁንና አልተርባቸውም፤ ሲጠሩኝ እንኳ እርምጃዬን አፈጥናለሁ እንጂ አላዋያቸውም።

«ሲፈንስ?» ቢሉኝ...

«ከድቼ አበረርካች» እላለሁ?

አባቴ ከጋሽ ተገኔ እንግር ያለብኝን ዕዳ ለመክፈል (ይመስለኛል) ከፍ ዝቅ ይላል። ረቂቅ ብር በሰጠችው ሰዓት ጋሽ ተገኔን በሁለት ወጠምሻ ወዘደር አሸነጥ ጠጅ ቤት ይወስዳቸዋል። ከጠጡ በኋላ በተመሳሳይ መንገድ (አንዳንዴም እየተጣሉ) ወደቤታቸው ያደርሳቸዋል።

አንድ ቀን ጠዋት ከቤቴ ስወጣ እንደተነፋፋች ላም እግሩ ወደላይ የተንጨፈረረ ወንበር አተኩሮ ሲመለከት ደረሰኩ። የግንባሩን ብይ እያነቃነቀ የሚያተኩርበት

ወንበር የጋሽ ተገኔ እንደሆነ አውቃለሁና ቆም አልኩ። ለጥቂት ጊዜ ከመረመረ በኋላ ወደ ትልቁ ቤት ገብቶ መደሻና ምስማር ይዞ ወጣ። እከታትሎ የወንበርን መከዳ ነቀሰው። የእጅታው አገድም እንጨት የጋሽ ተገኔን አፍንጫ ይመስል የተቆለመመ ነበር።

ከምስማርቹ የተወሰነ በእፋ ቅም አንዳንዱን እያወጣ እጅታውን የወንበር አገሮች ላይ መምታት ጀመረ። የፊትና የኋላ አገሮቹ ላይ የተመታው እጅታው ወንበርን የጀልባ ቅርፅ እንዲኖረው አደረገው።

ወንበር እንዳለቀ ጫማ ከፊቱ ተና ያለውን እጅታ ላይ ሆኖ ተወዘወዘ። አባቱ የተረፉትን ምስማሮች ካፋ ሳያወጣ አንዳች ነገር እያገረመረመ ወንበር ላይ ተቀመጠ። ወንበር ወደ ፊትና ወደኋላ እየተወዘወዘ ያናፍሰው ጀመር።

«ጋሽ ተገኔ በመወዛወዝ መናፈስ ነበር የጎደላቸው?» በአባቱ የዋህነት ሳቅሁ። ሳቅን ያደመጠ ይመስል ዞር ብሎ በገንባሩ ብይ ሙሃ ልክነት አየኝ።

«ዝም ብለህ ታስተውላለህ?» አለኝ አሁንም ምስማሮቹ እፋ ውስጥ እንዳሉ። ምስማር በሰርኑ ገብቶ ከገንባሩ ጥይት ጋር እንዳይጎራበት ፈራሁ።

«ና ጌህ!» ከወንበር ተነሳ፤

ዝም ብዬ ሳየው «ቁጭ በል እስቲ» አለኝ አሁንም ያ መዘዘኝ ምስማር እፋ ውስጥ እንዳለ። ይሄኔ ጦርሜዳ ላይ ትርፍ ጥይት በእፋ ይዞ እየተዋጋ ሲያወራ ይሆናል ጥይቷ በሰርኑ በኩል ገንባሩ ላይ የተቀረቀረችው።

እኔንም ሊያናፍሰኝ ነው? ከጥርጣሬ ጋር ቁጭ አልኩ። እጅን የጀርባ መደገፊያው ላይ አድርጎ ሲገፋኝ ወንበር እግሩ ላይ በተጣበቀው እጅታ ወደፊት ተንሸራተተ። ልጅነትና የልጅነት ትዝታ ልቤን ለአፍታ ጎበኝት።

«ጥሩ አይደለም? እ? ግሩም አልዘየድኩም? ተገኔን በኩሊ አሸከም ወደጠጅ ቤት ከመሄድ እዚህ ላይ አስቀምጦ ሽረረረረረ እያሉ መሄድ...» የጠጅ ማር እፋን ያጣበቀው ይመስል ምላሱን ከላንታው ጋር አጣብቆ እያላቀቀ የሚፈጥራት «ጣ» ናፊቶችኝ። ሊናገር ሲል ምስማርን ከአፍህ ውስጥ አውጣው ለማለት ፈለኩ...

«ጠጅን እቤት ሲያመጡት ምን ሞገሱን እንደሚገፈው እንጃ፤ ከጠጅ ቤት እንዳይወጣ፤ ከወጣም እንዳይረባ አድርገው ሳያሰደግሙበት አይቀርም።»

«ይሄንን ረድ ሠርጭንና አባቱን ጠይቅ» ብለው

ከወንበሩ ላይ ስነላለት እኔን ሲገፋ በነበረበት አካሄድን ከጊቢያችን ወጥቶ ሄደ። ያንን ምስማር አፋ ውስጥ ረስቶት በጠጅ ሳያውራርደው አይቀርም። የተረላው ምስማር ቢቻ አልነበረም። መዶሻውም ተልዕኮውን ከፈፀመ በጊላ እንደተንጋለለ ተርቷል። ውለታ ቢቶጥርስ? ቢታዘብስ? የከንቱ ከንቱ ከንቱ... ብሂል የእኔና የሰለሞን ሳይሆን የመዶሻው መሆኑ ይቀር ነበር?... ከሀሐይ በታች ምንም አዲስ ነገር እንደሌለ ማን በነገረው...

...ተከዳህ? መከዳት በሳይንስ አንድ ሚሊዮን፣ በእምነት ስምንት ሺህ ዓመታት የሞላው የሰው ልጆች ሁሉ ያረጁ-ያፈጁ ታሪክ ነው...

. . .

የአባቴ ፈጠራ የታከለበት ወንበር ጉድ አፈላ ሲባል ያንኑ ሰሞን ሰማህ። በደህና ጋሽ ተገኜን እየገፋ ጠጅ ቤት ገብተው የሚችሉትን ያህል ጠጥተው የገቡ መልስ ይጀምራሉ። ወንበሩ «ሰርቪስ» አልተደረገለት ኖሮ አንዱ እጅታ ወልቆ የፊት እገሩ መሬት ላይ ይተከላል። አባቴ በመገፋት ላይ ስለነበር በጋሽ ተገኜ እናት ላይ አልፎ አንድ ሁለት ምዕራፍ በአየር ላይ ተገቡ በገንባሩ ይተከላል። ወዲያው ጥይቷ «ቷ» ብላ ከገንባሩ ላይ በመተኮስ የገባችበት ትጠፋለች። አባቴ፡-

«ጥይቱን፣ ጥይቱን ፈልጉ» አለ አሉ። ብትረለገ፣ ብትረለገ ጠፋች። አባቴማ ሀሳቡ ብትገኝ፣ (ቀለሁም ቢሆን) መልሶ ገንባሩ ውስጥ ከትቶ ሊያሰፋ ነበር። ታሪክ ነዋ፣ ታሪክ ሲጠፋ ዝም ይባላል?

እኔ ቤት ሰገባ ጭንቅላቱ ላይ የእናቴን አርጌ ነጠላ ጠምጥም የረድ ሠርዌን አባት ይመስል ነበር።

«የኖረች ጥይት! ሀኪሙ ላውጣት ሲለኝ በስንት መከራ ተከላክዬ ያኖርኳት ጥይት...» ይላል።

በነጋታው ማለዳ ተነስቶ መርካቶ ምናልባት ተራ ዘልቆ ነበር አሉ። ሀሳቡ ጥይት ቢያገኝ ለመግዛት ነበር። አላገኝም እንጂ ሀኪም ዘንድ ሄዶ ጥይቷን በጥይት የመተካት ቀዶ ጥገና ሲያደርግ ነበር።

«ከፋ ቀን፣ ከፋ ቀን፣ በፊት በኛ ጊዜ ሜዳው ሁሉ ጥይት ነበር። እሁን እኔውስ እቤቴ ካዝና ይቅር አንድ አምስት ጥይት እንኳን ባስተምጥ ምን ነበረበት ይለ ይለ» አለ።

በቀጣዩ ቀን ወንበሩን ይዞ እኛ ግቢ መጣ። የፊት እገሩ ተቀልጥሟል። በቦንዳ ለማያያዝ ይጣጣር ጀመር። እናቴ ከጉልት ዕቃ አረሰታ ስትመጣ። «አንቱ ሰውዬ ጨርሶ ጃጁ እንዴ?» አለች።

«ገም በይ! ያጃጃሽ!! አሁን ተገኜን መርዳት ምን ክፋት ኖርበት ምን እንደው...»

ከዚህ ሁሉ ለወንበሩ የሦስተኛ ወገን ኢንሹራንስ ቢገባ ከአደጋው በኋላ ወንበሩም ተሰርቶ፣ ጥይቱም ተተክቶ...

ወንበሩ ተጠግኖ፣ መንሸራተቻውም እንደተፈለገ ሆኖ ሲጠናቀቅ እየገፋ ጋሽ ተገኜ በር ላይ አቆመው።

«ተገኜ፣ ተገኜ ከወንበሩ ላድርግህና ወደ ጠጅ ቤት እንሂድ» አላቸው።

ድንጋይ ላይ እንደተቀመጡ «ና ቤት ግባና አሁን ያግፍኩት አለ አምጣልኝ» አሉት። አባቴ ገብቶ ዕሁፋን ቢመለከት «ገብርኤል ተከተለኝ» የሚል ጽሁፍ። ጋሽ ተገኜ ዕሁፋን ጀርባቸው ላይ ለጥፈው ተሳፈሩ። አንዳንዶች ያገፈው አባቴ ነው ይላሉ።

«እኔ ብዜን? ጥይት እንደበረዶ ሲዘንብብኝ፣ መድፍ ሲያፏጭብኝ፣ በምብ ሲፋጭርብኝም ተከተለኝ አላልኩ። እራሱ ተገኜ ነው። እስኪ ይከተለው እንደሁ አያለሁ...»

አባቴን ያናደደው አልገባኝም። ጋሽ ተገኜ «ብዜን ተከተለኝ» ብለው ማግኛ ነበረባቸው?

አስራ ሁለት
የድግምት ነገር

«አቤት ውርጭ፣ አቤት ጭጭ!! - በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ
እጅምራለሁ...

...«ካተርፒላር

«አቺሊ

«ቶራክስ

«ቶራሲክ (አቤት ብርድ)

«ፕሮሎግ

«አብደሚናል ሲክ

«ፑፓ (ትል ደም ምን ያደርጋል?)

«ፕሮቶራክስ

«ሜታቶራክስ (አቤት ፀጥታ)»

ለድግምቱ ጆሮዬን አነቃሁ። እንግዲህ ጡረታ ድልድይ የወተሮውን ላትሆኝ
ነው። ጭርታው፣ ጫጫታ፣ ቁሩ ሀሩር ይሆንበኛል። ነዋሪዎችሽ ምክንያቱን
ሳያውቁ ይዘፍናሉ፣ ዳንኪራ ይመታሉ። በረድ ሠርዌ ድግምት አባቱ እንኳን
ሳይቀሩ ጥምጥማቸው ከላያቸው እስኪከነበል ይውረገረጋሉ የልጃቸው መተት
እንደሆነ ሲያውቁ።

«እንዴት አድርጎ አራብን፣ ይሄ ወጥ ቀቃይ፣ ነገር አማሳይ...» ለያሉ
ጥምጥማቸው ከአባራ ላይ ያነሳሉ።

«ፋሪክስ-

«ኢሶፋገስ -

«ፓይሎረስ - (አቤት - አቤት)

«ፓንክረስ -

«ዶውድነም -

«ጆጁነም (እግዚአ...)

«ኢሊየም

ሙቀትና ጨኸት እየጠበኩ አንዳንድ የማውቃቸውን ቃላት ረድ ሠርዌ ድግምቱ ውስጥ እንዳይተቃቸው ገባኝ። እስኪከለላቸው ጠበኩ። እንዴ፣ እንዴ፣ እንዴ... ለካ ባዮሎጂ እያጠና ነው።

ረድ ሠርዌ አልፎ አልፎ እያልጎመጎመ የሚጠራቸው «አከራ — አኩቴፓራ — ፒኦት — አሚኦት — ኢያብላት — ፋኪላክ — አርኬፍ — አውላላኤል — ፍልልምዮስ...» የሚሉት አስማቶች ከነዚህ ላይ ቃላት ጋር ተምታተቡበኝ። እኔም እናቴን የሆንኩ መሰለኝ። ብቸኩል ኖሮ ረድ ሠርዌ ፊት ቆሜ «አትድገምብን!» በማለት ወይ አፈጣለሁ፣ ወይ አሰማመጣለሁ። መልሶ መላልሶ የላቲኖቹን ቃላት ካነበነበ በኋላ አሳርጎ አቡነ ዘበሰማያትን መድገም ጀመረ።

እናቴ ወጥታ በር ላይ ቆማ ፀሎቱን እየተከታተለች ነበር ማለት ነው...
...ዛሬ ደግሞ ባዮሎጂ መጽሐፍ ሊያሳልማት? ለእናቴ መቆርቆር ተሰማኝ።

«ሠላም ለጌርጌሴኖን፣ ሠላም ለአለአዛር ዘአርምም» በአባቱ አረማመድ ገባ።

«ሳይንስ ጅል ነው፣ በትሱም በቅጠሱም ሰው ሲያባክን ያውላል። አዳም ፍጡሩን ሁሉ አንድ አንድ ቃል እየሰጠ መሰየሙ ሲገርመን የዚህ ዘመን ጅል ሰው ደግሞ ቁንጫን በብልት እየተነተነ ይታክታል።»

ዝም አልኩት

«አልአዛር ዘአርምም»

«እነሆኝ ረድ-ሠርዌ» አልኩት

«ይሄን ስም ተወኝ»

«አባትህ መስለውኝ...»

«እላቸው መናጢ ናቸው አንተ ብቻ ተወኝ»

«አይሆንልኝም» ሳቂ እየመጣ

«በአቡነ አሮን ይገርሃለሁ፣ በአቡነ ሐራ፣ በአቡነ ብስጣውሮስ፣ በአቡነ አኖሬዎስ፣ በአቡነ ፊሊጶስ ዘደብረ ቢዘን...»

«አቡነ ፊሊጶስ ዘደብረ ቢዘን?»

«አዎ፣ ያውም በእናታቸው ማኅፀን ሳሉ የተመረጡ፣ በአስራ ሁለት ዓመታቸው የመነጉ። በጥላቸው ያረፈበትን ሁሉ የሚፈውሱ... ታዲያስ? እላቸውን ረገጠህ፣ አልፈህ በዚያ ስም ትጠራኛለህ?...»

«እሺ» ብዬ ሸኘሁት

የአባቱ አገር አቡን መሆናቸው ነው። ይህን በልጅነታቸው ከአባቱ ጋር ጨዋታ እየፈለሰፉ የባልጓጅርነት ዓለማቸውን ሊቀጩ የነበሩ ይሆናሉ። ያን ለጋሽ ተገኔ ያበጀውን የወንበር ባቡር ከአቡን ፊሊጶስ ዘደብረ ቢዘን ያየው ይሆናል። ያኔ በወንበር ሲጫወቱ እጅታው ከእግሩ ተላቅቶ ስለተቸከለ በአቡን ፊሊጶስ እናት ላይ ተሸቀንጥሮ ወድቆ ይሆናል። ያኔም አቡን ፊሊጶስ ለጥገም የወንበር ሸርተቱ ጨዋታ «የደብረ ቢዘን አባቱ ተከተሉኝ» የሚል አስዕራው ይዘው የነበረ ይሆናል።

የአባቱን አስቂኝነት ያጎላ ትዕይንት ነበር። ግንባሩ ላይ የነበረችው ጥይት ተተኩሳ ግንባሩ ወክክ ሲል የረድ ሠርዌ አባት ከቅጠላ ቅጠል የተቀመመ መዳኒት ይዘው መጥተው ነበር።

«ጌቶች፣ ይቺ መዳኒት ፍቱን ናት፣ እራሴ ያደራጀኳት ስለሆነች አታሰጋም» ብለው ሲቀርቡት።

«ይቅርብኝ፣ ጣ!» አለ። የረሳውን ላንታ ማጣበቅ ከየት አመጣው?

«ለምን? ጌቶች»

«ጥይቷ ትገኝ ይሆናል። የሀበሻው ወዳኒት አንዴ ከተለሰነ፣ ተለሰነ ነው። የፈረንጅ ይሻላል። አሽገው ስለሚያምቀሙቁት ቀይቱ ሲገኝ ገለጥ አድርጌ ለመወሸቅ ያመቸኛል።»

«እንግዲያውስ፣ ቁስል ከተመኙ ቀላል አይደል? አንዱን ቁስል ለያሽጥንሙኑት።» ብለው ልቃቂት እራሳቸውን እየነቀነቁ ሄዱ። ለካ ይሄ ንግግራቸው ትንቢት፣ ወይም እርግማን፣ አለበለዚያም ሚርት፣ ካልሆነም ድግምት ኖሯል። በሦስተኛው ቀን ያንኑ የወንበር መንኮራኩር ሲያሽከረከር ተመሳሳይ አደጋ ደረሰበት። ሁለተኛ ፍንክት ግንባሩ ላይ ተደመረ።

«አሄሄ፣ እኔ ብዜን እንኳን ወንበር አየር እንዳለሁ። ግን ምን ያደርጋል ጠላቱ ተገኔ ነው።»

«እንዴት?» አሉ ከወደቀበት ደግፈው የሚያመጡት

ዐቃቢ መልእክትኮ የየራሳቸው ግዛት አላቸው። ምንስ መላክ ቢሆኑ በግዛታቸው ሌላው መጥቶ ሲገንባቸው ይወዳሉን? አይወዱም!! ተገኔ ይሄንን ሳያውቅ በሩፋኤል ግዛት ገብርኤልን ጠባቂ አድርጎ ተከተለኝ አለ። ሩፋኤል እስኪ ገብርኤል ሲጠብቅህ ልይ? በሚል የእልህ ሥራውን ሰራ። ከጎላዩ ምንጥቅ ሲያደርገኝ እግራ መሬትን ለቆ ሲወነጨፍ ጠርጥሬ ዘወር ብል የብርሃን ካባ የተጎናፀፈ ወጣት ቆሞ በተንኮል ሲስቅ አየሁት። ሩፋኤል ነው። በሚቀጥለው «ሩፋኤል ተከተለኝ» ካላልን አይሆንም።»

ጋሽ ተገኔ ይህን ሲሰሙ ተወድቶ «ወንድሜን አስገድዬ ነበር» አሉ።

ወደ ረቂቅ ደውዬ ነገርኳት ገና «አባትሽ...» ስላት

«አሁንም ወደቀ?» አለች።

«አ» ስላት የክረምት ስግግር ክንፏን ያርገበገበች ይመስል የተቆራረጠ ትንፋሽ ሰማሁ። ለካ እየላቀች ነው።

«ወይኔ ጉዴ፣ ታላ? ይቅርታ! ላቂ እምቢ ብሎኝ ነው። አሁንም ያንን ወንበር ሲገፋ ነው?»

«አዎ» እኔም ላቂ መጣ

«እሱ ሰምን አይቀርበትም?»

«አይመስለኝም...»

«አሁንም ሲገፋ?»

«አዎ፣ የሞተረኛ አደጋ መከላከያ ቶብ ግዢለትና ነይ» አልኳት።

አሁንም፣ ያ የእሽን ክንፍ ማወናወን የመሰለ ላቅ ተደገመ።

«ክለግት መጥቼ አየዋለሁ።» አለች።

ወደቤት ስመለስ በአባቴ ፍክራ ግቢያችን ደምቋል። አራት አይና ሆኖ የግንባሩን አንድ አይን በጨርቅ እንደሸፈነ ብቻውን ይምላል።

«እኔ በፍፋኤል አመካኛለሁ ለካ የተጫወተብኝ አባይ ቁስ ኖሯል። በእንተ አልታከምም ስለው እንግዲያው ቁስልህን ሁለት አደርገዋለሁ ብሏል። ይህን እሱም አይከድም። ስስፈነጠር መለስ ብዬ ያየሁት ብርሃን የተጎናጠፈ መልአክ የመሰለኝ አባይ ጋኔን ነው። ተልኩብኝ። አሁን ይህን ቤት ይልቀቁ...»

እናቴ ከጉልት እጇን እያርገበገበች መጣች። ከበስተጋላዋ «የረቂቅ» (የረቂቅ ልጅ) እያለቀሰች ትከተላታለች።

«ኸረጉድ፣ ኸረ ጉድ ስንት አድባር ስንት አውጋር ያከበራቸውን ሰው ጠጅ በጠገብ ልቦናዎ ተነስተው ራሳቸው ላይ ይውጡ? ስንት ገዳም፣ ስንት ደጃ ሰላም አክብሮ ተለማምጦ የተገዛላቸውን?...» ሮጣ አባቴ ፊት ላይ ተጋረጠች።

«አልሰማሽም? አንዱን ቁስል አታሽሞንሙን ሲል?...»

«አልሰማሁም! ጠጅ ገፍትሮ ቢያሽቀነጥሮ እንደትንሽ ልጅ መዳኒታቸውን ይዘው እሰው ቤት የማይሄዱት አንቱ ጋ መጡ። እኒህ ሰውዬ ባከበሩ ይሻረሩ? ሲሻረሩስ እንደው እንደተራ ተከራይ መሆኑ ያበቃል?...»

«በአባይ ጠንቋይና በአባይ ቂስ የምታስጠቁኝ አንቺ ነሽ» ምላሱን ከላንቃው አጣብቆ ማጣጣም ረሳ?

ነገሩ እንዲበርድ በማሰብ ጣልቃ ገባሁ።

«ሩፋኤል አግኝቻቸው ጌቶች ጥሩ ህልም አይቻላቸዋለሁ፤ ይጠብቁ በሰውኛል» አልኩ። ምናልባት ረቂቅ ሄልሜቱን ገዝታለት ከመጣች ከዚያ ጋር ቢያያይዘው ብዬ።

«አባይ ቂስ በቡናስ አይጠነቁልም? እንዲህ ያል ጊዜ...» እያለ ወደ ትልቁ ቤት ገባ።

አመሻሽ ላይ ረቂቅ ዘመናዊ የታካሚዎች ወንበር ገዝታ መጣች። ከጊላ ትላልቅ፣ ከፊት ትናንሽ ጎማዎች አሉት። አባቴ ያፈረሰ ቂስ መስሎ ብት አለ።

«አዩ ወጪ፣ አዩ ገንዘብ ማባከን። ዝም ብለሽ የብረት ወንበር ብትገርኩ ጣሊያን ጋ ወስጄ ባሌስትራ እገሩ ላይ እስበይድበት አልነበር?»

ረቂቅ የአሸን ሳቂን በሆዲ ታከናውናለች።

«አሁን ይሄ ስንት ፈጀ? ጣ!»

«ትንሽ ነው» አቲቱ የረቂቅን ይዛ ብቅ አለች። ረቂቅ ሆን ብላ ፊቷን አዘረች።

«ትንሽ ስንት?»

«ምን ያደርገልሃል? ተገዛ፣ ተገዛ፣ በቃ» የተበላጩት መሰለች። ልጇን ስላየች? ወይስ?...

አባቴ ተሽከርካሪ ወንበሩን አገላበጦ አየው። የታጠረውን ዘረጋው የአገር ማስቀመጫውን አጠፍ ዘርጋ እያደረገ ጥንካሬውን መዘነ። እንደ እንጨቱ መንኮራኩር ሁሉ እኔ ላይ ልሞክር እንዳይል ቶሎ ወደ ቤቴ ገባሁ።

«አባይ ቂስ እስካለ ድረስ በዚህም መገልበጤ እሙን ነው» አለ።

ረቂቅ ተከትላኝ ገባች። ከስስ ጨርቅ የተሰፋ ሱሪ ለብላለች። ስፋቱ እረጅም ቀሚስ ያስመስለዋል። ወገቡ ላይ ሽብሽብ ኖሮት እስከ ብብቷ ይዘልቃል። በጊጥ የተበጀ አበባ መሰል ጥብጣብ አለው። በጎን በኩል ጉንድሽ ከንፍ የመሰለ ሽብሽብ ጨርቅ ከብብቷ አንስቶ እስከ ቁርጭምጭሚቷ ይወርዳል። ምናልባት የምትስቀው በእነዚህ ሽብሽቦቿ ይሆናል።

«ለጊ መኪና ውስጥ ናት»

ዝም (ለጊ፣ ለገሃር ባቡር ጣቢያ ሥም እስከአያት)

«ሄደህ አታያትም?»

ዝም

«ተጣልተሃታል እንዴ? ተጣልቶኛል ትላለች፤»

«መጣላት አይደለም»

«እነ-ሀ-ስ?»

«ይሰለቻል፤» እህቱ ብትሆንም በየታ ከእኔ ይልቅ ለእሷ እንደምትዛመድ ገብቶኝ ሙሉ ስሜቱን ከመግለፅ ተቆጠብኩ። የረቂቅን ልብስ ገፋስ ነካክቶ ያንሿሿው መሰለኝ። ቀና ብዬ እየጎት። በረጅሙ ተንፍሳ ዝም አለች።

«እውነቱን ነው፤ መሰልቸት አይገልፀውም። ይታክታል» ጨመርኩላት።

በሽብሽቦቿ ዳግም በረጅሙ ተነፈሰች።

«እኔ የምፈልገው...» አቋረጠችኝ

«አንተ የምትፈልገው አንዲት ብን ብላ የጠፋች ልጅ እያሰብክ ባዶ ቤት ተዘገተህ መኖር አይደል? ብታውቀው የሚጨንቀውና የሚሰለቸው ይሄ ህይወትህ ነበር።»

«ትምህርቱን እየተከታተልኩ አይደለም?»

«እሱን ተወው»

እውነቱ ተምታታብኝ። እዚህ ቤት ተዘገቶ ውጭው የሚያስጠላኝ ለምንድነው? ሲፈንን ለማሰብ ነው? አስቤያት የማውቅ አይመስለኝም። ምናልባት ውስጤ አንዳች ድብቅ ጥበቃ ሳይኖር አይቀርም። እንደምሰሶ ቀጥ ብሎ የህይወቴን ወጋገራ የተሸከመ ጥበቃ ቀን ሆነ ሌሊት ደጃፊ ከውስጥ ሲሸጎር ስለሚጨንቀኝ ጥበቃ ውስጥ እንዳለሁ ይገባኛል እንጂ...

ክረምት አግቢዬ ተወርውራ አልጋ ላይ በሆዳ ተንበለበለች። እንደምታለቅስ የገባኝ የሰውነቷን መዝገብክ አይቼ ነው። ለቅሶው ለእኔ ወይስ ለሷ??? ለጠናጋሻው ወይስ ለሌላት???

አስራ ሶስት

የፍቅር ነገር

ይዋ የዋጣት መንደር፤ ከየብሽሽቷ ፀጥታና ብርድ ይፈልቃል። የሚባርቅ ጭርታ እንደ ጥይት በገላ ውስጥ ሾልኮ የሚያልፍ ውርጭ...

...እናቱና ለገነት ግንባር ፈጥረዋል። ያደፈጠ ነፋስ ድምፅ ሳያሰማ ልብላቸውን ሊገፋቸው ይታገላል። ለገነት ሲፈንን ሆና ትተውናለች። አባቱ የወንበር ተሽከርካሪ ይነዳል። ጋሽ ተገኔ እንደ ልጅ በእሽኮለሌው ነፍሳቸው ምንጥቅ እስኪል የተደሰቱ ይመስላል። ውርጫ ሽንገታቸው ላይ ተጠራቅሟል...

...የረድ ሠርዌ አባት ከተከሉ አቋቋም የተቀዳ አካሄዳቸውን እንደ ትርጉት ያቀርባሉ። አባቱና ጋሽ ተገኔ ጋ ሲደርሱ እጃቸውን እንደመስቀል ያላልማሉ። አባቱ አቀርቅሮ መፅናኛ ቃል ይቀበላል። በሌሎች ይጎራላል፤ ባለብት ይጎናበላል...

...ሙቀትና ጩሽት የሚሰጥ ዕዕ ገዘቺ ጀርባዬ ውስጥ ከትቻለሁ። እናቱና ለገነት እንዳያዩኝ ተጠንቅቄ ቤቴ ገባሁ። ጠናጋሻው አልጋ ላይ ቁጭ ብሎ መጸሕፍቶቼን አያገላበጠ ነበር። ድንገት ከፍቺ ስገባ መርበትበት ታየበት። ከቀን ወደ ቀን እምሽክ ድቅቅ የሚል አንዳች ነገር አላዩ ላይ አያለሁ። እናቱ «ቆሌ የራቀው» የምትለው እንዲህ ያለውን አካል ላይ የማይታይ የመንፈስ ድቀት ይሆን?

«ኖር! ኖር» አለኝ፤ ሰማያዊ ሹራብ ከሰማያዊ ጨርቅ ሱሪ ጋር አድርጓል። መርበትበቱን በማህበራዊ ስርዓት እየሸፋፈነ መሰለኝና ፈገግ አልኩ።

«በፃድቃን»

«ፃድቃን ማነው?» አለኝ «ጥሩኮ»

«እኔና አንተ» ፍራሽ ላይ ተዘረፈጥኩ።

«ኖር! እኔና አንተ በማለትህ ቢያንስ አንተ ተኮንነሃል። እምነት መታበይን አታዳብልምና።»

«እሹ ታገኝማላችሁ አልተባለምን?»

«አንኳኩ ይከፈትላችሁማልስ አልተባለምን?»

«ታዲያ»

«መሻትና ማንካካት መታብይ አይደለም» አለና ትንሽ ሳቅ ብሎ «አንተ መሻትህን በመቀማት፣ ማንካካትህን በመበርገድ አክናውነሃል።»

«የላይኛው ችሎት እንዲህ ይሆን የሚያከራክረው?» አልኩት።

«ይመስለኛል፣ ካልሆነም ከኛ ከርክር መማር ይኖርበታል። ጥሩ የተማሪዎቹን አሳይመንት እዚህ ማረም ፈልጌ ነበር የመጣሁት» ብሎ አጠገቡ የተቀመጠ የእጅ ቦርሳ ዳለለ

«ጥሩ ነዋ፣ ምናልባት...»

«እስከስራ መውጫ እንችላለን። ማለቱ የኔ ሽይጣን አይነሳባትም።»

«ቀይ ሽይጣን» ስምረትን ቦጫቅናት የጀርባዬን «ዕፀ-ቅዱሳን» አውጥቼ ፊቱ ላይ ዘረጋሁና ሳልጠይቅ ሁለት እንጨት አቀበልኩት።

«እንግዲህ ለማንኛውም በሩ ይዘጋ» አለ

የእኔ ቤት መዘጋቱ እውስጥ አለመኖሪን አይናገርም። ይሁንና የጎረቤት በርግዶት እንዳይገባ ይከላከላል። እቲቱን ለምኔ ደጃፉን ከውጭ አስቆለፍኩ። ቁጭ ስል እየተገረመ...

«ዛሬ ፈተና ላይ ፍልስፍና ምንድነው? ብዬ ጠየኩ። ጥሩ! አንዱ ምን ብሎ ቢመልስ ጥሩ ነው?»

«ምን አለ?»

«ፍልስፍና ብዙ ነው። አትፈላስፍ ከተባለ አትራቀቅ ነው፤ መፈላስፍህን ተወኝ ከተባለ መዋሸት ይሆናል፤ ፈልስፎ ያወራል ከተባለ፤ ምክንያት የሌለው ነገር ይናገራል ነው... ጥሩ»

ተሳሳቅን።

«ልጅ ችግሩ ከፍል አለመግባትና የተሰጠውን መጽሐፍ አለማንበብ ብቻ ነው። ጥሩ ጥሩ ቢያንስ ቢያንስ ማህበረሰብ ስለፍልስፍና ያለውን ግምት ያውቃል። ስለዚህ ግማሽ ራይት ስጠሁት።»

ወዲያው በሩ ተንኳኳ፤ ተደገመ። የጠናጋሻው ፊት ወዙን መጠጠ።

«አንንች፣ እየሸው ይሄንን ልጅ ከውጭ ሲያስቆልፍ?»

«ተዋት» ብዬ አረጋጋሁት።

«አቴቴ ከፈችልኝ! አላውቅም እርግጠኛም! እምቢ ከፈችው! ከሌለም አይቼው እሄዳለሁ»

ተውሼ ያልመለስኩት፤ ተበድራ ያልከፈልኩት ምን እንደሆነ አስቤ ግራ ተጋባሁ። ባለዕዳ ሆኛለሁ ግን የተበደርኩትም ሆነ የተዋስኩት ነገር የለም። አፍፍፍፍ

ጠናጋሻው በሀዘኔታ ያየኛል...

«ያንተን ህይወት እየደገምኩት ነው» አልኩት ለዘብ ብዬ...

«ዴፍነትሊ!»

በሩ ተንቀጫቅጫ ተከፈተ ብርድና ለገነት ገቡ። «ጭርርር... ለምን ባለዕዳነት ይሰማኛል? ለምን አቀረቅራለሁ?!...

«እውድሃለኝ! እውድሃለኝ!!»

ቀና ብዬ አየኋለሁ። ተንከራታ፣ ተንከራታ የደከማት ከረምት አግቢ። ፊቷ ላይ ጊዜ የሚጠብቅ ፊንጂ ተጠምዷል። አይኗ ውስጥ በቀል የአባብ ጫጩት መስሎ እስኪያድግ ያደባል።

ዲ! ብትንትን

ሃኝ! ምርዝርዝ

«ይቅርታ!» አለች ወደ ጠናጋሻው እያየች

«ጥሩ» አላት

«ትንሽ ተቀምጩ፣ ትንሽ እቀፈኝና፣ ትንሽ አውራኝና እሄዳለሁ።»

ከአፍቃሪዎች ይልቅ ተፈቃሪዎች ብፁአን ናቸው። በዚህ ሰዓት የተሰማኝን መደናቀፍ የትኛው ሰማዕት ተቀብሎታል?

የማልፈልግ መወሸጃን ተቀበልኩ። ለአስገዳጅ መታቀፊ የግድ ተንበረከኩ። አሁን ይሄን የጎን ችንካር የትኛው ግድቅ ታግሶታል?

«በቃ ሂጂ» ስላት

«ትንሽ፣ ትንሽ» ትላለች

ጊዜ አቆጣጠራችን ተዛንቋል። የእሷ ትንሽ የእኔ ዘለዓለም ነው። አለመፈለግና መፈለግ ድንበሩ የት ነው? የጊዜ አቆጣጠር ትጣችንን ምን እንዲህ የግርግር አደረገው?

«በቃ፣ ሂጂ»

«ትንሽ - ትንሽ»

ፍቅር ልማድ ነው ወይስ ነባር የተፈጥሮ ባህርይ? መታቀፍና ማቀፍ የትኛውን ተፈጥሯዊ ፍላጎት ያስታግላል? አለመታቀፍና አለማቀፍ እንዴት ህይወትን ስልቹ ለማድረግ ይችላል? እዚያ ውስጥ ምን አለ? አማልክቶቹ ሲፈጥሩን ምን አኖሩብን?...

ቀና ስል ጠናጋሻው ዓይኔን ጠብቆ ጠብቆ ቀለበ፣ በምልክት «ልሂድ?» አለኝ። እንዲቆይ ነገርኩት። የህይወት ግዳችን በሀላፊና ጠሬ ነገር ላይ ለመመስረቱ ምስክር ይኸው...

«ለገነት፣ ለገነት» እናቴ ከውጭ ሆና ተጣራች።

«አንጓች ደግሞ» አለች ከእቅፌ ላለመውጣት እየተፍለከለከች።

«እስኪ አንዴ ብቻ ነይሩ...» የእናቴ ቃል እንደ ቲክሳሶች ገመድ ጠልፎ ጎተታት። እንደአባያ በሬ እግሯ ከወለሱ አልነሳ እያለ ተጎትታ ወጣች።

«የ-ሱ ሚስት የመጣች እንደሆን...» ይዛት ሂደች። ተነስቼ በሩን ቀረቀርኩት።

«አትወዳትም?» ሁሉን የሚያውቅ መለኮታዊ ምርመራ ጀመረ። ቀና ብዬ እየሁት የተማሪዎቹን ወረቀት ማረሙን ቀጥሏል።

«አዎ» መዋሸት አይቻልም

«ጥሩ»

«እንዴት?»

«ማለቱ... ለምን?»

ምክንያቱን አውቀዋለሁ? ትንሽ አሰብኩበት።

«ምክንያቱን አታውቀውም?» አሁንም እጅና ዓይኖቹ ወረቀቶቹ ላይ እየተላወሱ ነው።

«አውቀዋለሁ እንጂ» አውቀዋለሁ እንዴ?

«ጥሩ፣ መንገር ካላሰራለገህ...»

«ግዴለም፣ ብትሰማውም መጥፎ አይደለም።» በረጅሙ ተንፍሼ ቀጠልኩ...

«ሌላ ሰው ሆኖ ነው የመጣችው። ወይም ወክላ፣ ማስታወስ የማልረዳለው ሰው እሷ በመጣች ቁጥር ትውስታዬ ውስጥ ይሰነቀራል።»

«አልገባኝም» ቀና አለ «ጥሩ? የምታስታውስህ ማንን ነው?»

«ሲ-ፈ-ንን» ባለሦስት አፍ ጦር

«ምኗ ነው እሷን የሚመስለው?»

«ሁለመናዋ! የምታፈቅርበት አካሄድ፣ ፍቅርን የምትገልፀበት መንገድ፣ ከእናቱ ጋር ያላት ቅርበት፣ በኔ ላይ ያላት የበላይነት፣ እልጋ...»

«ሴቶች ሲወዱም ሲጠሉም ተመሳሳይ ነገር ያንፀባርቃሉ። ለገነትና ሲራን መመሳሰላቸውን እንደ ልዩ ነገር አትየው፣ ጥሩ!» አለና ቀጠለ።

«አርግጠኛ ነህ? አትወዳትም?»

«አርግጠኛ ነኝ»

«ታዲያኮ አንተ የምታደርገው የሚወድ ሰው የሚያደርገውን ነው።»

«እንዴት?»

«ጥሩ፣» ጥቂት አስቦ መናገር ጀመረ

«ሴትን ስትወድ ያልወደድክ፣ ስትጠላ ደግሞ ያልጠላህ መምሰል ነው የሚያዋጣው።»

«እንዴት?» የረሳሁትን ጫት አንስቼ ቀነጣጠብኩ።

«ለምሳሌ በዚች ልጅ ላይ ሙከራ አድርግ። እሷ ከመምጣቷ በፊት የምትገኝበት ቦታ ሃይህ ፈልጋት»

«እኔ?»

«አዎ»

«አላደርገውም»

«እርሷን በመፈለግህ ብቻ ብዙ የሚገፋፏትን መጥፎ ስሜቶች ታስወግዳለህ።»

«ለምሳሌ»

«ጥሩ፣ ለምሳሌ ያለመፈለግ እልጋን ታስወግዳለህ። ሌላው የተሸናፊነት ስሜቷም ወደ አሸናፊነት ይሸጋገራል። በመጨረሻ የቀመሰችውን ለማቅመስ ስትል ሸሸት ሸሸት ትላለች።»

«ህይወት ቀመር ብትከተል...»

«ይሄን መጥፎ ስሜት በሙሉ እርሷ ውስጥ የፈጠርከው አንተ ነህ። እርሷን ባለመፈለግና በመሸሽ ጥሩ!»

የጠናጋሻው ቀመር ከሰራ እንዴት ህይወቱ በሴቶች ሲተራመስ ዝም አለ? ወዲያው ግን አንዳች ነገር መንፈሴ ላይ ተሰነቀረ። ጠናጋሻው ይሄን ዘዴ ለመጠቀም ቢፈልግም እንኳን ረቂቅን መቅረብና ያለመፈለግ እልጋን አንድትቀይር ሊረዳት አይችልም። ረቂቅ መፍትሄ በሌለው ደዌ ተይዞ ዕድሜ ዘመኗን አንድትማቅቅ የተፈረደባት መሰለኝ። እንደ ጡረታ ድልድይ ብርድ አጥንት የሚሰረስር መቆርቆር ስለሷ ተሰማኝ።

ከዚህ በጎላ ስለብዙ ያልተሳኩ ፍቅሮች አሜወተኝ። በይበልጥ ለጥበብ ኃይል እንደሚሆኑ ምሳሌ እየሰጠ ተነተነልኝ። የተቃጠለውን ጊዜ ለማካካስ ይመስል ሚቱን ቶሎ፣ ቶሎ እየቀነጠሰ ከጎረሰ በጎላ

«ከሁሉም ከሁሉም የሚደንቀኝ የዳንቲ የፍቅር ታሪክ ነው። ገና የዘጠኝ ዓመት ልጅ ሳለ በፍሎረንስ ጎዳና ላይ ሲዘዋወር አንዲት ልጃገረድ ተመለከተ። ጥሩ! እንዳያት ወደዳት። ከመውደዱ ዕናት ሊከተላት እንኳ አልቻለም። ቢትራቺ ፓርቲናሪ ትባላለች። ዳንቲ ያገኘት ለትንሽ ጊዜ ብቻ ነው። ገና የሃያ አራት አመት ወጣት ሳለች ሞተች። ጥሩ! እንግዲህ ዳንቲ የጥበብ መልህቁን የጣለው እዚች ሴት ላይ ነው "The New Life" የተሰኘው የግጥም መጽሀፉ ብቻ ይበቃል። "The Divine Comedy" ይኸው ሴት ገፀ ባህርይ ሆና የምትመጣበት የህይወት ታሪክ የተካተተበት መጽሐፍ ነው። በተለይ ለጥበብ ሰው ፍቅር ሲገኝ ሳይሆን ሲታጣና ሰቀቀን ሲያወርስ ነው የዕድሜ ልክ ስንቅ የሚሆነው። ለገነት ገጣሚ ብትሆን ከዚህ ስትሄድ እንዴት ያለ ቅኔ ትዘርፍ ነበር? ጥበብ የፍቅር ቀስቆላን ይፈልጋል።»

«የጥበብ መጀመሪያ ፍቅረኛን ማጣት ነው» የሚል ጥቅስ አይነ ሀሊናዩ ላይ መጥቶ አሰፈገኝ።

የማሽን ያህል እየተነጣጠለ ወደ አፋ ከትቶ «ጥሩ» አለ።

«ምን?» አልኩት

«ስለ ሲልቪያ ጥላት ልነግርህ ነው። አሜሪካዊት ገጣሚ ናት። ጥሩ! የምታፈቅረውን አግብታ ወደእንግሊዝ ሄደች። ፍቅር ሰመረ፤ ጥሩ! ሁለት ልጆች ወለዱ፤ የበለጠ ሰመረ። ግን ለጥበብ ሰው፤ ያውም ለገጣሚ ይሄ የፍቅርና የኑሮ ስኬት ምንም አይደለም። ልጆቿን በመንከባከብ በማስጠናትና ዕድገታቸውን በመቆጣጠር ብቻ «ተመስገን» ብላ የምትኖር የቤት እመቤት መሆን አልቻለችም። ለጥበብ የምትሰጠው ጊዜ በልጆቿና በባሏ እየተወረረ ሲመጣ መኖር ትርጉም አልባ እየሆነ ሄደ። ስለዚህ ገና በሰላሳ አንድ ዓመቷ ጭንቅላቷን ዳቦ መጋገሪያ ምድጃ ውስጥ ከትታ ሞተች።»

ስደነግጥ

«ጥሩ» አለ።

ወዲያው በሩ ተንኳኳ፣ ተንጋጋ፣ እስኪናጥ ተደበደበ... ስለጠናጋሻው ያለኝን የግምት ምስል ሲለውጥ የሚችለውን መርበትበት ላለማየት ዓይኖቼን አሸሸሁ።

አስራ አራት

የቆሌ ነገር

ጡረታ ድልድይ የፀጥታ ቅርፊት ተከናወነች። ሥርየት በሌለው ዘላለማዊ ጭርታ ውስጥ እንደሰማዕት ከዝምታ ስቅይት የሚታደጋትን ሞት የምትጠብቅ መስላለች።

«አቤት ጭጭ!፣ አቤት ውርጭ!...»

ጡረታ ድልድይ የድምፅ ምንጫ ነጥፏል። ልሳኗ እንዳይከፈት ሆኖ በመቃብር ድንጋይ ታትሟል። ነዋሪዎቿ እንደቅማል ሸጥ፣ ሸጡን ይገጠገጣሉ እንጂ የተጋለጠ መንገዷን አይደፍሩም።

«ሳፍስ ያለው የሚኖርበት አይመስል...»

ድንገት ከቤት ወጥተህ ኦ! ኦ! ኦ! ኦ! በል ይለኛል። ሰዎች በልሳነወይን ያወራሉ! የሩፋኤል ቅዳሴ ደመና ሆኖ ያንገሩብዋል፣ አይዘንብም። የሺህ ሆጂ መስጅድ አዛን የመንደሯ ቅርፊት ላይ ይነጥራል።

የጡረታ ድልድይ እናቶች እኔን ሲያገኙ የአይናቸው ልሳን ይሰላል። መጥፎ ትውስታቸው እንደሆንኩ የሚነግሩኝ ይመስለኛል። እንደልጆቻቸው እንደእኩዮቹ በሸጎሌ ፍንዳታ ወደምንምነት አለመለወጡ ጥፋት እንደሆነ በአይናቸው ይነግሩኛል።

ለመጀመሪያ ጊዜ የአይን ልሳናቸው የተፈታብኝን ጊዜ በቅጡ አስታውሳለሁ። የአስራ ሁለተኛ መልቀቂያ ፈተናን ያለፍኩ አለት ነው። እናቱ አድባርን የሚያስታውስ ጥድፍድፍ ያለ ዝክር መሰል ግብግብ አደረገች። ያኔ የጡረታ ድልድይ እናቶች የዝምታ ልሳናቸው በእኔ ላይ ሲፈታ ታወቀኝ። እስኪገባኝ በአይናቸው ተንተባተቡብኝ። ሳውቀውና ከቋንቋቸው አፊን ስፈታ በፀጥታ ሲንጣጡ አደመጥኳቸው። ከዚያ ፊት አንስቶ የጡረታ ድልድይን የፀጥታ ቅርፊት በርቅሼ በመውጣት፡- ኦ! ኦ! ኦ! ኦ! ማለት እንዳለኝ አለሁ። እሪሪሪሪ... ለዝገት ዓለም፣ ለዘልአለም...

...ምኞቱ ሀልም እንጂ እውነታን አልወለደም። አንዳንዴ በሬን ከፍቼ እንደፊቆ ቀጥ ብላ የቆመች ቤቱ ላይ ወጥቼ የጩኸቴን ጠበል ለመሳው ጡረታ ድልድይ ሳረሰርስ አልማለሁ። እሪሪሪሪሪ...

...እራታዬን ጣሪያ ላይ ትቼው ወርጄ ቤቱ በመገባት ተንጋልዶ አደምጠዋለሁ። ጩኸቱ እየበዛ፣ እየተባዛ ምድርን እንደአብርሃም ዘር በእራታ በረከት ሲሞላ ይታወቀኛል። የድምፅ ሾተላይ ያለባት ጡረታ ድልድይ በድንጋጤ ጩኸት ትጠንቅቃለች።

አንድ ሌሊት ጩኸቱን ተንጋልዶ ስሰማ እናቱ በሬን በርግዳ ገባች። በተርበተበተና በባተተ ፊት «ምንድነው?» አለችኝ

«ምን?» አልኳት

«ጩኸቱ?»

«እነዚህ ነው?»

«እረ ውጭ ነው»

«የእኔ ነው?»

«እረ የሌት ነው»

በሩን በቀኝ እጁ እንደያዘች ጆሮዋን ወደ ውጭ ቀሰረች።

«በስመአብ ምነው? ልብህን ምን ወሰደው? ለምን በሩን ከውስጥ አልሸገርከውም? በል ተነሳ ቀርቅርና ተኛ... በስመአብ!»

ጠዋት ስነታ የእናቱን ድርጊት የሀልሜ አካል አድርጌ አስቤው ነበር። ነገር ግን በሬን ለመክፈት ስሞክር ያለ አመሌ ሸጉሬው አገኘሁት። ደነገጥኩ፣ በሬን ከውስጥ ቀርቅሬው አላውቅም። አብዛኛው ሌሊት የሚያልፈው ቀን የተቀመጥኩበት ቦታ ላይ እንዳለሁ ስለሆነ ሲነጋጋ በሩን መቀርቀር አስፈላጊ እንዳልሆነ ይሰማኝና ትቼው አተኛለሁ። ዛሬ እንዴት ተሸጉሮ ተገኘ?

በሩን ስከፍት እናቱን በሀልሜ እንዳየኳት ሆና ቀልቡ በተገፈፈ ፊት ተቀበለችኝ፣ የልጅ ልጁ እስሯ ተሸጉጣለች።

«እስኪ እህትህ ጋ ደውል፣ ረቂቅ ጋ ደውል። ዝም ብለህ ድምጹን ስምተህ እንዲህ ነው፣ እንዲህ ሆነ ሳትል ዝጋው... ታዲያ መጥተህ ንገረኝ። እሷ ናት ቀልቡ-ቢሰ...»

ረቂቅና እናቱ እናትና ልጅነታቸው ተደምስሶ ጓደኛሞች ከመሰሉ ቆይተዋል።

እየተጨናበሰኩ ልወጣ ስል

«ፊትህን ታጠባ፣ ፀጉርህንም አሻሽው»

«የረቂቅ ውሃ አምጭልኝ» አልካት እናቴ ስር የተሸገጠችውን የልጅ ልጅ። ሁሉንም የእህቶቼን ልጆች በእናቶቻቸው ስም ነው የምጠራው። የታናሽ እህቱን ልጅ «የአበዛሽ» አሳታለሁ። አበዛሽ ከየት፣ ወዴት እንደሆነ ሳይታወቅ፣ ለማን፣ ከማን እንደሆነ ሳይገባን አንድ ልጅ ወልዳ ለእናቱ በመስጠት አረብ አገር ከሄደች ሶስት አመት አሳለፈች፤ አንዳንዴ ደውላ ትነፋረቃለች። ለአመጧ «ልቤን» ትላለች።

ፊቱን ስታጠብ እናቱ የአበዛሽን እየጎተተች ከቤት ወጣች። የጠዋት አይኗን ጨረር ተሰናውቶባት አጨንቁራለች። የቅንድጧ አካፋይ ላይ ያለውን ጠባሳ ፊቷን ዋሾ መኮሳተር አላብሶታል።

«ምነው እማዩ?» አመሳቅላ የለበሰችውን ነጠላ ወግ ለማስያዝ ሞክረች።

«ኸረ ሲሮህ አደረ፣ አንቺ አልሰማሽም?»

«እኔ'ቱ ማነው?»

«እንጂ ልጄ፣ የልጆቼ ነገር ሀሳብ ላይ ጥሎኝ... »

እራታዬ አለሌ ሆኖ ከጣሪያ፣ ጣሪያ እየዘለለ ጡረታ ድልድይን ሲያሸብር ማደሩን ለእናቴ ማን በነገራት? ግን የሀልም ዓለም ጩኸት ለእውን አለም ጆሮ ምን ነው? የእኔ ሀልም እንዴት የእናቴ የእውን ጆሮ ተለብ ሆነ?

ከግቢ ወጥቼ ብዙም ሳልርቅ የረቂቅ መጥታ «ለስምረትም ደውል ብላለች እማዩ» አለችኝ።

የሸጎሌ ፍንዳታ ኩርሬያ ውስጥ ያልከተተው የእኛን ቤተሰብ ብቻ ነው። እናቴ ሆነች አባቴ ከእህቱ ከቻይና ሞት በኋላ ሴት ልጆቻቸውን በማሰብ «ተመስገን» ለማለት አልተጓደዱም። የልጅ ልጆቻቸውን በፍንዳታው ለሞተች ልጃቸው እንደመተኪያ በማየት ሌላ «ተመስገን» ሳያከሉበት አልተሩም። አባቴ ብቻ አንዳንዴ መጠጧን ሲወሳስድ ግንባሩ ላይ የነበረውን ጥይት ቤቱን ይዳብስና

«ከእንግዲህ የእኔ ነገር አበቃለት! ሰባት ትውልዴ ወንድ አይታይበትም፣ አበቃ» ይላል። ጋቢውን ገልጦ ከደረት ኪሱ ትንሽ ማስታወሻ ያወጣና ጣቱን በምራቁ እያረጠበ የትውልድ መዝገቡን ያገላብጣል። ከዛ ጥይት ተቋጥሮ የኖረበትን የግንባሩን ጠባሳ ዳበስ ዳበስ አድርጎ ማንበነቡን ይቀጥላል።

«ሰምረት በነሐሴ ወር ሌሊት ዘጠኝ ሰዓት ምጥ ተይዞ ሆስፒታል ብትወልድ ሴት፤ ልክ በአመቱ በዚያው በነሐሴ ወር ንጋት ለሰኞ አጥቢያ ብትደገም ሴት።» በምራቁ ጣቱን አርሶ ይገልጻል።

«እሸሻ በጥቅምት ሌሊት ሰዓት ሰዓት ሆስፒታል ልንወስዳት ስንንገዳገድ ቀድሞን ብትወልድ ሴት፤ በአመቱ ወልዳ ቢጠፋባት ሴት።

«ረቂቅ እ? (ሰካ ቀዳሚያ እሷ ኖራለች?) ልክ የአቦ አለት ቀን ዘጠኝ ሰዓት ተጠርተን እየተቻኮልን ብንሂድ ጋንዲ ሆስፒታል አናስገባ ብሎን እንደቆምን ብስራቱን በአጥር ላይ ሰማን። ምን ወለደች? ብዬ ብጠይቅ ሴት። እከደክዘ

«እባዛሽ ዕንስ መያዚንም ላናውቅ ወረረች ወረረች እያልን ተዘናግተን፤ የገንፎ አህል እንኳን ሳይዘጋጅ በሚያዝያ 13 ለ14 አጥቢያ ምጣን ችላ የተኛችበት ብትወልድ ሴትዘ... አበቃ! ከአገገዲህ ሰዓት ትውልዴ የሴት መንጫጫት ነው።»

«አንቱ ሰውዬ፤ ልጆቼን እየቆጠሩ ለሌጣን አሳልፈው አይስጡብኝ። እንዴት ልጅ ይቆጠራል? ከብት እደረገቻቸው? እረ ከብትም አይቆጠር...»

እኔ ግን የአባቱ ተስፋ መቁረጥ ወደ አንጦረጠስ ወርዶ-ወርዶ ማረፍ ሲሰኘው ይታየኛል። ከሰዓተኛ ሰማይ፣ ሰዓተኛ ትውልድ አይርቅ ይሆን? ቆራን የሚለቅ ሀሳብ ውስጥ ገባሁ።

የኮበለለ ድምፄ እንደተወጠረ ሳስተክ ከልላኔ ተቆርጦ ያንገላበጠበትን የጠረታ ድልድይ እካባቢ ገመትኩ። ምናልባትም እዚያ ስልክ እንጨት ላይ አረፍ ብሎ ይሆናል። እንደ ገበርኤል ሰይፍ ድምፄ ምድርን እየሰነጠቀና እየገለባበጠ ለበዙ ቀሰስተኛ መንደሮች መድገን ይሆን ይሆናል።

ቤቶች በውርጭ የወረዛ ከዳናቸውን ከምድር አንድ ጋት ብቻ ከፍ አድርገው ሲታዩ በቁማቸው እየሰመጡ ይመስላል። ገድ ካልሆነብኝ በስተቀር ጠረታ ድልድይን ሰንጥቄ ማለፍ አልወድም። ይቀረኛል። በእኔ እድሜ ያ ልጆች ሁሉ ወደ ብናኝነት ተቀይረው ብቻዬን ስንጠራውዝ የከሀዲነት ስሜት ይወረኛል። ምናልባትም እየሱስ ይሄንን ችግር በደንብ ሳይረዳው የሚቀር አይመስለኝም። ሄሮድስ እኩዮቹን ሁሉ አርዶ ስለጨረሰበት የኖረባት መንደር የምታሳድርበት ስሜት ከእኔ ብዙም የተለየ አይመስለኝም።...

...ግን ሌሊት እንባረቀ የተባለው በእርግጥ የኮበለለው የእኔ ድምፅ ይሆን? ወይስ እንደራሄል መፅናናት ያልወደደች ቆሌ ከጭንቀቷ ለመገላገል የሰቀቀችው?... በገዛ ትብታብ ሃሳቤ ተተብትቤ እርምጃዬን ላረጥን ስላልቻልኩ

ረድ ሠርዌ አባቱን አስቀድሞ ከወደጋላዩ ደረሰ። አባቱ በትክክልም ጥምጥማቸው እየገላመጡኝ አሰፋ ረድ ሠርዌ ሲከተል ሆን ብዬ ሁለቱንም በነገር ነካካሁ

«መሪጌታ ሠርዌ፣ አንቱ» አልኩ።

ረድ ሠርዌ በእናቴ የነገር ገመድ የታነቀችውን ለገነት መሰለ። እግሩን ከመሬት ጋር እያፋጨ ወደጋላ ቀረት አለ። አባቱ የግንድ ቁራጭ የመሰለ እግራቸውን በጤዛ አወርዘተው ሲቆሙ ዳግም የማይንቀሳቀሱ ይመስሉ ነበር።

«ሠሙ ወይ የእሜቱ ልሻ፣» አሉኝ ጋኔን የራተለው ትልቅ ልታቲት የመሰለ ጥምጥማቸውን ወደጋላ እያዘፋ። ፊታቸው ያሸሚጥጣል።

«መሪጌታ ነኝ አለ እንዴ? አጅብ መንጠራራት እሱን እዚህ ማን አደረሰው? እኔ ልነገርዎ የማዕረግ ሥሙ በፊትም አሁንም ረድ ነው። በፊት ለአቡነ ኤርምያስ ወይባውን ሰብዕ ወገቡ ላይ መቀነቱን አሰሮ ውሃ በእንስራ እያዘለ ይቀዳ ነበር። አቤት የሚጠምትላቸው ጠላ፣ አቤት የሚጥልላቸው ጠጅ። አቤት የሚሠራላቸው አተር ከከ ወጥ... አሁንም ያሉ እንደሆን ስላልፈለኩ ጠላና ጠጅ አያደርግልኝ እንጂ ወጥ መቀቀሉን አልተወም። ስለዚህ፣ ረድ ይበሉትማ፣ ረድ ሠርዌ ቢሉት ከላሽ የለብዎትም። ዳግም መሪጌታ ብለው ሲጠፋት እንዳልሰማ።»

ረድ ሠርዌ የተወቀሰም ሳይመስል

«የንታ የቀጠሮ ሰዓት እንዳያልፍብዎ፣ ንሡ እንሂድ» አለ። ሲሄዱ ወደጋላ ቀረት ብሉ

«ምቱረ ከሳድ መጥምቀ መለኮት ሻይ ይገቡልኛል፣ የንታን ሸኝቻቸው እመጣለሁ።» አለ። «አቤት ብርድ፣ አቤት ጭር ማለት»

ፊገግ አልኩ።

ማርገጃው እንደደረሰኩ የሀዘብ ስልክ ፊልጌ ሳንቲም በማስገባት ደወልኩ። ረቂቅ እንደ ቆሌዋ ስትሮህ አደራ በተባዘተ ድምፅ «ሃሎ» አለች። እናቴ እንዳለችው ድምጹን ሰምቼ መዘጋት አልቻልኩም።

«ደህና በዙረት አደርሽ?» አልኳት

የአሽን ሳቅ አሰማችኝ።

«ታዲያ እንደምን አመሸሽ? አሁን ልትተኚ ነው?»

አሁንም ሿሿሿ የሚል ድምፅ የሚሰዛበትን ሳቋን አሰምታኝ። «ጌታይ ነህ» አላችኝ። ሰሞኑን ያወጣችልኝ ስም ነው። በአለባበስ ጠናጋሽውን እየመሰልኩላት ስለመጣሁ ይሆን?

«እማዬ ሲሮህ አደረ፣ እስኪ ደውልላት ብላኝ ነው። አንቺ ሮኸሻል አንዴ? ማለቱ እዚያ መጨፈሪያሽ ሳይሆን እኛ ሠፈር መጥተሽ»

የክረምት አግቢ ከንፍ ተሰማኝ።

«እስኪ ለገነትጋ ደውል፣ እሷ ናት እዚያ ጉዳይ ያላት። ልትሮህ ትችላለች።»

«ተይ ረቂቅ!» ራሴ ነገር መፈለገን ረስቼ የነገር ተፈላጊነት ስሜት ተሰማኝ።

«በል ልተኛበት ቻው! ዛሬ ትምህርት ቤትህ ደጃፍ ላይ ምላ ሰፍት እመጣለሁ። አምስተኛ በርጋ ጠብተኝ አሺ?»

«አሺ?»

ዘጋችው።

ስምረትጋ ስደውል እንስታ ከትከት ብላ ሳቀች «በል ተወው እኔ መቻ አጣሁት፣ አንተ የፈለከው አሱን፣ እኔ ሳነሳብህ የማይሆን ነገር...» ተትከነከነች...

..ዘጋሁት።

ረድ ሠርዌ ተጣራ።

«አልአዛር ዘአርምጥ»

ዘጋሁት። እካሄዱን ሲያፈጥን እንዴት ይሆን? ያው አንደ አያቶቻችንና ቅድመ አያቶቻችን ነው። ደርሶብኝ «ያልሰማሽኝ ሆኖ ነው? ሻይ ግዛልኝ ብዬህ» ከሩፋኤል ቤተክርስቲያን ዐፀድ ጋር አዳብዬ ሳየው ጨርሶ ከዘመኔ በሺህ አመታት የራቅሁ መሰለኝ። የሩፋኤልን አደባባይ ትተን የሺህ ሆጆሌ መስጂድ መዳረሻ ላይ ወዳለ አንድ አሮጌ ሻይ ቤት ገባን። ባለቤቱ የሺህ ሆጆሌ ዘመድ እንደሆነ ይነገራል። ልጅ ሆነን ቤቱ ደጃፍ ላይ ፖስቲ እየጠበሰ ይሸጥልን ነበር። ተሻሽሎ ሻይ ቤት ከፈተ። ሌላ ስላለ ሻይና ፖስቲ አቀረቡልን።»

«ይሄን ስበላ ቢያዩ የንታ ሰውም አያደርጉኝ።» አለና ብስኩቱን ቆርሶ ሻይ ወሰጥ ነከረ። ሻዩም ጉም እየሰራ የፓስቲውን ዘይት አንላፈፈ።

«ልጅ ሆኜ እናቱ ነበረች»

«እናት ነበረችህ እንዴ?» የእውነቱን ደግሞ ተገረምኩ። አባቴ ከሱት የወለዱት አይመስለኝም ነበር?

«ነበረችኝ እንጂ፤ ያውም ሸጋ፤ የንታ በዚያ በደረቀ ክርናቸው አድርቀው አድርቀው አበረሯት። እንድ ልጅ የእኔን መንትያ ድርሻዋን ይዛ ጠፋች፤ ጠፋች።» ፓስቲውን እፉ ውስጥ አንከላወሰው። «መቼም መናጢ ናቸውና እኔን ደግሞ ሊያበሩ ታጥቀው ተነስተዋል። ሌላ ትዳር ሊመሰርቱ ሳያስቡም አይቀር»

«እንዴ ቄስ ከሕገ ሚስቱ ሌላ ያገባል እንዴ?»

«እድሜያቸው ረዘመአ ምን ያደርጉት?»

«ሰንት ይሆናቸዋል?»

«ሦስት መቶም አይጠቅማቸው» ሻይ ላይ የተንሳረፈ ዘይቱን ፉት አለ።

በላት ትን አለኝ።

መሳቂ ስላናደደው የቆረሰውን ብስኩት ሻይ ውስጥ ሳይነከር እርግፍ አድርጎ የላስቲክ ሳህኑ ላይ አስቀመጠው። ሙሉ በሙሉ ዞር እንዲህ ተረክልኝ።

«አባቴ ኅንጅ ሰደውኝ ሳለ መቃብር ቤት ውስጥ አባ ዘካሪያስ የሚባሉ ሰው አስጠርተው እውነት የአለቃ ፅጌ ልጅ መሆኔን ጠየቁኝ።

«አዎን አባ» አልኳቸው።

«ይገርማል፤ ይገርማል»

«ምኑ?»

«መልአክ ብርሃን ፅጌን ታውቃለህ?»

«ኸረ አላውቅም»

«ዳሩ የት ታውቃቸዋለህ? ጠላት ሊወጣ ወር ሲቀረው አስጠርተውኝ (ይሄ ነጭ ነጫጭባ እህል ውጋው አብቅቶለታል። እኔ ግን አላየውም። እንደ ጢስ በኖ ይጠፋል) አሉኝ። እንዳሉትም ሳምንት ቆይተው መልአክ ብርሃን ፅጌ አረፉ። ሦስት ሳምንት ቆይቶ ጥሊያን ተባረረ። እና እሳቸው ምን ብለውኛል እያቲ አለቃ ፅጌ ናቸው አባቴ አባታቸውን ይወዱ ስለነበር ሥሜን ፅጌ አሉት አሉኝ።»

«አለቃ ዕጊ?» ስል ጠየካቸው

«ያንተ አባት» አሉኝ

«እንዴት?»

«መልአክ ብርሃን ዕጌ ሲያርፉ ከመቶ ሃምሳ በላይ እድሜ ነበራቸው።
ይገርማል፣ ይገርማል። አሁን ይሄንን ማን ያምናል? አሉኝ።»

«ይገርማል» አልኩ እኔም።

«ምን ይሄ ብቻ እነአለቃ ምላት፣ እነ እውር ፈንቱ፣ እነ አለቃ ለማ
ወልደታሪክ፣ እነ አለቃ አካለወልድ... ሁሉ እሳቸው ዘንድ እየመጡ
ይጠይቋቸው እንደነበር የንታ ባፋቸው ነገረውኛል። እንግዲህ እነዚህ ሁሉ
ታናናሾቻቸው እና መምህሮቻቸው ቢሆኑ ነው ያሉበት ሄደው
መጠየቃቸው።»

ምንድነው የሚያወራው? በእውነቱ ላይ እየተዘገበተ ነው ወይስ?...

«አለቃ ምላት ከአባቱ ላይ አራት ጠገራ ብር የተበደሩበት ውል በራሳቸው
ብዕር የተጻፈ አይቻለሁ። ይሄ እንግዲህ በአፄ ቴዎድሮስ ዘመን ነው።
የተማማሉትም (አባታጠቅ ይሙት) ብለው ነው።»

«ይሄንን ማስረጃ በአይንህ አይተሃል?»

«በደንብ፣ አባቱ አሳይተውኛል። ከሆነልኝ አንድ ቀን ከኮሮጆአቸው አውጥቼ
አሳይሃለሁ።»

እኔ ሞት ብንፈገና ዕድሜዬን አሳጥሬ የማየት ዕድል ባጣ ህይወትን ምን
አደርገበታለሁ? በደዌ እሥር ተይዞ መማቀቅ አይሆንብኝምን? ባልንጀሮችህ
ብቻ ሳይሆን ያገባሃቸው ሴቶች የተወለዱልህ ልጆችና እነሱ የወለዷቸው ሁሉ
በሞት ሲያልፉ ተገትሮ መቅረት ዋነኛው መርገምት አይሆንምን?

አሰራ አምስት
የእውነት ነገር

አለሌው ጩኸቱ በተደጋጋሚ ተሰማ። ሰማሁ የሚለው ከቀን ወደቀን እየጨመረ ሄደ። በደረቅ ሌሊት ደረቅ ሀዘን ያዘለው ጩኸት ሊሰማ የተለያዩ የጡረታ ድልድይ ነዋሪዎች በተለያዩ ጊዜ ለእርዳታ ቢወጡም ሴቲቱ ሳትገኝ መትረቷ ተዘውትሮ ተወራ። እኔ በንባብ፣ ወይም በጥናት፣ ካልሆነም በምርቃና ንውዘት ውስጥ ሆኜ አብዛኛውን ሌሊት የማሳልፈው ቢያንስ በግማሽ ንቃት ነው። ይሁንና ወጥቶ አደር ድምፂ የሴት ቅላፄ ለብሶ ልሰማው አልቻልኩም።

«ቆሌ ናት» አለች እና። «በዚያ በሽጎሌው ፍንዳታ አንድ ልጄን አጥታ ሀዘን ሆኗ የገባ ቆሌ...»

«ቆሌ ልጅ የታላት?» አለ አባቴ የጥይት ማደሪያ ቋጠሮውን እንደከረባት እያስተካከለ። «ጅኒ ትሆናለች እንጂ»

«ቆሌ ናት»

«ጅኒ ናት

«ቆሌ ናት»

«ጅኒ ናት ጣ!»

«ጅኒዎትን እዚያው የተለከፋብት በረካዎት ይፈልጉ፣ መንደር ጠባቂ ቆሌ ያሉ እንደሆነ የጡረታ ድልድይ ብቻ ወግ አይደለም...»

«ዛሬ ሌሊት ቆሌዋ እሪሪሪሪ... ብላ ጮኸች» የተባለ ዕለት እናቴ በማለዳ ቆሌ፣ ገንፎ፣ አነባበሮ፣ ድልሀ፣ የተቀባ ቂጣ፣ ከተገኘ እምቡሽቡሽ ጠላ አድርጋ በቡና ሥነ-ስርዓት ቆሌዋን እገን ትጠራለች። ሰንደሉን ለኩሳ፣ እጣኑን ጊርጊራው ላይ በተን እያደረገች...

«እኛስ ችለነው እንጂ የልጅን ነገር እናውቀው የለም ወይ፣ አንዴ ከሆነ በላይ ቻል ማድረግ ነው እናቴዋ፣ በደረቅ ሌሊት ቢጮሁት ምን ይፈይዳል? አትባከኝ! እናቴዋ፣ ተረጋጊ፣ ተረጋጊ ባንቺ መጅን...»

አባቴ ሳሪያን ኮቲን ጎተት ጎተት እያደረገ ከቤት ወጣ። ጥይት ለቃ የወጣችውን የቱስል ቋጠር እንደከረሻት አስተካክሎ ወግ ጀመረ።

«ቆሌ ያልሽ እንደሆን ቢከፋት ትርቃለች እንጂ በየሰርጓጉጡ አትልጥሰሞሽም፤ አድባር ያልሽ እንደሆነ የነዋሪው ልብ እስኪመለስ ትታገሳለች እንጂ ድንገት ተነስታ ከፋኝ ብላ አትሰደድም። ጉዳ ጅኒ የሆነች እንደሆነ ነው። ሙሉ ቀዩ አላስተኛ የማለት አመል ያለባት እንደውም ጅኒ ናት።»

እናቴ ብዙ ንዴቶች እንደማሽላ ቆሎ እየተፈነጣጠሩ በአይኗ፣ በአፏ፣ በእጇ... በኩል ይወጣሉ።

«ያልተሰማመነውን ከፋ መንፈስ እየጠሩ እዚህ ቤት ላይ መስት እንዳያመጡ ብቻ!»

የጡረታ ድልድይ እናቶች የእናቴን ጭስ ምልክት አድርገው ያለ ጠሪ ይሰባሰባሉ። ሁሉም በሽጎሌው ፍንጻታ ልጆቻቸውን የተነጠቁ ናቸው።

- የሀጋ እናት - አንድ ልጅ
- አትዬ አሰፋሽ - ሁለት ልጅ
- የእናኑ እናት - አንድ ልጅ
- የውዴ እናት - አንድ ልጅ
- እማማ አጅጊቱ - አንድ ልጅ
- እማማ ጊፍቲ - አንድ ልጅ
- አትዬ ገነት - ሁለት ልጅ
- እማማ ፀደቀች - አንድ ልጅ...

ዓይኔ ፊት ለፊት አይገጥማቸውም። ይሸሻቸዋል። የተራቆተ ወና ፊታቸው ለሀሊናዬ ወቀሳ ያቀርባል። የተጠራቀመ ጩኸታቸው የብዙ ቆሌ ጩኸት ሆኖ ደረቅ ሌሊቱን ይንጣል። እኔም ለእነሱ የደረቅ ሌሊት ጩኸት ሳልሆንባቸው አልቀረሁም። ሲያዩኝ እኩያ የነበሩ ልጆቻቸውን የማስታወስ ህመም ሆኗቸዋል። ከመጥፎው ይልቅ ጥሩ ነገር ሲገጥመኝ የበለጠ ሀዘን እንደሻህላ የሚበላቸው ይመስለኛል። እስራ ሁለተኛን በጥሩ ውጤት ያለፍኩ ዕለት (የዛሬ ሦስት አመት መሆኑ ነው) እናቴ ለቆሌዋ መለማመኛ አይነት ቀለል ያለ ድግስ አዘጋጅታ መንደርተኛውን ጠራች። የመጀመሪያው የእናቶች አይን ተኩስ ያኒ መጀመሩ ትዝ ይለኛል። የብዙ እናቶች ዓይን ባሩድ አቀጣጥሎ፤

አረር ሆኖ ተተክሶ አቆሰለኝ። እንደውም አንጻንዶች እንዲህ በማለት በዕጣ-
ፈንታዬ መከፋታቸውን ገለጹ።

«ያ - የእኔ ከንቱ ቢኖር ኖሮ ይሄኔ ኮሌጁን በጥሶ ከታለ ጋር...»

«የኔስ?...»

«የኔስ?...»

«የኔስ?...»

ኢየሱስንም ለቅሶና ብዙ ዋይታ ያሰሙ፤ መዕናናትም ያልወደዱ እናቶች
እንዲህ ያካለቡት ይመስለኛል። የኢየሱስን ነፍስ የረለገው ሄሮድስ
በቤተልሔምና በእውራጃዎ ያሉትን ህፃናት ባያስገድል ያቺ እናት ልጆቿን
ታጣ ነበርን? ስለዚህ ልጆቿን ያጣቸው ያቺ እናት በየምክራቡ እየተገኘች
በአይኖቿ ኢየሱስን አትከሰውም ነበር ትላላችሁ? ስለሌሎች ልጆቿስ ማንኛውንም
የምታደርገው ኢየሱስን አይሆንም ነበርን? ምናልባት የኢየሱስ የልጅነት ታሪኩ
ወንጌል ውስጥ የታጣው እነዚያን እናቶች በመሸሽ ወደ አደባባይ ባለመውጣቱ
እንደሆነስ?...

እኔም ሸሸሁ። ወደቤቴ ገባሁ። ስለጡረታ ድልድይ እናቶች ወቀላ ስል ወደ
አደባባይ ባልወጣና ታሪኩ ሳይመዘገብ ቢቀር እመርጣለሁ።

አባቴ የጥይት ጎሬውን እየነካካ መሆን አለበት ለተበዳይ እናቶች ማብራሪያ
መስጠት ጀመረ።

«አንገዳህ እኔ ጅኒ ናት ማለቴ ምክንያቶችን ይገኛ ነው። ቆሌ ከሆነች ይሄን
ሁሉ ዓመት የት ቆይታ አሁን መጮህ ጀመርች? እናቶች ይቺ ነገር ጅኒ
ናት። ጅኒዎ መጀመሪያ ጥይት ፋብሪካው ላይ ላውንቸር የተኮሰችውን የሸዕቢያ
ሴት አይታታለች። ስለዚህ እሷን ለመበቀል ኤርትራ ድረስ ተከትላት ሂዳለች።
አንገዳህ ሲመስለኝ የጠላቷን ህይወት መቅናቢስ አድርጋ በቀላን ካጠናቀቀች
በጎላ እርግን ለማውጣት ወደዚህ መጥታ ነው።»

የአባቴ ጣቢ ፋሽን ነበር ማለት ነው? አሁን ፋሽኑ ስላለፈ መተው ይሆን?...

«ጉድ አቲ!» አለች እናቴ በሌቶቹ ፊት አባቴን ማንጎጠጥ ከብደት
እየተቁነጠነጠች ይሆናል። በሩን ገርብ እድርጌ ለመመልከት ሞክርኩ። ሌቶቹ
እዝን ደራሽ መስለው አቀርቅረዋል። ጢሉ መካከል ላይ እንደተተከለ
የእርግማን ጦር ተጥ ብሎ ወደላይ ይምዘዝጋል። ተመልሼ ፍራሹ ላይ
ተዘረፈጥኩ።

«ጅኒ በተለይ ሴቷ ተበቃይ ናት። አንድ ጊዜ ልጅ ሳለን እንጨት ልቀሙ ተብለን ወደ አረሀ ወርደን ሳለ እስጢፋኖስ የተባለ ባልንጅራችን እኛ ሁሉ ገና ምንም ያህል ሳንሰበስብ ከምር የሚያህል ጭራሮ እንደታሰረ ተሸከም መጣ።»

ሴቶቹ ከተልባቸው ስላልሆኑ በሀዘኔታ ከንፈራቸውን ይመጣሉ።

«ቀድሞን እንጨቱን ለሴቶቹ ሰጥቶ ይመለሳል። ማታ የእነሱ ቤት በድንጋይ ይነረት ጀመር። አባቱ አቦይ ገብረማሪያም ቢያደፍጡ፣ ቢወጡ፣ ቢገቡ ድንጋዩ አልቋረጥ አለ። ታዲያ ድምጻቸውን ከፍ አድርገው «ኸረ ምንድነው ጉዳኩ» አሉ።

«ይሄን ጊዜ መልስ ተሰጣቸው። «ማገደዬን ስለቅም የዋልኩትን ካልመለሳችሁ አትተኝትም» አለች። አቦይ ገብረማሪያም ጅኒ መሆኗን አውቀዋል። ወደቤት ገብተው...

«ባሬ አረሀ የወረደ ልጅ አለወይ?» አሉ።

«ልጆቹ ሂደዋል።» እናት መለሱ።

«እናንተ እንጨቱን ከየት ሰበራችሁት?» ሲሉ

«የተሰበረ አገኘን እንጂ እኛስ አልሰበርንም።»

«በሉ እምጡ' ብለው እንደታሰረ ከግቢ ውጭ እስቀመጡላት። ከዚያ በኋላ ድንጋዩ ጋብ አለ። ለተሰበረ እንጨት እንዲያ የሆነች ልጅ ሞቷትማ... አይደለም እንዴ፣ አባይ ቄስ?» አሉ።

ደነገጥኩ። የረድ ሠርዌን አባት መስሎኝ ሶስት መቶ አመት የተባላ እንደቀሰል መዳኒቱ እራሳቸው ያደራጁት ድፍድፍ እርግማን አፍሰውበት ባለበት የጢያን ድንጋይ መስሎ ሲተክል ታየኝ። ተፈናጥሬ ተነስቼ በሩን ገርበብ አድርጌ ብመለከት ረድ ሠርዌ ኖሯል።

«እርስዎ ሰውዮ'ኮ» አለች እናቱ «ቁጭ ይበሉ መሪጌታ፣ ወዲያውም ይባርኩልናል»

ያንን ነፋስ ወሰድ መለስ የሚያደርገው ፀሎቱን ጀመረ። ረድ ሠርዌ ለባዕድ አምልኮው ባዕድ ቁስ መሆኑ አሳተኝ። ለአባይ እምነት አባይ ቄስ፣ ታዲያ አባቱ ምን አጠፋ?...

ረድ ሠርዌ ከባዕድ ቡራኬው በሰሐን ይዞ በትከሻው በሩን ገፋ አድርጎ ገባ።

«ሠላም ለገርጌሴኝን»

ዝም፣ ለጣዖት የተሰዋ ላለሙበላት እኔ ቤት ሲያስቀምጠው መሰለኝ።

«ሠላም ለአላዛር ዘአርምሞ» በቁሙ ከንፍሮው ቃም አደረገ። ሲያኝክ አልፎ አልፎ የተቆላ ጥሬ ይሞሃል።

«እንዲህ ያለ ምግብ የቆሎ ተማሪ ቤትን አኩፋዳ ያስታውሰኛል። ጥሬ ከብሰል ጥቁር ከነጭ የተደባለቀበት።»

«ረድ፣ ለጅኒ የቀረበ መስዋዕት ይቋደሳሉ?»

«ተማሪ ሳለን እንዲህ ያለውን ምግብ አኩፋዳ ባርኮታል ብለን እንበላ ነበር። ለባዕድ አምልኮ የታረደውን ጽግም ስትባርከው እንደ አዲስ ደም ይወጣዋል።» አነባበሮውን አንስቶ ገመጠው።

የተገኘውን ለሙበላት የሚያስችለውን ትውፊት ደሀና አድርጎ ሰብስቧል። አልጋ ላይ ተቀምጦ በተንኮል እያየኝ ወጉን ቀጠለ።

«የኢቲሳው አቡነ ተክለሃይማኖት ጠቡ መንፈሳዊ ተጋድሎ ያላቸው አባት ናቸው። ታዲያ እንድ ቀን ትጠል ወዳለበት ሂደው እየበጠሱ ሲበሉ እንድ መጥፎ ፍጡር (ሰሚ ለጨዋ አይገለጥም) ከቅጠሉ ጋር እጃቸው ገባች። ከቅጠሉ ጋር እንደተገኘች ከቅጠሉ ጋር በሏትና ማን በዚህ ሰዓት ተገኜ አለሽ? አሉ አሉ። እኔም ይኼን የዛር ዝክር ማን በዚህ ሰዓት ተገኝ አለህ ብዬ በላሁ።»

እንደጸላጦስ ሕውነት ምንድር ናት? ስል ጠየኩ። ጸላጦስም ሆነ እኔ፤ እኔም ሆንኩ የሚመጣው ጠያቂ ከዝምታ በስተቀር ምላሽ አናገኝም። ሕውነት የውሸት ተቃራኒ ሳትሆን የልምድ ነውበራቅ ናት። የአቡነን ገድል ያነበበ ሁሉ ውሳኔው «በምግብ ሰዓት የተገኘ ሁሉ ምግብ ነው» የሚል ድምጽና ሕውነት ላይ ይደርሳል። እዚህ ላይ ሕውነት የውሸት ተቃራኒ ሆኖ ላይሆን ምክንያት ተደርጋ ቀርባለች። እዚህ ይመስላል ፓስካል 'Custom is a Second nature that destroys the first' ያለው።

«የንታ ወሎ ሀይቅ ደብር አስተዳዳሪ ሳሉ» አለ ቆሎ የበዛበት ንፍሮ ቅም ሲያኝክ የሚቆጠረው ድምፅ በዝቶበት «ሳላሁን የተሰኘ ባልንጅራ ይገፍ ነበር። ለካ የአባቱ ስም አብዱለጢፍ ነው። ይህን ያወኩት ጌላ እነሱ ቤት ከበላሁ በጌላ ነው። ለየንታ ይህንን ሄጃ ነገርኩ።»

«እን? እስላም የባረከው ስጋ በላህ? ነይ 00ደማርያም ጉድሽን ስሚ፤ በልተህ ምንም አላለህ? ቆመህ መጣ? ምን ጉድ ነህ? ሰማሽ 00ደማርያም ምን ጉድ

እንደወለድን፤ አሉ። ይመቱኛል ብዬ ስጠብቅ «አንተማ ጉድ ነህ ዝም ብለህ ብላ አሉኝ።»

ዋናውን ጉዳይ ትቺ «ዐፀደማርያም ማን ናቸው?» ስል ጠየኩት።

«እናቲስ? እናቱ ናቸው»

ከእኔ እናት የክርስትና ስም ጋር ገጥሞብኝ እንደተለምደ አድርጌ አየሁት። በኋላ ግን ዘወትራዊ መገጣጠም ነው ስል ደመደምኩ።

«ይሄንን መከፋፈል የፈጠረብን...»

«የቱን መከፋፈል?» ስል አቋረጥኩት።

«የክርስቲያንና የእስላም ስጋ የሚለውን ያመጣብን አቡልፈትህ የተባለ የመናዊ ነው። ዕጩጌ ዕንባቆም ተብሎ የደብረሊባኖስ የበላይ አባት ሲሆን እንደ ትልቅ ነገር ህዝብ ክርስቲያን በአብ፣ በወልድ፣ በመንፈስ ቅዱስ ተብሎ ያልተባረከ አይብላ ሲል ግዝት አሰራጩ። እስከ አሁንም ግዙቱ ይዘን ከሥጋ፣ ሥጋ እናማርጣለን።...»

የጠበበውን ሁሉን የመብላት ፈቃድ የማንሰራፋት ዕኑ ፍላጎት ያደረበት መስሎ ታየኝ። ከኢቲላው አቡነ ተክለሃይማኖትም በላይ ሐምግብ ሰዓት ውጭም የተገኘ ሁሉ ምግብ ነው። የሚል ብሂል የህይወት መመሪያ ማድረግ ሳይፈልግ አልቀረም።

አስራ ስድስት የወንድ ልብ ነገር

...ሶስት ክሬዲት ሀወር ያለውን The History of Philosophy ተምራ ከክፍል ስወጣ ጨርሶ መደንዘዝ ውስጥ ነበርኩ...

...ከባህል ማዕከል ፊት ለፊት ወዳለው ካፌ አመራሁ።

ከቅርብ ጊዜ ወዲህ እዚህ ግቢ ስመጣ የሚሰማኝ የመጨረሻ ጋላቀርነት ነው። ዕውቀትን የሚፈልጉ ልጆች አንድ ክፍል ውስጥ አገሮ አስተማማኝ ትውስታ በሌለበት መንገድ በመስማትና በመጻፍ እዋቂ ሰማድረግ መጣር ትልቅ ጋላቀርነት ሳይሆን አይቀርም። በዚህ ላይ ነገ-ተነገወዲያ ይቋረጣል የማይባል ትውልድ አለ፤ አንዱ ሰምቶ ሲሄድ ያልሰማው የሚመጣበት የሰዎች ጎርፍ። አንደኛ ደረጃ፣ ሁለተኛ ደረጃ፣ ኮሌጅ፣ ዩኒቨርሲቲ... ብዙ የሰው ኃይልና ንብረት የሚባከንበት ዙሪያ ጥምጥም የዕውቀት መዳረሻ...

...ከዚህ ሁሉ መታከት ይልቅ አንዴ አንደ አብሾ የሚጠጣ፣ ወይም ከደም ጋር የሚቀላቀል ካልሆነም በቀዶ ጥገና የሚገጠም ዕውቀት የማግኘት ምርምር ቢካሄድ ሳይሻል አይቀርም...

...ለመሆኑ የግሪክ አማልክት ለምሳሌ አቴና ጥበብን ለፈቀደችው ሰው ትሰጥ የነበረው አንዴት ነው? አለማወቅን እንደጨለማ ቆጥራ እውቀትን አንዴ «ተግ» የሚል ብርሃን ታደርገው ይሆን? ሳይንስ እኮ ከፍልስፍና ይልቅ ለአፈ ታሪክ የሚቀርብ ነገር ነው። እውቀትን የሚማሩት ከማድረግ ይልቅ የሚሰጥ ቢሆን ያ-ሁሉ ልፋትና ብክነት አይቀርም?...

...የሆሚር «ኤሊያድ» መጽሐፍ ውስጥ ዘወትር የሚያጓጓኝ አንድ ሰው አለ። የቴስተር ልጅ የሆነው ካልቺስ ነው። ያሰፈውን፣ ያለውንና የሚመጣውን እንዲያውቅ የተደረገው በአምላኩ በአፖሎ ነው። ግልግል። ሬጅስትራር የለ፣ ሌክቸረር የለ፣ አንድ ክፍል ውስጥ መታጎር የለ፣ አንደኛ ዓመት፣ ሁለተኛ ዓመት... ምናምን የለ፣ አፖሎ-ጋ ወይም አቴና ጋ ቀርቦ በጥበብ እንደፀዋ መሞላት።

«አንድ ኮርስ አልወሰድክም።»

«ስንት ክሬዲት ሀወር ነው?»

«ቀርቡ መቼ ይሰጣል?»

የፍልስፍና ትምህርትን የመረጥኩት በመራሰግ ነበር። ግን ሳይረገጡ ከሚመደቡ ጋር መማር ግድ ሆነ። ሳይረገጡ የሚያስተምሩ መምህራንም አሉበት። ማስታወስ አጠራጣሪ በሆነበት የሰው ልጅ አራጣጠር ውስጥ አፖሎ ወይም አቲና የሞላችው ዕዋ መስሎ የሚመጣ መምህር ተለማምጦ መማር ትልቁ የተማሪዎች ዕዳ ነው። ከዚህ ሁሉ ጣጣ ጣዖት አምላኪ ሆኖ ሁሉን ዕውቀት በሶስት ክፍሎች መቀበል። ትናንት፣ ዛሬና ነገ...

...ካፈው ከአካባቢው የተነጠለ ጠባይ አለው። በዕድ ተቸምችሞ ለብቸንነት ቅድሚያ ይሰጣል። በሲሚንቶ ከከበቡት ፕላስቲክ ወንበሮች አንዱን ስቤ ተቀመጥኩ። ሌላኛው ሳይ ቦርላዬን እነጋራ የጀመርኩትን ሀሳብ ቀጠልኩ።

ጀርመናዊው ኢሪክ ቮን-ዳኒክን የአማልክቶቹን የአቲናንና የአፖሎን «ጥበብ የመስጠት» ፀጋ በሳይንስ መተግበር ይቻላል ብሎ ያስባል። ድርጊቱ ቀድሞም መለኮታዊ ተለምዶ አልነበረም የሚል አጽም አለው። ጥበብን መምላት ሳይንስ ነበር፣ ወደፊትም በሳይንስ ይደረስበታል ብሎ ዕጵል። እንደማስረጃ ያተረበው የአንድ ምርምር ውጤት እኔን አሳምኖኛል። አንዲት አይጥ የምግብ ድርጎ ተሰጥቷት የተወሰኑ ድርጊቶችን እንድትለምድ ይደረጋል። አይጣ ተገድላ ጭንቅላቷ ውስጥ ያለውን ፈሳሽ በስረንጅ በመምጣጥ ሌላ ምንም የማታውቅ አይጥ አንጎል ውስጥ ይከቱታል። አይጣ ያለምንም ስልጠና የቀድሞ አይጥ የምታከናውነውን ልማድ ተጠለቅብ። ዳኒክን ይህንን እውቀትን በፈሳሽ መልክ ካንዱ ወደሌላው ማስተላለፍ ቀድሞ እነኩላና ያደርጉት ነበር ብሎ ያምናል።

ሻይ አዘገፍ ምሳ ሰዓት እስኪደርስ ጠናጋሻውን መጠበቅ ጀመርኩ። ይህንን ሻይ ቤት ይወደዋል። ከቤተ መጻሕፍት የሚሞላውን መጽሐፍ እዚህ እንብቦ ቢሮው ውስጥ በማስቀመጥ ባዶ እጁን ወደቤቱ ይሄዳል። ሰውን እንኳን ሌላው ፍጡር እራሱ ፈጣሪውም ተቆጣጥሮ የሚረገግበት ቦታ አላደረሰውም። ስምረት የጥንቱን አምላክ መስላ ታየችኝ። ኢደን ውስጥ የዕውቀት ፍሬ እንዳይበላ የሚከለከለውን ተፀግኝ ፈጣሪ። ሁሉ እንዳይታወቅ የሚሰጋውን...

«ስምረት ጠና ጋሻውን በማግባቷ ተፀፀተች»

...የዕውቀት ፍሬ፣ ዛሬ ብትኖር ሔዋን እስከትሰጠኝ ሳልጠብቅ አንዴ በልቼ የምገላገለው እኔ ነበርኩ። ወይም እንደጀርመናዊው ገፀባህሪ እንደፋውስት ከመንገድ ውሻ መስሎ ሳጥናኤል ቢከተለኝ፣ ወደቤቴም ቢገባ፣ መደራደሪያውን በደም ፈርሜ ዕውቀትን ከመቀበል ወደጎላ የምል አይመስለኝም።

«እንዲህ እንድትመኝ ያደረገህ ስንፍና ነው።» አጠገቤ የተቀመጠ ሰው እንጂ ከእኔ የተከፈለ ሀሳብ አልመስልህ አለኝ።

«አይደለም።»

«ሳው።»

«አይደለም፤ የሰው ልጅ ዕድሜ አጭር ነው። በዚህ ላይ አፈጣጠሩ ፍፁምና ይጎድለዋል። እንዴ የተነገረውን ደጋግሞ በማጥናት አጭር ዕድሜውን ያባከናል። የሰው ልጅ ዕውቀትን ለማግኘት ሌላ አጭር መንገድና አስተማማኝ ዘዴ ያስፈልገዋል።»

ጠያቂዬ የት ገባ?

«ሠላም፤ ለጌቲሴማኒ መንፈስ ለምታሰርረው የፀደቁ ስፍራ፤ ሠላም ለአላዘር ዘአርምም» ያልጠበኩት ቦታ ሳገኘው ያልጠበኩት ድንጋጤ መታኝ። አለባበሱ ተቀይሮ ዘመናዊ ለመምሰል እንደጣረ ያስታውቃል። ቢሆንም አጠቃላይ መንፈሱ የቤተክህነት ሰው እንደሆነ ከመለፈፍ አልታተበም። ምን? እንጂ!

«የት መጥተህ ነው?» የተዘቀዘ ሻዬን ፋት አልኩ

“History of Theology አስመስክር ብሎኝ መጽሐፍ ተዛማጅ መረጃዎችን ፍለጋ ጦማር ይገዢ መጣሁ። ለመሆኑስ ምን ነበር እንዲያ ያስቃዘዘህ? አይንህ ወዳለበት እጅን ብወዘውዝ ጨርሶ ልታየኝ አልቻልኩም።»

«እኔ ዘአርምም አይደለሁ?»

«እርግጥ ነው፤ አርምምኮ የአባቶች መዋጊያ ጦር ዕቃ ነው። እንተ ማንን ወጋህ?» ተቀመጥ ሳልለው ከላባዋን የጥላሰቲክ ወንበር ስቦ ተቀመጠ።

«አራሴን መሰለኝ»

«አራሴን ለመውጋት አርምም መያዝ የትኛውም ቅዱስ አባት ዘንድ አልታየም። አራሴህን እንዴት ተዋጋኸው?»

«የሰው ልጅ ዕድሜ አጭር፤ ዕውቀት መሰብሰቢያ ጊዜው ረጅም የሆነበትን ምክንያት አምጣ አልኩት። ስለምንስ የሰው ልጅ አፈጣጠር ከማወቅ ላለማወቅ የተመቸ ሆነ?…» ረድ ሠርዌ ሳይሆን አባቶቻችን በዚህ ጉዳይ ላይ ያሉትን የማወቅ ፍላጎት አደረብኝ።

«ሰው የለም» አለኝ አለውትሮው ንግግሩን አሳጥሮ፤

«እንዴት?»

«እግዚአብሔር ገና ሰው መፍጠር አልጀመረም። እነዚህ ግብ ያሉትን ሁሉ ተመልከት፤ እኛ ግብ ያሉትን እኔ አይቻልላለሁ። እግዚአብሔር ሰው መፍጠር አልጀመረም። ግና ሞክሯል። በእኔና በአንተ ሞክሯል። በዓለማዊው ያልክ እንደሆነ አንተ፤ በመንፈሳዊው ደግሞ እኔን ለመፍጠር ሞክሯል። ሊቁ ክፍለ ዮሐንስ ምን ብሏል መሰለህ?»

«እን ምን አለ?»

«አ እግዚአብሔር ፍጠር ሰብክ!»

እስመ አድግ ወበቅል በቤተክ መልክ»

«ምን ማለቱ ነው?»

«ልነግርህ አይደል፤ አቤቱ ሆይ እባክህን ሰው ፍጠር፤ በትህን የሞላው አህያና በቅሎ ሆነ።»

«አትጠራጠር፤ እኔና አንተም አህያና በቅሎ ነን» አልኩት። ቅኔው አርክቶኝ ለምን አናደደኝ?

«እንዲህ ያለኝህ እራስህን ለመዋጋት የያዘከው አርም ምን ውጤት ነው። ሻይ መግባት ትሰጠኛለህ? ወይስ ልሂድ?» ሲያስቀምጥ ያላየሁትን ቦርሳ እነሳ። መጀመሪያ የእኔን ቦርሳ ያነገተ መሰሉኝ ነበር።

«ከመጠየቅ በድግምት መንጠቅ አይሻልም?» በነገር ልወጋጋው ሞክርኩ።

«በበረከት ለማብዛት ጥቂት ማግኘት ግድ ይለናል። እየሱስኮ ከሜዳ ተነስቶ የሰባት ገበያ ሰው አላበላም። መጀመሪያ ሰባት ዓላዎችን መነሻ አድርጎ ነው።»

ሁለት ቦታ ተከፋፍለው ከተቋጠሩት ብሮች አንዱ ጥቅልል ፈትቼ ሰጠሁት። ሌላኛው ጥቅልል የጠናጋሻው ነው።

«ዛሬ የተሸለምከው አንተ ሳትሆን ባለቅኔው ክፍለ ዮሐንስ ነው።» አልኩት።

«አደርሳለሁ፤ በነፋስ ሠረገላ፤ በደመና ከለላ...»

እካሄዱን ሆን ብዬ አየሁት። እንደ አለባበሱ ለማለዘብ ቢሞክርም መንፈሱ ገን የተከሰ አቋቋም እንዳለበት ያስታውቃል።

ጠናጋሻውን እነዚህ የመጠበቅ መንፈሴ ከሻዩ ጋር አብሮ ስለተዘቀዘ ቢሮው ለመሄድ ተነሳሁ። የማየው ተማሪና አስተማሪ ሁሉ «አድግ ወ በቅል»

መሰሉኝ። እነዚያ ወዲያ The Philosophy of History መምህር ቁጭ ብሎ እንቁላል ሳንድዊች ይበላል

«አድግ» አልኩት፤ ተማሪ ሲጠይቀው የመምህርነት ሉአላዊነቱ የተደፈረ የሚያስመስል። ከሱ ወዲህ የተማሪዎች ተወካዩ ተቀምጧል።

«በቅል» ከዕውቀት ይልቅ አገልግሎት የሚበልጥበት ወጣሁ። ብዙ አድግ ወ በቅል ወደ ባህል ማዕከሉ ለመገባት ተሰባስበዋል። የእግር ኳስ ሜዳው ደረጃ ላይ የተከለከሉ ታሪክ፣ ሥነ-ልቦና፣ ቋንቋ፣ ህግ፣ ፍልስፍና፣ የውጭ ቋንቋ... የሚማሩ አድግ ወ በቅል...

እኔስ?...

...እራሴን ከታዘብኩ በኋላ ዠንገርክ ሩሶ ትዝ አለኝ እኔ የገጠመኝ ገጥሞት ሳይሆን እይቀርም ስለራሱ እንዲህ ብሎ ነበር፡-

"I am different from all the man I have seen, if I am not better at least I am different" ከሌላው ሰው መብላጥ ቢያጠራጥር እንኳን ልዩ መሆንን ማወጅ ያስፈልጋል።

"At least I am different."

የጠናጋሻውን ቢሮ ላንኳኳ ስምክር ከውስጥ ተክፍቶ ነፁብራቅ ወጣች። ምን አስደነገጠኝ?

«አሉ?» አልኳት።

«አሉ» ብላ ተመናጨረችብኝ «አሳይመንት ስላልሰራህ ልትጠይቀው እንዳይሆን? ልደትዩን አፍህን አታጥፋ የሆነ...»

ጠናጋሻው እንዲሰማላት የፈለገችው ስድብ እንዳለ ገባኝና ከበሩ እርቁ ከጆሮ ለማራቅ ሞክርኩ። ከንጂ ላይ ያዝ ሳደርጋት አስለቀቀችኝ። ሆን ብዬ ለመያዝ በመሞከራ ማፈር ሲገባኝ እንደውም ደስ አለኝ። ምክንያቱም 'I am different'

«ላና? ገብቼ ልለምነው ነበር? ይቅርብኝ?»

«ልደትዩን ስልህ? አፍህን አታጥፋ» ስትናገር ከንፈሯ ይደንሳል፤ አይኗ ይደንሳል

«ወይ ጉዴ» አልኩ። ለአይኗ ነው ለአፍኗ?

«በእኔ እልህ አሳይመንቱ የሚያገዘበትን ማርክ ከፍ ላያደርገው አይቀርም»
ደናሽ አፍ፣ ደናሽ አይን። ወሬ እንዴት ቢወዱ ነው?

«ወይ ጉዴ» አልኩ።

«አይዘህ ምን ያመጣል? ዋናውን ፈተና አጥንቶ ጥንቅቅ አድርጎ መስራት
«ሲ» አናጣ።»

«አይመስለኝም፣ አይመስለኝም።»

«ለምን?»

«ውጤቱ አሽቆልቋል...»

«ወይኔ ልደትዬ...» ከንዴን ያዝ አድርጋ ልታዕናኝ እየሞከረች ነው። እንደ
እሷ ማስለቀቅ ብረልገም አልቻልኩም።

«አቋርጫ ምን እሆናለሁ?» መተላለፊያ ኮሪደሩ ላይ ቁጭ አልኩ።

«እንዴ? በልደትዬ፣ ለማን ብለህ ታቋርጣለህ። ድርም ጓደኞቼ ሲመክሩኝ ነው
እምቢ ብዬ የመጣሁት እሱ ቆንጆ አይወድም ይቅርብሽ ብለውኝ ነበር»

ትልቅ ቀልድ ሆነልኝ። ቀና ብዬ አየኋት ደማቅ ቀይ ናት። መልክ አልፈጀችም
እንጂ መልክኛ አይደለችም።

«ልደትዬን፣ አንድ አስቀያሚ አለች እሷን እንልክበታለን። ይሄ ጤኔ፣
እውነትም ጤኔ። ተማሪዎች ጋሽ ጤኔ ሲሉት እንኳን የማያውቅ፣ ወታደር
ነበር አሉ፣ ችክ፣ ችክክ ካለ የማይመለስ...» አፏና አይኗ ተጣጥመው በወሬ
አጃቢነት ጀረኩ።

ጠናጋሻው ተማሪ «ጤኔ» ሲለው የማይከፋው ረቂቅን ስለሚያስታውሰው
ይሆናል።

«አይዘህ፣ ልደትዬን አይዘህ! ልጅቷን እንልካትና...»

ከተዘረፈጥኩበት ለመነሳት እጅን ዘረጋሁላት። ጎተተችኝ። ያቀረቀርኩበት ድረስ
ጎንበስ ብላ እያየችኝ ከምንም ነገር የሚልቀውን ሀዘኔታዋን መገባችኝ።

«ልደትዬን አይዘህ!»

እውነት በሆነ በል ተመኘሁ። ጉዳዩን ከነፀብራቅ ጋር ሆኜ ለመከታተል።

«እኔ ሒስትሪ ዲፓርትመንት ነኝ፣ እንተ የት ነህ?»

«ራሱ»

«ስምህ ማነው?»

«አልአዛር»

«በቃ፣ አይዘህ፣ ልደትዬን አይዘህ»

በዚህ ሁኔታ ላትለዩኝ ጥቂት ብንሚወት ጥሩ ነበር። ከእኔ ከተለዩኝ ውሸት መሆኑን ስለምታውት ጨዋታው ያበቃል። እዲስ ሴት፣ እኔ ላይ ፍላጎት ሳይኖራት እያናገርካት ድብብቶሽ መሰል ጨዋታ ሲከናወን ደስታ ይሰጠኛል። ዛሬ ከንጂ ስለተያዘ የምትሆዩ ሴት ከተወሰነ ንግግርና መገናኘት በኋላ አቅራቢ ስመተኛት የምትፈልገው?

«ውሀ ወደምጠጣበት ውሰጂኝ» አልኩ እንደዘረዘበት ሆኒ። ከንጂን ስይዘው ፈቀደኝ። አላማው ድጋፍ መፈለግ ነዋ። ሳላሳዘነች አልቀረሁም!

«እናቱ ጉልት ሸጣ ነው ያላደገኝኝ። ካሁን በኋላ አንድ ዓመት ቀርቶ አንድ ወር አልጨምርባትም። የሆነ ሥራ መፈለግ...» ሌላ ሀዘን

«የት? ምን? ወይኔ ጉዴ፤ ልደትዬ...» ምን እንደምትለኝ ግራ ተጋብታ በሆኖታዋ እንደከበበችኝ እዚያ ገጸም መሰል ካሬ ደረሰን በርሳዬን ካነገትኩበት አውርዳ አስቀመጠኝልኝ። እኔ ውሃ በብርጭቶና ወተት አዘዘኩ። እሷ አልፈለገም ብላ ጠመመች። ከጉልት ነጋዴ ልጅ ላለመጋበዝ ይሆናል። ይህን የእናቱን ተግባር ረቂቅ ስትሰደብበት ከመስማቱ በፊት፣ አላዛኝና ገመና እንደሆነ አስቤ አላውቅም ነበር። ምናልባት ከእናቱ የተሻሉ ሌሎች እናቶችን በማነፃፀሪያነት ስላላገኘሁ ይሆናል።

«አሁን መለስ አለልህ?»

ወተቱን አየቀመስኩ ያልተሻለኝ መሰልኩ። ከሃደኝ አትገኝም። ምሳ ደርሷል አውቃለሁ! የተማሪዎች ካሬ ወረፋ ይበዛበቃል-አውቃለሁ! ከትንሽ ጊዜ በኋላ ምሳ ሊያልቅ ይችላል-አውቃለሁ! ጓደኞቿ እሷን በመፈለግ ስለሚያረፍዱ የወጡ አስር ይደርሳቸዋል-አውቃለሁ! ግን መሃድ የለባትም።

«እናቱ ከእኔ ውጭ ስድስት ሴት ልጆች አሏት። እኛን ለማሳደግ ዕድሜ ልኳን አልበላችም፣ አልተኛችም። አሁን እኔ ደርሼ...»

ሴቶች በምንም አይነት ሳያገነቡበት የማያልፉት ታሪክ።

«ልደትዬን አይዘህ»

አስተናጋጅን ጠርቼ አንቁላል በስጋ አዘዝኩ። ፊቷ ላይ ድንጋጤ ያነበኩ መሰለኝ።

«እኔ ድንገት ከደርም ስለወጣሁ ፍራንክ አልያዝኩም»

«አልያዝሽም?» አውቄ

«አዎ።

«እኔ ይገለጻለሁ።»

በረጅሙ ተነፈሰች። ምግቡ ሲመጣ ወደ ፊቷ አየገፋሁ «በይ» አልኳት። «ላንቺ ነው ያዘዝኩት» ነገሮች ተምታቱባት።

«አይዘሽ፣ የጉልት ሻጭ ልጅ ብሆንም ከውጭ አየረዱ የሚያስተምሩኝ ፈረንጆች አሉ። ሽረ አንደውም የሚልኩልኝ ለአናቱም ይተርፋል።»

ደስ ሳይላት ሄዳ አጂን ታጠበች። መቆነጣጠር ጀመረች።

«አንብላ አይባልም»

«ውይ በልደትዬ አንብላ»

የልደታ ልጆች «ልደትዬን» የማለት ልምድ አንዳላቸው አውቃለሁ።

«አንድ የልደታ ልጅ ብጠይቅሽ ታውቋለሽ?»

«እኔ አንጃ ማን የምትባል?» አፏ አየበላም ንግግሯን በከንፈሮቿ ማደቡን አይዘነጋም። ዓይኖቿ... አፌ ላይ አንደመጣ

«ሲፈን» አልኳት

«አይ፣ ሲፈን የምትባል? ልደትዬን አላውቅም።»

«አሲም ልደትዬን ትል ነበር፤ አሲም ቆንጆ ነኝ ብላ ታስብ ነበር። በእኔ ግምት ግን ቆንጆ አልነበረችም።»

ሽሙጤ ገብቷት ደስ በሚል ቀለብላባ ዓይን አየችኝ። «ሰሚ ግን ደስ ይላል። የምን ሥም ነው? ማለቴ ኢትዮጵያዊ ነች?»

«ሲፈን በአሮምኛ ላንቺ ብዬ ማለት አንደሆነ ነግራኛለች። ትንቢት ነው። ለአሲ ብዬ ያልሆንኩት የለም።»

«አሁን የለችም? ማለቴ ተለያይታችኋል?»

«አ» ቅስመ የተሰበረ ሰው እንዴት ነበር?

«ልደትዬን አይዘህ»

«ይሄ ትምህርት ከተሰናከሉብኝ አንድ የምታደርገልኝ ነገር አለ። ለእናቱ አንድ ደብዳቤ ታደርሽልኛለሽ።»

«አንተስ? ማለቱ?...» ምግብ መሰከክፏን ተወች።

«እኔ ድንበር አሳብሬ እሰደዳለሁ።» ለምንድነው አዲስ ሴቶች ሲያገዙልህ ደስ የሚልህ? ሲያስቡልህ ልብህን የሚሞቀው?... ደስ አለኝ፣ ልቤን ሞቀው...

ሀዘኔታዋ ጥልቅ ስለሆነ ይመስለኛል ምግቡን ከፊቷ ገፋችው።

«ሲፈን ነው ያልከኝ አይደል?»

«አዎ»

«የት ናት?»

«ትታኝ ሂደት፣ የደሃ ልጅ አለችኝ» ሌላ አዘኔታ አናማ።

«ዋሽተሃት ነው የተዋወካት?»

«ሁሉም ወንድ ውሽታም ነው» ስሜቷን ከፍ ዝቅ ማድረግ ፈለኩ።

«እንደምታይኝ ነኝ፣ ቆንጆ ነኝ።»

ላቅ አይኗ ላይ ተንቀዋለለ

«የደሃ ልጅ አልመስልም»

«ልደትዬን አትመስልም» አቀረቀረች።

«አ-ና? ሲፈን እስከታውቅ መጠበቅና አለመንገርም መዋሸት ነው።»

ዝም፤

ምን እንደገነባሁና፣ ምን እንዳፈረስኩ አላውቅም። ግን ደስ ብሎኛል።

ዝምታ ሲበዛ «ልሂድ» አለች።

«አሺ» እንደቆመች እጇን እንደዘረጋች ጥቂት አቆየጊትና «መጥፎ ትዝታ ውስጥ ገባሁ፣ ይቅርታ» ብዬ ጨበጥኳት። እጇ መዳፊ ውስጥ ሟሟ።

«አሁን ክላስ አለህ? ማለቱ አነጋግረን የደረሰንበትን እንድንገርህ! እዚህ ትቆያለህ?»

«አዎ፣ አለሁ» አልኳት እንጂ እንደማልኖር አውቀዋለሁ። ነፁብራቅ በሚቀየረው የምትፈልገኝ ለፁብ እንደሆን አውቃለሁ። ለፁብ ደግሞ እኔ የለሁም።»

«ቻው ልሂድ»

«እሺ» ቆይ እንድላት ፈልጋለች እንዴ? ሰላምታ አበዛች።

«ስምህን ማን ነበር ያልከኝ»

«አልአዛር»

«የእኔን አልጠየከኝም ታውቀዋለህ?»

«አዎ፣ ቆንጆን የማያውቅ የለም»

«እንደዚህ አትበል፣ በልደትዬ»

«ነፁብራቅ፣ ለማንኛውም እንኳን አወቅሽኝ» ፈገግ ብላ ሂደች። ተጨዋች አይንና ከንፈር።

ጠፋሁ፣ ከነውሽቱ ጠፋሁ። ግን ውሽቱ የትኛው ነው? አሳይመንቱ እንዳመለጠኝ መናገሪ ብቻ! ይሁንና የወንድ ልብ ባዶ የስንቅ አገልግል ነው። የአዲስ ሴት ፈገግታና እዘኔታ አግኝቶ መሙላት ግድ ይለዋል።

«አመሰግናለሁ ነፁብራቅ!»

አስራ ሰባት
የነፁብራቅ ነገር

የግቢውን ቀኝ ጎን ሸሸሁ። አምስተኛ በርን መጠቀም አቆምኩ። እዛች ገዳም ካፌ አለመሄደው ብቻ ይቆረቁረኛል። በዋናው በር እገባና ኬኔዲ ላይብረሪ አንብቤ፤ በዋናው በር እወጣለሁ። ክላስ ካለኝ ሹልክ ብዬ ገብቼ ሹልክ ብዬ ልወጣ ስለ...
«ነፁብራቅ ትራፊክስ» አባላለሁ።

«የቷ ነፁብራቅ?» ድርቅ፤ ሥሚ እረጅም አጥር ሆኖ መዘለያ አሳጣኝ። ምን አስባ፤ ምን ልታደርግ? ምን እንደሆነ እንደምትራፊክ ያላስቡኝ ጀመር።

ለረቂቅ ስደውል፡-

«...ጌታዬነህ» ትለኛለች። «ደህና ናችሁ?»

እኔና የእናቱን ቤተሰቦች እንዳላለች አውቃለሁ፤ ሌላው ቀርቶ ልጄን እንኳን እዚህ ውስጥ አታካትትም።

«ደህና ነን»

«አ ዛሬ ምላ ሰዓት ልምጣ?»

«ጎይ»

«እሺ፤ አምስተኛ በር በስድስት ሰዓት»

«ኖኖ» እላታለሁ። «በዋናው በር ድባብ ካፌ ሆኜ እጠብቅሻለሁ።»

ዋናው በር፤ ኬኔዲ፤ ድባብ... የዕውር መሸፈቻዎች ኖረዋል። መናፈሻው ውስጥ ቁጭ ብዬ ሳነብ ነፁብራቅ መጣች። ትመጣለች ብዬ የፈራጊትን ያህል ስትመጣ አልፈራጊትም። እንደውም ሳቂ መጣ። አለባበሷ ለድብድብ የሚያመች ይመስላል። ራንግሊር ሱሪ ዲዛይን ካለው ካናቴራ ጋር ለብላለች።

«ቁጭ በይ፤ ቸብ ቸብ፤ እዚህ አትታዘዝም? ማነህ አስተናጋጅ።» መጽሐፌን አጥፌ አጠገቤ ያለው በርሳ ውስጥ ከተትኩ። አወጣሁ፤ ገለጥኩ፤ አጠፍኩ።

«ምን ልታዘዝ?»

«ሻይ» አለች

«ሻይ አይሆንም፣ ውኃ በብርጭቆ ወይም አምቦ ውሀ ይሻላታል።»

«ለምን?» እንደቆመች

«የምትደፈብኝ ከሆነ»

«ከተደፋብህ ቆየህ፤ ሻይ አምጣልኝ»

«አቀገቅዘው» አልኩ። ሳትወድ በግድ ሳቀች።

«ቁጭ በይ፣ ይቅርታ!» አልካት

«ልደትዬን፣ እንደ አባብ አትሹለክለክ የጠኔ ሰላይ ነህ አይደለህም?»

«ጎኝ»

«እና? እኔን ፋራ አድርገህ ሰለልክኝ?»

«እንዴት? የምን ፋራ ማድረግ? ቁጭ አትይም? ሻይ እስኪመጣና እስከትደፈብኝ» እንደተደፋብኝ ፈልገክለሁ እንዴ? እንደ ረቂቅ ያልተናደዱ መስሎ ደባደቦ ፊት ላይ ቢራ ከመድፋት...

«ቆይ፣ ሰለሀለት ምን ያደርግልሃል?»

ዝም

«ራንክ፣ አይደል? ከማቃጠር ብታጠና አይሻልህም?»

ዝም

«ተናገር፣ ልደትዬን ተናገር!»

«ይሻለኛል»

«ምን?»

«አንቺ ብታስጠኚኝ።» ዝም ብላ አየችኝ። «ቁጭ በይ ሻይ...»

ቁጭ ስትል ከጎላዋ የብዙ ሴቶች ሳቅ ተከተለ። ዘወር ብላ አይታቸው ሀፍረት ተጫዋች አይኖቿን ጎበኛቸው።

«እንዳትቀመጫ፣ ያዘዘውን ድሬበትና ነይ ብለውኝ ነበር። ነውር እኮነው፣ ልደትዬን፣ አንተን የመሰለ ልጅ ሲያቃጥር»

«ምን ላድርግ ስላልቻልኩ ነው»

«ምነን?»

«ማቃጠሩን ማለቱ ማቃጠር ማቆሙን»

«ማቃጠሉን በል እንጂ፣ ልደትዬን፣ ደግሞ እኔ እንጂ ፋራ ሆኜ ንደኞቼ ፊት...»

«አለቀስሽ?»

«ይለቀስልህ፣ ላንተ ነው የማለቅሰው? ልደትዬን ለምን ቴአትር ብትማር አይሻልህም?»

«አሱንማ በተፈጥሮ አውቀዋለሁ፤ የማላውቀውን ብማር አይሻለኝም?»

«አስቀያሚ ነገር!»

«ቁንጅና ባንቺ ይብቃ ብዬ...»

ሻዩ መጣ...

...አየችኝ

...አየኋት፣ ፈራኋት... ስታነሳው ብርጭቆውን እንዴት መያዝ እንዳለብኝ ማሰብ ጀመርኩ፤ ፋት አለችው... ያ በፊት የነበረው ሳቅ የብዙ ቆሌዎች ማውካካት መስሎ ተደገመ። አንገቷን ደፋች።

ዝም!

ጨነቀኝ መጽሐፌን ማንበብ አለኝኝ። መጀመሪያም የተለጠጠ ዕቅድ ይዞ ነበር የመጣችው። ሰው ፊት መጠጥ ለመድፋት እንደ ረቂቅ አድፍጦ ጉዳትን ማብሰልሰል እንጂ መፎከር አያስፈልገውም ነበር።

«ነፁብራቅ?» ቀና አለች «ይቅርታ! ንደኞችሽ ፊት ይቅርታ ልጠይቅሽ? አ?»

«ተወው!»

ከበስተኋላዋ ረቂቅ ወደ ድባብ ስትገባ ትታየኛለች። አለባበሷ... እንዴት ሀብር ሲፈጥር እንደቻለ ግራ ያጋባል። ሀብረ-ተለማት ሀብረ-ዝማሬ ሆኖ እላይዋ ላይ ፈስዋል። ብዙ ሰዎች በተለይ ብዙ ሴቶች በቅናት አይን እየላጧት መጣች። እጅን ስወዘውዝላት ነፁብራቅ ዞራ አየቻት። ከሴት ጋር ስለሆንኩ ሳትቀርብ ቆም አለች።

«ነይ፣ ተዋወቂያት፣ ነፁብራቅ ትባላለች» ሲጨባበጡ ሆን ብዬ ረቂቅን ቀደምኳት...

«ሲራን ትባላለች።»

ረቂቅ ግራ ተጋብታ፤ ነፀብራቅ በድንጋጤ ተመታ ዝም ዝም ተባባሉ። ይህ አጭር ግንኙነት እንደ ዳንቲ አዘል አላማዋ የጥበብ ምንጭ ለመሆን አያንስም። ፍቅሯን ለማስታገስ በር ገንጣጥላ ከምታድረው ሴት በላይ በእንዲህ ያለ አለመደፋፈር ውስጥ የሚለዋወጡት ስሜት ጠንካራ ነው። ሂሳባችንን የሚመጥን ብር የአምነበረዱ ጠረጴዛ ላይ አኑራ ከረቂቅ ጋር ተንቀሳቀስን። እንድ ነገር ግን ልቦናዬ ላይ ተሸንቅሮ ተርቷል። ነፀብራቅን ለጓደኞቿ ማንጓጠጥ ትቻት እየሄድኩ ነው። የሆነ ነገር ማድረግ የለብኝም?

ረቂቅን ነይ ብዬ እጁን እንደያዘኩ ወደ ነፀብራቅ ጓደኞች ሄድኩ። አምስት አድግ ወ በቅል ትኩረታቸውን ከነፀብራቅ ወደ እኛ መለሱ።

«ተዋወቁት፣ እህቱ ናት ረቂቅ ትባላለች።» ወደ ነፀብራቅ እያመለከትኩ «እሷ የምወዳት፣ ስለወደድካት የምፈራራት ነፀብራቅ ናት። ቅድም ስላልነገርኩሽ ነው። አቤት ስወዳትዙ» አልኩ።

ረቂቅ ፈገግ ብላ «ደስ ይላል» አለች። የነፀብራቅ ጓደኞች የጨበጡበትን እጃቸውን እንዳንከረፈፉ ተሩ። ስንርቅ ረቂቅ የተደገፈችው ክርኔ ላይ የመቆንጠጥ ያህል አጥብቃ ይዛኝ...

«ጌታዬ ነህ፣ በጣም በጣም አደገኛ እየሆንክ ነው፣ ይገባሃል? ሲራንን ለምን አትረሳትም?»

ከሩቅ፣ መኪና ውስጥ ለገነት ተቀምጣ አየኋት። ጊዜ የሚጠብቅ ያልፈነዳ መገፈሷ ሚሽሽ ፍቅሯን ገርታ ጥሩ ሰጋሪ ወጥቷታል። ስታገኝ ትደለት ትከፋ ምንም የሚለይ ነገር የለም። ደብዳቤ ትቀርባለች። እንዳለፉት ጊዜያት ጠብ ጥያቄዎች የሏትም።

«ትሄጃለሽ?»

«አኔ እንጃ»

«ታድሪያለሽ?»

«አኔ እንጃ» ዝም ስል «አንተ ምንድነው የምትፈልገው?»

እንድትሄድ ብፈልገማ ዝም አል አልነበር?

ዛሬም ከጎላ ተቀምጣለች። ምርጫውን ለእኔ ስትተው ነው። ከፈለኩ ከረቂቅ ጎን ካልሆነም ከእሷ ጋር እንደሆን።

ሰላም ካልኳት ሰላም፣ ከጨበጥኳት መጨበጥ፣ ከሰምኳት መሰም።
አታለቅሰም አትስትም። አትከፋም፣ አትደለትም። ውስጧ ጊዜ የሚጠብቅ
አላት ገሞራ ያለ እየመሰለኝ ብዙ ጊዜ ለማጣራት ሞክሬአለሁ።

ሰው አንዴት በዚህ መጠን ራሱን ሊቆጣጠር ይችላል? ተአምር የሚያስከትል
ተአምር አንዳይሆን እንጂ። ኩርሬያ አይደለም፤ ቅሬታም የለበትም። መናቅ
ሊሆን አይችልም፤ መፍራትም ሊደገም... የሆነ ሰመግለፅ የሚያዳግት ውሳኔ
ይታየኛል። ምን ለሰባ፣ ምን ተከክል እንዳልሆነ አረጋግጣ እዚህ ውሳኔ ላይ
ደረሰች ብዬ ሳስብ ይጭበረበርብኛል። አንዳንድ ጊዜ አራሴን አጠይቃለሁ።
የምወደውን ሰው ለማግኘት አራሴን እንደዚህ ገድዬ አተርገለሁ? ለላውንስ
አራሴን ገድለህ ካልሆነ አታገኝም ማለት አደገኛ ራስ-ወዳድነት አይደለም??...

ራሪቅ መኪናውን ቆስቱላ ተደማ ወደወሰነችበት ምግብ ቤት አመራች።
ምርጫን መነጠቅ በምግብ ቤት አንኳን ጠንክር ያለ ስሜት እንደሚያሳድር
አውቃለሁ። ግን... ምን ይሁን? ከፍቅር ያለፈ የቋሚ ኑሮ ምስረታ ነገር
በሴቶች ሲታሰብ ያመኛል። ፍርሃት-ፍርሃት ይለኛል። የማላውቀውን መዘዝ
ወደማላውቀው ጉድጓድ እጅን ሰድጄ በራሴ ላይ መጥፎ ዕጣ ያወጣሁ
ይመስለኛል።

ጊዜ የጣለው የመኳንንት ጊዜ ውስጥ ገባን። ከመኪና ሳንወርድ የሚታዘዘን
መጣ። በብብቱ የምግብ ዝርዝር ይህል። ለራሪቅ ሲሰጣት ሳትቀበል የራሷን
አዘዘች። የእኔንም እንድታዘዘልኝ ነገርኳት

«አርባሃል? ማለቱ...»

«አይ፣ ብዙም አልራብኝ...»

አዘዘችልኝ። ለገነት የራሷን አዘዘ መጣ፤ በሥጋ፣ በድንች፣ በፎሰሊያ...
የሂሳብ መማሪያ የልኬት መሳሪያዎች ተዘርግፈው መጡልኝ። ሶስት ነገር
መስሪያ፣ ክብ መስሪያ፣ ማስመሪያ፣ ላፒስ፣ አርሳስ የመሳሰሉ ነገሮች።
አላያቸው ላይ የሴንቲ ሜትር መጠቆሚያ የሚመስሉ ትመሞች አለብት።
ጂኦሜትሪያን በሽካ እያነሳሁ መብላት ጀመርኩ።

«ጌታዬ ነህ?»

«አ?» ይሄ ጥሪ «መሪጌታ» እየመሰለኝ መጣ።

«አብረኸን ትውላለህ?»

«ከ-ይ፣ መመለስ አለብኝ»

«ጥሩ» ከጠናጋሻው የወረሰችው ብቸኛ ቅርስ ጥሩ የሚለው ቃል ሳይሆን አይቀርም። የእኩሉ ቀን ጨረር ልብሷ ላይ አያረፈ ሲነሳ ብዙ አይነት ተለም ይይዛል።

«ጌታዬ ነህ» (መሪጌታ ታለ ብትሰኝ)

«አ?» ምግቧን በሽካ ታንከላውሳለች እንጂ ወደአፍ አትሰውም። ለካ አፍ ውስጥ ከትቶ ማንከላወስም አንድ አርምጃ ነው?

«ቅድም ባየሁት አልተደሰትኩም፤ ዕድሜህ ነው፤ አውቃለሁ። ግን፣ በቃ፣ አለ አይደል??...»

ለገነት መኖሯን ዘንግታ አሷ ፊት የማይወራ ልታወራ መሰለች...

«ለጊ፣ እየበላሽ» አልኳት

«አሺ»

«አና» ረቂቅ አስታውሻትም ቀጠለች። «የምትፈልገውን በፍፁም፣ በፍፁም ማጣት የለብህም። ለሰው ቀርቶ ለእግዚአብሔርም ብለህ መተው አይገባህም። ግን ደግሞ ምርጫን ገደቦ ፍላጎትን አንድ ሴት ላይ ማድረግ ተገቢ ነው።»

የአንድ ቀን መሰናክያዋን የዘልአለም የሀይወት መመሪያ ለማድረግ በመጣር ላይ ያለች መሰለች። አሷ ምርጫዋን ገደባ ፍላጎቷን አንድ ሰው ላይ አድርጋ ነበር? ከሆነ የልጇን አባት በአንድ ጀንበር ከጓሮ ሽመጠጠችው? ቢያንስ እሱ አንድታገባው ሲጠይቃት አንዳይደፍርም ተስፋ አንዳይቆርጥም አድርጋ አቆይታው አይደለም?

«የምትጎዳውን ሰው ማብዛት ነው፣ ሌላ ምን ጥቅም አለው? የጎዳ ብቻ ነው ደግሞ እራሱን የሚጎዳው። እይምሰልህ የተጎዳ በስጋ እንጂ በነፍስ አይበደልም። አሁን እኔ የልጄን አባት ካላሰብኩ በጠኔ በኩል ነፍሴ ገፁሆና ደስተኛ ናት። አይደል?»

«አዎ» ምን እከራከረኝ? ብቻ ለገነትን እንዳፈዘገዘት ተረከባት እንዳትሰኝ? ዘወር ብዬ አየኋት። የረቂቅ ገግግር አሷን እንደማይመለከት ሁሉ ከምግቧ ጋር በሽካ ትጫወታለች። እንዴት ያለ የተፈጥሮ ህግን በአፍጢሙ የደፋ ለውጥ ነው? ወይም እንዴት ያለ መለወጥን እንዳያጠራጥር አድርጎ የመተግበር ጥበብ ነው?... ፍራንዝ ካፍካ እንዲህ ያለውን ድርጊት ይህን እንዴት ከሰው ወደ ትል በሚቀየር ገጸ-ባህሪው የገለፀው? "The metamorphosis" ቁጥር ሁለትን እኔ ሳልፈሰመው አልቀርም።

አስራ ስምንት

የፍለጋ ነገር

አባቴ የቆሎዋ መለማመኛ ገዢ ላይ እንዲህ አለ፡-

«ዛሬ ሌሊት ሲያቃገፍኝ አደረ፤ ምን ቅዠት ነው? እንዲሁ በገንድ አየሁት እንጂ። ኮዳዬ ጠፍቶ ይመስለኛል ቁንቅ ብሉኝ አልጋ ሥሩን ሁሉ ስገለባብጥ አደርኩ። ደግሜ ባይ ይሄው፣ ደግሜ ባይ ይሄው...»

የአባቴንጣ ያየህ ና ወዲህ በለኝ አልኩ።

«አባይ ቂስ፣ ህልም መፍታት አታውቅም? በህልም ኮዳ ምንድነው?»

ቤት ውስጥ ሆኜ ስለማዳምጥ ረድ ሠርዌ ድምፁ እንጂ ያለበት ቦታ አልታየኝም። «አባይ ቂስ» በመባሉ አስከፍቶት የቅሬታ ማመልከቻ በንግግር ያሰማል ብዬ ጠበኩ።

«እንግዲህ ኮዳ፣ ኮዳም አይደለ?» በማለት ነገር እያረቀቀ ጀመረ። ሴቶቹ ሁሉ ወደ አንድ አቅጣጫ ያያሉ። የአናቴ ጢስ አዲስ የፈነዳ ውጋ መስሉ ሽቅብ ይምዘገዘጋል።

«ኮዳ ነው ያሉኝ?»

«አዎ» አባቴ ድምፅ ላይ መሰላቸት ይነበባል። የጥይት ጎሬውን ግንባሩ ላይ ዳሰሰ።

«እንግዲህ... ሕልም በኹለት ይፈታል። የአፈታቱ ነገርስ እንደምን ነው ቢሉ፣ የያዕቆብ አስራ አንደኛ ልጅ፣ የራሄልም ልጅ የሆነው ፈካሬ ሕልም ቅዱስ ዮሴፍ በፈርዖን ቤት እንዳደረገው ነው። ከዕለታት በአንዲት ቀን ፈርዖን ሰባት መልካቸው የከፋ ሥጋቸውም የከሳ፣ ሰባት ደግሞ መልካቸው ያማረ ሥጋቸው የወረረ ላሞችን በሕልሙ አየ። ሕልሙን ለመፍታትም የሉ ዐዋቂዎች አልቻሉምና ዮሴፍን አስጠርቶ «ሐሰምኩ ሕልሙ ወዘይፊከር ሊተ ገጣእኩ፣ ወሰማዕኩ እነ በእንቲእከ ከመ ሰማዕከ ሕልሙ ወፈከርከ» ባለው ጊዜ፣ መልከመልካሞቹን ላሞች የበረከት ዘመን ምሣሌ መልከጥፋዎቹ ደግሞ የረጋብና የምንዳቤ ዘመን ተእምርቶች ናቸው ብሉ እንደፈታለት፣ ይኸውም በጎለኛዎቹ ዓመታት እንደተፈጸመ፣ ዮሴፍም ሞገሥን እንዳገኘ ተጽፎ የለም?»

«እሱን መቸ አጣነው? ጣ!»

የአባይ ጣ ተገኘች።

«ነገርን ከሥሩ ውጋን ከምንጩ እንዲሉ አበው! ኮዳውም በሁለት ይፈታል! ይፈክራልም። ይሄውም ኮዳው አንድም የጥማት ጊዜ ውሃ አጣጧ ነውና የክፉ ቀን ወዳጅን ያመለክታል።»

«ምንድነው የሚለው?» አለ አባይ «የክፉ ቀን ወዳጅህ ይጠፋል! ይሞታል እያልክ ነው?»

ከረድ ሠርዌ ቀድመው ጋሽ ተገኜ ተናገሩ «በዜን ሌላ ማን የክፉ ቀን ወዳጅ አለው? እኔው ነኝ! እኔው ነኝ! ድግስ ጠርቻችሁ ሞቱን ታረዱኝ? ምን አልኳችሁ?...»

«አባይ ቂስ አኮ ነው፣ ተገኜ አታውቀውምና ነው? አባይ ቂስ አምነህ?...ጣ!» የጋሽ ተገኜ ድምፅ እየራቀ ሃደ። የመቀመጫ መንኮራኩራቸውን ጎማ እየገፉ ስለሚሄዱ «አድርሱኝ» አላሉም። ረቂቅ ነፃ አወጣቻቸው።

«በል ወንድሜ ሁለተኛውን ቀጥል! ሁለተኛው የኮዳ ፍቺ ምንድነው?»

«ኮዳው አንድም ጠርነትን ይወክላል»

«ኧ? ምን አልክ አንተ?»

እንደ ረቂቅ አማጮች የግቢ መቀርቀሪያ መዘ ረድ ሠርዌን ሲያሳድደው መሰለኝ። ረድ እንዴት ይሮጥ ይሆን? መቼም ነፍስ ይዘት የተከለን አቋቋም በአሯሯጥ አተገብራለሁ አይልም።

«አልኩክ፣ ምሥጢሩ ይሄው ነው » አለ።

«አይ አንተ ፍፋኤል! እንዲያ ከሆነማ ይኸው በጀማው ፊት በግ አርዳለሁ» አባይ ለቆሌዋ ይሁን ለፍፋኤል ብቻ ተላለ። እውነትም ልጅ ረቂቅ አጥግባዋለች። አንድ ብርሌ ጠጅ የሚጠርበት በግ?

«አናት፣ በይ ተዘጋጅ! ይሄ አባይ ቂስክ ከያዘለት ስንቅሽን አደራጂ»

ሊዘምት? ሌላ ጥይት ባፍንጫው ሊሰብ?

«ሊዘምቱ?» አናቱ

«አይ! ቁጭ ብዬ ጠላት እዚህ እስኪደርስ አጠብቀዋለሁ።» አባይ አሾፈ።

ለካ ለባቴ እንደ አዲስ ልብለድንግል ጦር አውርጃለሁ፤ እያለ መሬትን ለርባ ሲያስገርፍ ኖሯል። «ጥይቶችንን ከግንባራችን አጣን፤ የጦር ምልክቶችን ጠፋን፤ ልጆቻችን እን ታለ በቁም ናዎኸ፤ እየሄዱ ተካኸ ሆኑ። አንቺ መሬት ሽረ ጦር አምጪ!! ሽረ ጦር አውርጃለሁ።» አባቴ ቀጠለ።

«ጦርነትና የስጦታ ፈረስ ጥርሱ አይታይም። ዝም ብሎ መተበል ነው። ግና ጦርነቱ መምጣቱን መጣ፤ ከማን ይመጣል? ሱዳን እንደሆነ ስናፈጥባት ተርበትባች ናት፤ ሱማሌ የተባለ እንደሆነ እስከዝንታለሁ እንዳይለመዳት አድርገናታል። ታዲያ ማን? ለኬንያ የቦረና ኦሮሞ በቂዋ ነው። እኛ እዚያ እስከንደርስም አያስተርፍልን። ቱርክ ይሆን እንዴ?»

ይሄኔ በገና ያደመጥኩ መሰለኝ።

....እኔ መቶ

....ቱርክ ባይ

....የምሽሽ ነኝ ወይ

ታጠቅ ብሎ ፈረስ ካሳ ብሎ ሥም፤

አርብ አርብ ይሸበራል ኢየሩሳሌም።

«የደርግ ወታደር ጦርነት ያልማል?» አለ የአባቴ ሞክሼ ብዜን። «እዚህ እንዳላችሁ በሰላም ኃይሎች በቁጥጥር ስር ትውላላችሁ።»

እንደለመደው እናቴ ትበቃዋለች።

«ና አንተ ሽንታም» ስትለው ጠበንጃውን እያንገጫገጨ ሮጠ። የአባቴ ሞክሼ ዛቻ ያላማራቸው የዝክሩ ታዳሚዎች ረድ ሠርዌ ሳያሳርግ ቀስ በቀስ ተበተኑ።

* * *

አምስተኛን በር ከነፀብራቅ ባስለቅቅም ተጠቅሜበት አላውቅም። አረፋፍጀ ድባብ እገባለሁ። ቦታ አልቀይርም! ነፀብራቅ አጋጣሚ አስመስላ ትመጣለች።

«የእኔን ጓደኞች አላየህም?»

«አላየሁም»

«እዚህ ነን ብለውኝ የት ሂዱ በልደትዬ?»

«ተቀመጭ፤ ውኃ ወይም አምቦ ውሃ ይምጣልሽ»

አይንና ከንፈሮቿ የተሳተፉበት ላቅ «ሻይ»

«ቁጭ በይ፣ ቀዝቃዛ ሻይ»

«ያቺ ሴትዮሀ አትመጣም፣ በልደትዬ»

«አትመጣም» ረቂቅን ጠልቃቃለች።

«በትመጣ አንጣላለን፣ ልደትዬን» ቁጭ

«አሁኔ እኮ ናት»

«ሲፈን ናት አላልከኝም?»

«አይደለችም! ረቂቅ ነው የምትባለው። ረቂቅ ቢዘን! የአልአዛር ቢዘን አሁት።»

«አሺ ሲፈን እንዴት አይነት ልጅ ነች?»

«ቁጭን፣ አይኗ እንዳንቺ የሚያምር፣ ከንፈሯ ስታወራ እንዳንቺ ከንፈር...»

«አንደሱ አትበል በልደትዬ»

«የመልክ አብሪት ያለባት፣ ቆንጆ ነኝ ስትል የማታፍር...»

«አንደሱ አትበል፣ በልደትዬ። የልደታ ልጅ ናት አላልከኝም? ልደትዬን እያለች ትምላለች አላልከኝም? ልደትዬን እያልኩ እንዳላስታውስህ ልደትዬን አልልም ብዬ ምዬ ነበር።»

ገዘን፣ መስዋዕትነት ተጀመረ...

«የልደታ ልጅ አይደለችም»

«ያኔ ግን ያልዋሸኸኝ ምንድነው? ወይኔ አፈር በበላህ! ልደትዬን ብትሞት ይሻልሃል እኮ»

ዝም

«አሺ የት ነው ሰፈሯ?»

«ናዝሬት። የናዝሬቷ ሲፈን እያልኩ ነበር የምጠራት። «እንዳታስቀስፈኝ» ትለኛለች።» ውስጤ መቁነጥነጥ ተፈጠረ። ነፀብራቅ የአይኖቿ ብርሃን እጅ ሆኖ ሲያቅፈኝ ታወቀኝ። ከአካል በላይ በአይን መተቃቀፍ ስሜት ሰጪ ነበር መሰለኝ።

እምስቱ እድገት ወ በቅል መጥተው ከሰሜቱ አናጠቡኝ። ሁካታ፣ ጫጫታ፣ ኳኳታ የተቀላቀለበት ላቅ...

«አንቺ? አንቺ? አንቺ?...» እምስት አንቺ አዋጡ። አህያና በቅሉ አንድ አንቺ አይበቃውም።

«አንቺ? በየት በኩል ሸውደሽን መጣሽ?»

ነፀብራቅ ከእነሱ ይልቅ እኔን አፍራ የሚያማምሩ አይኖቿን መደበቲያ አጣች። ሰደድ ስታደርጋቸው ቅልብ አደርግባታለሁ። የእድገት ወ በቅል ወቃሽ እይን የአህቶቼን ትዝታ ተሰብሰብኝ። ረቂቅ ማፍቀሯን ሲያውቁ።

«ምነው? ቀልቧን ምን ነላት?»

«አፈር ትብላ፣ ምነው ሞታ ባለቀስን?»

«ታለ ይሙት፣ እኔማ ውሃ ነው የሆንኩት!»

«ወይ ቅሌት፣ ምን አላበዳት ልጅ?»

«ኮሆሆሆሆይ!»

«በኢየሱስ ስም!» አሸሻ

«ዝም በይ! ዝም በይ! ዝም በይ!»

ስለፍቅራቸው «የጠቤን ፋርጎ» ይባሉ የነበሩ፣ ለስራ እና ለጸብ የተባበሩ... እነማን ነበሩ?... ፈገግ አልኩ። በአሲ ላይ መስጲት ነፀብራቅ ሽምቅቅቅቅቅ... አለች። ቀስ ብዬ ወደጆሮዋ በመጠጋት።

«ቅድም ግን ያልዋሸሽኝ ምንድነው? ጓደኞቼ እዚህ ነን ብለውኝ አላልሺኝም? ወይኔ አፈር በበላሽ! ልደትዬን፣ ብትሞቼ ይሻልሻል እኮ»

ቀልድ ሆኖ አልተሰማትም። ንዴት ፊቷ ላይ አነበብኩ።

«ወደደቼኝ እንዳይሆን? ልደትዬን»

«አዎ»

«ኸረ እንዳማረብህ ዘር፣ ልደትዬን። አልወድህም።» ጓደኞቿ ራቅ ብለው መቦጫቅ ጀመሩ።

«አንድ ቀን እንደ ሲፈን አስብልሻለሁ።»

«ምን? በልደትዬ?»

«ስወድህ... ስወድህ... ስወድህ... እንዴት ነው የምወደህ ሲያስፈራራ ነዋ!»

«እኔ አስብልሃለሁ ልደትዬን»

«አሁን ለምን አልልልሽም? ስወድሽ፣ ስወድሽ... ስወድሽ... እንዴት ነው የምወድሽ ሲያስፈራራ»

«ምንድነው የምትፈልገው?» ጓደኞቿ ተልባቸውን ሰጡ። የሆነ የደበቀችው ስሜት ስለተነካ ይሆናል እንጂ ምን ያናድዳል?... አላፈገፈኩም፤ ተጋፈጥኳት...

«እንቺ የመጣሽው ንገራኝ እንጂ»

«አልመጣብህም አቃጣሪ! ልደትዬን»

«እናት ካለሽ በእናትሽ፣ አትምጪ»

አምስቱ እድገት ወ በቅል ጭምር በጥላቻ አዩኝ። ግድ አይሰጠኝም። ከዚህ በጋላ የሚኖረውም አያንን። ደግሞ ስለተገፈተረች የምትሄድ ሴት የለችም። መሳደሻም አይቆረቆረኝም። እንደውም እሷን አየቆረቆራት እንዳትረሳኝ ያደርጋታል። ደግሞ የበለጠ እንድትመጣ ከፈለኩ የበለጠ እገፈትራታለሁ። ከዚያስ? እውነት ምንድነው የምፈልገው?...

በእድገት ወ በቅል ታጅባ እየተባበለች፤ ሄደች የመናፈሻው አጋማሽ ላይ ስትደርስ ጭሃ በተነቻቸው። ማባበላቸው መሽጎኗን የመስከረባት ስለመሰለጠነ ስሜቱን ጠልታው ይሆናል።

እንዳች መጥፎ ነገር እንዳይረከቱ ይሰማኛል። እኔ ላይ ሙሉ ሙበት እንዳለት የደመደመችው ነፀብራቅ በሙሉ መተማመን ስትከፍተው ባደ፤ ያልተጠበቀ ነገር ያልተጠበቀ ስሜት ይፈጥራል። ይህ ሁሉ ግን ለምን? መልስ እንደሌለኝ አውቃለሁ...

...ይሄን ተራ ስሜቱን፣ ግለሰብ ያጠቃሁበት ያልተገለጠ መነሻ ነጥቡን ፍልስፍና ወይም ርዕዮተ ዓለም፣ ወይም ሥነጽሑፍ፣ ወይም የእንድ ታላቅ ሰው ታሪክ ሆኖ ወደሚተየርበት ቦታ መሄድ አለኝ። ያም ቦታ የጠናጋሻው ቢሮ ነው። ተነሳሁ፣ ሂሳብ ከፈልኩ፣ ከድባብ ወጣሁ፣ በእንደኛ በር ገባሁ፣ ወደ ጠናጋሻው ቢሮ አቀናሁ።

ከሩት አንዲት ልጅ ከቢሮው ስትወጣ አየሁ። ፊቷ እንደራገገ ይሁን እንጂ መልካ፣ ጠይም አረፋ የተደፋበት ደባደቦ አይነት ነበር። በነውብራት የተጠቆመችው አስቀያሚ መሆን አለባት፤ እሺ ተብላ መሆን አለበት። ለምን? በመልክ የተበደሉ ስለሚመስሉው?... ወይስ...

አንኳኩቹ ገባሁ። ጠናጋሻው ጠረጴዛ ጫፍ ላይ ተቀምጦ በመስኮት አሻግሮ እያየ ነበር። የተለመደ አለባበሱ፣ በ-ኒ ሹራብ፣ በቡኑ ሱሪ፣ በስክ ጫማ... በመሰለቻቸት ሲሆር አየኝ።

"Thales, the first philosopher" አለኝ በቀልድ። «ለምንድነው Thales መባልህን እስካሁን ያልነገርከኝ? ማነው ያወጣልህ? ታላ መባልህን ያወቀ መሆን አለበት?»

«አራሴ ነኝ»

«አንዴት? ጥሩ!»

"Introduction to philosophy ስንማር የጋራ «አሳይመንት» ተሰጥቶን ነበር። ስለመጀመሪያዎቹ የግሪክ ፈላስፎች ከትርቤ Thales ሁሉም ነገር ከውሃ እንደተገኘ መናገሩን እኔ በሙከራ ያረጋገጥኩት በመሆኑ እንደምቀበለው አስረድቼ ከቤት ስሜ ጋር የፈላስፋው ስም መግጠሙ እንደሚያኮራኝ አስረዳሁ። ትርፍ ነገር ነበር። ከዚያ በኋላ Thales ይሉኝ ጀመር።»

«ሁሉም ነገር ከውኃ መገኘቱን በሙከራ አረጋግጠሃል አንዴ? ጥሩ!»

«ውኃ ያልኩት መጠጡን ነው፣ የሚያውቁ ሳቱ፣ ለማያውቁት ነገረው አሳቱ። በመጨረሻ መምህሩም ለምቶ ሳቱ። ትምህርታችን ላይ ሳቅ ይጎድላል መሰል ያ የላቁበትን ቀን መርሳት ተስኗቸው ሶስት ዓመት ሞላ»

«ፍልስፍና በባህሪው በሞት ሽረት ክርክር ውስጥ ያለፈ በመሆኑ ሳቅ ይጎድለዋል። አንዳንድ ብቻ መልስ የሚሰጥበት መንገድ ሽሙጥ ይሆንና ፈገግ ያለኝ ይመስለኛል። ለምሳሌ...» ብሎ ተንክተከተ

«ምነው?» አልኩት ወንበር ስቤ እየተቀመጥኩ

«መምህር ነገር ለምሳሌ ማለት ጀመርኩ። any ways ሶቅራጠስ «የሰውን ልጅ ላባ ያልለበሰ በሁለት እግር የሚጓዝ ዶሮ ነው» አለው። ኒቼ ይመስለኛል ለዚህ ሲመልስ «ዶሮ ላባዋን ብትላጭ ያው ዶሮ ነች። የሰው ልጅ ግን ሁለት እግሩንም ተቆርጦ ያው ሰው ነው።» አለ። ጥሩ!»

«ማነው ማለት መግለጻን ከዚህ ጊዜ በኋላ የነገረህ?»

«ፊተኛ ያመለጠህ የመሰላቸው ልጆች ሲያስመዘገቡ ነው። ማለት ይሉኛል። እንግዲህ ፍልስፍና የተማረ አባት ልጁን ማለት ብሎ ሰይሞት መስሎኝ ነበር። ሙሉ ስምህን ሲያመጡ አንተ ሆነህ እንኛሁት። ጥሩ!»

«የምን ፊተኛ ነው ያመለጠኝ?» አውቁ ለማጣራት።

«ተዋቸው ተሳስተው ነው። ጥሩ ከታሪክ ትምህርት ክፍል የመጡ ልጆች ናቸው።» ከጠረጴዛው ጫፍ ተነስቶ «ህይወት እንዴት ይዛካለች?» አለኝ።

«እንደ ዳክዬ»

«እንዴት? ጥሩ!»

«ከላይ ተንደላቆ መንሳፈፍ፣ ከውሃ ሥር ለመቅዘፍ መንደፋደፍ»

ደስ የሚል ላቅ፣ ድምፁን ከፍ አድርጎ ለመጀመሪያ ጊዜ ሳይምጠው ነው። ውትድርና ፍልስፍና ሳቁን ነጥቀው አቆዩት። በኋላ ደግሞ ስምረት...

ቢሮው በተለያዩ መጻሕፍት ተሞልቷል። በስምረት የፈቀደችለት የፍልስፍና ማስተማሪያ "Questions that Matter" መጻሕፍ ሁለት ቅጅ አየሁ። አንዱ አዲስ፣ ሌላኛው አሮጌ።

«የሁላችንም ህይወት የዛች ዳክዬ ቅጂ ነው። በሚስቶቻችን ማነቅ የተዘነፈ ሸሚዛችንን ሳናስተካክል ከቤት አንወጣም። የውሃውን ውስጥ መንደፋደፍ ሳይሆን ላይ ላይን መንሳፈፍ ነው ለተመልካች የምናቀርበው። በስምረት የተፈነከተው ትዝ ብሎኝ ጭንቅላቱን አየሁት። በቆብ ሳይሸፈን ለአይንና ለነፍስ እንደተጋሰጠ ቁስሎ ጠግኛል፣ የተላጩው በቅሏል። አይኔን ተከትሎ የገባው ነገር ሳይኖር አልቀረም።»

"What we choose for ourselves, that we become and what we become, that we..." ሲል እኔ አገዝኩት

"...contribute to the definition or essence of humanity" ጨረስኩለት።

«ጥሩ! እኔ የራሴ ምርጫ ውጤት ነኝ። ይህን ፍልስፍና እንዴት ልከደው እችላለሁ? የመምረጥ ነፃነት፣ ያ ነፃነት ደግሞ ለሰው ልጆች ሁሉ የቀረበ ፍርጃ ነው። We are condemned to be free ጥሩ!»

ጠናጋሻው ቢሮ በተደጋጋሚ መጥቻለሁ። እንደዛሬው ግን ፍፁም መምህር ሆኖ አያውቅም። በሚስቱ የተመረጠለት መንገድ ይህ እንደሆነ አውቃለሁ።

ቀጥቅጣ-ቀጥቅጣ! ከመምህርነት ውጭ ግራና ቀኝ የማየት የንባብ አማራጮቹን በማጥፋት ለነገር የሚኖር ማድረግ የስምረት ፍላጎት እንደሆነ እራሱ ይነግረኝ ነበር። ተሳካላት? ወይስ አጋጣሚ ነው? የመጣሁበትን ሳንወያይበት ሂድ! ሂድ! ሂድ! የሚል መንፈስ ተጠናወተኝ። እንደ ረድ ሠርዌ የቅኔ ትምህርት ጠናጋሻቸውን ትቹ መሂድ።

እጅን ዘረጋሁለት። የመሰናበቻ መዳፍብ ብቻውን አልነበረም። የሰፊት መኪና ክር መስሎ የተጠቀለለ ብር ነበረበት።

«አያስፈልገኝም፣ አለኝ። ባለፈው የሰጠኸኝ መሳቢያ ውስጥ አለ፣ አላለቀም። ጥሩ!»

ኩርፊያ እንዳልሆነ አውቃለሁ። ብሩን ለግራ እጅ አቀብዬ ጨብጬው ወጣሁ። አሁን ወደየትም መሂጃ የለኝም።

«ጥሩ! ከጠናጋሻው ስሽሽ የመጀመሪያ ቀኔ ነው። ስድስቱ አድግ ወ በትል ቢሮው አካባቢ (ሣር እየጋጡ) ሲጠብቁኝ ነበር።

«ሃ! ሃ! ሃ! ሂ! ሂ! ሂ!» የሚል የአህያና የበቅሎ ሳቅ። ጥሩ!

«ታለስ! ታለስ! The philosopher»

«ውሃ ነህና ወደውሃ ትመለሳለህ» መጠጥ አለኝ።

አስራ ዘጠኝ

እንግዳ ነገር

ሦስት ቀን ከቤት ሳልወጣ፣ የጡረታ ድልድይን ጸጥታና ብርድ ስመገብ ቆየሁ። ስወጣ የአባቱ ፓትሪስ ሉመምግ ካፖርት ሽቦ ላይ ተንጠልጥሎ ሀሀይ ይቃብዛል። ረቂቅ ሰራር ወስዶ ካልሰተለው እዚህ ሙቀትም፣ ጨቨትም አያገኝም። ትልቁ ቤት በር ላይ በአሮጌ ትራ ሳንጃ፣ ሴንጢ፣ ጢም መላጫና አንድ የማላውቀው ብረት ዘይት ተቀብተው ዝገታቸውን እንደ ቅንቅን ያራግፋሉ። የከት ልብሴን ከትልቁ ቤት ሳወጣ እቲቱ ደረቅ ጠቷን የአበዛሽን አያጠባች ነበር። የእንጅራ እናት ጡት ነው የሚባለው?

ግቢው ታምሶ የሚጠብቀኝ መስሎኝ ነበር። ያመለጡኝ ትምህርቶች ቢኖሩም አልተጨነኩም። እንደውም Withdrawal form ብሞላና ረፍት ብወስድ ተመኝቻለሁ። የትኛውም አመታዊ የትምህርት ክፍለ ጊዜ ከአመታት የግል ንባብ በጊላ ቢካሄድ ሳይሻል አይቀርም።

ገዳማዊት ካሬ ገብቼ በርላዬን ከትከሻዬ አወረድኩ። ከፍቼ የAlbert camusን The Happy Death መጽሐፍ አወጣሁ። ደም ነካክቶታል። የጠናጋሻው ደም። የካሙን ፊት አየሁት። ከጆሮ መዳረሻ አስከ አይን አቃፊው ድረስ ያለው የፊቱ አጥንት ጎልቶ ይታያል። እንደ ረቂቅ በድብቅ ሳይሆን በግልጽ ሲጃራ ያጨሳል። የጉንጨ ቆዳ ወደ ውስጥ ሰጥሞ አንድ አምስት ቡግሮች ወረውታል።

ቀና ስል አምስቱ እድገ ወ በቅል ፊት ለፊቱ ካለ የእምነብረድ ወንበር ላይ ቀዝቅዘው ተቀምጠዋል። እዚች ካሬ ውጫኛ አጥር ላይ «ሰ እድገ ወ በቅል የተከሰከሰ» ተብሎ መጽፍ ይኖርበት ነበር። ከመካከላቸው አንዱን ገፋፋቸው ላኳት። መጥታ ፊቱ ተደቀነች። ፊቷ የሆነ ትዝታ ተስቅሶብኛል። የት አውቃት ይሆን?

«አንድትታረቃት ነበር የመጣነው?» አሁን አስታራቂ የሆነበት ዘመን...

«መጀመሪያ እንቺ ብትታረቁኝ አይሻልም?»

«አኔ ምን አደረኩ?» ፊቷን ለማስታወስ ውስጤ ይጥራል

«ጭነቱን ገልብጠሽ፣ መሃል ሜዳ ላይ ጥለሽኝ አልሮጥሽም?»

«አ?» ወፈርፈር ያለች፣ በደንብ የተያዘች አህያ

«ማለቱ ከጠናጋሻው ቢሮ ስወጣ አልሳትሽብኝም?»

«የእኔ ግዴላም...» ጓደኛቿ (ዝርያዎቿ እንጂ) በጉጉት

«ሳይታረቁ ማስታረቅ አይከብድም?»

«አሺ ይቅርታ»

«አልተበልም! አሁን ሂጂ» ወደገባብ። ከአህያ ጋር የማወራ የተረት ሰው የሆነው መሰለኝ።

«ሃ! ሃ! ሃ! ሃ!...»

ሳቀች? ወይስ አናፋች? ቀና ብዬ አየኋት፣ ገርሟታል። አህያ ተገርሞ ስመለከት የመጀመሪያ ጊዜ በመሆኑ እኔም ተገረምኩ።

«ምንድነኝ ብለህ ነው የምታስበው? ማለቱ እራስህን አታውተውም? ማለቱ...»

«አስታራቂ አይሳደብም የራስሽ ጉዳይ እኔጋ ካለ (ያለ አይመስለኝም) እንነጋገር እንጂ የሰው ጉዳይ ይዞ መጥቶ ነገር ማባባስ፣ ከነፁብራቅ ጋር እንድንቆራረጥ የፈለግሽ ያስመስልብሻል። ያንቺ ሥራ የነገርኩሽን ማድረስ...»

«ምን ላድርስ?» የአህያ ነገር!

«አልፈልግም»

«ማን ፈልግ አለህ? ታረቅ ነው እንጂ»

«ያው ነው፣ አልታረቅም። ይሄንን ወስደሽ ንገሪ ያንቺ ሥራ ይሄ ነው።።»

«ይሄማ ያንተ ስራ ነው» አቃጣሪ ስትለኝ እንደሆነ ገባኝ

«አስታራቂ አይሳደብም»

«እንዴ? እንዴት ያሉ ጉድ ነው» ሂጂ

የአህያቶቹ ወንድም ነኝ። ሴት ዝም ስትል ልቧን፣ ስትናገር ነፍሷን አነባለሁ። የሴትን ጠመዝማዛ አፈጣጠር ያለመሪ ተመላልሼበታለሁ። ያለ ኮምፓስ ቀዝፌበታለሁ። ገላጭን ታብዬበታለሁ። ወደገባብ።

"...All he could see now was a white patch where marthe's face was, it's the same as when we make love he realized...."

እንደ ሌላ የአሁያ እና በትሎ ቤተሰብ አባል ፊቱ መጥታ ቆመች። ንባቡን እደግመዋለሁ። ገፅ 25 መሆኑን ልብ አልኩ።

«ምን ነበር?»

«ነፁብራትን እንድትታረቃት...»

«የትድሚም ስትጀምር ነፁብራትን ታረቅ አለችና ስትጨርስ እሷን ትተህ ለእኔ ይቅርታ አድርግልኝ ብላ ደመደመች። ወንድ የመነጣጠት ባህል አዳብራችኋል ልበል?» ፊቷ ነጭ መጎናፀፊያ መሰለ። White patch, White Patch...

ዘመር ብላ በፊት የመጣችውን ጠራቻት። «ቢመኘኝ!» ስትመጣ «ለእኔ ይቅርታ አድርግልኝ ብለሽዋል እንዴ?»

ሌላ White patch...

«ብለሽዋል?»

«አላልሺኝም?» አፋጠጥኳት፤ ቢመኘኝ ይህን ሥም የት ነው የማውቀው?

«ይቅርታ ጠይቂኝ ስትለኝ...»

እኔ የለበጣ ሳትሁ። ሁለተኛዋ እስታራቲ ሮቭች «ወይኔ! እንዴ? ምንድነው?...» ሂደች። የመጀመሪያዋ ቆማ ድርቅ ባለ ስሜት ታየኛለች። 'it's the same as when we make love' I realized!!! ወደ ንባብ። ዕሁፍ ውስጥ አድፍጮ ቆይቼ እግራቸው ከገዳማዊት ካፌ እንደወጣ ኩቲቱን ሸከፌ ተከተልኩ። ወደ አምስተኛ በር። አድግ ወ በትል ምን ብለው መልዕክታቸውን ያደርሱ ይሆን? ከሴት ጋር አውርቶ ለመግባባት የጦርነት ዕቅድ ያስፈልጋል። ሊያጠቁ ሲመጡ መጥፋት፤ ካልሆነም ድልድይ እፍርሶ ማዶ ለማዶ መተያየት። ስታጠቅ ደግሞ ሽምቅ እንጂ ሴትን በአጠቃላይ ጦርነት ገጥሞ ያሸነፈ ወንድ የለም። ፊት ለፊት ልታጠቃ ከሄድክ መሰናክሉ ብዙ ነው። እግር ጠብቆ የሚፈነዳ፤ እግር ጠብቆ የሚይዝ ወጥመድ፤ ጊዜ ጠብቆ የሚፈነዳ...

...ሙትና ቁስለኛ! እንደጠናጋሻው። የገዛ ምርጫህ ያዋቀረው የሚመስል ጠንካራ እስር ቤት ውስጥ ይከቱሃል። እንደ ሊረንሳዊው ፊላስፋ እንደ ሳርት "We are condemned to be free." እያልክ ትኖራለህ!

ከየት ተነስቼ የት እንደረስኩ ጠፋኝ።

«አሪሪሪሪ... ልጅ፣ ልጅ!»

ከእኔ ተቆርጦ ተንከራታች የሆነ ጩኸቴን ለመጀመሪያ ጊዜ የሰማሁት መሰለኝ። በደረቅ ሌሊት በጫት ንውዘት ውስጥ መፃፍና ማንበብ ተስኖኝ ለመተኛት ስመኝ እራታውን ሰማሁ።

«ኦኦኦ... ልጅን!»

ተደገመ። ሁለተኛውን እንደመጀመሪያው አልተጠራጠርኩም። አለሌ እራታዬ፣ በዝቶ ተባዝቶ ተጠናዋች የምድር ጋኔን ይሆን ይሆናል። ሌሊት ሌሊት የተኛን እያስደነገጠ መለማመኛ የመስዋዕት እርድ ይቀበል ይሆናል።

እናቱ የማይሸነገር ደጃፌን በርግዳ ቆመች፣ እንቅልፍ ጠብቶ ያልጠገበ ፊቷ እንዳበጠ ላብ ቸፈፈፍ ብሎታል።

«ምንድነው? የምን ጩኸት ነው?»

«አዘህ ነው?»

«እረ ውጭ ነው»

«የእኔ ነው?»

«እረ የሌት ነው።» ጆሮዋን ጣል አድርጋ ስታዳምጥ ቆይታ «ምነው ልጅ ልብህን ምን ወሰደው? በደረቅ ሌሊት ደጃፉን ሳትሸነጉር የምትተኛ? በል ተነሳ! በስመአብ እቲ! ምን ጉድ ነው? እኛ ምን እናድርግ? እኛ ልጅ አልሞተብንም? ችለነው ነው እንጂ...» ቆሎዋን እየተቆጣች ሄደች።

ተነስቼ በሩን ከውስጥ ቀረቀርኩ። ፍርሃት፣ ፍርሃት አለኝ? የገዛ ጩኸቴ ከእኔ የድምጽ አብራክ ተፈጥሮ እኔው ላይ በማንባረቁ ልፈራ? እናቱ ከአብራካ ተፈጥራ አይኔ ሲወጋት መግቢያ ታጣ አልነበረምን? እናስ? ይሄ በእኔ ላይ ቢሆን ይደንቃል?...

...ጠዋት ደጃፌ ተቆርቋሮ ስከፍት ግራ ተጋብቼ ነበር። ልማድ ሁለተኛ ተፈጥሮ ይሁን እንጂ ቀደምቱን ተፈጥሮ ማጥፋቱ አሙን ነው።

ጠናጋሻው መንፈስ መስሎ በሬ ላይ ቆሟል። ፈራሁት እንዴ? ቆሎ፣ ጂኒ፣ እድባር፣ ዛር፣ ጨሌ፣ አዶክበሬ... የእውነቱ ተጋሪ ሆነው አብረውኝ ይኖሩ የለም? ስለምን ጠናጋሻው መንፈስ ስለመሰለ እስፈራኝ?...

...አይኖቹ ከረዋል። ዳርዳራቸው ጠቁሮ የመከረራቸው ማጠናቀሪያ ሆኗል። ጉንጮቹ እንደ አልበርት ካሙ ጎድጉደው ከንፈሩ ላይ ሊቋጭ ጥቂት የቀረው ሲጃራ ይሟላል። ያጨስ ነበር? እንደመንፈስ አግሩን ሳያነሳ እየተመመ አልጋው ላይ ተቀመጠ። ተሳስቼ በሩን ከውስጥ ቀርቅሬ መልሼ ከፈትኩት ሰውነቱ ስላለቀ ጉልበቱ በሱሪው ላይ ሾሎ ይታያል።

«ሌባ የሆንኩ እየመሰለኝ ነው።» አለ። በከንፈሩ የያዛትን ቁራጭ ወደመሬት ጥሎ።

«መንፈስ የሆንክ ቢመስልህ ትክክል ነበር» ስል አሰብኩ። በሬት ጠናጋሻው ሊናገር ሲያስብ ገና ከውስጤ የሚቆነጠነጥ እንዳች ነገር ሲያቆቡቱብ ይሰማኝ አልነበር? ዛሬ ስለምን መንፈሴ መርዶ ጠባቂ ሆኖ አራግፍግ፣ አራግፍግ አለኝ?

«ሰርቀህ ማንበብ፣ ሰርቆ ከሙባላት በምን ይለያል? ጥሩ ህግ ፍትሃዊ ሆነ አልሆነ የሞራል ጥያቄ ማስነሳቱ አይቀርም። የተጫነብህ ህግ አግባብነት ከሌለው እዚያው ለማስለወጥ መሞከር እንጂ ከተደነገገብህ በኋላ ተደብቆ መሸፈጥ ከህሊና ተጠያቂነት አያተርፍም። ጥሩ፣ ከሚስቱ ተደብቄ ማንበብና ቤት ስገባ ያላነበብኩ መምሰሌ እየቆረቆረኝ ነው። ሌባ! ሌባ! ሌባ! የሚል ቃል ከውስጤ ወደእኔ ይወነጨፋል። እራሴን ለማክበር እየተቸገርኩ ነው።» ከአልጋው ላይ ተንሸራቶ ቁራጫን አረገጠ።

«ይቅርታ አድርግልኝና እውጉስቲን የትኛውም ህግ ከሥነ-ምግባር ጋር ተጣጥሞ መደንገግ እንዳለበት ያስረዳል። ስነ ምግባርን ከግምት ያልከተተ ህግ አካላችንን እንጂ ህሊናችንንና መልካም ፈቃዳችንን ለመግዛት ኃይል የለውም ይላል።»

እንደ መምህር እንደ ጠንቋይ ለራሱ የማያውቅ ይሆን ይሆን እንዴ?

«ትክክል ነው! ጥሩ! ሄነሪ ቶሪያ ደግሞ ፍትሃዊነት ለሌለው ህግ እንደ ህሊና ያለው ሰው መግዛት የለበትም ይላል። ጥሩ! ይሄ ሁሉ ግን የፍልስፍና መከራከሪያ እንጂ ህይወት ውስጥ ትንጣት ቦታ የለውም። ቦታ ያለው እስተዳደር፣ እኗኗሬና ቀድሞ ስፍራ ይዞ የተደላደለው ባህላዊ የህይወት መመሪያዬ ነው።»

እኔኮ ብዙ ሰዎቹ ችግሮቼን ወደ መወያያ ሀሳብነት ተይራ ነው የማቀርባቸው። የፍልስፍና መከራከሪያዎችን እንጂ ችግሮቼን አልተወያየሁባቸውም ማለት ነው? እየሸሸሁ ነው የኖርኩት?

ጠናጋሻው የለበጣ ሳቅ አሳይቶ ማልጎምጎም በመሰለ መንገድ መናገር ጀመር። ፍራሹ ላይ ተቀምጦ ጆሮዬን አቆብቆብኩ።

«ተደራሪክ የተባለው የሮማ ንጉስ አንድ ፈላስፋ ወዳጅ ነበረው። ቦሊቲየስ የሚባል። ስልጣን ቢሰጠውም ቆይቶ በምሁራን ላይ በተለይ በፈላስፎች ላይ ፍርሃት እያደረገበት መጣ። ስለዚህ ቦሊቲየስን ሴራ በመጎንጎን ከሰሶ አሰረው። ከሱ ሞት የሚያስፈርድ እንደሆነ ይታወቃል፤ የማይታወቀው እንዴት አይነት እንዳደለ እንደሚፈሰምበት ነው። ይሁንና ቦሊቲየስ መሞቻው እንደተቃረኑ ሲያውቅ አንድ የፍልስፍና መጽሐፍ ማዘጋጀት ጀመረ። የሱ ችግር ሞቱ እና አሟሟቱ ሳይሆን መጽሐፉን ሳይጨርስ እንዳይሞት ነበር። ጨረሰ De consolatore Philosophiae የሚገርም ጥበብ የነበረው ስራ ሆነ። የሶቅራጥስን የመጨረሻ ንግግር የሚስተካከል።»

በረጅሙ ተነፈሰና ኪሱን ፈተሽ ሲጋራ ለማጨስ ፈልጎ እንደሆነ ገባኝ። አጣ። በረጅሙ ተንፍሶ ንግግሩን ቀጠለ።

«ተደራሪክ የፈራው ፍልስፍናና ፈላስፎችን ከሆነ ስለምን ቦሊቲየስ እርስ ቤት ሆኖ እንዲወጥና እንዲያነብ ፈቀደለት? አይታወቅም። ያም ሆነ ይህ ጨካኝነት የበዛበት የሞት ፍርድ ቦሊቲየስ ላይ ተፈፀመበት። ጭንቅላቱን በገመድ ድር አሰረው እያጠበቁ እያጠበቁ፣ እያጠበቁ ከፍተኛ ስቃይ ሰቀቁበት። ከህመሙ መከፋት የተነሳ አይኖቹ ታወሩና ሞተ። ይሄን እንደ ጭካኔ እንዳለየው የሚያደርገኝ ቦሊቲየስ እስር ቤት ሆኖ እንዲወጥና እንዲያነብ መፈቀዱ ነው። አንድን ሰው ነፃ አድርጎ እንዳያነብና እንዳይወጥ ከመከላከል አስሮ መፍቀድ፣ ብሉም በጭካኔ መግደል ምን ያህል የርህራሄ ስራ መሰለህ? ጥፍ!»

«ሰምን አትፈታትም?»

«ምርጫዬ ያስከተለው ስህተት ትዳርን በማፍረስ ብቻ የሚስተካከል አይመስለኝም። ምርጫ ውስጥ የገባሁበት መንገድና የመረጥኩበት አግባብ ይሄን ፍርድ በፀጋ እንድቀበል ግድ ይለኛል። I deserve!» ኪሱን መፈተሹን ረሰቶ ዳግም መፈተሹ ጀመረ። «I deserve!! It is just!!» ደረቱን በጨበጠው እጅ ደቃ!

ዝም

«አርሳው!!»

ዝም

የተለየ ነገር ለማውራት ያህል ስሜቱን ዘና አድርጎ «ትናንት ግቢ ሰው ቀጥረህ ነበር?» አለኝ።

«አይ፣ ማንንም አልቀጠርኩም።»

«አንድ ቀን እዚህ ስትሮህ የነበረችውን ልጅ እምስተኛ በርጋ አይቻት ነው።»

«ለንነትን?»

«ለንነት ነው ስሟ? እሷን! አንተን ለማረጋገጥ መስሎኝ ነበር፣ ከሆኑ ተማሪዎች ጋር እያወራች ቆይታ አብረዋት ሃዱ።»

እነ ነፀብራቅ እንደሆኑ አልተጠራጠርኩም። ግንባር ምስረታ ላይ ይሆኑ? ምን አረጋገጧቸው? እጠቃላይ ጦርነት ሊከፍቱብኝ ይሆን? ለንነት መፍዘዚ ለቋት ወደ ተዋጊነት ተሸጋገረች? የግንባሩ ሊቀመንበር ማን ይሆን?»

“Withdrawal መሙላት አረጋገጥ ነበር” አልኩት።

«ለምን? ማለቴ ብትጨርስ...»

«ቁጭ ብዬ ያለጣጣ ማንበብ ፈልጌ ነው። መመላለስ ስለቸኝ።» ቁስሉን እንደነካሁት ካተነፋፈሉ ኃይል ተረዳሁ። እሱ ያጣውን እኔ ስንበሽበሽበት ምን ሊሰማው እንደሚል ግልጽ ነው።

«ጥሩ፣ ሳቲኖች እና ግሪኮች (ሐሰኪላ) (Schola) የሚሉት እንደኛ ዘመናዊ ትምህርትን አይደለም አሉ። የጥምና ጊዜን ነው። ከየትኛውም ግዴታ ነፃ የወጣ ጊዜ (Leisure)ን መሆኑ ነው በተለይ ግሪኮች የሥራ አላማ ነፃ ጊዜን ማስገኘት ነው ብለው ያምኑ ነበር። እኛ ደግሞ በመንግሥት የተረፉትን የአረፍት ጊዜ በገንዘብ እንለውጣለን። «ጥሩ! ዛሬ እኔም ያንን ነፃ የወጣ ጊዜ ልጠቀምበት። ቁርሳችንን ጠቀም አድርገን በልተን ጫት እንጀምር።»

እንደከዚህ በፊቱ ባይሆንም በመጠኑ ደስ አለኝ። ተፍ፣ ተፍ ማለት ጀመርኩ። አቴቱ ጠቀም ያለ ቁርስ እንድትሰራ ገንዘብ ሰጠኋት። ጫት ለማምጣት ተዘጋጀሁ። በፀጥታ የፈዘዘውንና በብርድ የደነዘዘውን ጡረታ ድልድይ፣ በእናቶች ድብቅ አይን ታጅቤ፣ በተዘጋ ልሳን ተሰድቤ ማለፍ ቢከብድም።

አባቴ መሬትን «ጦር አምጭ» እያለ እንደ አዲስ ልብለድንግል ለመግረፍ ስለ ብልቷን ፍለጋ ሳይሄድ አልቀረም። ፓትሪስ ሱሙምባ በካፖርቱ እንደተሰቀለ ይወዛወዛል። ብረታ ብረቶቹ በእርጌ ትሬይ ላይ እንደተሰጡ ነው - ጡረታ ድልድይ ውስጥ መቀትና ጩኸት ያለ ይመስል...»

ፃፆ

የጎልቀተ ዓለም ነገር

ለገነት መጣች! ግንባርን ወክላ ይሁን? እራሷን ወክላ ይሁን? እኔን ወክላ ይሁን?... አይታወቅም። እናቱን አልተጣራችም መሰሉት ብላ አልጋ ላይ ተቀመጠች። ፊቷ መፍዘዝ እንዳረበበበት ነው። እረጅም ተሚስ በነጠላ ጫማ አድርጋለች። ለአንድ ሳምንት ያህል ከቤት ሰላልወጣሁ ያረገኛቸው ናፍቆት አቅሷን ነስቷት ሳይሆን አይቀርም። በሽርጥ የጠቀለለች እራሷን ቀና አስከታደርግ ጠበካት - አላለችም።

«ልሄድ ነው» አለችኝ።

«አሁን መጥተሽ?» አልካት።

«አይ ወደሌላ አገር»

ሳላባርራት ትሄዳለች የሚል ግምት አልነበረኝም። አላሳዘነችኝም፤ እንደውም እንዳች ከባድ ጥላ ከትከሻዬ ላይ ሲገፈፍልኝ ታወቀኝ። ቅልልልል...

«የፍቅር ልምድ ልሳፍልሽ?»

ቀና ብላ አየችኝ። ዓይኖቿ ለጥላቻ የተነቃቁ መሰለኝ። ሆን ብዬ ቀጠልኩት...

«ወይዘራት ለገነት ሺፈራሁ ለተከታታይ ሦስት ዓመታት በታማኝነት (ማረጋገጫ ባይኖርም) እና በዕናት በፍቅር ሲያገለግሉን...»

«አይበቃም? ታለ? ዛሬ እንኳን...»

«ምን? ልቅበጥ ነው? ደስ አሰኘኝ ነው?... ወይስ ምን?»

ዝም!

«በድለሽኛል፤ ታውቃለህ ታለ? ግን አሁንም እወድሃለሁ።»

«አንጉል መቀደስ የተኛ ሰይጣን ለመቀስቀስ ዝም አልኩ።»

«ለነገሩ እንተን ከማጣት ብዬ ነው የተበደልኩት»

«...አውቄ የፈዘዘኩት» እንደማለት ሆኖ ተሰማኝ። አብደቷን፣ የበላይነቷን፣ ያልተገደበ መብቷን እንደ አደገኛ ጦር መሳሪያ ማስፈታቴ ነው በደሉ? መቼ

እንደሚረዳን የማይታወቅ የሰዓት ስምብ መሰል ንዴት ይዛ እንዴት አብሬአት መሆን እችል ነበር? ማንናዘቢያውን የተነጠቀ ይሉኝታ ቢሰናፍቆቷን እያረርከብት እስከመቼ እዘልቅ ነበር?...

«አንተ ጎን ልምጣ?»

እንደ ፍዘቱ ዘመን እስከትጠየቅ መጠበቅ አላስረሰጋትም።

ዝም አልኳት

ዝም አለች።

ዝም ስትል ጠራጊት «ጎይ ቁጭ በይ እዚህ» አልኳት። የማንበውን ግዙፍ መጽሐፍ አጠፍኩት። "Guns, Germs, and steel" ይላል። የሰው ልጅ ማህበራዊ መስተጋብር ውስጥ ምንጣ፣ አካባቢ የአየር ሁኔታ፣ ጠበንጃ ጅርም እና ብረት ያላቸውን እስተዋዕላ የሚተነትን መጽሐፍ ነው። ለእኔ ጠበንጃና ብረት ያለው «ፍቅር» ላይ ነው። ትዳር ከተመሰረተ የቀረው ጅርም ተግባር ላይ ይውላል፤ መጽሐፉ ውስጥ በከብት ተዋዕያ ላይ ጅርም ያለው እስተዋዕላው ቀጥተኛ ተዕዕኖ እንደታየው በትዳር ውስጥም ያለው ይተነተናል። አንስቼ ጠረጴዛው ላይ አስተመጥኩት። ለገነት ያልሰማች መስላ ዝም። ጠበኩ፤ የለም። ሰውነቷ ውስጥ ያለው ኃይል ለመነሳት እንዳያስችል ሆኖ ተጠፍጥፎ አልፏል፤ ወይም ያ ፊቷ ላይ አድፍጦ አመለከተው የነበረ የባተል ስሜት መውጣት ጀምሯል። ስጋት...

«አልሰማሽም?»

ቀስ ብላ ተነሳች። ለእሷ ይሄ በየአመቱ ከብረ በዓል የሚዘጋጅለት ድል ነው። ለኔ ሽንፈት? አጠገቤ ተቀመጠች። እንደ እግሯን አጥፋ አንዱን ዘረጋችው። ሰፊው ቀሚሷ የአምራ ክንፍ ቤት ጣሪያ መሰለ። አቀርቅራለች። ፊቷ በጨርቅ አጥፋቶች ተከቦ ዓይኗ፣ አፍንጫዋ እና ከንፈሮቿ ብቻ ይታያሉ። አጥፋቱን ገልጬ የጋለ ጉንጫን ሳምኳት።

«ተው» አለችኝ ያለልማዳ።

ስትሸሸኝ፤ አይደለም፤ የሸሸችኝ መሰለኝ። በፊትም መንፈስ ነበር የሚጠጋው? ታዲያ እካሏ ሳይርቀኝ እንዴት የሸሸችኝ መሰለኝ? መንፈሷን በመንፈሱ መጠጋት አሰኘኝ።

«ተው» ብላኝ አታውቅም።

ያልሸሸኝ ገላዋን ለመንካት ፈራሁ። እንዴት? ያህረ የምስክር ወረቀት የሚያስፈልጋት አገልጋይ አልነበረች? እና? እጅን በወገቧ በኩል ሰደድኩት። ከገላዋ ቀድሞ ጥቅል ወረቀት የተሟሷ ወገብ ውስጥ ተወሸቆ እጅን ተከላከለው። እሷና ሲፈን የተሟሳቸው ወገብ ውስጥ ዕቃ መወሸቅ ይወዳሉ።

«ምንድነው?»

«ላንተ የመጣ ደብዳቤ ነው።»

የስምረት መንፈስ የረበበበት ደብዳቤ ምናልባትም መሄዷ ስለሆነ ያለሀፍረት የምትሰደብበትና ገመና የመሰላትን የምትጠቅስበት። ወደፊት ጠጋ ብዬ በገድገዳው በኩል ላስተኛት ሞክርኩ።

«ታለ? ተው? ታለ? ታለ? ተው? ተው...»

አፏ እንጂ ገላዋ አልተከላከለኝም። አልፈለገችም እንዳልል እንኳን እከላቷ አልተቆጣም። ልስልስ እንዳለች ልስልስ ባለ ድምፅ።

«ተው? ተው? የእስከዛሬው ምን ጠቀመህ? ተው በእናትህ?...»

ስለ ተሟሷን ገልቤ ከነሱሪዬ ጭኗ ውስጥ ገባሁ። በዚህ ሰዓት «ተው» ተቃራኒ ፍቺ አለው። ምናልባት «ብል» ቢባል ተው ግለት ሊሆን ይችላል።

የፊቷን ጥምጥም ፈታሁ። አቤት አርዘመቱ! የረድ ሠርጭን እባት የሚያገቡ ሴት እንደእኔ ጥምጥም የመፍታት ዕዳ ቢኖርባቸው ኖሮ በእንደኛው እንደምንም አከናውነው በሁለተኛው «አፋቱኝ» ይሉ ነበር።

«በሩ አልተዘጋም።»

ተነስቼ ከውስጥ ሸንጉሬው ስመለስ ሁሉንም ነገር እንደነበረ አላገኘሁትም። ያንን አንጀት የሆነ የፊት መክበቢያ ጨርቅ ጠምጥማ ጨርሳለች። ሐምት ቢያረስም እንደግሪኩ አምላክ እንደ ሲሲፊስ የተንከባለለውን ድንጋይ ዳግም ለመግፋት ተነሳሳሁ። ዕጣ-ፈንታ አይደል?

«ታለ? ተው? ተው?...» ታጀብኩ።

«ታለ?»

«ተው»

«ታለ?»

«ተው»

«አሁ»

«ተው በእናትህ»

«ወይኔ ጉዴ...»

...የመጨረሻ አራት? ሆድ የሚያባባ፣ ባላለቀ የሚያሰኝ። እወዳታለሁ እንዴ? የሚጎድለኝ መከልከል ነበር? ወይስ ምንድነው? ፊቷን ለማየት ሞከርኩ፣ ጠመዘዘኝብኝ። ፊቷ አይያዝም እየተረሳ አስቸግሮኛል። ለንጉስ ሳሱብ ሊረገግ እየመጣች ትደቀናለች።

«በሩን ክፈተው።»

ከፍቼ አስከመለስ እግሮቿን አስኮርፋ ተቀምጣ ፊቷን በእጥፋት እየከበበች ቆየችኝ። አጠገቧ ደብዳቤው ተቀምጧል። ስምረትን መሆንና ባሏን ማመስ፣ ማተራመስ ያቃቃት ሴት ሮሮ መሆን አለበት፤ ካልሆነ ሌላ ምን? እኔ ስቀመጥ እሷ ተነሳች።

«ልሂድ።»

«መሽቷልከ።»

«ከዚህ በላይ አምሽቼ አስወጥተኸኝ፣ ውጭ አድሬ አላውቅም?»

ዝም

«በል መልካሙን ሁሉ እንዲገኘምህ አመኝልሃለሁ።»

ምን ማለት ነው?

«በቃ?»

«በቃ!»

«በምንድነው የምንገናኘው? በስልክ? በደብዳቤ?...» ዝም አለችኝ። በእጥፋት እስር ሴት ውስጥ ያለ ፊቷ ላይ ምን ተዕፏል? ይሄን በር ካለፈች በጊላ መልካን እንኳን በአይነ-ሀሊናዬ ማምጣት የማልችላት ሴት ጥቂት ፍላጎት ስላላየሁ ኮርታብኝ፣ ምናልባትም እንደበሬቱ ገንፍላና ተደባድባኝ መለያየት የፈለገች መሰለኝ።

«ምንም ቢሆን...» ትዝብት መሰል ነገር ያውለቀ ፊቷ ላይ አንገርበቦ:: ምን እያለችኝ ነው? ግንባሩ የላከብኝ ሽምቅ ተዋጊ መሆኗ የገባኝ መሰለኝ:: በዚህ አጠራጣሪ ባህሪዋ የትኛውን ድክመቱን ለማጥቃት እንደረለገች ሊገባኝ አልቻለም::

«ቻው» በረጅም ቀሚሷ እግሯ እንደተሸፈነ መሰለ ብላ ወጣች፤ እግሯን ተከትቶ በሩን ከውስጥ ሸጎርኩት:: ድንገት ሊለዋወጥ የሚችል ነገር ቢኖርስ? አለውቅም:: ደግሞ ቢኖርስ? የሸጎርኩትን በር ከፈትኩ:: ወይስ ልቤን ነው የከፈትኩት?.. የማይጨበጥ ግልብጥብጥ ስሜቱ እንኳንም ሰለገነት ለኔም አስጠላኝ:: «ጥሩ!»

«ምነ?» ማፋጠጥ አሰኝኝ አራሴን::

ጠናጋሽው የሴቶች የፍቅር ቅጥ እንደሆነ የነገረኝ ዘዴ ለወንዶችም እንደሚሰራ ተገለሀልኝ:: ያፈቀረች ሴት ያላፈቀረች መሰላ፤ መቆየት የረለገችው የቸኮለች መሰላ፤ የረለገችው ያልረለገች መሰላ... ከሆነ ወንድ ጅል ነው አልህ ይጋባል::

በሩን ገፍቼ አጨላለሙን በማየት ሰዓቱን ለማወቅ ጥረት አደረኩ:: እኩለ ሌሊት ቢሆን ምን ላደርግ?...

...በራሴ ማላገጡን ትቼ ገሰፅኩ:: ወደ ፍራሽ ሄጄ ተቀመጥኩ:: መንፈሴ እንዳቆበቆበ ነው:: አሁን ካሁን በሩ ተከፍቶ...

...በግራ አይኔ እይታ፤ ጥግ ላይ ነጭ ነገር ይታያኛል:: ዞሬ አየሁት፤ ደብዳቤው እንደተንጋለለ እኔን ይጠብቃል:: አነሳሁት፤ ማሸጊያው ከፍት ነው:: የታሸገው ተገልጦ እንጂ ሳይታሸግ ተረስቶ እንዳልሆነ ያስታውቃል:: «ምን ብላ የሰንብት ዕፋልኝ ይሆን?»

. . .

«ሲፈን ነኝ» ይላል ደብዳቤው ሲጀመር:: ለገነት «ሲፈን ነሽ» ስለምላት መሰለኝ «ልክ የጥላሁንን ዘፈን ደግመው እንደሚጫወቱት ድምጸውያን እንቺነትሽ ትዝታ የለውም:: የተካሻት ናት ባንቺ የምትሳላው:: ታሪክ አልባ...» አይ እኔ?

«ሲፈን ነኝ! በእኔ ተፀዕተህ ከቤትህ የማትወጣ፤ መናኒ መሆንህን ለምቼ ካንተ ያገኘሁት መፅናኛ አድርጌ ቆጥራው ነበር:: መከራን ለመግፋት እንደምክንያት አጠቀምበትም ነበር:: ብኩን ለመሆን ቆርጠህ ትምህርትህን

ስታቋርጥ እሱስ ቢሆን ከዚህ በላይ ምን ያድርግ? አያልኩ እራሴን ለዕና ነበር።

«ጠልጅህ አይደለም! ለሱማ መቸ ታደልኩ?...»

(ምንድነው? ሲረገገ በሰጠኝ በኩል?...)

«ታለ? አሁንም እወድሃለሁ። አንተም እንደምትወደኝ ያወኩ ቢመስለኝም። እርግጠኝነት ግን ይጎድለኛል። እስኪ ለራሱም ታማኝ ሆነህ ከአፍህ እውጣው ትወደኛለህ? ተገኜ ይሙት! ያንተ ምላሽ ምን ይሁን ምን እወድሃለሁ።»

(እስካሁን ለገነት እንደጻፈችው እየጠረጠርኩ የሆነ ጠቋሚ ነገር አረፈግ ነበር። ግን ሲረገገ የድብት አባቷን ሥም ስትጠቅስ ጥርጣሬዬ ተገፍ ከነገመኛዬ አደባባይ ላይ የተገኘሁ መሰለኝ።)

«እኔ እንዲህ ስወድህ በአግባቡ ላለውካት ሴት ለምን አንገጠጥክኝ?... ስወድህ! ስወድህ!... እንዴት ነው የምወድህ? ሲያስፈራ አሰኝ አልኩ። ብያለሁ፣ ግን እኔና እንተ ብቻ ስለሆንን፣ ባንተ በምወድህ ተማምኜ፣ መውደዴ ስላለሽቻለኝ፣ ተገደጄ አልኩ። ታዲያ ይሄ ስለላ ሰው፣ ያውም ለሴት ይነገራል? አይ ታለ? ምን እንደተሰማኝ ታውቃለህ። የተደበኩበት ድረስ መጥተው ሲያጠቁኝ ሌላ ምን ሲሰማኝ ይችላል?»

(እይኔን ጨፈንኩ፣ ሲረገገን እዚህ ደብዳቤ ውስጥ ፈለኩ። እስካሁን የአባቷን ሥም ከመጥቀሷ ውጭ የለችም። ደብዳቤውን አስጠግቼ አሸተትኩት ማግሁት... አእምሮዬ ቀጥታ የናዝሬት ራስ ገዝ አደረሰኝ። ቅክለኛት፣ አይናቸው፣ ጫት፣ ለቀብር የተዘጋጀችው ጉድጓድ መኝታ ክፍል... ደንግጦ ከአፍንጫዬ ላይ አሸሸሁት። ረቂቅ የጠናጋሻውን ቆብ፣ ስምረት እጁን... አላሸተቱም? እኔ በዚህ ድርጊታቸው አልሳቅሁም? ማነፍነፍ የውሻ ነው አላልኩም?... የሲረገገ ደብዳቤ እንደሆነ እርግጠኛ ሆኜ ማንበቤን ቀጠልኩ።

«ላንተ ከሆንኩት የተናገርከው አምንቱን ነው። የማታውቀውን ላንተ የሆንኩትን ሰማ።»

«... ሰባት ዓመት ሙሉ ልጅህ እኔ አናቷን አታውቀኝም። ይገርማል እንዴት? ያንተ እኔን አለማወቅ ነው ሥጋዬን ነክሶ፣ አጎንቶሉ፣ አብዮት አፍርቶ ልጄ የሆነው። ትዝ ይልሃል እሳቸ ትንሽ ቤት ውስጥ የሚቅሙት ፈላስፎች ሁልጊዜም ተፈጥሮ ግብረመልስ አላት፣ ይሉ ነበር። ልብ በል! ሁልጊዜም!!

«አንተን ባላፈቅር ኖሮ፣ ከሀደትህ እጅ እግር የሌለው ልጅ ሆኖ ሲመጣ መካድ ይቻለኝ ነበር። ድብቅ ፍቅሬን በድብቅ ባላከናውን ኖሮ ልጄን ፀሐይ

እይናፍቃትም ነበር፤ የጓዳ ፍቅር ከንውኔ ግብረ መልሱ የጓዳ ልጅ ማስታመም ሆኖ መጣ።

«ይገርምህል፤ የቼቹ እናት ትዝ ትልሃለች? ልጄን ለእደባባይ ሀሀይ እመቻችታ ደጃፏ ላይ ማስቀመጣ? የፍትሯ ግብረ መልስ ነው። ልጄን ለእንተ ጥላ መኮብላሏለች? ባራቀረች የመካጃ ተፈጥሯዊ ግብረ መልስ ነው። ተፈጥሮ የራሷ ግብረ መልስ አላት። የእንዱ መጨረሻ የሌላው ጅምራ መሆኑ የግድ፤ ግድ፤ ግድ... አለው።»

«ያቺ ያቺ ሌሊት «አርግጥላሁ» ስልህ የካጃኸኝ፤ ልቦናህ እያወቀ ያባረርከኝ ለዚያም ተፈጥሮ ግብረመልስ አላት። በድብቅ የዘራኸውን በገሃድ ትቀበላለህ። ልጅህን ለእናትህ ለእንጃች አምጥቼ እሰጥልሃለሁ። ይሄ ነው ተፈጥሯዊው ግብረ መልስ። እንጃች እንደቼቹ የልጅ ልጄን ባሉ ወስዳ ለሸኸናው ሁሴን ትሰጣት እንደሆን እናያለን። ይሄ ደሞ የእሷ ተፈጥሯዊ ግብረ መልስ ይሆናል። በአሳቻ ሰዓት ልጅህን እስከጥልልህ ድረስ ቻው!!

ለሦስት ሌሊትና መዐልት...

ቀን አንድ

ለሰድስት ሺህ ሰድስት መቶ ስልሳ ስድስተኛ ጊዜ አነቡበኩት። እያንዳንዱ ገብ የራሱን ሽንትር ልቤ ላይ እንዲያሳርፍ ፈቀድኩ። ገራሬነት ለሰው ልጅ ሁሉ የተሰጠ «ኃጢያት» እንደሆነ አየሁ። ተገራሬነት ለእያንዳንዱ ሰው የምትቀርብ የጽድቅ ዕዋ ናት። «ይቺ ዕዋ ከእኔ ትለፍ» እስካላልን ድረስ የጽድቅ በረከት ደጃፋችንን ትቆረቁራለች። በንክፍትላትም ከእኛ ጋር ትበላለች።

የሾህ እክሊሳ አይቆረቁርም። የጥም አቅርቦቷ በሰፍነግ ነው ግን አይሰነፍጥም። ጦሯ በጎናችን ውስጥ ገባ-ወጣ እንደሚል ሰማዳ ነው። የጠፋ አይን ይፈጠስ ይንድ ደምና ውሃ ይፈልቀናል። ከእደባባይ አውጥተው አማራት ገምቦኛ ጠርተው እያሰደቡ ጽሕማችንን ሰማኒያ ጊዜ ለነጩን እናዝናለን። «ሰቅሉ ሰቅሉ ሰቅሉ» ላሉት እንንሳፈፋለን። «ደሙ በእኛና በልጆቻችን ይሁን» ላሉት «አይሁን» እንላለን። የክሰሱን እንዳይከሰሱ እንሰጋለን። ተገራሬ በንዴት ገራሬውን ባሰበ ጊዜ ወደ ገራሬነት ተተላቅሷል። የተገራሬዎች አሰቃ «የመጣባችሁን መከራ ሁሉ በእኩቷት (በምስጋና) ተቀበሉት እንጂ

አታማሩት። ያለው እርሱ ነው። ተጠራጣሪዎች በጎናችን ቁስል ጣታቸውን ከትተው እስኪያረጋገጡ ድረስ እንጠብቃለን። የመዳፋችን ሽንቲር እስከ ትንሳኤ አብሮን የሚጓዝ ህያው ምስክራችን ይሆናል።

ቀን ሁለት

በሲራን ቃላት ስጋዬ የቆሰለው ሶስት መቶ ስድሳ ስድስት ጊዜ፤ ደሜ የነጠበው ሰባ ስድስት ነው። የቀረው ግን ያበጠው፤ የበሰዘው እንደ ሰማይ ኮከብ፤ እንደምድር አሸዋ ነው። አይቆጠርም። እኔ ስለሲራን ደብዳቤ ስል የተቀበልኩት መከራ ሺውን እንደ እያሉ በአሥራ ሶስት ክፍልም ተዘርዝሮ አያልቅም። የእህቶቹ ወንድም አይደለሁም። ሴት ስም ስትል ልቧን፤ ስትናገር ነፍሷን አላነብም። የሴትን ጠመዘማዛ አረጣጠር አልተመላለስኩም። ያለኩም ጋህ የቀዘፍኩ ከመሰለኝ እርሱ ትዠት ብቻ ነው። ገላዋን የታበይኩበት የመሰለኝ ተላላነት ስለሚያጠቃኝ ነበር። ሴትጋ ገመና ያለው ከሴት ጋ ልፊያ መግጠም አልነበረበትም።

ለፍቅር በመጣች አንዲት ሴት ሌሎቹን ሴቶች መለካት ወንድን ብቻ የሚያጠቃ የድድብና በሽታ ነው። ደደብ ነበርኩ። በድድብና ላይ መታበይ ታክሎ አንገላቶኛል።

ቀን ሦስት

የታየ ራዕይ ገረብኩ፤ ሰባት ሴቶችን አየሁ። የእግዚአብሔር ቁጣ በእነርሱ ስለሚፈጸም የጊላኞቹን ሰባት መቅሰፍቶች የያዙት እነርሱ ለወንዶች ታዩ...

(ይሄን ራዕይ እንብቤዋለሁ ወይስ አይቼዋለሁ?)

...ከዚህ በጊላ አየሁ፤ የምስክርም ድንኳን መቅደስ በሰማይ፤ ተክረተ፤ ሰባቱንም መቅሰፍት የያዙ ሰባቱ ሴቶች ከመታገሻ ቤታቸው ወጡ። ከተልባ እግርም የተሰራ ጥፍ የጌጥ ልብስ ለበሱ፤ ደረታቸውንም በወርቅ መታጠቂያ ታጠቁ። ከአራቱም እንስሶች አንዱ ከዘላለም እስከ ዘላለም ድረስ የሚኖር የእግዚአብሔር ቁጣ የሞላባቸውን ሰባት የወርቅ ዕቃዎች፤ ለሰባቱ ሴቶች ሰጣቸው። ከእግዚአብሔርም ክብርና ክጋይሉ ጢስ ሞላበት። የሰባቱም ሴቶች ሰባቱ መቅሰፍት እስኪፈጸም ድረስ አንድ እንኳ ወደ መታገሻው ቤት ይገባ ዘንድ አልቻለም። ታላ የሚሳደበውን ስድብ ሊታገሉት እንዳይቻል፤ ብልግናው

የአጥንት ብል እንደሆነ፣ ማሰናከያውም በአፍ ሰይፍ ይዋጉት ዘንድ የሚቻል እንደሆነ ሁሉ እንግዲህ ሀፀትና ጥርስ ማፋጨት ይሁንበት።

* * *

ለሦስት ሌትና መዐልት በሚማሰል አለም ውስጥ የምጨብጠውንና የሚተኮርበትን ማግኘት ሳልችል ቆየሁ። በመጨረሻ እካሌ እስኪደክም ከመብል እና ከድሎት እራሴን ከልክዬ ቆየሁ። እቴጌ የምታመጣልኝን ምግብ በጉጉት እራሴን መቅጫ አደረኩት። የተፈጥሮን መፈታተን ተፈታተንኩ። እንደ ያዕቆብ ካልባረከኝ ለምን ፈጠርከኝ ብዬ ፈተርኩት። ከተፈጠርኩ ለምን ተፈጠርኩ? ከጎደልኩ ለምን ጎደልኩ?... አልኩ። ዕጣፈንታዬ ይህ ከሆነ ስለምን ከመፈጠር ባሻገር ባለ ዘልአለማዊ ጥልቅ ውስጥ እንድቀር አልተደረገም?...

...ደክምኩ፤ ከሦስት ቀን በኋላ እንቅልፍ ሽለብ ሲያደርገኝ ሲፈን ልጄን ታቅፋ «በምስለ ፍቁር ወልዳ» ስልት ፊቴ ተደቅና ቀሰቀሰኝ። ስንት ዓመታት እስቀምጫለት ተኝቼ ይሆን? ሲፈን ላይ የፈፀምኩት መካድ በተፀነሰ ልጅ ውስጥ ገብቶ አወላከፈ? ያንን ያህል ክህደት ከየት አመጣሁ? ስፈዕመው እንዴት አልታወቀኝም?...

...ሲፈን! ሲፈን! ሲፈን!...

ሃያ አንድ
የነገር ነገር

«...ሲራገ! ...ሲራገ! ...ሲራገ!...
ምድር ላትገነገገ፣ ሰማይ ላይክራገ
አንደ ቀርነበግእ በውል መቆላለፍ
ምሥለፍቁር ወልዳን መስሎ መተቃቀፍ
እካል ሆኖ መርቀቅ፣ ጥላ ሆኖ መግዘፍ»

የሚል ኅብረዝማሬ በሰላሳስ የሚሰማኝ ይመስለኛል። ጆሮዬ እየረዘመ የሂደ
ይመስለኛል። የሰውነቴ የክሸፉ ፀጉሮች ላይቀሩ ወደ ጆሮነት ተቀይረው
ያቆቡቆቡ ይመስለኛል። የእናቴ ድምፅ ከፍ ካለ ሲራገ ልጅ ጥላላት ሄዳ
የተወራ ይመስለኛል።

...ጉድ! ...ጉድ! ...ጉድ!...

ብዙ ጊዜ ቤትህ ውስጥ፣ አንዳንዴ መንደርህ ውስጥ፣ ሌላ ጊዜ ከተማህ
ውስጥ፣ አልፎ አልፎ ሀገርህ ውስጥ መገኘት እንደሌለብህ አይሰማህም?
የአንተ ዕዳው ገብስ ነው። ሀገርህን መሸሽ-መሰደድ! ጉዳ ዓለም ውስጥ ለአንተ
ቦታ እንደሌለ ስትደመድም ነው። መፍትሄው በአንድ ጊዜ ከስደት እራስን
ወደማጥፋት ይሸጋገራል። ለእኔ ዓለም ላይ ቦታ የለም፤ ሲልቪያ ጥላት
ከማይፈታ ቤተሰባዊ ችግር ውጭ ለእርሷ የሚሆን ቦታ ዓለም ላይ በማጣቷ
ነው ጭንቅላቷን ዳቦ መጋገሪያ ውስጥ ከትታ የሞተችው።

ገመና የሚያነፈገፍ ጆሮዬ የእኔን ሲያጣ የረድ ሠርዌን ቅገገት ቃርሞ
ይመለሳል። መቼ እንደሚሆን የማይታወቅ ነገር ከመጠበቅ በላይ መባከን
የለም። ያደረኩባትን አደረገችብኝ።

ደጃፌ ተቆረቆረ። በግምት ዕኩለ ሌሊት መዳረሻ ነው። ማነው? ልቤ
ተፈራገጠ።

«ጌታዬ ነህ?» (መሪጌታ ያለች መሰለኝ)

ረቂቅ ነች። እንደተልከሰካሽ መንፈስ አሳቻ ሰዓት አስወድዷታል። ክፈትኩላት።
እንደለገነት ረጅም ተሚስ ለብሳሰች። የተሚሱ ጫፍ መሬት ለመሬት

እንደተነተተ ያስታውቃል። እራሷን የጣለች ይመስላል። ሀገሯን ሰቅሶታ በሻርፕ አስራዋለች። ቁመቷ አለቅጥ የረዘመ መሰለኝ።

«ግቢ።»

«ምን ሆንክ?» ቅዝቅዝ ብላለች። የሰከረች መስሎኝ ነበር። እንደውም እህል በአፏ የዞረ አይመስልም። ከንፈሯ ጠውልጎ እንደወተሮው ቀለም አልተቀባም።

«ይሄ ሁሉ ለምን?» አልኩ የተናገርኩ አልመሰለኝም ነበር።

«ለፍቅር» አለች የቅሬታ ፈገግታ እያሳየችኝ። «መቼም ለገነት አይሆንም።» ልትቀልደኝ ሞክረች።

«ግቢ።»

ገባች። መንሳፊፍ የመሰለ እርምጃ አልፋ መዳፍ የማትሞላ ጊጠኝ ቦርሳዋን አልጋ ላይ ወርውራ ተቀመጠች።

«የሆንኩትን ላሳይህ ነው አመጣጤ» አለች።

«ምን ሆንሽ?»

«አንዳትደነግጥ።»

«አሺ።»

«እረ ለወሬም አይመችም፤»

«ምንድነው የሆንሽው?» እንደቆምኩ ተንከርፍፌ ቀረሁ።

«ዝም ብሎ ገላዬ እየጠፋ ነው። መጀመሪያ ቅዠት ነው የመሰለኝ። የሆነ ብርሃን ከውስጤ እየፈለቀ ገላዬን ያጠፋዋል። ተመልከት» ረጅሙን ቀሚስ ገለጥ አደረገችው። እግሮቿ ከቁርጭምጭሚቷ በታች የሉም። ያደረገችው ጥልፍልፍ ጫማ ብቻ የወለቀ ያህል ከቀሚሷ ዘርፍ ስር ቁጭ ብሏል።

«ምንድነው? ረቂቅ ምንድነው?»

«ጌታየነህ በምን አውቃለሁ። ተመልከት እግራ አይታይም እንጂ አለ። ጫማዬን ሳነሳው አይታይህም?» አነሳችው።

ቅዠት መሆን አለበት። በሊፈን ላይ የዋልኩት ግፍ ቅዠት ለቆብኝ መሆን አለበት።

«እስኪ ጨብጨቅኝ» አልኳት ጨበጠችኝ።

«እጅህ ይሞቃል» አለች። «ተመልከት ደግሞ ስተኛ ጎኔ አልጋ አልነካም። በእኔና በአልጋው መካከል ጥቂት ብርሃን አለ። አየህ? እስኪ እጅህን ከተት? ገላዬ የለም እይደል? የተንሳፈፍኩ ይመስላኛል።»

«ምንድነው ረቂቅ?» የማደርገው ባጣ አንባዬ መፍሰስ ጀመረ።

«እንጃ! ግን አያመኝም። አንደውም ቅልል የሚል፣ ረፍት የሚሰጥ ነገር አለው። ስለታከትኩ አብዝቼ ፀላይኩ፣ እሱ ይሆን?»

አልጋው አጠገብ ተንበርክኬ በረቂቅ ገላ እና በተነጠረው በብርድ ልብስ መካከል ባለው ክፍተት አምሳክ። አንዳች የብርሃን ሞገድ የመሰለ ነገር በመካከል ቢኖርም ግድግዳውን ለማየት አላስቸገረኝም።

«በሀልሜ ነው?»

«እኔ ልጠይቅህ አንጂ ጌታየ ነህ?» ፈገግ አለችልኝ። «እስኪ አቀፈኝ እናረጋግጥ» አንደተኛች ሁለት እጆቿን ዘረጋችልኝ። አቀፍኳት። በሀልምም ማቀፍ አለ። ከእውኑ ጋር ምን ይለያየዋል?...

«አማዬን ልጥራት»

«ተው፣ አንዳትነግራት፣ ጨርሶ አንዳትሰማ። ቻይና በንና መጥፋቷ፣ የሚቀበር ነገር አለመገኘቱ አንዴት አንደሚያብስከሰካት እያወቅህ? አሁን ተኛ ጠዋት ደግሞ የሚሻሻል ነገር ካለ እናያለን።»

ፍራጂ ላይ ተኛሁ። አንቅልፍ አንዳይወስደኝ ተጠነቀኩ። እንደዚህ ያለነገር የተረፀመበት ታሪክ፣ ተረት፣ ገድል፣ አራታሪክ፣ ሳይንስ... ምንም ሊመጣልኝ አልቻለም። ኤልያስ በእሳት ሰረገላ ተመነጠቀ እንጂ ብርሃን ሆኖ ከፀሐይ ጋር አልተደባለቀም። ቅዱስ ያሬድም ራስ ደጀን ተሰውሮ አለመሞቱ ተነገረ እንጂ...

...ተነሰቼ ገላዋን ነካጋት፣ ነቅታ ወይም የተኛች ከመሰለችበት ዓይኗን ገልጣ እይታኝ ሀዘኔታ ቅልቅል ፈገግ አለች።

«አይዘህ ተኛ» አለችኝ።

ስምረትስ ምን ሆኖ ይሆን? በረዶ? ገላዋ እየቀለጠ ተንገርቅኝቶ በእርጥበት መልክ እግሯ ስር ይረስ ይሆን?... አንዲህ ያለ ተለምር ለምን እስረላለ? ስለበደሏ ስትካስ? ወይም ስለጥፋቷ ስትከለስ?...

...እራሴን አንቅልፍ ወስደኝ አገኘሁት። ስነቃ ደንገጭ ተነሳሁ። ህልም አንደሚሆን ቅንጣት ያህል አልተጠራጠርኩም። ለረቂቅ እየነገርካት ለመሳቅ ቸኮልኩ። ወደ አልጋው አይኔን አጨናብሼ ላኩ። ረቂቅ አልጋው ላይ አልነበረችም። ከፍተኛ አረፍት ተሰማኝ። ደግሞ ቢሆንስ? ብዬ ከፋኛ ተጨነቅሁ። ለጊዜውም ቢሆን የሲራንን ዕዳ የዘነጋሁበት ጉዳይ ነውና አልጠላሁትም። ማለዳ እናቱ የጉልት መውጫዋ ሰዓት ሲደርስ ደጃፊን ሳትቆረቁር ከፊት አደርጋ ሰገግ ብላ ወደ ውስጥ አየች። ያየችው ወደእኔ ሳይሆን ወደአልጋው ነበር።

«ያቺ ዕብድ ሄደች?»

«ማን?» ልቤ መታ።

«ረቂቅ፣ ወፊፊዎ»

«መጥታ ነበር እንዴ?»

«ድምጹን የሰማሁ መስሎኛል። እንዴ? አንተጋ አልገባችም እንዴ? አላደረችም?»

የምመልሰው አጣሁ። አውነቱ በቅዠቱ ተምታታ። እናቱ መልስ ስታጣ ጣጥላ ሄደች። እኔ ግን ከአውነቱ ጋር ተፋጠጥኩ።

አልጋውጋ ሄጀ ፍንጭ ፈለኩ። ያቺ ጌጠኛ ትንሽ ቦርሳ ነበረች።

ድንገጥ!!

የረቂቅ ጉዳይ የሰውን ልጅ ሁሉ ወክዬ የተመለከትኩት የዚች ምድር ተአምር ነው። የሰማና ያነበበ እንጂ እኔ በፍጹም አልጠራጠረውም። ረቂቅ ጠፍታ ከውስጥ የተሸነጎረ በሯ ተሰብሮ፣ መኝታ ቤቷ ፖሊስ ሲገባ ሰው እንደነበረ ፍንጭ የሚሰጥ ምንም ነገር አልተገኘም። ረጅም ቀሚሷ መሬት ላይ ወድቆ ያየሁበትን መንገድ አንዳች ነገር ጠቋሚዬ ነው። የቀሚሱ ትክሻ ረቂቅ አንገት ሥር እንደተንጠሰጠሰ እስከ መጨረሻዋ ተአምራዊ ክንውን ድረስ አብሯት እንደነበር አወላላቱ መስክሮልኛል። ምናልባትም ኤልያስና ኤልሣዕ ቆመው ሲጫወቱ የእሳት ሰረገላና የእሳት ፈረሶች መጥተው በመካከላቸው ሲገቡ፣ ኤልያስም በአውሎ ነፋስ ወደ ሰማይ ሲነጠቅ መጎናጸፊያው መሬት ሲወድቅ የተገኘው እንደዚህ እንደረቂቅ ቀሚስ ነው።

ፖሊሶች አሻራና ፍንጭ ፍለጋ ቤቱ ውስጥ ሲንጎዳጎዱ እኔና እናቱ ወደ ደጃፍ ወጣን። የጊቢው ጠባቂ በጥርጣሬ በቁጥጥር ስር ሲውል። «ገብታለች፣

አልወጣችም። ብሏል። አባቴ ፖሊሶቹን «ይሄን እዩ» እያለ ፈትሮ ይሂቸዋል። በዚህ መካከል ነጠር የረቂቅ ሰውር እጁ ትከሻዬ ላይ ለመጨረሻ ጊዜ ያረፈው። ሙቀቱ እንዳለ ነው። ለቀቀችኝ። ከማንም ማመን ጋር ትንትንት መግጠም አልሻም። ይሄ የሰውን ልጆች ሁሉ ወክሎ የተሳተፍኩበት የዚች ምድር ምናልባትም የመጨረሻው ተለምር ነው።

አመናችሁም ቀራችሁ ረቂቅ ወደ ብሔረ ብፁአን፣ ወይም ወደብሔረ ገያዋን ሃዳሰች፣ ወይም በተለምዶ መሰከቱ ወደ ሰማዩ-ሰማያት ተነጥቃ ከእነ ኤልያስ፣ ከእነ ሄኖክ፣ ከእነ ነሐሴቱ ሰለብ፣ ከእነ ቅዱስ ያሬድ... ጋር ተቀላቅላለች። መላእክተ ብርሃን እያሸበሸቡና «ንሱብሐ ለእምላክነ» በማለት እየዘመሩ አቀባበል እያደረጉላት ነው። የሰው ልጅ በደል አንዱን ቅዱስ፣ ሌላውን አርኩስ እንዲያደርገው እነሆ በእይኔ አየሁ።...

...ሲፈን እርግማን ውስጥ የገባችው በእኔ ከህደት ከሆነ ረቂቅ ስለገጠማት ከህደት እንዴት ከሥጋ ድካም የመገላገል ዕድት ሆነላት?... ሞት ጉዳይ ይህ ነው? እራሴን ወቀስኩ። ሞት ጉዳይ ከእኔ የተወለደችው ልጅ ናት? ከዚህ በፊት እንዴት አደገች? ወደፊትስ?...

...ለጥቂት ቀን የታገሰልኝ ጭንቀት ጀመረኝ።

ፖሊሶቹ አባቴን አስቀድመው ወጡ። የሚያደርጉት ግራ እንደገባቸው ያስታውቃል። አንኳን እነሱ እኔም ሁሉንም ያየሁት ግራ ተጋብቻለሁ። አንዱ ፖሊስ ትንሽ ማስታወሻ አውጥቶ እስከረገጥቶ ደገነና

«የምትጠረጥሩት ሰው አለ? በልጅቷ መጥፋት?»

«አንዴ? ሞታለች ወይስ ምንድነው?» እናቱ ቱግ አለች።

የነብዩ ኤልያስ ዘመዶች እንዲህ ግራ እንደተጋቡ ጠረጠርኩ። የእሣት ሰረገላውና የእሳት ፈረሶቹ መጥተው መካከላቸው ሲገቡና ኤልያስን ይዘውት ሲመነጠቱ ያየው ነብዩ ኤልሳዕም እንደእኔ የሚያስረዳበት ቋንቋ አጥቶ ገም ብሎ ይሆናል።

«ረቂቅ ከአግሯና ከቀኝ ጎኗ የጀመራት...»

«ምን?» (ፖሊስ)

«የብርሃን ፍልቀት» እኔ

«አሺ?» (ፖሊስ በሹረት)

«ሰውነቷን እየጋረደና አካሏን እያንሳፈራ. ቆይቶ በመጨረሻ የሰራ ሰውነቷ መታየት የማይችልበት ደረጃ ላይ ደረሰች።»

ፖሊስ ማኅተም ያለው ወረቀት አንስቶ ለሆስፒታል ይዕፋል። «የአእምሮው ሁኔታ ተጣርቶ ይላክልን። ደህና ከሆነ በእኛ መንገድ ደግሞ የወንጀል ሁኔታውን እናጣራለን...» ጣጣ፤ አፌን ያገዘኩ።

ሳይንሳዊ ምርመራ ወይም ኃይማኖታዊ መገለጻዎ ያዳገተው ፖሊስ ወደ አሱባልታ ገባ።

«ከማን ጋር ተጣልታለች?»

«ገንዘብ ለማን አበድራለች?»

«የማንን ውሽማ ነጥቃለች?»

«ማን ዝቶባታል?»... ከሳይንሳዊው ወይም ከኃይማኖታዊው ይልቅ አሱባልታዊው ምርመራ ፖሊሶቹን ሥራ የሰሩ አስመሰላቸው። ተጠርጣሪዎች...

- የልጅ አባት (ሠንጋ፣ ሠንጋ የሚያካክሉ አማራጮች ያሉት ሌላ ሠንጋ)
- አህፉ (ስምረት ቢዘን)
- ኃይኛዋ (ለገነት ለካ አልሄደችም?)
- ዘበኛው
- ደባደቦ፣ ድብዳብ ፊቷ (አንድ ቀን ፊቷ ላይ ቢራ ስለተደፋባት?)

* * *

ጠናጋሻው ፊቱ አብርቶና መንፈሱ ተነቃቅቶ ሳየው ልቤ ታዘበው። እርግጥ ከስምረት ጭቅጭቅና አስሮ መያዝ ነፃ ወጥቶ ይሆናል፤ ልጆቹንም ለእናቱ አስተላልፎ ነፃነቱ እንደተሟላ ተሰምቶት ይሆናል። ቢሆንም...

«ነቃ ያልክ ይመስላል።»

«አ» ብሎኝ ዝም አለ።

«ረምህን ተላጭተሃል? ቀለል አንዲልህ የፈለክ መስለሃል።»

«ጥሩ!»

«ምን?» ለምን ፈትሬ መያዝ ፈለክ? ዝም ብሎ ኪሱን መፈተሽ ጀመረ።

«ዛሬ በምስጢር ጠርተውኝ ነበር፣ ጥሩ።»

«ስለረቂቅ ሊጠይቁህ ይሆናል።»

«አይደለም» ቆሞ የሱሪ ኪሱን ፈተሽ። የሚፈልገው ሲጋራ ሳይሆን አይቀርም። አጥቶ ተቀመጠ።

«ታዲያ?»

«ወደ ሠራዊቱ ተመለስ፣ የቀድሞ ማዕረግህ ከነሙሱ ጥቅሙ ይሰጥሃል አለ። ጥሩ! ዳግም ወደ ጦርነት ልንገባ ነው። ኤርትራና ያለው መንግሥት መጨረሻ ደረጃ ላይ አንደሆኑ ነገሩን። ጥሩ!» መፈተሹን አረስቶ ዳግም የጃኬቱን ኪስ ፈተሽ። ክብሪት አወጣ ጫረው። ቱግ ያለ አሳት። በትንፋሹ አጠፋና ሳቀ።

ምነው? በሚል መገረም አየሁት።

«ንድ ኮሎኔል መንግሥቱ ኃይለማርያም ሀራሬ ሆነው የሰጡትን መግለጫ የግል ጋዜጦች ይዘውት መጥተዋል። ጥሩ ምን አሉ መስለህ?»

ምን? በሚል አየሁት።

«ድሮም ሊባ ሲሰርት አይጣላም፣ ሲከፋፈል ነው አሉ አሉ። አንገዲህ የአንዱ ሌባ ሠራዊት ሆኜ የሌላውን ሌባ ሠራዊት ልወጋ ነው። ጥሩ!»

ፊቱ አብርቶና መንፈሱ ተነቃቅቶ ያየሁት የመሰለኝ አንዴት ነበር? መዝሙሩን አንደ ክፉ ዕጣ አላየሁበትም። አንደውም የተሻለ ጥሩ ዕድል ሆኖ ተሰምቶኛል። ምክንያቱም አንድ ቀን የሲልቪያ ፕላት አራስን የማጥፋት ድርጊት አንደአማራጭ ሊታየው አንደሚችል ስለምጠረጥር ነው። ባህሪን ብቻ ሳይሆን ሀገሩንም አሳጥሮ ወታደራዊ ግዴታውን ከወዲሁ ተወጥቶ እንደመጣ አሁን ልብ አልኩ።

«የኢማኑኤል ካንትን "Practical reason" እና የሶትራጠስን Moral philosophy የምናገኘው ውትድርና ቤት ውስጥ ነው። ካንት ዕውቀትን ገድቦ፤

ማመን እንዲሰፋፋ የሚተጋ ራሳሰፋ ነበር። ውትድርና ቤት ስትገባ ዕውቀት ይገደባል የጋራ «እምነት» ይሰፋፋል። ሰቅራጠሳ ደግሞ ዕውቀት ንድፈ ሀሳባዊ እይደለም ይላል፤ ተግባራዊ ነው። ተግባራዊ ዕውቀት ያለው አሁንም ውትድርና ቤት ውስጥ ነው።»

ፍልስፍና ውትድርና ውስጥ ቤት መሠረት ይዞ እንዲጠብቀው ሲመኝ መስሎ ተሰማኝ። እኔ ውትድርናን ባላውቅም ይህን ዓለም የተረዳሁበት መንገድ አለ። ሾፕንሀመር እንዳለው የዓለም ሥረመሠረት በጭፍንነትና በግብታዊነት ላይ የተገነባ ነው። ሳይንስና ስሌት አይገባውም። በዚች ዓለም ላይ በእውነት ስም የሚሰበከው ጭፍንነትና ግብታዊነት ነው። ስላው ቀርቶ ትናንት ያሰብከውን ዛሬ እንዳትደግመው የሚያስገድድ ሁኔታ በምክንያት አልባነት ተቆጣጥሮህ ቁጭ የሚልበት ጊዜ ብዙ ነው። ትናንት ያሰብኩት ዛሬ አለ? ትናንት የተለምኩት ለዛሬ ሰራ? አሆናለሁ ያልኩት የታለ? እዚህ ክፍል ቁጭ ብዬ አብደትን መጠበቅ ስጣ-ፈንታዬ አልሆነም?...

«አኔም አዘምታለሁ» አልኩት። ቃሉ ከአፌ ሲወጣ ጭንቀቱ ሲቃለል ተሰማኝ። የመዘመት ፍላጎቱን ለጠናጋሻው መንገር ነበረብኝ?

«ጥሩ!»

የትኛው ጥሩ?

«አሁን ግን አጠቃላይ የጦርነት አዋጅ የተለፈ አልመሰለኝም። ነገር ስላላማራቸው ነው እኛን የጠፍን።»

ሀገር፣ ድንበር፣ ሉአላዊነት፣ ነፃነት፣ መደረር... እዚህ ሁኔታ ውስጥ ቦታ አላቸው? ጠናጋሻው የስምረትና የረቂት ጉዳይ ባይገጥመው ዳግም ይዘምት ነበር? እኒስ ሲፈን ምሽጊን ባታስለቅቀኝ ጠበንጃ በአፈ.መ.ዝ. ብዬ አሮህ ነበር? ሁሉም ዘማች የየራሱን አላማ በልቡ ይዞ ነው ለጋራ አላማ የሚዋደቅ የሚመሰሰው። ጅብዱና ጅብደኛ ከዚህ አውነታ ውስጥ ይወለዳሉ። ብዙ አመፀኛ ሴት ያለው ሀገር ብዙ ጅብጁ የሚሰራ ጅብደኛ ወታደር ይኖረዋል።

«ስመሰግናለሁ» አለኝ አንድ ወረቀት እየሰጠኝ።

«ጥሩ!» አልኩት። ስምኑ ማለት አላሰኘኝም። ወረቀቱን እየሁት Withdrawal የተፈቀደበት ደብዳቤ ነበር።

«አኔም አመሰግናለሁ» አልኩት።

ዓያ ሁለት የብድራት ነገር

ሠላምና መረጋጋት የለያየውን ጦርነት እንድ ያደርገዋል። ጡረታ ድልድይ ባትሚ መቀትና ጨካኝነት አስጨንቃት።

«አቤት መቀት፣ አቤት ጨካኝነት» ረድ ሆርጭ ደጃፍ ላይ ቆሞ ለአባይ ቁስነቱ ከአባቱ አስር ብር ተበረከተለት።

«አኒ፣ ጦርነት ይመጣል ሲሰኝ እውነትም አልመሰሰኝ» አለ አባቱ። «አንግዲህ እናቱ ድርቆሽሽን፣ ዳቦታሽን፣ ጭቆሽን፣ በሶሽን... አሰነጻጸ፤ አንግዲህ እርግጥ ሆኗል።» አባቱ ደግሞ የሚዘምተው ለምን ይሆን? የጀግና ምልክት አድርጎ የሚቆጥራት ጥይት ከገንባሩ ስለሸለከች ሌላ ጥይት በአፍንጫው ለመሳብ?

የአሸግ ገበታ ደጃፍ ላይ አዘጋጅ። የጦርነት ነጋራት ከመታን የተሰተሳተው የጡረታ ድልድይ ነዋሪዎች ከበቡት።

«አንግዲህ ባድመ እዚህ ናት። ያኛው ወንበዴ የመጣው በዚህ ነው፣ ይህኛው ወንበዴ የሚከላከለው በዚህ ነው። እነዚያ እዚህ ድረስ ጉብተው ሌላ ምሽግ ሲቆፍሩ የኛዎቹ ደግሞ እዚህ ኃ ሌላ የመከላከያ ሌላ ምሽግ ያደራጃሉ። ቦታውን ስለተመላለሱት አውቀዋለሁ...»

አባቱ ጦርነቱን የሌላ ግሩፕ ሁብ አስመሰለው።

ጠናጋሻው በዘመተ ልክ በአስራ አምስተኛው ቀን ጠቅላይ ሚኒስትሩ ህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ቀርበው ማብራሪያ ሰጡ።

«...ይቺ አገር ተወራለች» አሉ። ወኔ በሚተሰቅስ ሳይሆን ተኝቶ በሚያሰተኛ መንፈስ። ተወረርን ካሉ ትንሽ ቁጣ አያስረገጡም ኖሯል? አባቱ እንኳን ጦር የሰበቀበትን፣ በአነጋገር የተዘገበተበትን የአማጭ ሠንጋ በንዴት እያላደደ የጡረታ ድልድይን አገራ ለምስት ቀን አላስነሳም?

ሒሩት በቀለና መለስ ዜናዊ ለጦርነት ቅስቀሳ አይሆንም። የጠቅላይ ሚኒስትሩ ትካሜ የበዛበት የጦርነት መግለጫቸው በትዝታ መንፈስ የተዘፈነውን የሒሩት «ወኔ ቀስቃሽ» መብረቃ አስታወሰች።

«አለብህ የጎበዝ አደራው፣

አለብህ ቃልኪዳን አደራው

አስኪ በጎረጌህ በል ጎራው።» ሲዋጋ የተነሳውን አያስተኛም? አንደውም ጠቅላይ ሚኒስትሩ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ከመግባታቸው በፊት ያደመጡት ይሄንን የሂሩት ዘሊን ነው።

ጦርነቱን ሐሩትና ጠቅላይ ሚኒስትሩ ትዝታ አደረጉት ብሎ ህዝቡ አልተከበሩም። አንደውም ምታ ነጋሪት ከተት ሠራዊት ያለው ሕዝቡ አንጂ ጠቅላይ ሚኒስትሩ አልነበሩም። ጠቅላይ ሚኒስትሩ ለማራገፊያ ሰብስቦ አየራለጉ ስለመሰለው ይሆናል።

«ስንት» ሲል፣ ይኸው!

«ሞራል» ሲል፣ ይኸው!

«ወታደር» ሲል፣ ይኸው!

አባቱ እንኳን የጠፋች «ጣ»ውን አየደጋገመ «ይሄ ሰውየ ጣ! ግንባር ሂጆ ሠራዊቱን አነቃቃለሁ ካለ ነገር ይበላሻል። ጣ! እንዲህ ነው እንዴ ሞራል? ጣ! ለዚህ ለዚህስ የአኛው ባሻጭ ይሻላል ጣ! «ጠንቀቅ» ሲል እንኳን ያለማጋነን ከዚህ እንጦጦ ይሰማል። ጣ!» አለ።

ሂሩትም ግንባር ሂጆ ሠራዊቱን አነቃቃለሁ ካለች ነገር ይበላሻል ስል አስቤ ሳትሁ። በሂሩት ትዝታ ወታደሩ ከሚሰቱ የመታረቅ ህልም ያበጅና ይበተን ይሆናል።

ጠረጴዛዬ ላይ ብጣቂ ማስታወሻ ትቼ ወደ እንዱ ቀበሌ ሂጆ ተመዘንብኩ። ወደቤታችን ከተመለስን ያናደዱን ሴቶች ሊላዘቡና ሀሳብ ልንቀይር ስለምንችል ይመስለኛል አራሳ አስመሰሉት። ነገሮችን አጣድረው የጤና ምርመራ በማድረግ መኪና አቀረቡ። ዘንባባው ተዘጋጀ። ያስፈራሩንና ምሽጎችንን በፕሮፓጋንዳ የቀሙን ሴቶች በየመንገዱ ዳር ዘንባባ ይዘው ይሸኑን ጀመር።

ናዝሬት ደረሰን። የናዝሬቷ ሲራን! እሳም በእህያ ውርንጫ ተሳፍሮ እንደሂደው በዘንባባ ተቀበሉን።

«ሆግዕና በአርያም»...

...ብለዋል? የናዝሬት ሴቶች ወደ ገሊላ ሲሸኑን ይሆን። ልጅ የታተፉ ሴቶች ስመለከት ልቤ ብትን እያለብኝ ናዝሬትን አለፍናት። እንግዲህ ምሽጌ ባዶ ሆኖ ስታገኘው ሲራን ምን ትል ይሆን? አዝማራውስ?

ብዙ ተንገን፤ ብዙ ወጣቶች መንገድ ላይ ተቀላቀሱን። አንዳንዶቹም መኪና ላይ እየተንጠለጠሉ ተደባለቱን። በጤና ምርመራ የወደቁ ወደ ሲቶቻቸው መመለስ ስለማይችሉ ብቻ አሳብረው ወደማሰልጠኛ ለመሄድ መኪና ተንጠለጠሉ። ሌላ ምን ሊሆን ይችላል?...

ሐረር፣ ሁርሶ ማሰልጠኛ ማዕከል የሚል ጊቢ ውስጥ ገባን። ከገባን በኋላ በመኪና ከአስር ደቂቃ በላይ ሄድን። ጊቢ ነው ሀገር? ከመኪና ስንወርድ ያ እስከ እንጠጣ የሚሰማው ጨካኝ ተቀበለን። ማዋክብ አለበት። እየተዋክብን ፀጉራችንን በወረፋ ላጩን። ቱቃ ልብስ ታደለን። ያ ሁሉ ዝንጉርጉር በአንድ ጊዜ ተመሳሰሎ ቁጭ አለ። ያየኸው ተርቶ ያናገርከውና የተግባባኸውም ተደባልቆ ጠፋ... አራሱ ተደባልቂ እንዳልጠፋ። አንድ የሱሬዎች ታሪክ ትዝ ብሎኝ ብቻዬን ሳትሁ።

ሙሉ ናስሩዲን ሃጂ ለማድረግ ወደሳውዲ ሄደ ነው። ሰው ከመብዛቱ የተነሣ ናስሩዲን ማደሪያ ማግኘት አልቻለም። በመጨረሻ አንድ ሆቲል ውስጥ ጥንድ አልጋ ያለው አንድ ክፍል አግኝቶ ገባ። ብዙም ሳይቆይ ሁለተኛው አልጋ ተከራይቶ ሰውየው መጣ። ናስሩዲን ሰውየውን ሲያየው ልክ እንደሱ ነበር የለበሰው። ቁርጥ አራሱን። መተኛት አልቻለም። ሰውየው ነትቶ

«ወንድሜ፣ ለምን አትተኛም?» አለው።

«አንድ ችግር ገጥሞኝ ነው።»

«ምን?»

«እኔና አንተ ተመሳሳይ ነን። ተኝተን ስንነቃ አራሳችንን መለየት ቢያትተንስ?» አለ ናስሩዲን።

ሰውየው ለካ ተንኮለኛ ኖሯል። ዞር ዞር ሲል አንዲት አሻንጉሊት ጥግ ላይ ተቀምጣ ይመለከታል። ያነሳና እግሩ ላይ አስሮ...

«አሁን ተኛ፣ አሻንጉሊት አግሬ ላይ የታሰረው እኔ ነኝ።» ይለዋል።

ናስሩዲን ችግሩ ስለተፈታለት አመስግኖ ይተኛል። ሰውየው በጠዋት ሲወጣ አሻንጉሊቱን ከእግሩ ላይ ፈቶ ናስሩዲን ላይ አስሮት ይሄዳል። ናስሩዲን ሲነቃ ደነገጠ። እየሮጠ ወደአደባባይ በመውጣት እንዲህ አለ።

«አንድ ሰው ተሳስቶ እኔነቴን ይዞ ሄዷል። አሱ እኔ ነውና የት ነው የሚገኘው?»

እኛም ተደበላልቀን ያንዱ መዝሙር ችግር የለላ ሆኖ እንዳይዘነቅ ስጋሁ። «ምልምል ወታደር» ሆኖችኋል ተባልን። እስካሁንስ? ከመሸ በኋላ መኝታ ከፍሎቻችንን አውቀን እየተባደንን ገባን። ለመጀመሪያ ጊዜ የመንገላታት ውጤት የሆነ እንቅልፍ ጥርግ አድርጎ ወሰደኝ። ሲንገዋለሁ ማደር አብዝቶ የማሰብ ወይስ በእካል ያለመንቀሳቀስ ውጤት ነው?

ለሳምንት ያህል ስልጠና አልተጀመረም። ሐፍፍ የእካል እንቅስቃሴም ሳይኖር ያደከማል። ውኃ አብዝቶ መጠጣት በራሱ ጥንኛ ሥራ ይሆናል። በቀን ሦስት ጊዜ ዳቦ እራሱን እየቀያየረና የተለያዩ የምግብ አይነቶችን እያስከተለ ይጎበኘናል። ጠጥት አያ ዳቦ ከሻይ ወይም ከወተት ጋር ይመጣል። ምሳ ሰዓት ከሸሮ ወይም ከሥጋ ወጥ ጋር። ማታም እንደዚያው ከሆነ ወጥ መስል ነገር ጋር!

እየሩንና ምግቡን እየተላመድን ስንመጣ ወሬ ተከተለ። ምልምሉ ሁሉ የፍትር ታሪኩን ጨምሮ የረፀመውን ጅብዱ ያወራል።

ስልጠና ይህ ነው? እካል ሲያርፍ አለምሮዬ ሲረገገ ይጎትት ጆመር። በረሃው አገሯን ይበላዋል። ከረጅም ተሚሷ ሥር፣ ከቁርጭምጭሚቷ በታች መጫጫያዋ ብቻ ያለ አግሯ ምሪት ይጓዛል...

ከስልጠና በፊት የነበረው አረፍት ጊዜ ለካ ወሬ መቃረሚያ ኖሯል። ተሰብስበን ግምገማ የሚባል ጣጣ ውስጥ ገባን። ብዙ ምልምሎች የገዛ ወሬያቸው መስከረባቸው። ወንጀል ረዕሙን ሸሽተን ማሰልጠኛ ገባን ያሉ ተለዩ መዝጋቢ መጥቶ «በል በጀማው ፊት በገዛ እፍህ የተናገርከውን ወንጀል ድገም» ሲባል እንዳንዱ ካደ። መካድ አላዋጣም። ያመነው ደግሞ አያላቸው እንዲህ አለ፡-

«ወሽኮታ፣ ቀዳዳ ነኝ። በፊትም በሬ ወለደ ማለት አወድ ነጠር። አድጎብኝ ገም ብዬ አተረተራለሁ። አፈር ልብላ! ቱሪናፋ፣ ሽርከት፣ ወናፍ፣ ትርትር፣ ውሽከት፣ የማልታመን... ነኝ። ማፍኝ!» አለ። ከዚያ በኋላ አዲስ ድልደላ ተደርጎ አዳዲስ «ጋንታ» መሠረትን ስልጠናው በማለዳ አስፖርትና በከሰዓት በኋላ ስልፍ ተጀመረ። አብዛኛው ምልምል ግራና ቀኝ ስለማያውቅ በአንድ አጻችን ሳር በለላኛው ድንጋይ ያዘን።

ግራ እና ቀኝ አጅ የማያውቅ ወጣት እምን ውስጥ ተወልዶ አድጎና ጎርምሶ እዚህ መጣ?

«ወደፊት ሂደ! ወደግር ዙርዙ ወደድንጋይ ዙርዙ» እንዳንድ እካባቢ አለ። ቀኝ ግራ ፅውቀት ሆኖ የአትጣጫ መሀይም ሆነህ የምታድግበት። ሰው ምንድነው? መንፈስ ዘት ይላል። እዚህ እንኳን ቀኝና ግራህን እንዳታውቅ

በሰርና በድንጋይ ተቀይሮብሃል። ሣርና ድንጋይ መያዝ ዕውቀት ሆኖ ትናንት በግራ የያዘውን ሳር ዛሬ በቀኝ ይዞ መጥቶ የሚዋክብ አለ።

«ቅጣው!» ቅጣቱ አስፈርቶ ነው።

ካካባቢያችን በምናገኘው ነገር ጠበንጃ እንድንሰራ ታዘዝን። ቆርቆሮ፣ ጣውላ፣ የመጥረጊያ አንጨት «በዚህ ሊያዋጉን ነው እንዴ?» ያለ ምልምል።

«ቅጣው!» ተባለ።

ያንን የቅራቅንቦ ጠበንጃ ጓደኛው ላይ ደግኖ «ተማረክ» እያለ የተለደ ምልምል

«ቅጣው» ተባለ። «አፈሙዝ በወገኑ ላይ የደቀነ ከሃዲ፣ ቅጣው!»

ለካ ጠበንጃ ተብለሃልና፣ ጠበንጃ ትሆናለህ ተብሏል። የተጠጋገነው የቅራቅንቦ ጠበንጃ የጠፋበት በእንገላልነት መሳሪያ ለጠላት እንዲደርስ በማድረግ ወንጀል

«ቅጣው!»

ቅጣቱ ያን ያህል ተኩብዶ አይታዩኝም ነበር። እዚህም ስፍርታ እዚያም ስፍርታ እያልኩ እንቀዋለሁ። አንድ ቀን ደርሶብኝ ስቀምሰው ግን መፈጠርን የሚያስጠላ ነው ለካ። የተተጣሁት በማለዳ ወደ ስፍርታ ስንወጣ በጋራ እየዘመርን ነበር...

«ተኩብረሽ የኖርሽው ባባቶቻችን ደም፣

«ባባቶቻችን ደም፣

እናት ኢትዮጵያ የደፈረሽ ይውደም፤»

አንድ ወጣት መኮንን አስቆመን። አሰልጣኝ መሆኑ የሚታወቀው እኛ በለበስነው ቱታ ላይ ቀቡቶ ስለሚያስር ብቻ ነው።

«አላችሁ?» ብሎ ጮኸ። ለምልምሎች የሚቀርብ ሠላምታ መሆኑ ነው።

«አለን!» ብለን ጮህን። በደንብ የጮህን ካልመሰለው ይደግመዋል ደገመው።

«አላችሁ!»

«አለን!» ጮህን።

«አንተ ማነህ?» ሁሉም የየራሱን የጋራ ስያሜ ጮኸ ጠራ።

«ማርታ!»

«አብዲሳ!»

«ሐየሎም!»

በዚህ መሃል አሰልጣኙ መኮንን ጠናጋሻው መሆኑን አወከ። ልቤ መታ፣ ብቸኝነት ተሰምቶኝ ነበር? ምንድነው?... አፌን ሳላዘው ተጣራ።

«ሻምበል ጠናጋሻው!» ሁሉም ወደ እኔ ዞረ።

«ማነው? ውጣ!» አለ ወጣቱ መኮንን ወጣሁ። «ቅጣው!» ብሎ ራቅ ላለ ባሻ አሳልፎ ሰጠኝ።

ለካ ቅጣት የፍጥነት ስፖርት ናት። እስከ እንጦጦ በሚሰማ ድምፅ እየፈጠነ ያላል።

«ዙር! ተኛ! ተነስ! አዛጋ!... አዚጋ!...

«አንደ አቆጣጠራ

«ፈርዶብሃል ዛሬ

«ተሽከርከር አንደ ሄሊኮፕተር

«አኮብኮብ አንደ አንቁራራት

«ተንከባለል አንደበርሜል

«ፍጥ! ፍጥ! ፍጥ! አንበሳዬ፤

«አንተም በጥፋትህ

«እኔም ለአንጀራዬ!...

«ቁም! ተቀመጥ!!

«አታልምጥ!!...»

የትኛው ፈጣን ፍጡር ትዕዛዙን ሊፈፅም እንደሚችል ግራ ያጋባል። እዛ ብሎ አዚህ፤ በዚህ ላይ ባሻው የአፉን ያህል ያልፈጠነ ጠላቱ ይሆናል።

«ንቀት ነው? በል፤ ኖቩል ሽልመው»

ምን ይሆን ኖቪል? የመኪና ኅማ መጥቶ ረገገቱ ሳይ ጠላቀ። እንደወፍ የሚበረውን የባሻ ትዕዛዝ ለመያዝ መንደፋደፍ። ሲጨርስ ቅጣቱን ሳዘዘው መኮንን ያስረክባል።

«ተጠንቀቅ!» ትዕዛዝ።

«ዕና!» ብሎኝ ሃደ ሌላ ቅጣት። እንዳንዴ መሉ ሌሊት «እንደሆነህ» እንድታደር ይፈረድብሃል። የቀጣህ ሳያሳርፍህ ማንም አይለትህም። እኔ ይህንን ሁሉ መከራ አልጠላሁትም። በእካል ጉስቱልና የሚነፃ ነፍስ እንዳለኝ አምናለሁ።

«አሳርፍ!»

«ላብ ደም ያተርፋል» ይላሉ።

«ላብ ነፍስ ነው የሚያተርፈው።»

«ቅጣው!!»

ህልም ሁሉ በ«ቅጣው» ይሞላል። ያውም ህልም ካለ። ሁሉም ነገር በትዕዛዝ እሽርክሪት ውስጥ ይከናወናል። በዚህ ሰዓት ነው እውነተኛው ተደበላልቆ መጥፋት የሚከተለው።

ደስተየቭስኪ፣ ቶልስቶይ፣ ሊርሞንቶቭ፣ ሔሚንግዌይ፣ ስቱንቤክ... ይህን ሁሉ የውትድርና ቤት መከራ አልፈው ነው መልሰው እራሳቸውን ያገኙት? እንደእኔ በመከራ የቆረሩትን የነፍስ ወከፍ ምሽግ መልሰው እንዲደፍኑ ተጠይቀዋል?

«ጠላት የውጊያ ስልት ስለቀየረ የቆረሩችሁትን መልሳችሁ ድረኑ። መቆረሩ እንዳይታወቅ። የቆረረውን በእግባቡ ያልደፈነ መልሶ ቆፍሮ እንዲደፍን ይደረጋል።»

ሁሉን ቻይ ፈጣሪ ሳይሆን ምልምል ወታደር እንደሆነ አየሁ። በይበልጥ እኔ ሁሉን ቻልኩ። ከጎላ ያለውን የሚሸሽ ከፊቱ የሚጋረጠውን ጥሶ ከማለፍ ውጭ ሌላ ምን አማራጭ አለው?

ምን ያህል ጊዜ እንደቆየሁ አላውቀውም። በዚያ ሁኔታ መቁጠር ዘበት ነው። አንድ ቀን ከጠዋት ስፖርት በጎላ ወደ ቁርስ ልንሄድ ስንል «ፎሌ ተነፋ» ተሰለፍን። የኢላማ ተኩስ አሰልጣኛችን አንድ ሃያ የምንሆን ምልምሎችን ሥም ጠራና ውጡ አለን።

ወጣን፤ አሰልፎን ወደ አንድ ቢሮ ወስዶ አስረከበን። ጠናጋሻው ነበር።
ወደበረንዳው ወጥቶ «ተጠንቀቅ!» ሲል ጮኸ።

ተጠንቀቅን።

«አሳርፍ!»

አሳርፍን።

«ለምን እንደጠራናችሁ የምታውቁ ይመስለኛል።» እያለ ንግግር ሲጀምር ሌሎች ምልምሎች ተሰልፈው መጡ። እስክንጠረታቸውም እንድንቀመጥ አዘን ገባ። በጥቂት ጊዜ ውስጥ ወደ ሁለት መቶ ደረሰን። ጠናጋሻው ሌሎች ሁለት መኮንኖች አስከትሎ ወጣ። «ተጠንቀቅ!»

ተጠንቀቅን።

«አሳርፍ!»

አሳርፍን።

«ለምን እንደጠራናችሁ ሳትጠረጥሩ አትቀሩም። ሠራዊቱን የማጥራት ስራ ተሰርቶ እናንተ ተለይታችሁ ወጥታችኋል። ውጊያው ከሻዕቢያ ጋር ይሁን እንጂ ጠላት አንዳንድ ሠራዊቱ ውስጥ በምልምል ወታደርነት የገቡ ኤርትራውያን ተጠቅሞ የጥፋት ሥራ ለመስራት ማቀዱ ተደርሶበታል። በመሆኑም ሠራዊቱን አጥርቶ ለጠላት ቀዳዳ ሳለመተው በተወሰደው እርምጃ መጀመሪያ በአባታችው የኤርትራ ስም ያላቸውን አጥርተናል። ስለዚህ ከዛሬ ጀምሮ የሶስት ወር ደሞዝ ተሰጥቷችሁ ከስልጠናው በክብር እንድትሰናበቱ ተወስኗል።»

የወር ደሞዛችን ሃምሳ ብር ናት።

«ዲሽጫሰ!»

ያለ ሠልፍ መሪ መሄድ ሳንችል ቀረን። መታዘዝ ተፈጥሯችን ሆኖ። ምንድነው? ምን አድርጉ ነው የተባለው?...

ለመጀመሪያ ጊዜ ማሰቢያዬን ከሸጎጥኩበት አውጥቼ ለመጠቀም ሞክርኩ። ምንድነው የተነጠኩት? ምንድነው ያገኘሁት?....

በተናጠል ተበትነው መሄድ የተሳናቸው ምልምሎች በግድ ሠልፍ ያዙ። ከመካከላችን አንዱ ምልምል ወጥቶ «ወደፊት ሂድ!» ብሎ ጮኸ

«ሣር፣ ድንጋይ፣ ሣር፣ ድንጋይ...»

የሦስት ወር ደምዘና የሰንብት መኖሪያ ወረቀት የብርጌዱ በር ላይ ጠበቀን። ስማችን እየተጠራ ሲሰጥ የእኔ ወደ መጨረሻ ሆነ። ሌሎች እስከ በር የሚያደርሳቸው «ማከ» ላይ ሲወጡ እኔን ባሻ ወደጎላ ጎትቶ አስተረኝ።

«ሊቀጣኝ?»

«ወዲ ፍሬው ይፈልገሃል።»

ብዙ ወዲ ቢኖርም ዝም ብዬ ጠበኩ። ጓደኞቼን የጫነው መኪና ሲንቀሳቀስ ሆዴን ባር-ባር አለው።

«ተክጃለሁ? ወይስ ምንድነው?» እስካሁን አልገባኝም። ወዲ ፍሬው ጠናጋሻው ነው። ትንሽ ግልፅ ወታደራዊ መኪና ይህ በሾፌር መጣ። ከፍቶ ከጎላ አስገባኝ። መኪናዎ ተንቀሳቀሰች።

«ሁርሶ ከተማ ላይ አህትህ ትጠብቅሃለች።»

«ማን?» ማለት ተሳነኝ። ትዕዛዝ መተበል ብቻ።

«ስምረት መጥታለች። ለተፈጠረው ነገር አዝናለሁ። ለአንተ እንደውም ጥሩ አድል ይመስለኛል። ምክንያቱም...» በረጅም ተንፍሶ ብዙ ቆይቶ...

«ሁሉንም ነገር ስምረትን ስታገኛት ታውቀዋለህ። እስር አለቃ ያልኩህ ቦታ አድርሰውና ከሰዎቹ ጋር ከተገናኘ በጎላ እስከ ድሬደዋ አድርሳቸው።» ጠናጋሻው ወረደ።

ሃድን፣ የሁርሶ ከተማ የእሸዋ ቆብ አናታቸው ላይ በደፉ ቤቶች የተመሰረተ ነው። መኪናው ሲቆም ከአንድ አባራማ ቤት ውስጥ ሁለት ሴቶች ወጡ። ተጥታ መኪና ውስጥ ለመግባት ተሰለፉ። ከጎላ የነበረችው በተቃራኒው በር በኩል ለመግባት መኪናውን ዘረች። ስምረት ከስታለች፣ ጠቁራለች። አይኖቿ ዕኑ ህመም ያስተናገዱ ሆነው ታዩኝ።

«ክፈትላት» አለችኝ።

ልክፍትላት ስዘር ልቤ ትርትር ብሎ አደገኛ ህመም ተሰማኝ።

ሲፈን፣ ሲፈን፣ ሲፈን... ልጃሰ? ክፈትኩላት፣ ገብታ አንገቱ ላይ ተጠመጠመች።

«ይቅርታ! ይቅርታ! ታለ? ይቅርታ...»

ልዝመት ብዬ ያስቸገርኩባትን የልጅነት ዘመኔን አስታወሰችኝ።

«ገድዬሃለሁ፣ እንዴት ከስተሃል? ገድዬሃለሁ እንዴት ጠቁረሃል። ይሄ ሁሉ በእኔ? ኡ! ኡ! ኡ! ኡ!...»

እንዳንድ የሁርሶ ነዋሪዎች ብቅ ብቅ አሉ።

«ውሽታም ነኝ፣ ግደለኝ!!» እጅን ስባ አንገቷ ላይ አሳረፈችው። «እነቀኝ ግደለኝ፣ እንደዚህ ይሆናል ብዬ አልነበረም!! ኡ! ኡ! ኡ!...»

«በቃ! በቃ!» ስምረት ታለቅሳለች።

ሁኔታውን በቀላሉ ልረዳው አልቻልኩም።

* * *

ቆይቶ ገባኝ። ሲረገጥ ልጅ አለኝ ብላ ዋሸችኝ፣ ይሁን ታዲያ ምን ተጎዳሁ? የተጎዳሁት በሌላ ነው። እኔ ኤርትራዊ ተብዬ ከስልጠና ተባረርኩ፣ አባቴ ኤርትራዊ ተብሎ ከድንበር ወዲያ ተላከ... ለጠላቶቼ ተላልፎ ተሰጠ?

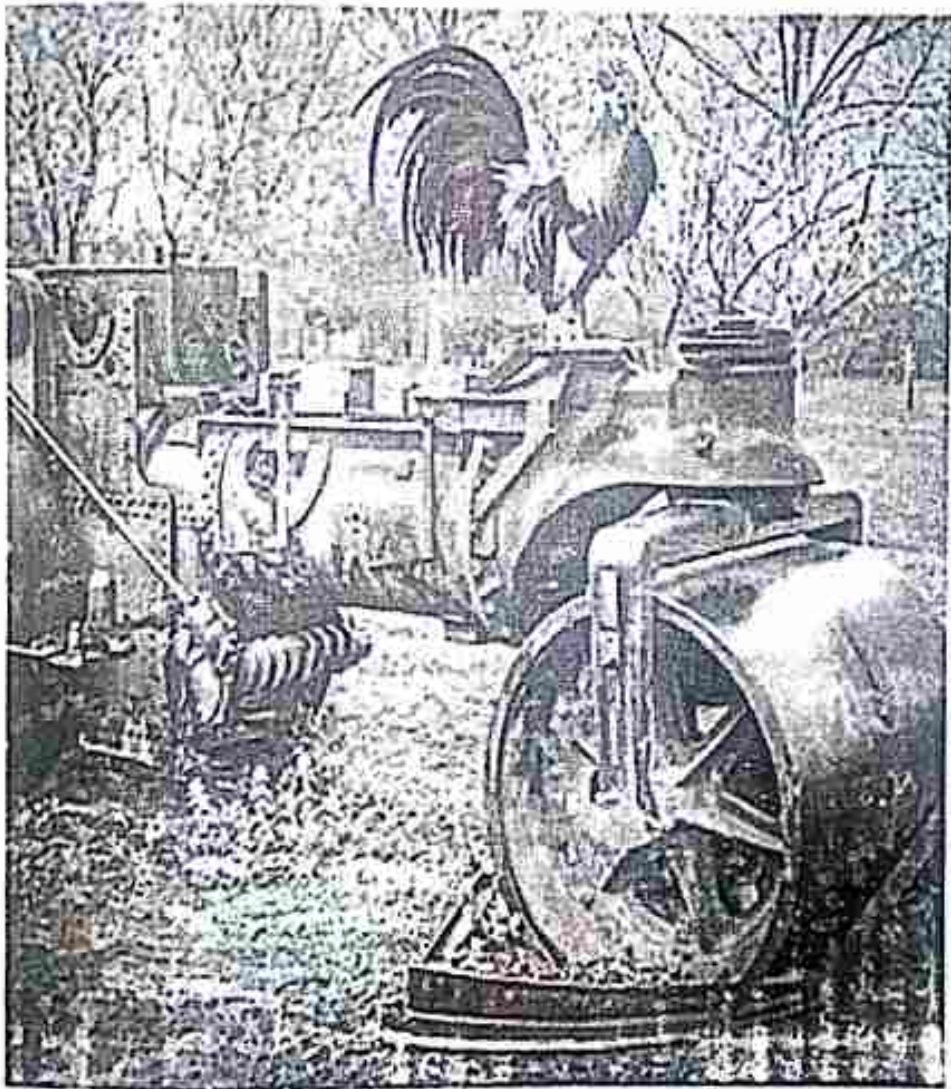
እንዴት? እንዴት? እንዴት? . . .

ምን እንዴት አለው? የዓለም ስረ-መሰረት ከምን ተገንብቶ? ከጭፍንነትና ከግብታዊነት አይደለምን?...።

በፍቅር ስ

ወደ ሠራተኛ ሰዎች

መታሰቢያነቱ

ለእህቴ ለረቂቅ በዚን እና

በፀሐይ ግባት ዘመቻ ላይ ለተሰዋው ለሻለቃ ጠናጋሻው ይሁንልኝ፤፤

1
ወደ ውስጥ

ተጀመረ።

ወደ ውጭ

ምክንያት ኖረም አልኖረም አመዕ ግድ ያለበት ወቅት ላይ ነን። የጥራት ልምድ ባይኖርብኝና ሁሉን በመናት ባልለከፍ ኖሮ የማጠፋው ሰውና ነገር ገዢ ነበር።

አውነታን በመጥላትና በመፍራት የሀልም ቁራኛ ሆኛለሁ። አውነታው የገዢ ሰዎች ጩኸት ነው። ጩኸቱን ህፃናት የተዘጋ ደጃሬ ድረስ በጨዋታ መልክ ያመጡልኛል።

«ወያኔ ለባ!» ይላሉ በዛ ያሉ ልጆች

«ካካካካ!!!» ጥቂት ልጆች በአፋቸው ይተኩሳሉ።

«ልጄ፣ ልጄ!» የሚሉ ሴት ህፃናት ይተካሉ። ይህ የትላልቆቹም «ጨዋታ» ነው።

«ድምፃችን ተሰርዷል!»

«የተሰረተው ድምፃችን ይመለስ!»

«ካካካካ...»

«ውኃ፣ ውኃ፣ ውኃ...»

በፊት ያልጠማው ጥይት ሲመታው ለምን ውኃ ይጠይቃል? ጥይቷ የምታርፈው መጠማያው ላይ ነው አንዴ? አባቱ በግንባሩ ጥይት ይዞ ሲኖር ስለምን ውኃ፣ ውኃ.. አያለ አልኖረም? ሰው ጥይት ሲያገኘው መጠማያው ቢነሳ ኖሮ አባቱ ውኃ እንደጉልኮስ ተሰክቶለት ይዞ በዞረ ነበር...

...አባቱ በኤርትራ ምድር ላይ፣ የወጋቸው ሰዎች መፍሰሻ ቢርካ መስለው እንደተገጠገጡ! ልብሱ አልቆ፣ የተራቆተ ገላው ነትቦ እንዳቀረቀረ ሲጓዝ ይታየዋል። በጎንና ጎን ያለው የሰው ግድግዳ ሊናድበት አያዘመመ ስድብ አንደ ምራት አየተረፈናጠብት...

...ይሄን የረረደበት ማነው? አንድ ሰው አትበሉ፤ አንድ ድርጅት አትበሉ፤ አንድ ማህበረሰብ አትበሉ፤ አንድ መንግሥት አትበሉ... ዘመን ነው፤ እንደ ሸንኮራ ተመጥጦ ያለቀው ዘመን...

«...በዚያ ዘመን በሰዎች መካከል መካዳዳት ይሆናል» የተባለው የመጽሐፍ ቃል ሆኗል። ሐሜት፣ ትዕቢት፣ ስድብ፣ ራስን መውደድና ማክበር፣ መማለጃ ተቀበሉ ፍርድን ማጣመም፣ ገንዘብ መቀማት፣ ወንድምን መግደል፣ በሐሰት መመስከር፣ መስረት፣ ሐሰት መናገር፣ ድንበር ማፍረስ፣ ወሰን መግፋት፣ አጥር መስበር፣ ወንድም ወንድሙን ለገንዘብ መለወጥ፣ ፍትሮም ከእነርሳችን መራት» ሆኗል።

ዘመን ያመጣው እውነት አስቀያሚ ነው።...

...ባለቅርፊት ህልም አለኝ። እዚያ የህልም ማህሪክ ውስጥ ተሰርቶ ያላለቀ ጫጫት ሆኜ ተጣጥሬ ማሸሰቤን እወደዋለሁ። እውነታን በህልሜ ቅርፊት አየመከትኩት መኖር ሰኔ ህይወትም፣ መንገድም መሰናኛም ሆኖኛል።

በእውነት ሥም ነቢዮች የዳይንህን ቆብ ያንኳኳሉ፣ በርህን የሚቆረቁሩ መሲሆኖችና መንደርህን የሚያተራምሱ አድማ በታኞች፣ አገርህን በጉልበት የሚወክሉ መሪዎች፣ ዓለምህን ካላናጋን የሚሉ ፈላስፎች... ኑሮህን እንዳሻህ እንድታበጅ አይፈትዱልሁም። ህልምህ እንጂ እውነትህ ያንተ አይደለም። አይንህን ግለጥ! የትኛው ቤት ዕቃ አንተን ይወክላል? ደጅህን ከፈት አየርህ በሌሎች ጠረን አልታወደም? ወንዝህ አልተበከለም፣ የምትረገጠውን መሬት ማን እንዲመቸው አድርጎ ደለደለብህ? ጥሻህን ማን መነጠረብህ? የተፈጥሮ ህግህን ማን ቀማህ? ሁለተኛ ተፈጥሮን ማን ተካብህ?... ወዳጅ እውነታ ግለሰብን ወክሎ የማያውቅ አስቀያሚ ነገር ነው።

ተመልከት! አይኔን ስገልጥ እህቶቼ ያመጡት እቃ ከበኛል። ለላው ቀርቶ ያቀማመጥ ሥርዓቱ እንኳን የእኔ አይደለም። ልብ በል!! ደጃፌን ስከፍትሰ? ሲሊ ያዘለችው እንጋዳ ወንድሚን እያዝጠዘጠች ትመጣለች። ወንድሚ ላይ እኔን ደርባለች? ካልሆነ የደጃፌን መከፈት አዎጅ ለምን ጆሮዋን እንሻካ ትቀላውጣለች?

«እውራኝ» ትለኛለች።

«ምን?»

«እንጃ!»

ገራ ይገባኛል። ወንድሟ ላይ ተደርቤ ስንዘጠዘጠጥ ልቤ የተናጠ ይመስለኝና ይጨንቀኛል። እግራ ይንጠሰጠሰብኛል። ዕድሜዋን የተማ ከሣራ ቁመና አላት። ከእሷ ያዘለችው ይገዝፋል። አንገቷ ላይ ያረፈው የማዘያ አገደም ስላነቃት ደም ሥሯ ፈጥጦ ሲታይ ይጨንቃል። ጣቶቿን አንገቷ ሥር ፈልፍላ በማስገባት ማዘያውን ትጎትተዋለች። ደም ሥሯ ያፈጠጠ ዓይኑን ይሰብራል።

«ታሰ አውራኝ።»

«ምን?»

«አንቋ!»

በዚች ልጅ አውነቱ ብቻ ላይሆን ህልሜም ይበላሻል። የተንጋደደ ልጅ እንዳዘለች፣ እጁን ከእጅ አቆላልፋ፣ ወና አደባባይ ስንዘር ይታየኛል። አዳዩን አላወኩም። አንድ ቀን ላወራት ሞክርኩ፣ ምን አወራች ታዲያ? ከዕለታት በአንዱ ቀን ወንድሟን ላታዝል ከሠባራ ባቡር ወጥታ ሞንትራል የሄደችበትን ነፃነት። ደገመችልኝ፣ ደገመችው፣ ደገመችው...

...ባትተምሰው ይሻል ነበር። ለካ ልጅ አሰማዘሌ ላጣጥመው የሚገባ የዘልአለም ነፃነቱ ኖሯል? ጥያት ስሄድ ባለመንቆር አይኖቿን ልቤ ላይ ቀብቅባ ትንጠላጠላለች።

ይህ አውነት ነው...

...የማዘል ቁራኛ የሆነች ልጅ ላይ የመደረብ አስቀያሚ አውነት...

...የአውነታ ማርክሻ ህልም ነው፣ አይንና ደጃፌን አሰመክፈት። ግን አውነታ የሚከደን አፊያ በሌለው ጆሮ በኩል ይገባል።

«ሳይሞቅ ፈላ እስኪ የሰው ደጃፍ ልቀቂ አሆሆሆ... ይ! የሰው ደጃፍ እንቀሽ ምን ይሁን ነው?...» አከራዩ፣ የሊሊ አክስት የእሷ ውጋት፣ የእኔ መቅሰፍት...

ሊሊ በታነቀ ጉሮሮ መልስ ሰጣች። አጥርቼ አልሰማኳትም። ሳይሞቅ ፈላ አይደለሁም ነው? የሰው ደጃፍ አላነኩም ነው? ምንድነው የምትለው? አውነት ሳይኖር መልስ ይሰጣል? በማዘያ አንገቷ መታነቁን ዛሬ ላትወደው አልቀረችም።

«ወያኔ ሌባ! ወያኔ ሌባ!» የሊሊ ወንድሞች፣ የጆርባዋ ባለርስቶች የነበሩ።

«ካ! ካ! ካ! ካ!... አንተን ገድያለሁ፣ መሮጥ የለም፣ ውደቅ...» ተፈሪ የሚባለው የሊሊ ወንድም።

«ልጅ! ልጅ!» ሲት ህፃናት።

ሊሊ ሳይሞት ፈላ ከሆነች አኔስ? ምንድነኝ? ሳይሞት የማፈላ?

«ማነች? የልጅን ደጃፍ ያነቀች? ሳይሞት የረላች?...» የቼቹ እናት ከማይ ሆና ጠየቀች። ይቺ ናት እውነት! ለአንተ እናትህ እውነት ናት፣ አይደል? ግን፣ ልትሆንም ላትሆንም ትችላለች። በዚች ዓለም እውነትና ውሸት ተመጋጋቢዎች ናቸው።

የአኔን እውነት ልንገርህ...

...በዚያ ሰሞን ከገዳም ሠፈር ወደ ሠባራ ባቡር ስሻገር የሊሊቱን የቶሊ ጩኸት የሚያስታውስ ሌላ ጩኸት ሰማሁ። ስዞር የቼቹ እናት የጠማማ ግንድ ጣውላ መሰላ እጇን ታውለበልባለች።

ምን ፈለገች? ከዚህ በኋላ ቼቹን ትጠይቃለች? እናት አይደለች? በትጠይቅ ምን ይመለስላታል? እናቱ እሩሲ ወስዳ ለእሩሲዋ እመቤት አደራ ሰጥታልሻለች? ይባላል?... አልጠበካትም። ዝም ብደት ወደተከራየሁበት ቤት ሄድኩ። በተጣዩ ቀን መጣች። ቤቱ ሆኜ ድምጹን ሰማሁ። ከአከራዬ ጋር ታወራለች።

«ልጅን ፍለጋ ወጥቼ፣ ካስቀመጥኩበት አጥቼ፣ እህቶቹን እነ እቴጌን እንዳልጠይቅ ፈርቼ፣ እዚህ አይቼ፣ ተጣርቼ፣ አጠገቡ እኖራለሁ ያንቺን ቤት ተከራይቼ...»

«አንቺ ማን የሚለሽ ነሽ? እህቶቹን ትተሽ የታለ እናት የሆንሽ?»

ባይጠየቅ የምመኘውን አከራዬ አነሱ፣ እውነት እንደሆን እራሱን ችሎ የማይቆም እንደ ሊሊ ወንድም ያለ እናቱ ታዛይ ነው።

«ልጅ ሆኖ ነው ከአሳዳጊው ጋር የተቀያየርነው። ነገሩ ረጅም ነው።»

ከእውነት ጋር ዋስትና የለኝም። ሊሆን ከሚችለው ይልቅ ሊሆን የማይችለው ያስፈራኛል። የእናቱ የእንጓችን እናትነት የካደ ትርክት ምኔን አፍርሶ ምኔን እንደገና የሚገነባ እውነት ነው? ያስፈራል። ለማረጋገጥ አልጠይቅም! ለማረጋገጥ የሚሞከር ሰው ሲጠይቅም መሰማት አልፈልገም።

ጆሮዬን በትራሲ ከደንኩ። እውነት በጆሮ ይገባል። ህይወት ሽሽት ሆኖብኛል። የማያቋርጥ እውነታን የመሸሽ ተጋድሎ ውስጥ ነኝ። ፍሬዲሪክ ኒቼ እውነቱን ነው። «ገሃዱን ዓለም እፈራዋለሁ» ("I'm afraid of the real world") ነበር ያለው። አፍንጫው ስር እጅብ ያለው መስታሹ ገሃድ እውነት አይደለምን? ህልም ውስጥ በመኖር የከንፈር ጭገርን መሸሽ ይቻላል?

የኒቼ ህይወት የተመሰረተው በዚች በሚፈራት ገሃድ ዓለም «ሽሽት» ላይ ነው። ገሃድ ተሸሽቶ ወዴት? እውነት ተፈርቶ ምን?... ግን...

ኒቼ "The birth of ancient tragedy" የተሰኘ መጻሕፍትን አዘጋጅቶ ካጠናቀቀ በኋላ ለአሁኑ በሃፊው ደብዳቤ "I'm afraid of the real world... I am afraid ...I do not see, I am afraid to see..." ማለቱን ሳንብ ገርሞኝ ስቂ ነበር።

የገዛ ሳቂ ከእኔ ተነጥሎ እንደ ጂኒ በራሲ ላይ አስካካብኝ። ያ ሁሉ የኒቼ የልቦለድ ጀግንነት፣ ያ ሁሉ ጦርነት መናፈቅና ጦረኝነት ለካንሰ እውነትን፣ እውነታን ያለመጋፈጥ የመጨረሻ ሽሽት ኖሯል? «ሠላም በሁለት ጦርነት መካከል ያለ የአፍታ ፋታ ነው» ያለው እንደ እኔ ቤቱ ተሸሽጎ ነው? ሳቅ!...

...ሳቅ ዘሮ ሲመጣ ለቅሶ ይሆናል። ካሰለቀሰህ ይልቅ ያሳቀህ በእንተ ላይ የማይሸር ጠላትነት እንዳበጀ እውቅ። ያ-ሣቂ በእዙሪት ለቅሶ ሆኖ በህይወቱ መጣ። እውነትን ተጠራጠርኩ፣ እውነትን ፈራሁ፣ እውነትን ሸሸሁ...

...የተጠራጠርኩት፣ የፈራሁት፣ የሸሸሁት... እውነት በአስቀያሚ ሐሰትነት የያዘኩት ሁሉ እጅ ላይ አነኮረብኝ፣ ፀያፍ አደረገብኝ። ከተዘጋው ደጃፊ ውጭ ያለ ሁሉ አስፈሪና አስጸያፊ እውነት ነው። ገሃድ እና እውነት ሐሰት የተሰኘችው በቅሎ ወላጆች ናቸው።

ሊሊ በሬን ትፋጭራለች።

እግዚአብሔር ቀልድ ሲያምረው እኔን በሊሊ እንድፈቀር አደረገ። ወደ ህይወት የሚጓዝና ከህይወት መልስ ለታከተ ሌላ ሰው አንዲት የነሮ መገናኛ ነጥብ አለች። ይቺ ነጥብ ናት የእግዚአብሔር ቀልድ። ሊሊ በሬን ስትፋጭር እግዚአብሔር ላይሆኖ ይስቅ ይሆን? እንዴት ያለ ቀልድ ነው? ቢያንስ ለሰው ልጅ ይሄ ቀልድ እንዳልሆነ ልመሰክር አችላለሁ። መቼም የታዘለ ወንድሚ ላይ የእኔ መደረብ ሲያስቅ አይችልም።

ወደ ውስጥ እና ውጭ

ደጃፌ ተቆረቆረ...

...ከአሁንኛውና ከልጆቻቸው ውጭ ደጃፌን ለመቆርቆር የሚደፍር አይኖርም። ለሊም በሬን ትፏጭራሳች እንጂ ደፍራ አታንኳኳም።

«ታለ? ታለ?... የቡናውን ዕቃ ሰጠንና ተኛ» አቴቱ ነበረች።

«ይበቃዋል» ስምረት ናት፤ «ይነሳና ቤቱ ይጠራረግ? ይጫጫስበት? ቡናውም ከደጅ ይልቅ ውስጥ ቢረላ ይሻላል።»

ተነሰቹ በሩን ከራትኩት። ቤቱን የምግብና የመጠጥ መቀቀያ ዕቃ እየሞላው ነው። መጻሕፍቶቹ በጅንያ ከአልጋዬ ግርጌ ቆመዋል። ኩንታል ባቱላ ወይም ጤፍ እንዲመሰሉ ተፈርዶባቸዋል።

ቀድማ የረቂቅ ገባች። ከዚያ ትልቋ የስምረት ተከተለች። አቴቱ በሰው ሰራሽ መከላተር ቤቱን በንቃት ቃኘችው። የማደርገው ስላጣሁ መስኮቱን ከራትኩት። ምድር ስለሰዎች ጥፋት እየተቀጣች ነው። በትናንሽ ምንጮች ፈንታ ወንዙን የሚገቡት ሠገራ ቤቶች ናቸው። እፋፋ ላይ የትዳስ የሐንስ ጠበልተኞች ነጠላ ተከናንበው ቁጢጥ ቁጢጥ ብለዋል። ነጫጭ አሞሮች ይመሰላሉ። ወንዙ ዳርና ዳር የበቀሉት አንዳንድ ችግኞች ጎርፍ ያመጣውን ላስቲክ አሸርጠዋል። በእርግጥም ምድር ስለሰዎች ከፋትና ግዴለሽነት ታማለች። መሬት አፍ አውጥታ ፈጣሪዋን እንደጠየቀች «ፍካሬ ኢየሱስ» ላይ አልተጻፈምን?

«ምን አደረግሁ ጌታዬ?» አለች መሬት

«ጣንቺ ያለው ሰው ሁሉ እኔን አላወቀምና ይህን ምልክት ማድረጌ እንዲያውቁት ነበር» ከፈጣሪዋ የተሰጣት ምላሽ ነው።

ከጎላዬ ልብሴ ሲጎተት ዞርኩ። የረቂቅ ነበረች። «አሳየኝ» አለችኝ። ትልቅ ሆናለች። አቅፌ በመስኮቱ ወደውጭ አሳየኳት። ትልቋ የስምረትና ትንሿ ተደረደሩ። ተራውን አደረስኳቸው። የትውልዱን ገመና ለመጨመር ትውልድ እየገለጥኩ መሰለኝ።

«ምድርን ያሳመመው የዚች አገር ገመና በሚያፍሩበት ትውልዶች ዘንድ አንዲወሳ አደርጋለሁ።...» ስል ትንቢት መሳይ አሳቤ ዳሰሰኝ።

«...አንደበታቸው እንደተሳለ ምላጭ ነው። አፋቸው ለአመፅና ለተንኮል እንደንቃቃት የተከፈተ ነው። ከእውነት ይልቅ ሐሰት መናገር ይወዳሉ፣ ልባቸው ለክህደት፣ ሆኛቸው ለክፋት የተዘጋጀ ነው» ተብሎ እንደተገራ።

እህቶቹ ሲመጡ ሊሊና የቸቸ እናት እንደ ጥላ ከምድር ያፈገፍጋሉ።

ስምረት ገብታ «አስኪ ውጡ፣ ቤቱን ላዘገጃጀው» አለች ልጆቹን «እንተ አልጋው ላይ ሁን» ህልሚን በነጋሪት ጋዜጣ እንደታተመ አዋጅ ማመን ከጀመረች ቆይታለች። እሱን ልትለፍፍልኝ መሆን አለበት።

«ዛሬ ፍፋኔል በህልሚ ተገሰጠልኝ፤ ህልምም አይባል፤ ገዛድ ነው። ረቂቅና ጠኔ ልጆች ድብብቆሽ እንዲጫወቱ ሆነው እኔን በዛፍ ተክልለው ሲሳሳቱ ብንን አልልም?»

«የተደበቁበት ዛፍ ጎርፍ ያመጣው ላስቲክ አሸርጦ ነበር?»

«አ?»

«ማለቱ፣ እንዴት?» ደነገገኝ። ያሰብኩ እንጂ የተናገርኩ አልመስለኝም ነበር።

«እንዴ የሆነውን ልብ ብሎ ማየት አይበቃም? ረቂቅ...» ብላ ልጇ እንዳትሰማት ገልመጥ አለች። «ረቂቅ ጠፋች በተባለ፣ ዕለቱን ጠኔ ወደ ውትድርና ሄደ። ሳይፈልጉት ለምኖ ነው አሉ የሄደው፣ ከዚያ አሁንም እንደ ረቂቅ የዘመተበት ግንባር ላይ ጠፋ፤ ይህን ግልፅ ነው። እኔ የጥህ ስለሆንኩ ፍፋኔል በህልም አስኪገልፅልኝ ጠበኩ እንጂ አንድም አያጠራየርም።»

እውን አይሆንም የሚባል ህልም እና ወደ እውነት አይለወጥም የሚባል ውሸት የለም። ረቂቅ ከብርሃን ትብፀቷ ተላቃ፣ ጠናጋሻውም መሞቱን በእናት ክፍሉ አስመዝገቦ፣ የተቀጣጠሩበት ተገናኝተው፣ ከስምረት ጋር የልጆች ድብብቆሽ ቢጫወቱ እንደተለምደው አላየውም። እንደውም ረቂቅ የብርሃን ኮረዳነቷ ቀጥሎ ጠናጋሻው አቅፏት በፒያላ አደባባይ ሲጓዙ በመሰከት ተገርሜ እጅን አፈሎ ላይ አልጭንም።

የክፈትኩትን መስኮት ዘግቼ አልጋው ጫፍ ተቀመጥኩ። የእህቶቹ ቤት ማዘገጃጀት የእኔ የሆኑ አቃዎችን አየወሸቱ የእነሱ የሆኑትን ማውጣት ነው።

መጽሐፍቶቹን በጆንያ እንደታሰሩ ከግርጌ አንስታ ወደ አልጋ ሥር ለመከተት ትንጋራደፍ ጆመር።

«ውይይት እንደሆነ ይከብዳል? ምን ጉድ ነው፤ መማገድ ነበር» ትነግራለች።

ሰለሳ ነው። ዝም ካልኩ በጆንያ የመከተት ነግነቷን እንደረጋገጠች ሁሉ፤ እሳት ሙስጥ የመማገድ መብቷን አውን ታደርጋለች። ቀና ብላ ስታየኝ በከፊት እይን ቀላብኳት። ተደነጋገረችና ጆንያውን የገጠመችውን ነፃ ትግል ተሸንፋ ተወችው።

ሦስት ቀን፤ ሦስት ሰዓት የለበሰኩትን አውልቄ ሌላ የታጠበ ስራልግ። እቴጌ ገባች።

«ምን ልትሆን?»

«መስሪያ ቤት ሃጂ...»

«አገር ምድሩ አብዷል፤ ጥይት እየተተኮሰ የት ነው የምትሃደው? አርፈህ ተቀመጥ፤ እኛ ካሰጠላንህ ቡናውን ውጭ እናፈላለን።»

ዝም ስል እንደ «አዎ» ቆጥራው ስምረት ያተራረበችውን የቡና አቃዎች ማወጣጣት ጀመረች። ምክንያት ግረም አልኖረም አመፅ ግድ የሆነበት ጊዜ እንደሆነ አውቃለሁ። ፍሲያዊው ደራሲ ሌቭ ቶልስቶይ የሀዘብ እንጂ የግለሰብ ታሪክ ስሪ የለውም እንዳለው ነው። አንድ ሰው ብዙ ሰዎች ጎርፍ ሆነው፤ ጠራርገው የራሳቸውን ቦታ ያደርሱታል እንጂ ታሪክ ልሰራ ብሎ ከቤቱ የሚወጣ የለም። እኔ ደግሞ የልብ ድካም መሰል የሞራል መሰለብ ባይኖርብኝ ኖሮ የማጠፋው ሰውና ታሪክ ብዙ ነበር። በናቅሁት እውነት መመናተል ዕጣ ፈንታዬ ሆኖ አልጋ ላይ ወጣሁ።

...የጠላሁት፤ የፈራሁትና የሸሸሁት እውነት ሲሊን እና የቼቹን እናት ብቻ መሠረት እንዳላደረገ አውቃለሁ። አየሩ፤ ፀሐይዋ፤ ሠፈሩ፤ ወንዙ፤ ሰው መሆኔ፤ እግዚአብሔር መኖሩ፤ ሀዘብ፤ ልምድ፤ ባህሉ... በተለይ እህቶቹ መኖራቸው የአስፈሪ እውነታዎቹ ምክንያቶች ናቸው።

እህቶቹን ሸሸት ጣሊያን ሠፈር ቤት ተከራየሁ፤ መጡ... ገዳም ሠፈር ገባሁ፤ መጡ... አባኩን ሠፈር ተሸሸግሁ፤ አገኛኝ... ቂስ ሠፈር ገብቼ በረድ ሠርዋ አባት ጥምጥም ተከሰልኩ፤ ጥምጥሙን ፈትተው እንደ ራስ ቅማል ሰቀሙኝ... ተረት ሠፈር አደፈጥኩ፤ የተረት መጽሐፍ መሀል ተጣጥፎ

ትርክት አጽማቂ ሥዕል ሆኖ ያዘኝ። የት ልሂድ? ጠላፊ ሠራተኛ ቃሚ ሠራተኛ ልምጭ ያኛ ሠራተኛ ፓፓ ላሬ፣ አባሬ፣ ካራቆሬ...

...እናታቸው ያወረሰቻቸውን ረከቦት፣ ስኒና ጀበና ይዘው ነው የሚያራላልጉኝ። ሲያገኙኝ ማንደጃ ከጎረቤት ይዋሳሉ፣ ብረት ምጣት ይተባላሉ፣ በናውን ከመቀነታቸው ላይ ይፈታሉ፣ ይታላሉ፣ ይወቅጣሉ፣ ይጥጃሉ፣ ያራላሉ... በና ቁርስ እኔን ያደርጋሉ። አበቃ! በተዋወኩበት ላይሆን እህቶቼ በሚጠሩኝ ስም የሰፈሩ ሰው መኖራት ይጀምራል።

ታለ! ታለ! ታለ! ታለ!...

...ጊዜ ሲገፋ መንደሩ ውስጥ እንደእህቶቼ «ታለ ይመት!» እያሉ እንደ ዘዩ የሚጠቀሙ ይጠባሉ። «እስኪ ታለ ይመት በይ!» የሚለው የመሃላ ዘዩ ሹራት ሆኖ ይሸነትረኛል። ሠባራ ባቡር ውስጥ መኖር ያስጠላል፣ ሽንት ቤት የሚያስገብረውን ወንዝ ማሰብ ስሜትን ያስጠይፋል፣ የቤት ኪራይ ደረሰ አልደረሰ ብሎ አሰማሰብ ሰው መሆንን የሚጋፋ ነው፣ የተቋጠረ ስህን ቤት እንደሚጠቀሙትም እያሰቡ መስከር ከብረንክ ይሆናል፣ ደሞዝ ደረሰ አልደረሰ ለማለት አለመታደል ከሰው ልጅ የጊዜ ግንዛቤ ጋር ይጣረሳል። ጋዜጠኞች ሁሉ በሚቸገሩበት በዚህ ስዓት አለመቸገር ጥገኛ ተባይነት እንዲሰማ ግድ ይላል፣ በሊሊ መራቀር ሲከላከሉት የማይቻል ውርደት ይሆናል፣ በቸቹ እናት «ልጄ» መጣል ህልምና እውንን ያጣርሳል...

ሊሊ የደጃፊን መከፈት ልትጠቁምበት የማትደፍራቸው እህቶቹን እያለፈች ትመላለስ ጀመር። አንድ ቀን ሲያለቅስ ስምቹ የማላውቀውን ልጅ እያባበለች። አንድ ቀን ነቅቶ ያላየሁትን ልጅ ለማስተኛት እየወዘወዘች። ረሃብተኛ አይኖቿ ያስፈራሉ። እኔን ለማፍቀር ላይሆን ለመብላት የጎመጀች ያስመስሉባታል። በበሬ እንዳለፈች ሳትመለስ በፊት ደጃፋን መለስ አደረኩት።

በእኔ መጨነት እግዚአብሔር እየሳቀ ነው። እንዴት ከእኔ ከፍጡሩ ያንሳል? እንደ ልጅ እያሉ በልጅነቱ በውርስ የተሾመበን ሌላ አምላክ ይሆን እንዴት የፈጠረን? የሚያውቀንስ በዚህ ድክመታችን አይለላትም፤ ይሄን አስቀያሚ ነገር አይሸምንም። እኔን ይተው ሊሊን አያይም? አሁን የእሷ ኑር ፍቅር የሚያሻው ነው? እኔ ያየሁትን እንዴት እግዚአብሔር ላያይ ቀረ? ሊሊ ወንድሚን እንደተጫነች ውላ ማደሯ በቂ አይደለም? እንዴት እኔን ይጨምርባታል? ሌላው ቀርቶ እናቷ ከጉልት ሲመጡ ቁንታን አያራግፋላትም፤ እንዳለች ልጄን ተስቅሰው ጀርባዋ ላይ እንዳለ አጥብቀውት

ይሄዳሉ። በዚህ መንገድ ስንት ወንድሞቿን አሳደገች? ወደፊትስ ስንት ታሳድጋለች?...

አልጋው ጫፍ ላይ ስተመጥ እግርቼ ተንጠሰጠሉ። ሊሊ ላይ የታዘልኩ ያህል ተሰማኝ። ቶሎ ወዳልጋው ወጥቼ ተንጋለልኩ።

እንዴት እንዳራቀረችኝ አወኩ? ያላራቀረችኝ እንደሆነስ? ፍቅር የሚመስሉ ብዙ አይነት ስሜቶች የሉም?...

...እዚህ ሠራር የገባሁ ሰሞን የሊሊ ሁኔታ አይኔን ይሰበው ነበር። የተነባበረ ሁለት ካስ መስሎ ጀርባዋ ላይ የተሸፋፈነ ልጅ አገላ የተሰሰነው ደጃፊ ላይ በከሰል አሰምራ «ሳሬ» ትጫወታለች። እንደ ቀን ለማናገር ሞክርኩ። ስመጣ ተደነባብራ በሬን ስትለቅ

«ያዘልሽው ወንድምሽ ነው?» አልኳት።

«አዎ።»

«ሁሉ አንቺ ነሽ የምታዝይው?»

«አዎ» ፊቷ ስልክክ ነው።

«እናትሽስ?» ችግር ይሆን ስልክክ ያደረጋት?

«ሞንትራሌ ሂዳ ፍራፍሬ ታመጣና ትሸጣለች።»

«ከምታዝይ አንቺ ብትሸጠጠ አይሻልም?»

በተሰባዊ አመሳ ልቀሰቅስ ነው? እያልኩ።

«ትባልጊያለሽ፣ አይሆንም» አለችኝ።

የመክላትዋን ሁኔታ ላይ እንደ እቲቱ ወንድሚን የእንጅራ እናት ጡት ታጠባው ይሆን? የሚል ሀሳብ መጣብኝ።

«እህቶችህ መጥተው፣ የሚበላ ቤት ውስጥ በጎድጓዳ ላህን አስቀምጠዋል። ብላ በሱት ብለዋል። ቡና አፍልተዋል።» አለችኝ።

እህቶቼ ያመጡትን ሰህን እንደተቋጠረ አውጥቼ ሰጠኳት።

«ሰምን?»

«ከወንድምሽ ጋር ብዩ።»

«እኛ አንበላም።»

«ለምን?»

«እናታችን ትገድለናለች።»

እናቶች «ንፁህ ደሀ ነኝ» የሚሉት ይህንን እየተራቡም የተገኘውን አለመብላት ይሆን?...
በሰስተኛው ቀን ግብዣ እኔ ቤት ገብታ በሩን መለስ አድርገላት፤ መብራቱን አብርቼላት ጥቂት በላች።

«ሲጣፍጥ!»

«ብዬ እንጂ።»

«በቃኝ ይለምድብኛል» አለች።

«ከማያዛልቅ ጥጋብ የለመድኩት ረሃብ» ማለቷ እንደሆነ ሲገባኝ ሀዘን አናወጠኝ። «የሰማይን አለዋፍ እዩ» የተባልነው የምግብ ቃል-ኪዳን የታል? ካልሰጠን ማዘናጋቱን ምን አመጣው? «አያርሱም፣ አያጭዱም» ማለት «አትረሱ አትጨዱ» አይደለም? «የሰማይ አባታቸው ይመግባቸዋል» ማለት እናንተንም የሰማይ አባታችሁ ይመግባችኋል አይደለም? የታለ? ያላረሱት ቀርቶ ያረሱትም እየተራቡ አይደለም?

«ስምሽ ማነው?»

«ሊሊ»

«ምን ማለት ነው?»

«እንጂ፣ ሰወለድ ስም የለኝም ነበር፣ የእክስቴ ልጅ ሊሊ አለችኝ። እናቱን ስም አውጪልኝ ስላት ትምህርት ቤት አትገቢ ምን ያደርግልሻል? አለችኝ... ልሂድ!» ሹልክ ብላ ሄደች። ከእሷ የተረፈውን (እሷ የነካካችውን) ለወንድሞቿ አበላጋቸው። ሁሉም በእናታቸው ሲደበደቡ አደሩ።

«እኔ፣ ከሌሊት እስከ ሌሊት የምለፋው ለማን ሆኖ ባለቤት እንደሌለው ውሽ የሰው ድስት ጥራጊ የሚጣልላችሁ?»

ልጆቹ ባሰባቸው፣ በተለይ ተፈሪ ይመጣና «የድስት ጥራጊ አላችሁ?» ይላል።

«አላ» አለዋለሁ ፈገግ ብዬ።

«ትፈልጉታላችሁ?» አይነ ብልጠት ተኩሏል።

«አንፈልገውም።»

«እንግዲያው እኛ እንፈልገዋለን።» ገብቶ ሲበላ ሊሊ ትላቀቃለች። ማታ ይደበደባል። ጠዋት ይመጣና

«የድስት ጥራጊ አላችሁ?»

«የለንም።»

«ስሙኒስ አላችሁ?»

«አለን።»

«ትፈልጉታላችሁ?»

«አንፈልገውም።»

«እንግዲያው እኛ ፓስቲ እንግብቃለን።»

አንዳንድ ጊዜ ሊሊ መጥታ የተዘጋ ደጃፌን ትፋጭራለች። ስከፍት ሳታስበው ለማስመሰል ትደነግጣለች። አስገብቼ እህቶቼ ካመጡት አቋድላታለሁ።

«ሊሊ የአበባ ስም ነው» አልኳት አበባ የምታውቅም አልመሰለች።

«አቤት ሲጣፍጥ!»

ምድር ስለሰው ጥፋት ፍዳዋን በምትበላበት በዚህ ዘመን ሊሊን አበባ ቢጠፋት ልትወቀስበት?

እየቆየ ሲመጣ አይኖቿ መራብ የጀመሩ ይመስለኛል። አላግባብ ካላየሁህ ትላኛለች። ጆሮዎቿም ረሃቡ የተላለፈባቸው ይመስለኛል።

«አውራኝ።»

«ምን?»

«እንጃ!»

ግራ መጋባት ጀመርኩ። ወንድሟ ላይ ተደርቤ መታዘል ዕጣ-ፈንታ ሆኖ ብቅ ያለ መሰለኝ። አከራዬ እትዬ ደጅይጥኑ ጉዳዩን ተረድተው «ሳይሞቅ ፈላ...» ከማለታቸው በፊት ያነበብኩት አንድ መጽሐፍ ፍንጭ ስጠኝ። የፊዮዶር ዶስቶቭስኪ ልቦለድ "Insulted and Humiliated" እንዲት ኒሊ የምትባል

የአሰራሪ ሁለት ዓመት ገበየሁ ስራ አሰኝ። የወላጆቹን ህግ ተሽካሚ አንድ-ትኩረት የተፈረደባት። እናቷ ያለማንም ድጋፍ በልመና ወንድ እያቷን አንድ-ታስተዳድር ፈርዳለች ትሞታለች። ይቺ ልጅ በአጋጣሚ አዋናው ገበየሁ ጋር ተገናኝታ ከተገባቡና አብረው መኖር ከጀመሩ በኋላ ብዙ ነገሮች እየተለወጡ ይሄዳሉ። ሁለት ዓመታት ያህል ከኖሩ በኋላ የዋናው ገበየሁ እራሱን የኒሊን መቅባባት፣ ካላገረሰከኝ አልበላም ማለትና መድኃኒቷን ለመውሰድ የእሱን ልመና መፈለግ ስትመለከት

«አፍትራህ አንዳይሆን» ትለዋለች

«አንዴ? ትንሽ ልጅ ናትኮ» ይላታል።

«ለማፍተር አታንስም»

ለማፍተር የማይታከሰበት ዕድሜ ስንት ነው? ኒሊ አሰራ አራት አመቷ ነው። ሲሊ ከአሰራ ስድስት አታንስም፤ ከአሰራ-ሰባት አትበልጥም፤ እና? የምትበላው ሳቀርብላት በመንቆራም ዓይኗ ምን አይኔ ላይ ያንጠለጥላታል?

«አውራኝ?»

«ምን?»

«አንዳ!»

የሚወራላትን ሳታውት የምን ጆር አቁሞ መቸገር ነው? የምኖር ሳይሆን እንደ ዶስተየቭስኪ የምዕፍ ብሆን ኖሮ በሊሊ ብዙ ወተላ አይደርስብኝም ነበር? እንዲህ ያለ ጭካኔ ከአውነት ውጭ ውሸት ውስጥ ይገኛል? ልቦለድም ከሆነ ከዶስተየቭስኪ ምናብ ውጭ ያለመው ሌላ ደራሲ ይኖራል?...

«ይሄን አውጣው» አለኝ በማለም የሚያግዘኝ ዓለማዊ ገላጋይ።

«የቲን?»

«የዶስተየቭስኪ?» ሳያኮርፍ ያኮረፈ ፊት አለው።

«ለምን?»

«እሱም ከልቡ አመንጭቶ አልገፈማ። ለጓደኛው በገፈው አንድ ደብዳቤ ላይ «ሁሉም ልጆችን የሚመለከቱ ታሪኮች በእኔ አልተፈጠሩም። ሁሉም ጋዜጣ ላይ የወጡ ስለነበሩ በማስረጃነት ላቀርብላችሁ እችላለሁ» ብሏል።»

ሙሉ በሙሉ በፍቅር የማሰቃየት ወንጀል ወደፊጣሪ ዞሯል ማለት ነው። ምን አልነው?

በተጣዩ ቀን የደሰተየብስኪን ምስክርነት መጽሐፍ ላይ አስምሮ አመጣልኝ። አነበበኩት። “All the stories about children happened, were printed in the papers, and I can show where, nothing was invented by me” ይላል።

ዓለማዊው አኩራፊ ቤጤ ሳይሆን እንደማይቀር ገመትኩ። አርታኪኮን ያልተተበልኩት ስለሚሰለው ነው ሳይረሳ ማስረጃ ይዞ የመጣው። ትዝ እንደሚለኝ እንጣላ ይህንን የሚል ሥጋት ሳይነካካኝ አልተረገም።

አንድ ቀን ረድ ሠርዌ ከኔ ቤት መጥቶ ቁጭ ብለን ስናወራ ተፈሪ መጣ።

«እኔ የምለው?» አለ። እንደሰውነቱ አንጎሉም በነሮ እሮረት ቀንጭሮ የትልቅ ሰው ሳይሆንበት አልተረገም።

«አንተ የምትለው?»

«የድስት ጥራጊ አላችሁ?»

«ልጅ ተፈሪ፣ የለንም» አልኩት እየላቀሁ።

«የኪስ ጥራጊስ? አላችሁ?»

«የኪስ ጥራጊ ምንድነው?»

«ሰሙኒ ነዋ።»

«አሰሰ አለን ልጅ ተፈሪ»

«ትፈልጉታላችሁ?»

«አንፈልገውም።»

«እንግዲያው እኛ እንፈልገዋለን።»

«ሰምናችሁ?»

«ፓስቲ እንግዘታለን።» ረድ ሠርዌ ከኔ ተሸቀዳድሞ ሰጠው። ከዛች እለት በኋላ ረድ ሠርዌ ቤቱ ሆነ ቢሮዬ ሲመጣ ጭንቅላቱን ብቅ አድርጎ «እኔ የምለው፣ የድስት ጥራጊ አላችሁ?» ይል ጀመር።

4

ወደ ዝቅ

እህቶቹ ከመምጣታቸው በፊት ማልጃ ከቤት ወጣሁ፤ ሠንበትን ተዘግቼ ለማሳለፍ አልፈሁም። ደጃፊን የመቆለፍ ልምድ የለኝም። አንድ ሁለት እርምጃ እንደራሱ ከጎላ ተጠራሁ። አዝላ ስትሮፕ ድምጺ እየተናጠ እንደረድ ሠርዌ ስብከት ግማሹን ንፋስ የወሰደው ይመስላል።

«ታ - ታሰ - ሰ - - ታ»

ዞር ብዬ አየኋት የወንድሟ ጭንቅላት ተንጋዶ ባለሁለት ራስ መስላለች። አብሬህ ልሂድ ልትል ይሆን? ያ-አንጋዳ ህልም ትዝ አለኝ። ወንድሟን እንዳዘለች እጃችንን አቆላለፍን ወና አደባባይ ያካለልንበት።

«የት ልትሂድ ነው?»

«መጣሁ።»

«ቤት አትለቅም አይደል?»

ሥጋቷን፤ የእኔ ሥጋት ምንድነው? ቢበዛ የሲፊን ልጅ ውሸት እንደተባለው በይርጋ እንዲቀር፤ ወደ እውነታ እንዳይሸጋገር፤ የእኔ ብቸኛ ስጋት እሱ ነው። ውሸት እንደሆነ ቢነገረኝም ጭንቅላቱ ውስጥ የገባው፤ ሀሳብ ሀረግ ይመስል በቅሎ አንጎሉን እንደ ደም ስር አልብሶታል። እናቱ ከሲፊን ተቀብላ አሩሲ ይዛት ሂዳ እንደሆነስ? ሲፊን ውሸት ነው በይ ተብላ እንደሆነስ? ልጅ አድጋ ስትጎረምስ አምጥተው ሊሰጡኝ እንደሆነስ?...

«ስ? ቤት አትለቅም አይደል?»

«አዎ» እኔም እንደወንድሟ አስተዛዘሷ ያንጋደደኝና ባለሦስት ጭንቅላት እንግዳ ፍጡር ያደረካት መሰለኝ። እንደቆመች ጥያት ፋንዶ ሜዳን ወደግራ ትቼ ጠበል የሚወስደውን ኮረኮንች መንገድ ያዘኩ። ግራቶችን የጠላና የአረቄ ቤት ሁከት ነግሷል። ሐሪፍ ህይወት ያስተናል። ነጋጠባ ሥጋት የአረቄ መጠጫ ማጣት፤ በቃ! ሰው የመሆን ጣጣ በአረቄ መጠጫ መገኘት ሲጣጣ...

«እሰጠፋኛለሁ።»

«አይደለሁም!» ያቺ ባሌስትራ መሰል ሴት።

«እስጢፋኖስ ንጉሱ።»

«አይደለሁም አልኩ፤ እኔ አልአዛር ብዜን ነኝ።»

«እሱ አሳዳጊዎችህ ያወጡልህ ነው» ጥቁር መልክ ላይ ቀይ አይን የአብደት ምልክት መሰለኝ። ቢሆንም መስማት አልፈለኩም። እውነትን የተማመነ ጉም የዘገነ መሆን ሰልችቶኛል።

«ተይኝ አባዘሽ፤ ልጅሽ ቸቸ ነበር። ምናልባት እስጢፋኖስ ንጉሱ የእሱ ስም ሊሆን ይችላል።»

«ሳላውቅ እኔ የቸቸ አሳዳጊ ያወጣሁለት። አሁንም እናቱ እኔ እመስለሞላሁ አሉ። ከእናትህ ላይ የተረከቡት ፈረንጆች ስሙን ወደ እንግሊዝ አፍ ቀይረው... ማነው ያሉት? ማነው እስጢፋኖስ በእንግሊዝ ምንድነው ፍቺው?» ጠየቀችኝ ለመገላገል፡-

«ስቲቨን» አልካት።

«አዎ፤ ንጉስስ...»

«ኪንግ» ካልኩ በኋላ ገጣጥሜ ከት ብዬ ሳኩኝ። «ስቲቨን ሀውኪንግ ቸቸ ነው?»

«አዎ፤ የወሰዱት አማካሪዎች ስሙን ተርጉመው፤ የሚነዳ ወንበር ገዘተው፤ እሱ ያላለውን ብሏል እያሉ ለአሜሪካን ህዝብ ይገልጣሉ። በእናትህ ዘር ከኩብ ቆጣሪ ከየት መጥቶ እሱ ከኩብ ይቆጥራል? ብቻ ፈረንጅ ተላላ ነው። አምኗል አሉ።»

«ኪንግ ብቻ አይደለም፤ ሀውኪንግ ነው። ሀው ምንድነው?»

«እናትህ የአሩሲዋ እመቤት ጋ ሄዳ ከሰለመች በኋላ ሀዋ ተብላለች። ስለሚወዳት የእናቴን ስም ጨምሩ ብሎ ይሆናሉ።»

አይሆንም አይባልም፤ እውነት አያስተማምንም። ቢሆንም ያስቃል። ይሄን የእውነት ተረት ገጣጥሞ የነገራት ማን ይሆን?

«እስጢፋኖስ ንጉሱ አንተ ነህ። እናትህ እኔን በድግምት አነሁልላኝ ሳይገለጥልኝ አንተን የእሷ ልጅ አድርጋ ቆየች። አሁን እድሜ ለአባቴ ድኛለሁ። ገለታ ይግባለት! እውነተኛ ልጅን አንተን አፈልጋለሁ።»

ዝም!

«አንድ ምስጢር አለኝ። በዚች ይገኙት የኖርኩት» የተጨማሪያ ሆኖቸውን በመጻፋቸው ጠራጠፏል።

«አንዳንተ ሶታ ወጣት ሳለሁ ለዓለም ብርሃንነት ታጨሁ። እኔ ግን መስቀለ ህማማቱን ፈራሁ። አንዴት ችዬ ጎረቤት ልወጋ? አንደምን ሆኖልኝ ስድስት ሺህ ስድስት መቶ ስድሳ ስድስት ጊዜ ልገረፍ? መፀፋቱንና መንገደጠጡን ልቻል፤ የእጅግና የእግራን መቸንክር እንደምን አድርገ? ይቅርብኝ አልኩኝ። የዓለም ብርሃንነቱ ይቅርብኝ። እራሱ ባለቤቱ «ይቺ ዕዋ ከእኔ ትራቅ» አላለም? እሱ ያልቻለውን እኔ በሸሽ ይፈረድብኛል?»

ጥቂት አንሸነፍም ባይ ወጣቶች ድንጋይ ይዘው «ወያኔ ሌባ፣ የተሰረተው የትንጅት ድምፅ ይመለስ! ወያኔ ሌባ» እያሉ ቁልቁል ወረዱ። ነገሩ ተገለጸባቸዋል። «ሌባ» ያሉት ሰው ጣት እንደሚቆርጥ ዝቷል። «ሌባ» እጁ ሲቆረጥ የነበረበትን ዘመን ለመብቀል ሌባ የሚያሳድደውን ሊጎማምድ ነው። እውነት እንዲህ ናት።

«መንታ ወንድሜ መቼም ሲፈጥረው የእሳት እራት ነው። እኔ የዓለም ብርሃን እሆናለሁ አይልም። በሰው፣ በሰራው እምቢ አለኝ። እኔ የገዛ ሥጋዬ ለዛ ሁሉ ሥቃይ ሲታጭ አላይም ብዬ ጠፍቼ አዲስ አበባዬ ገባሁ። አሁን በቅርቡ ደግሞ ምን የሚል መልእክት ይመጣልኛል። አርጅተሃልና ለዓለም ብርሃን አትሆንም። ከሆነልህ አያሱስ ዓይኑን የሚያበራው አዛውንት ሁን። ልብ በል አይኔን ሊያጠፋኝ!!»

«መንታ ወንድም አልዎት?» ነገር አጠናቅረው መረዳታቸውን ለመፈተሽ።

«አለኝ እንጂ፤ እኔ ወዳዲስ አባ ስጠፋበት የዓለም ብርሃንነቱ ቀርቶበት ጠልቶኝ ኖረ። እስጢፋኖስ ይባላል።»

ተያያዥነት ያለው ቅገጥት ህይወት እያልኩ የምኖር ሆኖ ተሰማኝ።

«ቴአትር ነው የምትሰሩት? ማለቴ ለስቅለት ወይም...»

«አይደለም፤ የእኛ አገር ሰው መናጢ ነው። የወንጌሉን ታሪክ ወደ ኢትዮጵያ አመጣለሁ ባይ ነው። አንጉል ህልም ይዞ በገዛ ልጅ ላይ ይፈርዳል። የእኛ አገር ሰው ግም ነው» ብርሌአቸውን በፀሐይዋ አንጥረው ተመልክተው ወደ ስፋቸው አሏት። ጠጁ ሲንቆረቆር ተሰማኝ።

«ቆይ ቆይ ቆይ ቆይ...»

የስተርጅና አብደት ለማመዕ ጉልበት ስለማይኖረው የተፋለሰ ነገር የማሰብ ትጋት ይታይበት ይሆን? የቸቹ እናት፤ አሁን ደግሞ እኚህ አዛውንት... ማን ያውቃል በአብደት ተከልዬ አለፍኳቸው እንጂ ፈትራ ብይዛቸው ኢየሱስን የመሆን እድላቸው እውነት ሆኖ አገኘው ይሆናል። እውንን አምኜ ጉም ዘግኜ መመለስ የሰለቸኝ ሰው ነኝ።

ከረድ ሠርዌ ጋር የማወራው በተቻለ መጠን የተረጋጋና መሬት ያለቀቀ እንዲሆን ተመኝሁ። ጣሊያን ሠፈር ከስምረት ቤት ጀርባ አንድ ክፍል ተከራይቶ ብቻውን ይኖራል። ስምረት የምትኖርበት ቤት የጣሊያን ሠፈር ተጎራባች ይሁን እንጂ የገዳም ሠፈር አካል ነው። የጥንቱ ቤት የጥንቱ ታሪክ እንደ አዛውንቱ በሆዱ ይዞ የሚያመናትል ይመስላል። ጠናጋሻው እንደነገረኝ ቤቱ ሁለት ታሪክ የሰሩ ወንድማማቾች ያደጉበት ነው። መንግሥቱ ነዋይና ግርማሚ ነዋይ፤ አባታቸው አለቃ ነዋይ በዘመኑ እውቅ ሙያተኛ ያሰሩት ደርባባ ቤት። ስምረት እንዳታየኝ ተጠንቅቶ ወደ ጣሊያን ሠፈር ተሻገርኩ።

ጣሊያን ሠፈር ሲገቡ አምስት አመት ብቻ መገዛታችንን የሚያደናገር ነገር ይፈጠራል። ጣሊያን ሥሙን፤ ዘሩንና መታወሻ ቅርሱን አፍስሶት ሲታይ ሃምሳ አመት ቢቆይ ኢትዮጵያ ሥሚም፤ ዘሯም፤ ቅርሷም ተኸገርጉሮ አደናጋሪ ሀገር ሆና ትቀር ነበር ማለት ነው? ያሰኛል። የእኔም ሥም አንዴ ታለ፤ ሌላ ጊዜ ታለሰ፤ ቀጥሎ አልአዛር፤ ቆይቶ ደግሞ መጥምቀ መለኮትና ጌታየነህ፤ ከዚያ እስጢፋኖስ... እየሆነ ከምቸገር አንዴ ጁሴፔ ተብዬ እገላገል ነበር። በብዙ ቅይጥ ልጆች መካከል፤ ሉጫ ፀጉር እየዳበሰኩ አልፎ የረድ ሠርዌን ደጃፍ ቆረቆርኩ፤ ደገምኩ፤ ድምዕ ላጣ ባይኖር ነው ብዬ በሩን ሞክርኩት፤ ተከፈተ።

«ረድ ሠርዌ።»

«ምቱረ ከሳድ መጥምቀ መለኮት» የሚል ምላሽ ስጠብቅ የለም። ሠርዌ አልጋው ጫፍ ላይ ተቀምጦ እንዳቀረቀረ ነበር። ግንባሩ ላይ ሽንትር ቁስል ተጋድሟል። ቤቱ ውስጥ ጥቂት መጻሕፍት እዚያም እዚህም ተበታትነው ይታያሉ። ከብር የሚያስፈልጋቸው መንፈሳዊ መጻሕፍት እንኳን አንዱ ተደፍቷል፤ ሌላው ተገልጧል። አንደኛው ላይ ደግሞ የሻይ ስኒ ተቀምጦበታል። ከምሳ ማምጫ ጎድጓዳ ላህኖች ውጭ ሁለት የቆዳ በርጫማዎች ጥግ ጥግ ይዘው ይታያሉ። ሁለት ሙሉ ልብሶች ከላውንደሪ ላስቲክ ጋር ግድግዳ ላይ ተንጠልጥለዋል።

«ምን ሆነሃል?»

«ምን የሆነኩ እመሰላለሁ?»

ፊትህ በፍላጎት ውኃ እንደተቀተለ እግር ነጭ ሆኗል፤ አካልህ ጎበቁሏል፤ ግንባርህ ላይ የአባቱን ጥይት መፍለቂያ የመሰለ አግድም ቁስል ይታያል... ልበለው?

ዝም!

«የአባት ደመኛ ሰቶኛል። ባለፈው ጊዜ ለምን እንደሆነ ሳላውቀው የሚያስተዳድሩት ደብር ሄጄ የንታ ፊት ተገተርኩ።»

«ደግ ነው ስጠራህ መምጣት? አሉኝ።»

«ኸረ አልተጠራሁም የንታ፤ ማን ጠራኝ? አልኳቸው።»

«እስመ ልብ ይኤዝዝ ከመንጉሥ አልተባለምን? አሉኝ። በልቤ ጠርቼህ ነው ሊሉኝ ነው። ገባኝ። ነገር እንደፈለጉኝ ገባኝና እኔም፤ ከድርሳነ የሐንሰ አፈወርቅ ውስጥ «ኅሊና ልብኒ ዘይከብር እምኔሁ አይትከሀሉ ይጠይቅ ምንተኒ እምኔሁ። ይልብዎታል የንታ' በማለት ነገርን በነገር ለመዘጋት ሞክርኩ። (ኅሊናና ልብ የንታን ነገር ማወቅና መረዳት አይቻላቸውም ያለውን ማመሥጠሬ ነበር።)»

«አሁን ገና ከንታ መንበር ወጣህ? ታቦይከ፤ የለከፈ ለከፈህ ነው። አልረግምህም፤ መረገሚያህን ግን እሰጥሃለሁ። ለግርማ ሞገሥ እንደተነቀሰከና መድረኔወር እንደምትደግምም አለቃ ሞገሴ ነግረውኛል። አሁን የድጋምህና የመቅበርትህ ፍቱንነት የሚረጋገጥበት ጊዜ ደርሷልና እስኪ ተከብረህና ተፈርተህ ትኖር እንደሆን አያለሁ።» ብለውኝ ሲሄዱ መቼም መናጠ ናቸውና አግራቸውን ይገባ ተማጸንኳቸው። 'እርስዎ ይቅጡኝ' አልኳቸው። አሻራረኝ ብለው ሄዱ። 'ወትሮስ የልጅ ነገር ምን ይገድዎታል፤ የንታ' አልኳቸው። እኔም ተዳፍራለሁ፤ እያየሁት ጥምጥማቸው እንደኳስ ጉኖ ተመሬት ወደቀ። የዕድሜአቸውን ምስጢር ልገልጥባቸው እንደሆነ ሳይጠረጥሩ አልቀሩም።»

ቁጭ በል ብሎ ሳይጋብዝኝ የቆዳ በርጨማው ላይ አረፍ አልኩ። ቁርባት ቁርባት ሸተተኝ።

«ሦስት መዐልት ሦስት ሌሊት ጸለይኩ። የንታ የሚመጡበትን ሁሉ ያጠርኩ መሰሉኝ ነበር። በጎላ ግን ዓይኑ ከዓይኔ የገጠመ ሁሉ ከእኔ ፀብ መክጀሉ»

ሲደጋገምብኝ የንታ የመጡበት ገባኝ። «መስተጻልኦ» አድርገውብኛል ማለት ነው። ከትናንት በስተቻ ቢሮ ሃጂ አድማ በታኝ ፖሊሶች ግቢውን ወርረው ሌሎቹን ጋዜጠኞች ትተው እኔን እንዳልሞት እንዳልሸር አድርገው ተጠቀሙኝ። ፊኛዬን ረገጡኝ። ከዚያ ህመሜን አስታግኼ ስወጣ «ወያኔ ለዓ የሚሉት የወያኔ አቃጣሪ ብለው ወረዱብኝ። ነፍሴን አድማ በታኝ አትርፎት ሳለ እነሱም ፀብ ከጆሉኝና ጥቂት ጎሻሽመው ሰደዱኝ። የገዳም ሠራርና የጣሊያን ሠራር ሴተኛ አዳሪዎች ሳይቀሩ ለአያሱስ በአይሁድ የተተጠሩትን ተሳታፊ ገንቦኞች ሆነብኝ። መናጢ ናቸው እንጂ አባት ልጅን እንዲህ ያደርጋል? ቢጨንቀኝ ዐቃቤ ርዕስና መፍዘዝ መድገም ጀመርኩ።»

«እሱ ደገሞ ምንድነው?»

«ሰው ክፉ እንዳያስብህ፣ የሚያረዝዝ፣ ሊመታህ የተነሳን አይነት ጨለማ ጉልበቱን ቁጠማ የሚያደርግ ጥበብ ነው። ለነገሩ ስድቡም አገር ያስለቅቃል። ዝም!

ረድ ሠርዌ የሚነግረኝን ማመን ነበረብኝ? የተማርኩት ይህን አይፃረርም? የተጨባጭነት ተቃራኒ አይደለም? እንዴት የልቤን ይሁንታ እገኘ? ለመሆኑ በህይወታችን ጥርት ያለው አውነት የቱ ሆኖ አለማመን ይቻለኛል? የራዲዮ ቴክኖሎጂ የአባቶች ጥበብ ቅጂ እንደሆነስ? በአየር ሞገድ ተጠቅሞ አለምሮ ላይ ተዕዕኖ መፍጠር እንደሆነስ አባቱ የደገመበት ዓይነቱ? ድግምት የርቀት መቆጣጠሪያ (Remote Control) ባህርይ ያለው ቢሆንስ?... ተጨባጫዊነት ስሌለው ነገር ተጨባጩ ሳይንስ የሂደባት መንገድ ምስክር አይደለም?...

«እስኪ ለእኔም...»

«ለአንተ ምን?..»

«ያሳፍራል ገን ከዛች ልጅ... ለዛች ልጅ...» የእናቱ ጦስ መልኩን ቀይሮና ሳይንሳዊነትን ማስተንተኛ አድርጎ ሊያሰግደኝ እንደሆነ ተሰማኝ።

«ለልጅ ተፈሪ አህት ነው?» አለ ፈገግ ብሎ፤ አሳሳቱ እኔን የሚመለከት እንዳልሆነ ገብቶኛል። የተፈሪ የምግብ አጠያየት ስልት...

«ሕ»

«አይሆንም!»

«ለምን?»

«የሰይጣን ሥራ፣ የሰለሞን ጥበብ በለው ወይም ሌላ አማካኝ የሚባል ነገር አያውቅም። ያልበዛ ወይም ያላነሰ የለውም። ታፍቅረኝ ካልከ ውድድ፣ ትጥላኝ ካልከ ጥምድ ነው። አለመጥላት፣ አለማፍቀር የሚባል አማካኝ ነገር በድግምት የለም! ለዛች ልጅ የሚያስጠላውን ብታደርግላት ዓይንህን ለአፈር ትላለች።»

«ይሻላል።»

«እንዴት?»

«ቤት መቀየር ነዋ!»

«ቤት ብትቀይር ተከትላህ ትመጣለች። ለፀብ መፈለግ አዋራጅ ነው። ያውም የአጋንንት ተራዳኢነት ያለበት ፀብ።»

«ታዲያ ምን ይሻላል? እራሴን እየጠላሁ ነው በእሷ ልጅ»

«አባብላት፣ ይሻላል...»

ያ የማባበል ህልሜ ታወሰኝ፣ እጁን ከእጅ አቆላልፌ፣ ልጅ እንዳዘለች፣ ወና አደባባይ ላስሰ? ከጥላቻ ይልቅ ፍቅር ጠንክሮ ታየኝ። ያውም የጥላቻን ሚና ሲጫወት።

«እስኪ ዛሬ እንጠጣ» አልኩት። መፍትሔ መስለው የታየኝ ነበር።

«አዩ፣ ፊኛ ፊኛዬን ረገጠውኝ መነሳቱም አልሆንልኝ ብሎ እኮ ነው።»

«ወይ ካልሆነ የምትታከምበት...»

«ይሻላል።»

ወደ ክፍ

መታከም አዳጋች ሆነብን። ብዙ ሰዎች ተፈንክተዋል፤ በጥይት ተመተዋል። ሀኪሞች ተሰላችተዋል። ሁሉንም ማመናጨቅ የሥራቸው አካል ቢሆንም ረድ ሠርዌን ሲመለከቱ ጎፊሉ።

«አንተ ቅድም ሀኪሙ አይቶህ አልሄድክም? መዝናኛ አደረክን እንዴ?» ነጭ ገዋን የለበሰች ፊቷ በመሰላችት የተመነጫጨረ። ረድ ሠርዌ ለእሷ ከመመለስ ይልቅ እኔን አየኝ።

«ገና አሁን መምጣታችን ነው እመቤት።»

«እንዴ? ቅድም ለምን ደጋግመህ ትመጣለህ ብዬ አልመለስኩትም? እስኪ እስኪ...» አመናጭራ ጀርባውን አየችው «ይኸው፣ ይኸው፣ ጀርባህ የደም መቋጠር ነው በቅባት ስትታሸው ይበተናል አላልኩህም?... የግንባርህን እሽግ ለምን ላጥከው? የምትፈልገው ሌላ ነገር አለ እንዴ?...»

ነርሷ ከጣሊያንና ከገዳም ሠፈር ሴቶች የተሻለች አልመለሰችኝም። በቁስለኞች መካከል ስንሸሽ «ጥበቃ! ጥበቃ!» እያለች ጮኸች። ከበስተኋላዋ የረድ ሠርዌ አባት የላኩት ጅኒ ወይም አጋንንት ወይም ጆሮዋ ላይ ሹክ እያለ ወደ ፀብ ሲገፋፋት ታይቶኝ ፈገግ አልኩ። ፀባችን የራሳችን ካልሆነ፣ መውደዳችን የድግምት ውጤት ከሆነ... የእኛ የዚች ዓለም ተላትፎና ነፃ ፍላጎት የቱ ነው?... ደግሞስ ጉዳዩ የድግምት ከሆነ እኔ ሠርዌን ሳየው ለምን ነገር ነገር አላለኝም? ለምን ከመጣላት ይልቅ ሀዘኔታ ተሰማኝ?

ከራስ ደስታ ሆስፒታል ወጥተን መሄጃችን ተደናገርን ቆምን።

«እንዳልከው ብንጠጣ ሳይሻል አይቀርም።»

«ጥሩ»

«መፃፊያ ይዘሃል? ብዕር ብጣቂ ወረቀትስ?» ግንባሩ አሞልሙሉ ተንጋዶ የሚያይ መስጧል።

«ለምን?» ሲናዘዝ መሰለኝ

«ልሰኪ ስሜን ዓፍና ስጠኝ»

«ሰምን?»

«እነግርሃለሁ፣ ብቻ ዓፍና ስጠኝ»

ብዕር እንጂ ወረቀት አልነበረኝም። በአይኔ መሬት ስዳበስ የሲጃራ ወረቀት አየሁ። አንስቼ ዕሬ ሰጠሁት። የዘመኑ የእማርኛ ዕውቀት ላይ ተመስርቶ መግት ሊገኘው ስላለኝ ነበር።

«አየህ ስሜ በሁለት መንገድ ይሳፋል። ሁለት ፍቺም ይሰጣል። አንተ ሠርዌ ብለህ የሳፍከው በንጉሠ ሠ ነው። ፍቺው ሠራዊት፣ ምሰሶ፣ ጎልማሳ ማለት ነው በግዕዝ። የንታ ሥሜን ሲዕፋ ግን በአሳቱ «ሰ» ነው። ያኔ ፍቺው «ጉድፍ» ማለት ይሆናል። «ቆሻሻ» መቼም የንታ መናጢ ናቸውና ትርጉሙ ሳይገባቸው ቀርቶ አይደለም።»

ገጻም ሆቴል ተዘገቷል።

«ወላንሳጋ እንሂድ» አለ።

ወላንሳ ግርሰሪ ተዘገቷል። አካባቢው ጭር እንዳለ ነው። ሴተኛ አዳሪዎች ሳይቀሩ ተከተዋል። «ወያኔ ሌባ» ከማለት «ወያኔ ሽፍታ» ቢሉ ይሻላቸው ነበር። «ሌባ» ይሄን ያህል ከተማ ጭር የሚያደርግ ጉልበትና ልብ የለውም። ሽፍታ ነው በዚህ መልኩ የሚያስገብር።

ገጻም ሠራር ምናልባትም ከአርባ አራት ዓመታት ወዲህ በመጀመሪያው ጭርታ ስትመታ መሆን አለበት። በ1953 ዓ.ም የታህሣሥ ግርግር በሁለት የገጻም ሠራር ልጆች ሲከናወን የጃንሆይ ተከላካዮች የአለቃ ነዋይን ቤት ለመቆጣጠር ገጻም ሠራርን ጭር ሳያደርጓት አልቀሩም።

«ታለ? ታለ? መሪይታ?» ስምረት እንደሆነች አልተጠራጠርኩም። «ኅ ግብ ምን ታደርጋላችሁ?» የጥንት ጊቢ በር ተከፈተ፣ የዚያ ዘመን ጥጋብ ነውንጂ የግቢ በር ሣንቃ ይሆናል? እንደቤተክርስቲያን ደጃፍ ረጅም መግቢያ በር ያለው አሮጌ ቤት ተከፈተ።

«ወለተ ዮሐንስ» አለ ረድ ሠርዌ ድምፀቱን ቀይሮ የነፍስ አባት በማድረግ። ስምረትም ምቲረ ከሳድ ልትሆን?

«መሪያታ በዚህ ክፉ ቀን ከቤት ይወጣል? ክፍሉ ብዙ ነው እዚህ ተነጥሮላችሁ ታድራላችሁ...»

«ወለተ የሐንስ የት ነበር የምንተዋወቀው?» አላት። እንዲህ ነገር እየሳተተ ይሆን የንታ ደገመብኝ የሚለው?

«ልዚህ ነዋ፤ የባሻ ሰንጥቱን ቤት ተከራይተው፤ አይደለም እንዴ?»

«አይመስለኝም፤ እዚህ ማንም መሪያታ አይለኝም። የእናትሽን ቤት ከአባቱ ጋር ተከራይተን መኖራችንን ታውቋልሽ?»

«ጠረታ ድልድይ?»

«ሳይ» እንደ አባቱ የጥይት መክሸፊያውን አሸሉ።

«ኸረ እኔንጃ፤ እዛ ነበራችሁ እንዴ?»

ረድ ሠርዋ ዞሮ እኔን አየኝ። ምን እያረጋገጠ እንደሆነ ገብቶኛል። «አትንጋደድብኝ!» ልሰው ከጀለኝ። በጥይት መክሸፊያው የሚያየኝ መሰለ። ምን እያስታወሰኝ እንደሆነ ገብቶኛል። ያኔ ጉዳዩን ንቲ ትቼው ነበር። እንዴትስ ሲታመን ይችላል?

ከውትድርና ስልጠና ተባርፎ በመጣሁ በሶስተኛው ቀን ወደ ፒያላ ሂድ ሂድ አለኝና ከቤት ወጣሁ። በሥልጠና ላይ አሠልጣኞች የሚሰጡን ሠላምታ ጆሮዬ ውስጥ እያስተጋባ የተቸገርኩበት ወትት ነበር። የመኪና ጡሩንባ ድንገት ሲያንባርት «አላችሁ!» የተባልኩ ያህል «አለን!» ብዬ ለመሮህ ይገፋፋኛል።

«አንተ ማነህ?»

«አብዲሳ!» ማለት ይተናነተኛል።

ፒያላን አቋርጬ በሲኒማ አምፒር በኩል ወደ ሠራተኛ ሠራር ወረድኩ። ቀጥታ ናዝሬቷ ራስ ገዝ አመራሁ። ዝናብና ፀሐይ የተፈራረቁበትን የላንታ በር ገፍቼ ወደ ውስጥ አየሁ። ስድስቱ ጃክሰኖች ጫት በመቃም ላይ ነበሩ። የማሪያ ትሬዛ ብር በመሰለ ክፉ አይናቸው አየኝ። እግራን ሳስገባ በጋራ «ሆ!» ብለው ሮሁ፤ ያፏጩም አለ፤ ያጨበጩም አለ።

«ምንድነው?»

«እንኳን ደህና መጣህ» አለ በድንገዝገዝ እይታ ውስጥ በቅጡ ያለየሁት።

«እንኳን ደህና ጠበቃችሁኝ። ከዚህ በፊት መጥቼ አጥቻችኋለሁ» አልኩ።

ሁሉም በጋራ ሳቁ። ፊት ለፊታቸው ስድስት አገር የማይሞላ ሚት ተቀምጧል።

«እነዚህ መካከል በደንብ የምታውቀው ሰው አለ? ቢም እስኪመብራት አብራ።»

መብራቱ በራ፣ ስድስቱም በፀጥታ የእኔን አፍ ይጠብቃሉ። እንደቆምኩ ልብ ብዬ ሳይ ወደ ላይ ከተሰቀቁት የዓይን ጨረሮች መካከል ረድ ሠርዌ ቁጭ ብሏል።

«ረድ ሠርዌ!»

ሁሉም እንደመጀመሪያው ሆነው ጮሁ፣ ሳቁ አጨበጨቡ፣ አፏጩ... ግራ ተጋባሁ። እያጃጃሉኝ መሰለኝ። በአንግሎ ድንገገገገ ተመርቼ ያበራችውን ልጅ አየሁ። ተጎሳቁላለች እንጂ ቢም እንደሆነች ለየኋት። ፊቷ ላይ ማዲያት እንደ አሞራ ያንገሩባቸዋል።

«ቢም?»

አሁንም ሌላ ሳቅ፣ ሌላ ጨኸት፣ ሌላ ፋጨት... የሚያናድድ አይነት ሆነብኝ።

«ገልጄ ማነው?»

«እኔ ነኝ» አሰ አንዱ መካከል እንደተቀመጠ በኩርፊያ።

«ምንድነው? ምን ተፈጠረ?...»

ሁሉም ሳቁ ረድ ሠርዌ ብቻ ፊቱ ላይ መገረምና ሳቅ አልነበረም።

«ቁጭ በል፣ ላስረዳህ» አለኝ።

ከቢመኙ ጎን ቁጭ አልኩ። ከዚህ በፊት በሲፊን ጉዳይ እዚሁ ቤት አልተነታረክንም? ማዲያቷ ከፊቷ ላይ ተነስቶ እኔ ላይ እንዳያርፍ አልሰጋሁም? ምንድነው? እንዴት ከዚያ ወዲያ ግቢ አግኝቼ ተጣላኋት?... ቀድሜ ረድ ሠርዌን ጠየኩት።

«አንተ ረድ ሠርዌ አይደለህም?»

«ነኝ» መለሰ።

«እዚህ ምን ታደርጋለህ? ማለቴ...»

«ለመጀመሪያ ጊዜ ሲፈን ይህ ስትመጣክ እዚህ ነበርኩ።»

«ታዲያ?»

«ታዲያም በሌላ የጊዜ ንፍቀ ክብብ ውስጥ ካንተጋር ተዋወቅን?»

«ምን ማለት ነው?»

«ጊዜ ወደፊት ይሄዳል።»

«አዎ፣ ግልፅ ነው።»

«ወደጎሳስ?»

«አይሄድም!»

«ስለማይሄድ አይደለም፣ እኛ ማስኬድ ስላልቻልን ነው። ለምሳሌ ለመጀመሪያ ጊዜ አሜሪካዊው ሚስተር ፎርድ የሰራው መኪና የጎሳ ማርሽ አልነበረውም። መታጠፊያ ኩርባ ካለፍክ አለፍክ። ያ መኪና ወደጎሳ ያልተነዳው መኪና ሁሉ ወደጎሳ የመሄድ ዕድል ስላልነበረው አይደለም። እንደውም ወደፊት የተንከባለለ፣ ወደጎሳ የመመለስ ዕዳ አለበት። ጊዜጋ ስንመጣ፣ ጊዜ ወደፊት እንጂ ወደጎሳ የማይሄደው እኛ ወደጎሳ እንዲሄድ የሚያስችል ዘዴ ስላልተጠቀምን ነበር።»

«ምንድነው ግራ የምታጋባኝ? ጊዜን ወደጎሳ ነዳሽው? እና እኔ...»

«አዎ፣ ጊዜክ ግም ነው።»

«አባትህ የት ናቸው?»

«እኔና አንተ እዚህ ቤት ከተዋወቅን እንስቶ ናዘራት ኪዳንምሀረት አስተዳዳሪ ሆኖ የእነሱን ቤት ተከራይቶ ይኖራል» አለኝ ገልጆን እየጠቆመኝ።

«እኔ ደግሞ በዚህ ሰዓት የማውቀውን ልንገርህ?»

«ንገረኝ»

«አላችሁ???» ብዬ ሮህኩ፣ ደነገጡ።

«አለን!!!» ደገምኳቸው

«አንተ ማነህ???»

«አብዲሳ!!!» በድንጋጤ ውስጥ እያሉ ድምጹን አርገዬ «ይህንን ነው የማውቀው፤ ጫት ብትም ደስ ይለኛል፤ ይቺ ልጅ ካጠገዬ ብትነሳ ደስ ይለኛል።»

ረድ ሠርዌ ስምረት ቤት ውስጥ እያለን ድንገት ጠፍቶ በሌላ የጊዜ ንፍቀ ከበብ ውስጥ የመገኘት ፍላጎት እያሳደረ እንደሆነ ገባኝ። ለእኔ አብደት ነው። ምንም እንኳን እውነት ቋሚ ናት ብዬ ባላስብም፤ ምንም እንኳን እውን በህልም ላለመለወጡ ዋስትና ባጣም ጊዜን እንደ ረቂቅ መኪና የጌላ ማርሽ አስገብቶ የሚያሻን ዘመን ላይ ማረፍ (ቢያንስ እኔ እንደማልችል) ይገባኛል።

. . .

መቃም ጀመርኩ፤ ጫት በብዛት ስለገዛሁ በተለይ አንድ የማውቀው ፊት በተደጋጋሚ እየተነጠለ ይሰጠኛል። የት ነው የማውቀው? ተለውጧል። ዛሬ ቀን የጊዜ በትሉኦችንን በር ላይ አስረን ስለገባን የትኛው ቦታ ላይ በትክክል እንዳረፍን አልተረዳሁትም። ልጄን ያስታወስኩት መሰለኝ፤ ረድ ሠርዌ ሲናገር፤ እኔ ስደናገር እያፈጨም ነበር። እየመረቀንኩና ጀርባዬን እያላከከኝ ሲመጣ የተስማሙበትን ህልም ለማፍረስ አቆብቆብኩ።

«ጆርጅ በርክሌይን ታውቃለህ?» አልኩት ረድ ሠርዌን « ካህንን፤ የቤተክህነቱን ሰው፤ ጳጳስ የሆነውን»

«አዎ» አለኝ ተረጋግቶ።

«የምናስብበት አእምሮ ነገሮችን ወደ ሀሳብ ቀይሮ ካልተረዳና ግንዛቤ ካልፈጠረ በስተቀረ ቁሱ የመኖሩ ህልውና ያልተረጋገጠ ነው ይላል። ስለዚህ ይህ ዓለም፤ እናት አባት፤ ወንበር፤ ድንጋይ፤ ጥምጥም፤ ፀናዕል፤ መቋሚያ፤ ከበር፤ ጫት፤ ዛፍ... ሁሉንም አእምሮ የሚረዳቸው ቁሶችን በማደወክል ሀሳብ ላይ ተመስርቶ በመሆኑ ሀሳብ እንጂ ቁስ የለም ባይ ነው።»

«ትክክል!!!» አለ ረድ ሠርዌ ልብ ብዬ ላየው፤ «የቢሾፕ በርክሌይን ሀሳብ ሳይሆን አተርጓሚምህን ማለቱ ነው።» በማለት ለማስተካከል ሞከረ።

«መች ተረጎምኩት?»

«ማለቱ...»

«ልተርጉምልህ፤ ትክክል ነው። በርክሌይ ትክክል ነው። ቁስ አካል የሚባል የለም። ሁላችንም በህልም ግንኙነት፤ በሀሳብ መስማማት ያለን መሰለን እንጂ ይሄንን የሚያረጋግጥ ምንም ነገር የለም።»

«አሌክሳንደር ጆንሰን የተባለ አሜሪካዊ እኮ መልስ ሰጥቶታል።» አሰ መልኩ ጠፍቶብኝ ያስቸገረኝ።

«ምን አለው?»

«አልቀበልም!»

«ከዚያ ምን አደረገ?»

«አሻንጉሊት ከድንጋይ ጋር አጋጭቶ ብትንትኑ ሲወጣ ሳይወት ህልም ከሆነ በርክሌይ ልጁን እንዲህ እንዲያጋጭና ውጤቱን እንዲያይ እመክረዋለሁ» አለ።

«እኔ ግን አረጋግጫለሁ» አልኩ ኮስተር ባለ መንገድ።

«እንዴት?»

«ልጄን አይደለም ከድንጋይ ጋር ያጋጨሁት። ውትድርና ስልጠና ላይ ሳለሁ አንድ ሰልጣኝ አስቸገረኝ። ሊያስቅብኝ ይሞክራል፤ ረጅም ጉዞ እንጓዛለን። ከካምፕ ርቀን እናድራለን። የነፍስ ወከፍ ጉድጓድ እንቆፍራለን። ቆፍረን ስንጨርስ እንደፍናለን። ድፈኑ ስንባል በጭለማ ያንን ምልምል በአካፋ መትቼ ጉድጓዱ ውስጥ ጨመርኩት። ጉድጓዱን መለስኩት።»

«እና?»

«ያ-የገደልኩት እዚህ ቤት አለ።»

«ማንን ማነው?»

ጫት ቀንጣሺ ላብ በላብ ሆኖ በድንጋጤ ያየኛል። «እሱ» ብዬ ጠቆምኩበት። «ሁርሶ ስልጠና ላይ ነበርክ አይደል?»

«አዎ»

«እንዴት እዚህ ተገኘህ?»

«ከስልጠና አምልጬ።»

«አንዴት አመሰግናለሁ?»

«ተደብቱ...»

«አሁን ሌላ ህልም ነው። ያንተ ህልምና ማሰብ መቀጠል ስለነበረበት እዚህ ተገናኝን። ይህንን ተገዳድሎ በሌላ ህልም የመገናኘት ትንግርታዊ ሂደት በሁላችሁም ላይ ማረጋገጥ አለብኝ።»

ፀጥ!

የጊዜ አሸከርክሪት ላይ አንጋጦ የማይጨበጥ ነገር ሰመጨበጥ የሚሞክረውን የጸክሰን ቤተሰብ ወደ ናዝሬት ራስ ገዝ ጎትቼ አመጣሁት። ሞት-መመከቻ ኖረው አልኖረው ማስደንገጡ ይቀራል? ኢየሱስ እራሱ በሰሰተኛው ቀን እንደሚነሳ እያወቀ «አባት ሆይ ይቺ ዕዋ ከእኔ ትለኛ» አላለም? ጸክሰኛች በሞት ላይ ምን መተማመኛ አላቸው? ምንም።

ወደ ዝቅ እና ከፍ

ሦስት ሌሊት ሦስት መዐልት «ሌቦቹ» አላስወጣ ብለው አቆዩን። «ሌቦች ባደባባይ ይፋንናሉ፣ ንፁሃን ግን ያፍራሉ ይደበቃሉ» የሚል ቃላትን ቢት በፍካሬ ኢየሱስ አልተጻፈምን? ባይጻፍም በእኛ ላይ የደረሰው ይሄ ነው።

እየመላለሱ የግቢውን በር ይደበድባሉ። ያገኙትን ወጣት እንደጆንያ መኪና ላይ ይወረውራሉ። የተደበቅንበትን የስምረት ቤት ሻለቃ ጠናጋሻው ታደገው። በር ሲደበድብ ስምረት ትወጣና

«የሻለቃ ጠናጋሻው ቤት ነው» ትላለች።

«የቱ ሻለቃ?»

«ዘመቻ ፀሐይ ግባት ላይ የተሰዋው»

የታሪክ ማሳበሪያው እንደዚህ በአጋጣሚ የተሞላ ነው። ረድ ሠርዌን ለመጠየቅ ባልወጣ፣ ለመታከም ባይወጣ፣ ለመጠጣት ባናስብ፣ ስምረት ባታገኝን የዚህ መጽሐፍ ትርክት አራሱ ወደሌላ መልክ ይቀየር ነበር። ታፍሰን፣ አንዱ ወታደራዊ ካምፕ ተወስደን...

ስምረት የሚጠጣና የሚበላ ባቀረበችልን ቁጥር እየተነጫነጨች ነው። ረድ ሠርዌ ሊያናግራት በሞከረ ቁጥር «አንተ ሰውዬ ሴጣኔን አታምጣው» ትላለች። ተያይተን እንጠቃቀሳለን። የአባቱ ጦስ የስምረትና የአሱ ኮከብ እንዳይገጥም አደረገባቸው።

«እንደውም የሆነ ነገርህ ጠኔን ይመስላል! ከሀዲዎች። እሱም እሷም፣ ፍፋኤል ባይገልጥልኝ ኖሮ፣ እኔውም እንጂ ይሄኮ ግልፅ ነው። በወዲህ የልጆቹ አባት፣ በወዲያ እህቴ የናቱ ልጅ እያልኩ ለሁለቱም አለቅሳለሁ። እነሱ የተቀጣጠሩበት ተገናኝተው...»

ረድ ሠርዌ የምትለው ስለማይጨበጥለት ግራ ይጋባል። እኔ እነግረዋለሁ። በሀይወት ታክቶ የነበረው በወሬው እየተነቃቃ ይሄዳል።

«ምን፣ ምን፣ ምን?»

«ረቂቅን አይቻታለሁ። ገላዋ ወደብርሃን ሲለወጥ። እንዲህ ያለ ነገር ለሰው የሚነገሩት አይደለም። ያስገምታል» አልኩት።

ዝም...

«...ስሚን ማን አልከኝ?»

«ረቂቅ»

«ህም...» ብሎ ዝም፤ ዝም ብሎ ሲናገር እንዲህ አለ፡-

«እስመ ስሙ ይመርሖ ንብ ግብሩ እንዲሉ አበው፤ ስሚ ግብሯን መራው ማለት ነዋ » በውነቱ ረቂቅ መባል ሕይወትን ከማርቀቅ ውጭ ሌላ ምን ግብ ይኖረዋል?...»

የራሴን ሥም ከዕጣ ፈንታዬ ጋር ለማገጣጠም ሞክርኩ። ታለሰው፣ አልአዛር፣ ታለሰ፣ መጥምቀ መለኮት፣ እስጢፋኖስ... የቼቹ እናት ወደፊት ጎብደድ እንዳለች በቀያይ አይኖቿ ስታየኝ አየኋት።

«ከዐራቱ የለው ልጅ ባሕርያተ ሥጋ ምላሌዎች መካከል፤ በረቂቅነት የሚታወቀው ነፋስ ሲሆን፣ ከነፋስ መላእክት፣ ከመላዕክት ደግሞ ሥላሴ ረቂቃን እንደሆኑ ሊቃውንት ይተነትናሉ።» የነፍስ አባትነት በረድ ሠርዌ ሁኔታ ላይ ረበበበት...

«ቅዱስ ዳዊት በመዝሙሩ ሕሳትና ነፋስ በመጨረሻው ዘመን የሚያልፉ ናቸው» ይላልና እህትህ ረቂቅ እንደነፍስና እሳት እስከ ምጥኦት ቀን ትቆያለች። ምናልባትም እዚህ አለች።»

እንደጥንቱ የግዕዝ ጥቅስ ጣል ባለማድረጉ የሚናገረው ነገር ከአንጅቱ ጠብ አልል አለኝ።

«ሀ-ም» እያለ ይደመማል።

ዝም...

«...ተፈጥሮቶቹው ለመላእክት እምብርሃን እምላካዊ ይልብሃል። የመላክት ተፈጥሮ ከብርሃን ፈለግ እንደሆኑ ሊቁ ቅዱስ ኤጲፋንዮስ ሲነገርህ ነው ሀ-ም»

«ሰው መልእክ ይሆናል?» የልጅ ጥያቄ ሆነብኝና እንደማራር ሞካከረኝ።

«ሰውማ ሲፈጠርስ መልክክ አይደል?» አለኝ

«እንዴት?»

«ወሶበ ኢያዕቅትኮ ለዘፈጠረክ እምነፋስ ወእሳት፣ ፈጠረ ሕዮንቴክ ሰብአ ዘማሬ ይልብሃል።»

«ምን ማለቱ ነው?»

«ልመልስልህ ነው፤ ዲያብሎስ ሆይ! ከእሳት ከነፋስ የፈጠረህን ፈጣሪዬ ብለህ ባታመሰግን ባንተፈንታ እንደበቱ ከምሥጋና የማያቋርጥ ሰውን ፈጠረ» ሲል ነው።

«የሠይጣን ምትክ ሆንን ማለትም አይደለም?»

የደብተራ የማይመስል ሳት...

«ሣቅ እንጂ አንተማ...» ስምረት መጥታ አፈጠጠችበት።

«አባቴ ላኩሽ?» ብሎ ዳግም ሳቀ።

«ቁርጥ ያንን ከሃዲ...» ልጆቿን ገብታ አተረማመሠቻቸው።

* * *

ጣሊያን ሠፈር ተዘገቧል፣ ገዳም ሠፈር ፈሟል፣ ሠባራ ባቡር ነፍሷል... ምን አብዘቀዛቸው? ምን አፈዘዛቸው? ምን አነፈዛቸው?... ወጣቶቹ ጎዳና ላይ አይውሉ፣ አያድሩ። ወጣቶቹ ቤታቸው ሆነው በትንፋሻቸው ከተማውን ያሞቁት ነበር? ካልሆነ ስለታፈሱ ለምን ከተማው ቀዘቀዘ ለምን ነፈዘ? ለምን ፈዘዘ?...

...ሠባራ ባቡር እንደ ብረት ድስት ቶሎ የሚግለውን ያህል ለመቀዝቀዝ መፍጠኑ ግርም እያለኝ ወደውስጥ ዘለቅሁ። የመከላከያ ወረዳዬ በጠላት ሲሰበር በፍርሃት የተሸሸግሁ ያህል ሀፍረት ተሰማኝ። እነ ልጅ ተፈሪ ባለፉት ሦስት ቀናት ያዩትን እየተወኑ ይሯሯጧሉ።

«እጅ ወደላይ!»

«እነዚህ ቤት ወጣት አለ?»

«እስኪ የፎቶ አልበም አምጡ።»

«ይሄ የታል?»

«ና ውጣ!» የእንጨት ጠበንጃ ተቀባለ::

«ከ! ከ! ከ! ልጄን!» (ሱቶቹ)

አረቄ እና ጠላ ቤቶች ጭር ብለዋል:: ሠባራ ባቡር የሚሞቀው ከአረቄና ከጠላ ቤቶች የሚፈጠር እንፋሎት ይሆን? በእንፋሎት የምትሰራ ሠባራ ባቡር?...

ደጅይጥን ግቢ ስደርስ የሚቀፍ ዜና እየጠበኩ ነበር:: ድንገት የሩፋኤል ድኒ የጮኸችውን የመሰለ ተጭን ድምጽ ጆርዬን በስቶ አለፈ::

«ከ! ከ! ከ! ከ!...»

ሊሊ ሁለት እራሱ ሆኖ በር ላይ ታለቅሳለች:: የማይነቃ ወንድሟን እየነቀነቀች:: ቆሜ ሳያት ከብጁት ዞረች:: ስትደነግጥ ከረድ ሠርዌ አባት ጭንቅላት ላይ የተፈናጠረውን ጥምጥም የመሰለ ቁልል ቀልብ ከራሷ ላይ ተፈናጥሮ ሲወድቅ ያየሁ መሰለኝ:: ፍርዝ

«ምንድነው? ምን ሆናችሁ?...»

«እናቱ ከሞንትራሌ ስትመጣ ገፍትረው እጇን ሰበሯት:: እየታሸች ነው::»

እነ ልጅ ተፈሪ አንድ ልብ ያላሉት እውነት ተከናውኖ አልፏል ማለት ነው:: ሊሊን ቢያዩ «እናቱ! እናቱ! እናቱ!...» እያሉ ይጮሁ ነበር::

«የት ጠፋህ? አውራኛ? ታፍሰህ ነበር? እዚህ ቤት ያሉት ሴትዮ...» በላ ወደቹቹ እናት ቤት ጠቆመች::

«አ? ምን ሆነች?»

«አንተን ፍለጋ ወጥተው፣ ልጄ! ልጄ! ልጄ! እያሉ ሲጮሁ ወታደሮቹ ደበደቧቸው:: እራሳቸውን ስተው እቤታቸው ካስገባናቸው ሁለት ቀናቸው...»

ሰምን ከፋቱን፣ ተንኮሉን፣ ግዴለሽነቱን፣ የማጥቃት ፍላጎቱን፣ የመበደል ጥማቱን... ሰምን በእኔ ያላከካል? ያልከፋሁባቸው፣ ተንኮል ያልሰራሁባቸው፣ በግዴለሽነት ያላጠቃኋቸው፣ ነገር ያልሰራሁባቸው... በከላሽነት ከፊቴ እንዲቆሙ የፈረደብኝ ስለምንድነው?... ይሄ፣ የምፀፀተው ፀፀት የማነው? ይሄ እራሴን የምወቅሰው መውቀስስ በእርግጥ የእኔ ነው?...

«ኤጭ!... ኤጭ! ኤጭ! አሁንስ በዘ!» ብዬ ወደ ክፍሉ ገባሁ። ሲሊ ድምፅ አውጥታ አሳተሰኝ። ለእኔ? ለእናቷ? ለአምላካ? ለዕድል ረንታዋ?... ለማን?... ያቺስ እዚያ ተጋድማ የምታታስተው ለማነው? የስህተት ግርፋት የተቀበለችው ለማነው? ጎኗ የተሰበረው፣ እራሷ የተፈለጠው፣ መተንፈስ የተሳናት፣ ምናልባትም ባዶ ቤት ሆኖ «ተጠማሁ» ያለችው ለማነው? በማን? ስለምን ተመዘገቦ እከሰስበታለሁ?...

የተዘጋ ቤቱ ውስጥ ከወዲያ ወዲህ አልኩ። እውነት ይሄ ደባ፣ ሴራና ተንክል የእግዚአብሔር ነው? እዚያ የሰማይ አውላላ ላይ ሆኖ በእግሩ መረገጫው በምድርና በእርሷ ፍጡር ለመዘናናት ነገር ይሸምን ይሆን እንዴ? ለእርሱ ተውኔት እኔና በዙሪያዬ ያሉ ሰለባ መሆን ይገባል? ይሄ ፍርድ ነው? እንኳን እርሱ ነገር የሰራው፣ እኔ የተሰራብኝ ፀሀት ልቤን እየዳበሰው አይደለምን? ጊዜና ቦታ እንደ ረድ ሠርዎ ቢጠቀሱልኝ እዚህ ጊዜና ቦታ ውስጥ አንድ ደቂቃ እቶይ ነበር? ወደጎላ ወይም ወደፊት ወደማላውተው ጊዜ አልሰደድም?...

ጆሮዬን ወደ ውጭ ጣልኩ። ሰማይ ነው ያለተሰው? ምድር ናት ያታሰተችው? ደጃፊን የሚፋጭረው ማነው? የሚያስፋጭረውስ?... ይህንን የምሸሸው እንዴት ነው? ሲሊ ሆነች የቼቹ እናት ጭንቅላቱ ውስጥ አይደሉምን? ጭንቅላቱን የት ጥዩ ነው የምሰደደው? ወደየትኛው የጊዜ ጥሻ እደበታለሁ? ምን አይነት ቦታ ይነጥለኛል?...

ደጃፊን ከፈትኩ። ሲሊ እንዳልፏቸው ሁሉ የደነገጠች መስላ ሸሽት አለች። ወንድሟ ላይ እኔ ተደርቤአለሁ። ለአምላካ በተነፋረቀ ፊቷ እያላጣችኝ ነው። «ወዴት ልትሄድ ነው? ቤት ልትሰት ነው?...

አሳዘነችኝ። እጄን ኪሴ ከትቼ ያለኝን ድፍን ሃምሳ ብር አወጣሁ፣ እከራዬ የቼቹ እናት ደጃፍ ላይ ቁጭ በለው ወደ ቼቹ እናት ጆሮአቸውን አንጋደው ያዩናል። ብሩን ለሲሊ ሰጠኳት?

«ለምን? ምን ላድርገው?» ሦስት ጭንቅላት ይታየኛል። የወንድሟ፣ የእሷ፣ የእኔ...

«ለእናትሽ ለቼቹ እናት አጥሚት ስሪ፣ ሾርባ ስሪ፣ ወተት ግዢ...»

«አንተ የት ልትሄድ?»

«እመጣለሁ» ጎንበስ ብዬ አፋ ላይ ሳምኳት «እመጣለሁ» ይህን አይደል አግዜሯ የሚረዳው? የተዋረደ ድርጊት...

«አንዴ? ምንድነው?» አከራዬ ደጅይጥኑ «ነገሩ እንዲህ ነው? እሷ ሳይሞት ሌላ የሆነች እንደሆነ እንዲህ ይደረጋል? ደግሞ የት ነው የምትሃደው? ይቺ ሴት አንተን ብላ ነው የመጣችው? እኔ የት አውቃለሁ? ዕዳህን ጥለህ ወደት?...»

አከራዬ እግዚርን መሰሉኝ። ይወተውታሉ... እግዚርን እንዲህ መራቅ ቢቻል... ከአሳቸው የተሻለ ያስብ ይሆን? ዓለም ስብላቢ እንዳጣ ጉባኤ የፍጡራን ኑሮ እንዲህ የተቀየመው አርሱ እያለ ነው? ወይስ ኒቺ እንዳለው እግዚአብሔር ሞቶ ይሆን?...

...አሰባራ ባቡር ወጥቼ ወደ ጉለሌ ማቅናቱን አውቃለሁ። አካባቢው ደግንጧል። የማይሰማ ጩኸት አለ፤ ከልጆቻቸው መታረስ ያልተፀናኑ እናቶች ወንጣቸውን በነጠላ አስረው በአዙሪት ውስጥ ይሽከረከራሉ። ከተማው ላይ የእኔ እኩዮች የሉም፤ ብቻዬን ነኝ፤ መከብብ በጥቅሉ መጥቶ ነገራ ውስጥ ምስገ አለ። «ከፀሐይ በታች ያየሁት ክፉ ነገር አለ። አርሱም ከገዢ የሚወጣ ስህተት ነው።» ይቺ ሀገር ከገዢዎቿ በሚወጣ ስህተት በሞት ሽረት ሀመም አልጋ ይዛለች። አስታማሚ የለም፤ ተቆርቋሪ የለም፤ እሷ የሆነችውን ለመሆን የሚደፍር የለም። ሥርዓት ፈርሶ የሰው ልጅ ልቡና ሞትን እንደአረፍቱ ይናፍቃል። መድረሻ ሳያዘጋጅ ይጓዛል፤ የደረሰበት ትቶት ከመጣው የከፋ ነው። የታመመውን ለማቅናት፤ የሞተውን ለመቅበር ጊዜ ያጣል። ከሞት ወደ ሞት መጓዝ የሀይወቱ ፈለግ ናት።

ምሽት ላይ እራሴን ሩፋኤል አገኘሁት። አደባባዩ ጭር ብሏል። አረቄ ቤቶች ያዛጋሉ፤ ጠጅ ቤቶች ጣመን ይዟቸዋል። አንድ ሰው ብቻ ተከናንቦ እኔን ያስተውላል። ትከሻው ላይ ጋቢውን እንደድንኳን የወጠረ ቅስት ይታያል። መሳሪያ እንደሆነ አወቅሁ። የዚህ ጠበንጃና መጠቆሚያ ጣት መዋደድ በእኔ ላይ ብዙ ጭንቀት ያራግፋል። በደንገዝጋዛው ብርሃን ውስጥ ሰውየው ወደእኔ ሲመጣ አየሁት። የአፈሳ ማሳረጊያ ሊያደርገኝ ይሆናል - ይሁን።

ሰውየው መጥቶ ጉልበቱ ላይ ወደቀ፤ ትከሻው ላይ ሆኖ ሰማይ ይጠቁም የነበረ አፈመዙ ሰውየው ጉልበቱ ላይ ሲወድቅ በደረቱ ትክክል ተደቀን።

«ታለ? ታለ? ይቅርታ አድርግልኝ» አለኝ ባለጠበንጃው ሊገድለኝ ስለሆነ በመጀመሪያ ይቅርታ እየጠየቀኝ መሰለኝ።

«ምንድነው?» ቀና ብሎ ሲያየኝ የጠበንኛው አፈሙዝ ጋቢ ተከናንቦ ግንባሬ ላይ ተደቀነ።

«አባትህ በእኔ ዳፋ ወደ ኤርትራ ተልከዋል። ስሜ ከስማቸው ስለገጠመ ብቻ፤ እኔ ነኝ ኤርትራ ኤንባሲ ሄጄ «ናፅነት፣ ባርነት» የሚለውን አማራጭ አይቼ «ነፃነት» ይሻላል ያልኩት። በእኔ ዳፋ አባትህ ወደ ኤርትራ ተላኩ።»

ብዜን እንደሆነ አወኩ።

«ይቅርታ አድርግልኝ።»

«አድርገልሃለሁ፣ ተነስ።»

«እውነት?» ብዜን ግራ ሲገባው ይቅርታ ለማድረግ አላገባብ እንደፈጠንኩና ስለበደሉ ክብደት ዋጋ እንዳልሰጠሁ ገባኝ።

«አዎ፣ አባቴ አሜሪካ ገብቷል። እዛ በደሀና ይኖራል፤» እውነት ይሆን? የቼቹ እናት...

«እንግዲያው ባለውለታቸው ሆኛለኝ?» ተነሣ። ድምፃችን ባዶ ጋን ውስጥ እንደገባ ሁሉ ያስተጋባል። «ታዲያ ዶላር ይላኩልኛ?...»

ነገሮቹ የተምታቱና ሥርዓት ያልጠበቁ መሆናቸው ከብዜን አልጀመረም።

«አረቄ ልግዛልሃ፣ ለብሥራቱ።»

«ጥሩ!»

ተያይዘን የሚያዛጋው አረቄ ቤት ገባን። ዓለም እና ፈጣሪዋ ያስከፉትን ቃንቡራ ያፅናናዋል?...

ወደታች

...ዓለም እና ራጣሪዋ ያስከፋትን ታንቡራ ያዕናናዋል? የመዕናኛ መምጨያ አቅጣጫዋ በዕውነት ይታወቃል? ስል እራሱን ጠየቅሁ። መዕናኛህን ከትቢያም ውስጥ ልታገኝ እንደምትችል ገባኝ። የእኔ ጊዜና ታምቡራ የተፈላለጉበት ወቅት ላይ ስለነበሩ የመጀመሪያዎን መስኪያ ወደአፊ ስል የብዙ ጥያቄዎች ምላሽ የተገኘ መሰለኝ።

«እኔ አልፎራም! ከሰው ጋር ለመኖር ብዬ...» ይላል ብዜን። ታምቡራ መፍትሔ ጭንቀትን ብቻ ሳይሆን መፍትሔ ፍርሃትም እንደሆነ አወቅሁ። እናቴ ከነጠበንጃው ያባረረችው መፍትሔ ፍርሃቱን ሳይቀምስ በመቅረቱ ይሆን?

አንድ ሦስቱ ስለአለመፍራቱ እየነገረኝ ቆየ «እኔ አልፎራም!»

«ጥሩ» እንደጠናጋሻው።

«እኔ አልፎራም!»

«ደግ»

«እኔ አልፎራም!»

ህይወት ጦርነት ሳይሆንበት አልተረም። ሁል ጊዜም የጀግንነት ጅብዳ የሚፈጸምበትና ካስፈለገ ስልታዊ ማፈገፈግ ተግባራዊ የሚሆንበት። ስልታዊ ማፈገፈግ ጠበንጃ ይዞም እሰው አገር ላይ ወድቆ ይቅርታ መጠየቅ ሊሆን ይችላል። ዘወር ብዬ አየሁት አንቱናው የተመዘዘ የጦር ሜዳ ፊደያ ጋቢ አልብሶ የያዘ መስሏል።

«ሰምን ጠበንጃህን አውርደህ አታስተምጠውም?» አልኩት።

«አዩ ነገሩ ወዲህ ነው።»

«አንዴት?»

«አንገዲህ ወንድም ሆነናል አይደል?»

«አዎ።»

«ሆነናል?» አረጋገጠ፤ አዲስ አረቁ አያስቀዳ።

«አዎ ሆነናል» አረቁዬን ቀመስኩ።

ጋቢውን ገለጥ አድርጎ ወገቡ ላይ የታጠቀውን የመጥረጊያ እንጨት አሳየኝ። የእንጨቱ ሰደፍ ከጭንቅላቱ በላይ ሆኖ ጋቢ ሲለብስ የጠበንጃ አራመዝ መሰላለ። ያኔ እናቱ ብዙንን እንዳላደደች ብትደርስበት ኖሮ የምትማርከው ጠበንጃ ሳይሆን የመጥረጊያ እንጨት ነበር? ፈገግ አልኩ ፈገግታዬን ቢያይ?...

«ጠላቱ ብዙ ነው፤ በሰላምና መረጋጋት ብዙ ሰው ጥርስ ውስጥ ገብቻለሁ። ታዲያ ኤርትራዊ ተብዬ ስባረር ከተራቡ ድመቶች አንባር የተቀመጥኩ ቋንጣ ሆንኩ። ምን ዋስትና አለኝ? አልፎ-አልፎ እንዲህ ስታይ ጠላቶቼ ጠበንጃ አይተው ብቻ ሳይሆን ታጣቂ በመሆኔ ከመንግሥት እንዳይጣሉ ፈርተው አይተናከሉኝም።»

ለምን ምስጢሩን ነገረኝ? መጥፊያውን ለምን እኔ ዘንድ ለማስቀመጥ ወደደ? እኔ ዘንድ ያለ ችግር ምንድነው? መለኪያዬን አስቀምጬ በጎን በኩል አየሁት። የዋህ ብጤ ነው፤ አሁንም በኩራት «ጠበንጃውን» ያስተካክላል። ሌላ ሰው የለም፤ አረቁ ቀጂያችን አንካ ጓዳ እንደተከተቱ ካልጠራናቸው አይመጡ። ታዲያ?

«የተወለድኩት አባትህ ሀገር ደብረብዜን ይሁን እንጂ አስተዳደጌ አስመራ ነው። አንዳንዴ ያቺን ሀገር ስናፍቅ አለቅላለሁ። ዘመዶቹ አሉ፤ ግን እነሱም አልደላቸው። ስናፍቅ አለቅላለሁ፤ የፀሐይቱ ባራሂን ዘፈን እዘፍናለሁ፤ ስናፍቅ አለቅላለሁ።»

እንደቼቹ አንዳንድ ቃላቶችን ይዞ አይለቅም። «ወይዘሮ ሐና...» እያለ መዝፈን ጀመረ። አይኖቹ እንባ እንዳተረፉ ከዘፈኑ ወደ ቀረርቶ መሰል ነገር ተሸጋገረ። ግጥም እንደሆነ የተረዳሁት አጋማሽ ላይ ነበር ሲጨርስ

«የማን ግጥም ነው?» አልኩት።

«የአቦይ ፀጋዬ ገብረመድህን»

«እንዲህ የሚል ግጥም? ርዕሱ ምንድነው?»

«አስመራ' ይባላል። ትምህርት ቤት እያለን መምህራችን ዜማ ሠርቶለት ያዘምረን ነበር።»

«እስኪ ድገመው?»

ደገመው።

ሰውነቱ፣ ሙሉ በሙሉ ሲነቃቃ ታወቀኝ። «አቦይ» ፀጋዬ ገብረመድህን እንደዚህ ያለ ግጥም እንዳለው አላውቅም ነበር። ከነገሮች ጋር ካልተያያዙ በስተቀር ግጥምን በተናጠል ማስታወስ መቻል ያዳግታል። ፀጋዬ በብዜን አንጡራ ፍላጎትና ትዝታ በኩል መጥቶ አጠመደው።

«አቦይ ፀጋዬ ሌላም አለው።»

«ምን የሚል?»

«'ኤርትራ' የሚል ይመስለኛል። ይህንንም መምህራችን ናቸው ያስጠኑን፣ ልበልልህ?»

«እባክህ»

«እንደምን ከረምሽ ኤርትራ፣ ኦኦ አዎ የግጥሙ ርዕስ ይህ ነው፣ 'እንደምን ከረምሽ ኤርትራ'»

«ጥሩ» እንደጠናጋሻው ወግ አቱነጠነጠኝ፣ ግጥሙን እንዴ ተወጣው፣ የፀጋዬ ግጥሞች ረጃጅም ስለነበሩ በሰፊው ስጦብቀው ቁምጥ አሉብኝ። አረቄ ቀጂዋን ጠርቼ ብዕርና ወረቀት እንዲሰጡን ጠየኳቸው። የደብተር ግንጣይ ሰጡኝ። ብዜንን እንዲፅፍልኝ ስጠይቀው ሞክሮ ሳይችል ቀረ። ነፍሱ ስለምታዘመው ቃላት እየቆጠረ መፃፍ ተሳነው። እኔ እየፃፍኩ እሱ በፉከራ መልክ ተወጣው። መላልሶ እየፎከረ አስያዘኝ። 'እንደምን ከረምሽ ኤርትራ' የምትለው ኢትዮጵያ ናት። በተለይ የግጥሙ አጋማሽ ላይ አንጀት የሚበሉ ስንኞች አሉብት።

.....

እንደምን ከረምሽ ኤርትራ

አጥንትሽ የእኔው የእናትሽ፣ ደምሽ የኔው

የኢትዮጵያ ደም

ሀይወትሽ ዞሮ ሀይወቲ፣ ዓለምሽ ዞሮ ዮኔ ዓለሜ፣
ቆስለሽም ቁስልሽ ቁስሌ ስትታገም የምታገም፣
ቂም አርገዘሽ የማዋልድ፣ እማርስሽ
የአንቺን ህመም፣
ከእኔ ከእናትሽ በስተቀር የሚያውቅልሽ
ሌላ የለም።

.....
ለኢትዮጵያ ማህሀን ብስራት ለራሳ በሐይ ቀኝ ዐይነት
አጥንትሽ የእኔው የእናትሽ፣
ደምሽ የእኔው የኢትዮጵያ ደም፣
ግፍሽ ወጋኝ እንጂ ልጄ፣ ልብሽ ከልቤ አልተለየም፣
ሀይወትሽ ዞሮ ሕይወቲ፣ ዓለምሽ ዞሮ ዮኔ ዓለም።
እንደምን ከረምሽ ኤርትራ?
የአትባራ ልጅ አነስ ኦራ፣ የማለዳ ምስራቅ ጮራ።

«እኔ የምለው?» አለ «ጠበንጃውን» እያስተካከለ፣ «እኔ የምለው፣ ሀገር ማለት
እንደዚህ ነው እንዴ? እንደ መንደር ጎረምሳ መንገድ አጥሮ አታልፋም
ማለት? በቃ? እኔስ ይሄ ሀገር የሚባለው ነገር አነሰብኝ፣ ነገ የፒያላን መንገድ
ዘግተው አታልፋም ቢሉን «ፒያላዊ ግለሌአዊ» እያልን ልንሰደድ? ከሥፍራ
ልናሳድድ?»

ከዚህ በጎላ ያወራነው ሙልጭልጭ የማይያዝ መጫጫህ ሆነብኝ። ግን እንደ
ነገር መመስከር እወዳለሁ፣ ዓለምና ፈጣሪዋ ያስከፉኝን ቃምቡራና ግጥም
አፅናንተውኛል።

ከቃንቡራ ቤት ተደጋግፈን ወጣን። የሚያስቅ እራስ ማዞር ሠፈረብኝ።
ሲያዞረኝ ያስቀኛል። ብዜን «ጠበንጃውን» እያስተካከለ ብብቴ ውስጥ ገባ።
እግሮቼ አንዳንዴ በአየር ሳይ እየተራመዱ ወደጡረታ ድልድይ አመራን።
የሰንሰል አጥሩ በቆርቆሮ ተለውጦ ጠበቀን። አንኳኳን፣ ደገምን፣ ሠለስን...

የደጅ መብራት በርቶ የወንድ ድምፅ ተከተለ።

«ማነው? በእየሱስ ስም»

«አኛ!» ሳቅሁ

«ስኮ እናንተ እንማን?»

«እነ ታሎ» ያህረኛል፤ ያስተኛል እንጂ ውሉን አልሳትኩም።

«በእየሱስ ስም» በእህቶቹ ሲዋክብ የነበረው የእህቱ አሸባሪ ረግሬ የአባቱንና የእናቱን ቤት ተቆጣጥሮት ያለውል ይጠራበታል።

ተከፈተ፤ ብዙን ለአሸባሪ ባል አስተላልፎኝ ሃይ። የሰራልኝን ውሉታ ቢያውቀው፤

«ማነው? ታላ? በዚህ በክፉ ቀን? ዲያብሎስ ደም ጠምቶት በሚወራዊበት፤ ምነው?» አለች አሸባሪ። ባሏ ወደ ትልቁ ቤት ሲመራኝ ወደራሴ ቤት ጎተትኩት። ተከላከለኝ። መሸጎሪያውን ከፍቼ ገባሁ። መብራት አበራሁ፤ ተለውሟል። የሀሎት ቤት አድርገውታል። መራቱ ምንጣፍ ተነጥሮ ወንበሮች ተደርድረዋል። አንዱ ጥግ ወንበሮቹን ገፍቼ ተኛሁ።።

«በእየሱስ ስም»

እዚህ ሳምንት ብቆይ ከአሸባሪ እየሱስ ጋር ልንናናቅ እንችላለን ስል የሰኘር ስጋት ገባኝ።

. . .

ጠዋት...

...ስልብ ቂስ በመረዋ ድምፁ ሥርዓተ ፍታት የሚያካሂድ መሰለኝ...

«አጥንቶቼም ሁሉ ተሰያዩ

ልቤ እንደሰም ሆነ

በእንጅቲም መካከል ቀለጠ።

ኃይሌ እንደገል ደረተ

በጉሮሮዬም ምላሴ ተጣጋ

ወደምትም አሸዋ አወረድኸኝ
 ብዙ ወሾች ከበውኛልና
 የከፋተኞች ጉባኤው ያዘኝ
 እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ።
 አጥንቶቼም ሁሉ ተቆጠሩ
 እነርሱም አዩኝ ተመለከቱኝም
 ልብሶቼን ለራሳቸው ተከፋፈሉ
 በተሟላም ላይ ዕጣ ተጣጣሉ...»

ዓይኔን ስገልጽ ቤተክርስቲያን ያለሁ የመሰለኝ ጠፋ፣ ስልቡ ቁስ ጠፋ፣ ሥርዓተ ፍታቱ ተሰወረ... የአለሁበት ለጥቂት ጊዜ ጠፋኝ። ፍራሽ ላይ ተኝቻለሁ፣ ምንጣፍ የመሰለ አልጋልብስ ተደርቦልኛል፣ ጭንቅላቱን ይፈልጠኛል። የምታነበንበው ትልቋ፣ የአበባ ነች።

«የአበባ» ስላት

«አቤት!» አለች

«ውኃ ስጪኝ»

«ሴጣን የተገለፀ ይሁን!»

በመጀመሪያ ትውስታዬ ሊሊ፣ ቀጥሎ የቼቹ እናት መጡበኝ። ከዚያ የአቦይ ፀጋይ ግጥም። ጭንቅላቱ በሶስት ዛፍ ቆራጮች እየተፈለጠ እንደምንም ከኪሴ የማታውን ግጥም አወጣሁት። መግፊያ ብዕሩ ከብሮ አለ። በዚህ ብዕር አንድ ተማሪ አደናቀፍኩ ብዬ ተፀፀትኩ።

«የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ነው?» የአበባ ውኃ እያቀረበችልኝ ጠየቀችኝ። አለባበሷ ላይ የመለኮት ተራዳኢነት ያለበት ይመስላል። የተዛነፈና ያለቦታው የዋለ ነገር አይታይም። ሥርዓቷ የትልቅ ሰው ነው።

«አይደለም»

«ታዲያ?»

የምላት ጠፋኝ። ጊዜ ለመውሰድ ውኃውን ቀስ አያልኩ ጠጥቼ ብርጭቆውን አስቀመጥኩ።

«ለማወቅ የምረጠውን አንዳንድ ዕሁፎች ገልብጦ እይዛለሁ።»

«እኮ ከወንጌል?»

«አይደለም፤ ከሰዎች ጥበብ...»

«ቅዱስ ጳውሎስ 'እምነታችሁም በእግዚአብሔር ኃይል እንጂ በሰው ጥበብ እንዳይሆን ይላል» አለችኝ። ይህን የእህቶቼን መኖር ተመኝሁ። ቢኖሩ ኖሮ «ዝም በይ፣ ዝም በይ፣ ያንቺን እምነት አዘዘው!» እያሉ በማዋከብ ይገላገሉኝ ነበር።

«ውኃውን በጠርመራ ብታመጪልኝ ይሻለኛል። ብርጭቆው አልጠቀመኝም» አልኳት። «ኢየሱስ እኔ የህይወት ምንጭ ነኝ ይላል» በሚል እንዳትሞግተኝ እየፈራሁ። ተነሳች ካልሲዋ እንኳን ከፍና ዝቅ አላለም። ልብስ አልባሽ መላእክት ሳይኖራትም አይቀር። ከዚያች እለት በኋላ የአበባ ብቅ ስትል እከናነባለሁ።

ጭንቅላቴን የመፍለጥ ኮንትራት የያዙት ዛፍ ቆራጮች ሥራቸውን አላስተንጎሉም። ከማጅራቴ አንስቶ እስከ መሀል አናቴ ይከተኩኛል። ቤቱ አልተስማማኝም፤ የአበባ ቤተሰብም የእኗር ስልቱን ወደማደናቀፋ ስለተጠጋሁ በሙሉ ልቡ ሊቀበለኝ እንዳልቻለ ይገባኛል። ግን የት? ሊሊ በሺህ ተባዝታ የከተማውን መተላለፊያ ሁሉ ስታለቅስበት ይታየኛል። ልክ ሆነም አልሆነም የእኔ ሰብብ ህይወቷን ለአደጋ የሰጠችው የቺቺ እናት እንደጋማ ከብት በሚራመድ አልጋ ላይ ሆና የምታስለኝ ይመስለኛል። የፀጋዬ ግጥም የእሷ ድምፅ ሆኖ ይሰማኛል።

.....

«ህይወትህ ዘሮ ህይወቴ፣ ዓለምህ ዘሮ የኔ ዓለም»

ቆስለህም ቁስልህ ቁስል ስትታገም የምታገም

ቂም አርግዘህ የማዋልድ እማርስህ ያንተን ህመም

ከእኔ ከእናትህ በተር የሚያውቅልህ ሌላ የለም።።»

ዛፍ ቆራጮቹ የሥራ ፍጥነት ያሳያሉ። አበባና ቤተሰቧን በዚህ ችግር ላይ ተመስርቶ ማወያየት አይቻልም። ለእነ አበባ የዓለም ጉዳይ በሁለት ይክፈላል። በርኩስና በቅዱስ መንፈስ ሥራ። መፍትሔውም መጸለይ።

በሦስተኛው ቀን ይመስለኛል ድንገት ግዢው ተተራመሰ። «በኢየሱስ ስም የተገመደክ ሁን! እርኩስ መንፈስ ከዚህ ሰው ውጣ!» የሚል የቤተሰቡ ድምፅ ተደራረበ። የጤና አልመሰለኝም። እንደምንም ተጎትቼ ስንላ እኔ ያለሁበት ቤት ደጃፍ ተከፍቶ እንድ ሰው ገባ። ፊቱ በጠገንና በአዳዲስ ቁስል ተሞልቷል። ጉርድ ሽሚገለ ለብሷል ባዶ፣ እግሩን ሆኖ ሱሪው እስከ ጉልበቱ ረጥሷል።

«ሠላም እምይእኩስ

ኮነ ፍስሃ ወሠላም» አለ። ከጎላው የኢየሱስ ስም ተከታትሎ ይተኮስበታል።

«ተዉት!» ብዬ ጮህኩ። መጀመሪያ ልጆቹ፣ ቀጥሎ አባት፣ ከዚያ አበባ ዝም አሉ።

«ተዉት ጓደኛዬ ነው። መሪገታ ሠርዋ ይባላል።።»

«ከባድ መንፈስ ነው ያለበት፣ ይፀለይለት» አለች አበባ።

«ተዉት አልኩኮ!»

«ይፀለዩልኝ!» አለ የፊቱ ቁስል ላይ በጣቶቹ እየተሯሯጠ። «ኅ ዐልዩልኝ፣ 'ቃለ እግዚአብሔር ቃል ንጹሕ' ይላል ንጉሥ ዳዊት። 'የእግዚአብሔር ቃል ንጹሕ ቃል ነው' አይልም እንዴ?» ፊቱ ላይ ያገጠጠ የፈጠጠ ስሜት አየሁ። ከዚህ ቀደም የማውቀው የረድ ሠርዋ ፊት አፋራምና ሽርዳጅ ነበር። ጣቶቹ የአንድ የጠገን ቁስል አግኝተው ላጡ።

«ፀለዩልኝ» ብሎ አይነን ጨፍኖ ጭንቅላቱን አቀረበላቸው። አራቱም እጃቸውን ዘርግተው አናቱ ላይ አነባበሩት። ዓይናቸውን ጨፍነው በየገል አነበነቡ። እኔ ፍራሹ ላይ ተቀመጥኩ። ረድ ሠርዋ ፀሎቱን ከሙሉ ልቡ እንደተቀበለው ያስታውቃል።

«የሴጣን አሰራር በኢየሱስ ሥም የተገለፀ ይሁን፤ አበባ አለች። ሁሉም «አሜን» አሉ። ረድ ሠርዌም «አሜን! አሜን! አሜን!» አለ።

«በጌታ በኢየሱስ ስም አሁን ይሄን ሰው ለተህ ውጣ!» አለች አበባ።

«አልችልም!» አለ ረድ ሠርዌ በጣቶቹ አጣብቆ የያዘውን የቁስል ቅርፊት አያየ

«ውጣ!» አበባ

«አልችልም!» ረድ ሠርዌ «የት ልሂድ?» ቁስሉን በጣቶቹ አፈናጠረ።

«ውጣ!» ጥቂት ጊዜ ተከራከሩ።

«እሺ እውጣለሁ፤ እሺ እውጣለሁ...»

ትንሽ ፀልየው አጃቸውን አነሱለት፤ እርስ በእርስ ተያይተው ፈገገታ ተለዋወጡ። ረድ ሠርዌን በፍቅር ደግፈው እኔ ጎን አስቀመጡት።

«የሚሉበሰው አምጡ፤ የሚበላው አምጡ፤ የሚጠጣው አምጡ...» አለች አበባ እኔን እንኳን እንዲህ አልተቀበለችም። ቤተሰቡ ደስተኛ ሆነ። ልጆቹ የአባታቸውን ልብስ አመጡለት ረድ ሠርዌ አመስግኖ ተቀበለ፤ ጫማ አመጡለት አመስግኖ ተቀበለ፤ የሚበላና የሚጠጣውንም ተቀብሎ አጠገቡ አስቀመጠና።

«ልብሱን እቀይራለሁ፤ ምግቡንም እመገባለሁ፤ ትንሽ አረፍ ልበል እና መጽሐፍ ቅዱስ ታስተምሩኛላችሁ» ብሎ አሰናበታቸው።

ዝም ብዬ አየሁት።

«የሚያፀድቅ ከሰራን ልዩነታችን ለውጥ አያመጣም፤ አንድ ጋ እንፀድቃለን፤ የሚያስከንን እምነት ውስጥም ካለን ልዩነታችን ለውጥ አያመጣም፤ እዚያው ገሐነም እንገኛለን።» ብሎ ፊቱን በጣቶቹ ዳብሶ መድረቅ የጀመረውን ቁስል መርጦ ፈነቀለ። ቁስሉ አዲስ ሆኖ ደም አቸፈቸፈ።

«የሌላ አምላክ ካመለከንም ልዩነታችን ለውጥ አያመጣም እኩል እንከስራለን።»

ፊቱ ምን ሆኖ አገጠጠ? አይኑ ምን ሆኖ ወዘናውን መጠጠ?...

«ትናንት አንድ ታሪክ ሰራሁ» አለኝ

«ምን?»

«ትናንቱን ልነግርህ ሦስቱ ቤትህ ተመላሰሰኩ። ቤት ካደርክ ሦስት ቀን አንደሞላህ ተነገረኝ።»

«ማን ነገረህ? ለማለት ፈለኩና ተውኩት

«እነዚህ አንደሞንክ መንፈስ መራኝ። ማታ ጅምሬ ስገሰግስ ደከመኝ፣ አረፍ ስል አንቅልፍ ወሰደኝ»

ዝም!

«ትናንት የሠራሁት አንድ ታሪክማ...» ከፊቱ ላይ በጣቱ የደረቀ ቁስል ማደን ጀመረ።

«አ?» ድርቅርቅ ማለቱን ትቶ ቁም ነገሩን በተሰመደው መንገድ አንዲነግረኝ ተመኝሁ።

«ትናንት የሠራሁት አንድ ታሪክ የንታን መታጋቸው»

ከው አልኩ፣ «አ?»

«አንስቼ አረገጥኳቸው። ሆዳቸውን ስለው አንደላሰቱክ ጠርሙስ ክዳን ጥምጥማቸው መሬት ለመሬት ብዙ ተጓዙ። «ሀእ» ብለው አቃሰቱልኝ። ደገምኳቸው «ሀእ» ብለው ሩሃቸውን የላቱ መሰሉ። እኔ? ላዝንላቸው? መናጢ አይደለሁ... ደገምኳቸው። ምን ቢሉ ጥሩ ነው?»

«ምን አሉ?» አንዳች ዕድፍ ነገር ከሆዴ ለመውጣት ይተናነቀኝ ጀመር።

«በአቡዬ»

«ቀድመው ያልተመከባቸውን?» አልኳቸው።

«በገብረመንፈስ ቅዱስ»

«መረገሚያዬን የሰጡኝ በእሳቸው ሥም ነው?» ብዬ ሳፋጥጣቸው፣ ስረገጣቸው በመጨረሻ ምን ቢሉ ጥሩ ነው?»

«ምን አሉ?»

«ስለወንድ ልጅ አምላክ!» አሉ። አልራራሁላቸውም። እዚያው ላይ ረገጥኳቸው።

መለስ ብዬ አይኖቹን አየኳቸው። በፀፀት ይሁን በጅብዳ ክርረዋል። ቀጠለ...

«የንታ ቢቸግራቸው የተኑበት ሆነው ሆዳቸውን በጉልበታቸው ለመሸፈን ሞክሩ። ባሉብኝ! መናጢ አይደለሁ፣ ባሉብኝ! ደረታቸውንና ጉልበታቸውን ይገዢ አላቀቅሁት፣ ከዛ እዚያው ላይ ረገጥኳቸው። ምን አሉ መለሰህ?»

«ምን አሉ?» ምን ጉድ ነው?

«አይለመደኝም!» አሉ 'ሁለተኛ አይለመደኝም' አሉ። ባሉብኝ፣ ምን እንዳጠፋ ሳይናገሩ አይለመደኝም ይባላል? ነውር አይደለም? ደጋግሜ ሆዳቸውን እረገጥኳቸው። ሽንታቸው የክብር ልብላቸውን አራሰው።»

የሚናገረው ውሸት እንዲሆን ተመኝሁ፣ ህልሙ፣ እብደቱ፣ ትገርቱ... እንዲሆን...

«ይሄኔ 'በሉ ተነሱ' እግዚአብሔር ይባርከት» አልኳቸው።

ለመነሳት ሞክረው አቃቃቸው።

«እኮ ተነሱ! የንታ ሰይጣኔን አያምጡት' አልኳቸው፣ በድግምት እንደቆመ መጫኛ ተልመጥምጠው፣ ተልመጥምጠው ቀጥ አሉ። 'በሉ ጉልበት ሳሙ' አልኳቸው። 'የእኔን ጉልበት፣ ቀጥሎ መሬት ሳሙ።'»

«ይሄ ምንድነው?» አልኩ ግራ ተጋብቼ

«ትንቢት ነው፣ የንታ ቃል፣ የግድ መረፀም ያለበት። 'ልጆች በወላጆቻቸው ላይ ይነሳሳሉ' ይላል። ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ግድ ይላል። ተረፀመ!! ገና ሀሳቡ ክልብናዩ ሲፈልቅ ፀላይኩ

«ልበ ንጹሐ ፍጥር ሊተ እግዚአ

መንፈስ ርቱፀ ሐድስ ውስተ ክርሥዩ

ኢትግድፈኒ እምቅደመ ገጽኮ»

አልኩ። ከፋው ሀሳቤ ከፀሎቱ በላይ ሆኖ ፈተነኝ።

«እቤቱ ንፁህ ልብን ፍጠርልኝ

የተናገሩትን መንፈስ በውስጡ አድስ

ከፊትህ አትጣለኝ።»

ተነሣ። ከተሰጠው ልብስና ምግብ ሳያነሳ ወደ በፍ አመራ። መጠለያ አላቆመም...

«ልብ ንቁህ ፍጥር ሊተ እግዚአ...»

«በሊየሱስ ሥም፤» እን አበባ

«መንፈስ ርቱዕ ሐድስ ውስተ ክርሥዬ...»

«በጌታ በሊየሱስ ሥም፤»

«አትግድፈኒ እም ቅድመ ገዢ...» ሄደ፤ ሳይመለስ ለእስከወዲያኛው እንደሄደ ገባኝ።

የታች ታች

የቶቶ እናት ሞተች፤ በዘመድ አልባ ደንብ፤ ወድቆ በተገኘ አግባብ በከተማው ማዘጋጃ ቤት ተወሰደች። እህቶቹ አበባ ጋ እንዳለሁ መጡ።

«በእየሱስ ሥም» ስትል

«ዝም በይ!»

«ዝጊ!» አሏት። አበባ ቤተሰቦቿን ይዞ ትልቁ ቤት እየሸሸች...

«ጌታ ይገስፅህ፤ ርኩስ መንፈስ!» አለች።

«አንቺን ይገስፅሽ!» አቴቱ

«ማነው ርኩስ መንፈስ?» ስምረት

ሲገቡ እኔ ፍራሽ ላይ ነኝ። አቴቱ የረቂቅን አስከትላለች፤ ስምረት እን የስምረቶችን አልያዘችም።

«ምንድነው ጉዳ?»

«ታለ?»

«ምንድነው?»

ሁለት አልመሰሉኝም። «ብዙ፣ ተባዘ» ያለው ይሄን ይህንን ገበያ ሙሉ ሴት መሰሉኝ። አቴቱ በመፀየፍ የያዘችውን መዳፍ የሚያክል የሻማ ጨርቅ ቦርላ ሰጠችኝ። በማንጠልጠያ ገመዱ ተሸምቅቋል ውስጡ እጅብ ያለ ጠንካራ ወረቀት እንዳለ ያስታውቃል።

«ሴትየዋ ምን እያለች ነው?» አቴቱ

«ላምን አንተ ያለህበት ቦታ ድረስ መጥታ መኖር ጀመረች?» ስምረት።

መልስ ሳልሰጥ የቦርላውን ሽምቅቅ አላልቼ ውስጡ ያለውን አወጣሁ። ብዙ ፎቶ ነው። እያንዳንዱን ፎቶ ስመለከት እግሬ እንደተጣጠፈ ከፍራሹ ላይ ተነስቼ የተንሳፈፍኩ መሰለኝ። ቀና ብዬ እህቶቹን አየሁ። ከእኔ መልስ ይፈልጋሉ እንጂ መልስ እንደሌላቸው አወቅሁ።

የቸቹ እናት ከእኔ ጋር የተነሳችው የተለያዩ ፎቶ፡- ቆሚያለሁ፣ ተቀምጫለሁ፣ እሷ ቆማለች ትከሻዋን በእኔ ታቅፋለች። የፎቶዎቹን ጀርባ ገልብጬ አየሁ። «ፎቶ ልዑል-ጎንደር» ይላል። ዓመተ ምሕረቱ በአብዛኛው አሰራ ዘጠኝ ዘጠና አንድ ነው።

«ማነው? መቼ የተነሳኸው ነው?»

ፀጉራ አድጓል፣ የማላውቀውን ልብስ ለብሻለሁ እንጂ እኔ ነኝ። ነገር እየተገለፀልኝ የመጣ መሰለኝ። እኔ አይደለሁም። አየር ላይ እየዋለልኩ ነው። ሁለቱ እሁቶቹ ተንበርክከው ምላሹን ይጠባበቃሉ።

«እኔ አይደለሁም»

«አ?»

«መንትያ ወንድሜ ይሆናላ»

«ምን?»

«አዎ፣ ታዲያ...»

«አንንች..?» እቲቱ

«እማዩ...?» ስምረት

«አይደለም፣ የቸቹ እናት። እኔ ወንድማችሁ አይደለሁም ማለት ነው» መንሳራፌ አበቃ። እንደላባ ቀስ አያልኩ በተጣጠፈ እግራ ፍራሹ ላይ አረፍኩ። ለምን አልገረመኝም? ለምን አልደነቀኝም? ሲሆን ማበድ አይገባኝም? ከዚህ ቤት መውጣት አሰኝኝ። እንደ እንቁላል ቅርፊት ካፈነኝ፣ አጣጥፎና አጨመዳዶ ከያዘኝ ሀይወት ወጥቶ መሄድ...

...እንግዳ ዓለም፣ ነገሮች ሁሉ ተለዋወጡ፣ ፀሐይ ከምዕራብ ወደ ምስራቅ የጎሊት ብትንዝ ይደንቃል? የጨለማው ከፍለ ጊዜ ቢሆኑ? የተኛንበት በእኩል ሌሊት ብርሃን በጥፍራም ጨረሮቹ ቢያንቀን ይገርማል? ዛሬች ቢድሁ፣ ረባዳው ቢያብጥ፣ ተራሮች ቢጎደጉዱ በግርምት አፍ የሚያሲዝ ነገር አለ? አይጦች ቢያላዝኩ፣ ነፍሳት ቢያናፉ፣ ዶሮዎች እንደ አንበሳ ቢያገሱ፣ ኮሪሮች ቅጫም ቢይዙ፣ ሀውልቶች ቢቀምሉ፣ ለቱሃኖች ሀዲድ፣ ለምስጦች ጎዳና ቢበጁ... እግዚአብሔር በእኔ ላይ ካደረገው በላይ ተአምር ይሆናል?

የግል ግንኙነት
የግል ግንኙነት
የግል ግንኙነት

- ትበል
- የፍብፍብ ልማት
- ሰብሐት ገብረአገሥት ልማትና ክህሎት
- ኢህአዴግ ልማት
- የብርሃን ልማት
- ጭረት

- አጥቢያ
- ኩርባት
- መልካም ሰብሐት
- በፍቅር ሥም
- መለያየት ሞት ነው

ከተማ ስም ሂሳብ ማተሚያ ቤቅ 011 840 45 49

ዋጋ 150 ብር

የግል ግንኙነት ልማትና ክህሎት